

§ 108

Dnr 2015/KS 0207 10

Kommunplan 2016-2018

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

1. fastställa utdebiteringen för 2016 till 19,50 kronor per skattekrona,
2. fastställa inriktning och särskilda uppdrag som anges för verksamhetsområden och kommunala bolag,
3. fastställa budgeterade ramanslag per verksamhetsområde för budgetåret 2016 och plan för 2017-2019,
4. anslagen till förskola, fritidshem, grundskola och gymnasieskola baseras på beräknad volym, och avräkning mot faktisk volym sker vid bokslut,
5. fastställa resultaträkningar, finansieringsanalyser och balansräkningar för budgetåren 2016-2019 enligt bilaga 1 till kommunplanen,
6. fastställa förslag till investeringsprogram som redovisas i bilaga 2 till kommunplanen,
7. godkänna att kommunstyrelsen får besluta om att ta i anspråk medel som har avsatts för volymökningar, totalt 15 miljoner kronor i 2016 års budget,
8. lån får tas upp inom en ram på 920 miljoner kronor,
9. fastställa ramen för koncernens rörelsekrediter till 150 miljoner kronor,
10. godkänna att kommunen sammantaget tecknar borgen såsom för egen skuld för Tyresö Bostäder AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 1 800 miljoner kronor, jämte därpå löpande ränta och kostnader,
11. fastställa borgensavgiften för Tyresö Bostäder AB till 0,4 procent av vid var tidpunkt utnyttjad del, för övriga borgensåtaganden fastställs borgensavgiften i varje enskilt fall,
12. fastställa revisorernas budget för 2016 enligt belopp som fullmäktiges presidium föreslår, samt
13. i övrigt godkänna kommunstyrelsens förslag till revideringar av Kommunplan för 2015-2018.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Anita Mattsson (S) meddelar för Socialdemokraternas tjänstgörande ledamöters räkning att tjänstgörande Socialdemokrater inte deltar i beslut 5, 6 och 8, med hänvisning till Socialdemokraternas budgetalternativ (bilaga).

Marie Åkesdotter (MP) deltar inte i något av besluten.

Reservation

Anita Mattsson (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till Socialdemokraternas budgetalternativ (bilaga).

Protokollsanteckning

Marcus Obligado (V) hade inte deltagit i något av besluten om han hade haft rösträtt.

Beskrivning av ärendet

Kommunledningskontoret har utifrån beslutad styrprocess upprättat förslag till budget för 2016 och plan för 2017-2019. Kommunfullmäktige fastställde 2014 den politiska inriktningen av verksamheten under mandatperioden i Kommunplan 2015-2018. Budgeten revideras årligen utifrån förändrade förutsättningar avseende skatteintäkter och demografi. Det samma gäller även för förekommande uppdrag till nämnderna.

Kommunledningsutskottet beredde ärendet med ett utkast till kommunplan och investeringsprogram den 21 maj 2015. Inför kommunstyrelsens behandling av ärendet har ytterligare handlingar tillkommit (se bilagor). Kommunplanen är fortfarande under utarbetande och kommer att läggas till handlingarna så snart som möjligt.

Ordförandeförslag

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

1. fastställa utdebiteringen för 2016 till 19,50 kronor per skattekrona,
2. fastställa inriktning och särskilda uppdrag som anges för verksamhetsområden och kommunala bolag,
3. fastställa budgeterade ramanslag per verksamhetsområde för budgetåret 2016 och plan för 2017-2019,
4. anslagen till förskola, fritidshem, grundskola och gymnasieskola

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	---	---	--------------------

- baseras på beräknad volym, och avräkning mot faktisk volym sker vid bokslut,
5. fastställa resultaträkningar, finansieringsanalyser och balansräkningar för budgetåren 2016-2019 enligt bilaga 1 till kommunplanen,
 6. fastställa förslag till investeringsprogram som redovisas i bilaga 2 till kommunplanen,
 7. godkänna att kommunstyrelsen får besluta om att ta i anspråk medel som har avsatts för volymökningar, totalt 15 miljoner kronor i 2016 års budget,
 8. lån får tas upp inom en ram på 920 miljoner kronor,
 9. fastställa ramen för koncernens rörelsekrediter till 150 miljoner kronor,
 10. godkänna att kommunen sammantaget tecknar borgen såsom för egen skuld för Tyresö Bostäder AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 1 800 miljoner kronor, jämte därpå löpande ränta och kostnader,
 11. fastställa borgensavgiften för Tyresö Bostäder AB till 0,4 procent av vid var tidpunkt utnyttjad del., för övriga borgensåtaganden fastställs borgensavgiften i varje enskilt fall,
 12. fastställa revisorernas budget för 2016 enligt belopp som fullmäktiges presidium föreslår, samt
 13. i övrigt godkänna kommunstyrelsens förslag till revideringar av Kommunplan för 2015-2018.

Yrkande

Anita Mattsson (S) yrkar att:

14. Utdebiteringen för 2016 fastställs till 19,65 kronor per skattekrona.
15. Punkt 2, 3 och punkt 13 i ordförandens förslag avslås.
16. Punkt 4 och 7 i ordförandens förslag bifalls.

Beslutsgång

Ordföranden ställer proposition på yrkandet att fastsätta utdebiteringen för 2016 till 19,65 kronor per skattekrona och finner att yrkandet avslås.

Ordföranden ställer proposition på att fastställa utdebiteringen för 2016 till 19,50 kronor per skattekrona, enligt ordförandens förslag (punkt 1), och finner att yrkandet bifalls.

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Ordföranden ställer proposition på yrkandet att avslå punkt 2, 3 och 13 i ordförandes förslag och finner att yrkandet avslås.

Ordföranden ställer proposition på att bifalla punkt 2, 3 och 13 i ordförandens förslag och finner att förslagen bifalls.

Ordföranden ställer proposition på att bifalla punkt 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 och 12 i ordförandens förslag och finner att förslagen bifalls.

Kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandes förslag.

Bilagor

Tjänsteskrivelse ny.pdf

Kommunplan 2016-2019 - Utgåva 7 - 2015-05-29.pdf

Bilaga 5 investeringar (ny 2).pdf

Kommunledningsutskottet protokollsutdrag 2015-05-21 § 85.pdf

Socialdemokraternas budgetalternativ 2016-2019 (KS).pdf

Investeringsprogram 20150519.pdf

Protokollsutdrag från kommunstyrelsen §88.pdf

Tjänsteskrivelse Lokalisering och utformning av multihus.pdf

Kultur- och fritidsnämndens svar på remiss om förslag till lokalisering och utformning av multihus.pdf

Socialnämndens remissvar om förslag till lokalisering och utformning av nytt gymnasium.pdf

PU GAN 2015-03-29 § 20 Remiss förslag till lokalisering och utformning till multihus.pdf

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Tyresö kommun
Kommunledningskontoret
Sigbrith Martinsson
Ekonomichef
08-5782 9140
sigbrith.martinsson@tyreso.se

TJÄNSTESKRIVELSE

2015-05-27

1 (2)

Diarienummer
2015/KS 0207 10

Kommunstyrelsen

Reviderad kommunplan 2015-2018 samt budget för 2016 och ekonomisk plan för 2017-2019

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

1. fastställa utdebiteringen för 2016 till 19,50 kronor per skattekrona,
2. fastställa inriktning och särskilda uppdrag som anges för verksamhetsområden och kommunala bolag,
3. fastställa budgeterade ramanslag per verksamhetsområde för budgetåret 2016 och plan för 2017-2019,
4. anslagen till förskola, fritidshem, grundskola och gymnasieskola baseras på beräknad volym, och avräkning mot faktisk volym sker vid bokslut,
5. fastställa resultaträkningar, finansieringsanalyser och balansräkningar för budgetåren 2016-2019 enligt bilaga 1 till kommunplanen,
6. fastställa förslag till investeringsprogram som redovisas i bilaga 2 till kommunplanen,
7. godkänna att kommunstyrelsen får besluta om att ta i anspråk medel som har avsatts för volymökningar, totalt 15 miljoner kronor i 2016 års budget,
8. lån får tas upp inom en ram på 920 miljoner kronor,
9. fastställa ramen för koncernens rörelsekrediter till 150 miljoner kronor,

10. godkänna att kommunen sammantaget tecknar borgen såsom för egen skuld för Tyresö Bostäder AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 1 800 miljoner kronor, jämte därpå löpande ränta och kostnader,
11. fastställa borgensavgiften för Tyresö Bostäder AB till 0,4 procent av vid var tidpunkt utnyttjad del., för övriga borgensåtaganden fastställs borgensavgiften i varje enskilt fall,
12. fastställa revisorernas budget för 2016 enligt belopp som fullmäktiges presidium föreslår, samt
13. i övrigt godkänna kommunstyrelsens förslag till revideringar av Kommunplan för 2015-2018.

Kommunledningskontoret

Bo Renman
Kommundirektör

Sigbrith Martinsson
Ekonomichef

Beskrivning av ärendet

Kommunledningskontoret har utifrån beslutad styrprocess upprättat förslag till budget för 2016 och plan för 2017-2019.

Kommunfullmäktige fastställde 2014 den politiska inriktningen av verksamheten under mandatperioden i Kommunplan 2015-2018. Budgeten revideras årligen utifrån förändrade förutsättningar avseende skatteintäkter och demografi. Det samma gäller även för förekommande uppdrag till nämnderna.

Inledning

Kommunens uppdrag är att erbjuda service och tjänster av god kvalitet till kommunens invånare, för deras olika skeden i livet. Inom kommunen ska vi säkerställa att vi har en helhetssyn, medborgarfokus och att vi arbetar långsiktigt. För att kommunens resurser ska utnyttjas effektivt och ge högsta möjliga kvalitet är det också viktigt att medarbetare på alla nivåer inom kommunen involveras och är delaktiga i kvalitetsarbetet.

Vi har en gemensam vision och strategiska målområden som ledstjärnor för allt arbete inom Tyresö kommun. Utifrån dessa kommunicerar vi även kommunens mål och strategier till medborgarna. Kommunplanen beslutas av kommunfullmäktige och beskriver målen och inriktningen för perioden 2016–2019. I kommunplanen anges den gemensamma visionen och mål inom fem strategiska målområden. Dessa fastställs för hela mandatperioden. I planen anges också inriktningen för vart och ett av de 21 verksamhetsområdena. Varje avsnitt om respektive verksamhetsområde inleds även med en beskrivning av verksamhetens innehåll och syfte. Dessutom anges ett antal särskilda uppdrag till nämnderna.

Tyresö kommun arbetar med styrning, planering och uppföljning av kommunens arbete. Detta syftar till att ge Tyresöborna största möjliga nytta för skattepengarna. Målstyrningen i kommunen sker i allt väsentligt enligt den styrprocess som godkändes av kommunfullmäktige den 14 april 2011.

Förutsättningarna för kommunens planering uppdateras årligen, och en ny ekonomisk plan fastställs av fullmäktige. Denna kommunplan bygger på de ekonomiska och demografiska förutsättningar som var kända 30 april 2015.

Målen och de ekonomiska ramarna baseras på den omvärldsanalys som tagits fram i samverkan mellan nämnder, förvaltningar, råd och fackliga organisationer. Anslagsfördelningen och de särskilda uppdragen till verksamhetsområdena omprövas varje år utifrån bland annat förändrade ekonomiska och demografiska förhållanden.

Målstyrningsprocessen

För att kommunens vision ska kunna förverkligas krävs att hela organisationen arbetar mot de angivna målen. Målstyrningsprocessen är ett stöd i detta arbete med att uppfylla kommunens uppdrag och mål.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige fastställer vision och mål inom fem prioriterade strategiska målområden. De anger även inriktning och anslagsfördelning för varje verksamhetsområde. Fullmäktige har också möjlighet att ge särskilda uppdrag till nämnderna. De strategiska målen formuleras så att de är nedbrytbara på nämndnivå. Uppdragen till nämnderna kan beskrivas som åtaganden som omfattar specifika och avgränsade aktiviteter eller insatser som antingen är tidsatta eller ska genomföras under mandatperioden.

Nämnderna

Nämnderna formulerar verksamhetsmål utifrån de strategiska mål som kommunfullmäktige fastställer ska gälla för varje verksamhetsområde. Dessa fastställs för ett år i taget. Nämnderna har även möjlighet att ge särskilda uppdrag till enheterna.

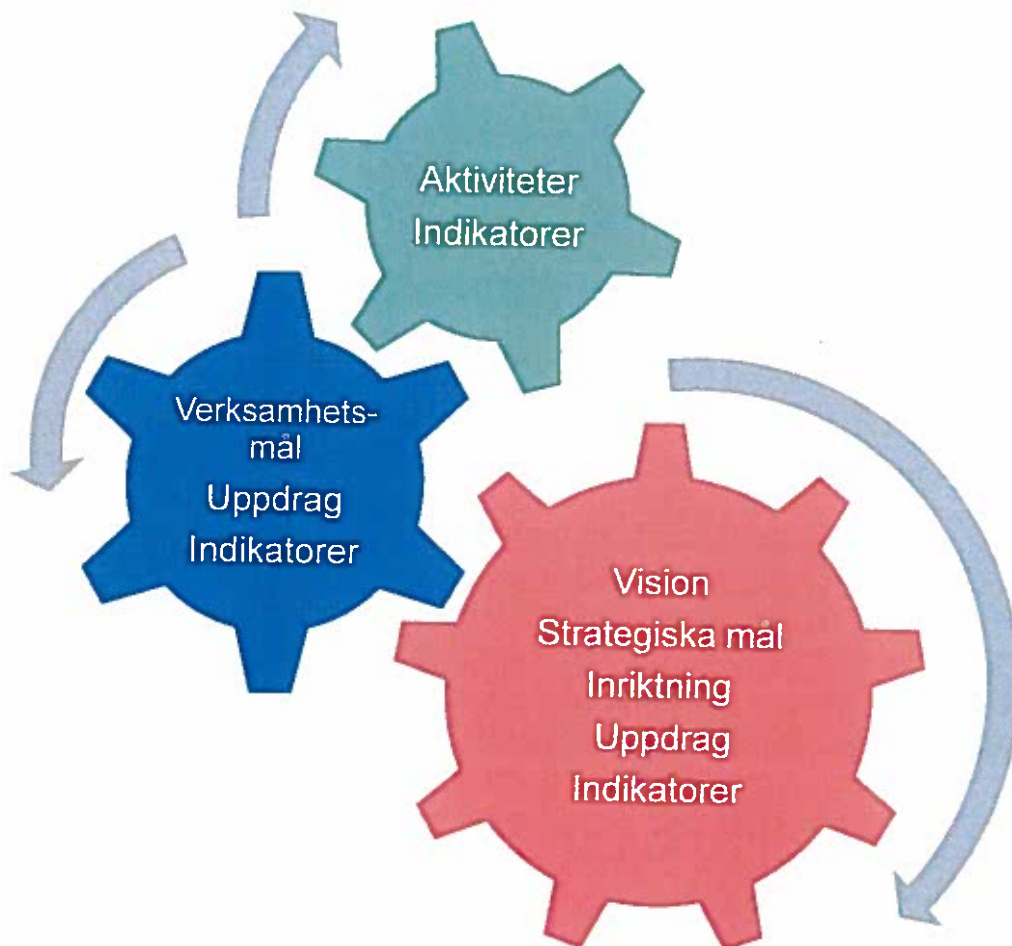
Enheterna

Enheterna formulerar aktiviteter som ska bidra till att verksamhetsmål och kvalitetsgarantier uppfylls samt till att eventuella uppdrag genomförs. Enheterna formulerar inga egna mål.

Uppföljning är viktigt i målprocessen

Målen och uppdragen fördelas till respektive verksamhetsområde eller enhet. Dessa ska sedan följas upp och visa måluppfyllelse för såväl helheten som för de olika verksamhetsområdena och enheterna. Samtliga mål ska följas upp med hjälp av indikatorer, till exempel verksamhetsmått och nyckeltal. Indikatorerna följs med varierande frekvens beroende på de resultat som finns tillgängliga. Uppföljning med analys är en viktig del i processen och beskrivs närmare i avsnittet "Uppföljning, internkontroll och kommunikation".

Målstyrningsprocessen

Kapitel 1. Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar att

1. fastställa utdebiteringen för 2016 till 19,50 kronor per skattekrona,
2. fastställa inriktning och särskilda uppdrag som anges för verksamhetsområden och kommunala bolag,
3. fastställa budgeterade ramanslag per verksamhetsområde för budgetåret 2016 och plan för 2017-2019,
4. anslagen till förskola, fritidshem, grundskola och gymnasieskola baseras på beräknad volym, och avräkning mot faktisk volym sker vid bokslut,
5. fastställa resultaträkningar, finansieringsanalyser och balansräkningar för budgetåren 2016-2019 enligt bilaga 1 till kommunplanen,
6. fastställa förslag till investeringsprogram som redovisas i bilaga 2 till kommunplanen,
7. godkänna att kommunstyrelsen får besluta om att ta i anspråk medel som har avsatts för volymökningar, totalt 15,0 miljoner kronor i 2016 års budget,
8. lån får tas upp inom en ram på 920 miljoner kronor,
9. fastställa ramen för koncernens rörelsekrediter till 150 miljoner kronor,
10. godkänna att kommunen sammantaget tecknar borgen såsom för egen skuld för Tyresö Bostäder AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 1 800 miljoner kronor, jämte därpå löpande ränta och kostnader,
11. fastställa borgensavgiften för Tyresö Bostäder AB till 0,4 procent av vid var tidpunkt utnyttjad del., för övriga borgensåtaganden fastställs borgensavgiften i varje enskilt fall,
12. fastställa revisorernas budget för 2016 enligt belopp som fullmäktiges presidium föreslår, samt
13. I övrigt godkänna kommunstyrelsens förslag till revideringar av Kommunplan för 2015-2018.

Kapitel 2. Förutsättningar för kommunplan och budget

2.1. Inledning

Förutsättningar för kommunplan och budget syftar till att belysa faktorer som påverkar kommunens planeringsförutsättningar på kort och medellång sikt. Den handlar bl.a. om att identifiera trender, signaler, företeelser, värderingar och attityder i omvärlden. Kommunens ekonomiska förutsättningar styrs bl.a. av hur konjunkturen och sysselsättningen i Sverige utvecklas. Statens beslut och statsbidrag samt lagstiftning som påverkar kommunens verksamheter har också betydelse.

Befolkningsutvecklingen i Stockholmsregionen är tillsammans med konjunkturutvecklingen viktiga parametrar för att bedöma omvärldens påverkan på Tyresö kommun. Folkmängden samt dess sammansättning har betydelse för hur kommunen ska dimensionera sin verksamhet, framförallt gäller det planeringen av barn- och ungdomsverksamheten samt verksamheten för äldre. Sammantaget ligger detta till grund för Kommunplanen 2016-2019.

2.2. Omvärldsanalys

Ett fortsatt osäkert läge i omvärlden påverkar i hög grad det samhällsekonomiska läget i Sverige. Oroligheter i Europa och övriga världen orsakar svåra lidande för befolkningen i de drabbade länderna och riskerar också att försvaga den internationella ekonomin. De ekonomiska förutsättningarna i Sverige är fortsatt försiktigt positiva med ökad sysselsättning och långsamt minskande arbetslöshet. Det leder till att skatteintäkterna väntas öka i relativt god takt framöver.

Befolkningen ökar i Sverige, i Stockholms län och i Tyresö kommun. Vi lever längre, det föds fler barn och vi har en ökad invandring. De demografiska förändringarna kommer att innebära påtagligt ökade behov inom Tyresös stora verksamheter, inte minst inom förskola och skola samt äldreomsorg. Ökad individualisering påverkar valet av förskola, grundskola och gymnasieskola men även äldreomsorgen påverkas av ett ökat antal äldre i omsorgskrävande grupper med en önskan om ökad valfrihet inom verksamheterna.

Den kraftiga tillväxten i regionen ställer fortsatt höga krav på bostadsbyggandet. Det planeras för fler bostäder i länet jämfört med föregående år men bristen är fortsatt mycket stor. Trycket på infrastrukturen kommer vara fortsatt stort och det kommande arbetet runt Slussen antas påverka infartstrafiken till Stockholm från Nynäsvägen, vilket kommer försvåra kommunikationerna till och från Tyresö.

Rekryteringsbehoven kommer att vara omfattande till följd av ökade behov och pensionsavgångar samtidigt som konkurrens om personalen i länet kommer att vara stor. Att vara en attraktiv arbetsgivare och skapa en attraktiv arbetsmiljö kommer bli allt viktigare i konkurrensen om kompetenserna i framtiden. Förändrade krav på service utefter efterfrågan medför i sin tur ökade krav på tillgänglighet och möjlighet till dialog och kommunikation såväl fysiskt som digitalt. Detta medför att det kommer bli allt viktigare att ha en tydlig bild av vilka kommunen vill vara i denna utveckling. Utmaningarna framöver kräver nya lösningar och arbetssätt där den nya tekniken både kan effektivisera, tillgängliggöra och öka servicegraden för invånarna.

2.3. Samhällsekonomiska förutsättningar

Kommunens ekonomiska förutsättningar styrs till största delen av hur konjunkturen och sysselsättningen i Sverige i stort utvecklas samt kommunens demografiska utveckling. Statens beslut om statsbidrag och lagstiftning som påverkar kommunernas kostnader har också betydelse. SKL:s (Sveriges kommuner och landsting) bedömningar om samhällsekonomins utveckling och skatteunderlaget ligger till grund för kommunens planeringsförutsättningar.

Svensk ekonomi på gång

Svensk ekonomi avslutade 2014 mycket starkt. Även 2015 har startat bra och utsikterna inför framtiden är ljusa. Ett skäl är att tillväxten i omvärlden får allt bättre fart. Svensk BNP beräknas växa med drygt 3 procent både i år och nästa år (kalenderkorrigerat). Nästa år väntas den svenska ekonomin nå konjunkturell balans. För åren därefter (2017 och 2018) antas utvecklingen vara i linje med trendmässig tillväxt vilket är liktydigt med en väsentligt svagare utveckling i ekonomin jämfört med i år och nästa år.

Under fjolåret växte inhemsk efterfrågan mycket snabbt. Framförallt investeringarna ökade rejält. Förutsättningar finns för en fortsatt stark tillväxt i inhemsk efterfrågan också i år och nästa år. Företagens investeringar och hushållens konsumtionsutgifter är i utgångsläget låga. Med en ökad framtidstro bör företagens och hushållens benägenhet att investera och konsumera kunna höjas rejält. För att framtidstron ska stärkas krävs att utvecklingen i omvärlden uppfattas som mer stabil. Den internationella konjunkturen behöver förstärkas ytterligare och den svenska exporten behöver få bättre fart.

SKL gör bedömningen att en stabilare omvärld och en bättre svensk exporttillväxt gör att den inhemska efterfrågan kan fortsätta växa i snabb takt i år och nästa år. Därigenom har den svenska ekonomin möjlighet att nå konjunkturell balans 2016.

Sysselsättningen fortsätter öka i år vilket bidrar till att läget på den svenska arbetsmarknaden förbättras. Löneökningarna ligger fortsatt i år på 3 procent och blir nästa år något högre. Prisutvecklingen är i år fortsatt mycket svag, men i takt med att effekterna av prisfallet på olja klingar av kommer inflationstalen att höjas. Den fortsatt höga tillväxten drar också upp prisökningstakten. I mitten av nästa år når inflationen enligt KPIX (dvs KPI exklusive hushållens räntekostnader) upp mot 1,5 procent.

Den låga inflationen begränsar skatteunderlagets tillväxt. I reala termer, dvs. efter avdrag för pris- och löneökningar, är däremot skatteunderlagets tillväxt fortsatt stark. I år beräknas skatteunderlaget reellt öka med 2,1 procent vilket är det dubbla mot normalt. Nästa år beräknas tillväxten bli ännu högre – eller 2,3 procent. Den starka tillväxten är en kombination av stark sysselsättningstillväxt och höjda pensioner.

Tabell 1. Nyckeltal för den svenska ekonomin

Procentuell förändring om inte annat anges

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
BNP*	0,0	1,3	2,3	3,2	3,3	2,4	1,8
Sysselsättning, timmar*	0,7	0,3	1,8	1,2	1,0	0,4	0,3
Relativ arbetslöshet, nivå	8,0	8,0	7,9	7,5	6,9	6,6	6,6
Timlön, nationalräkenskaperna	2,8	1,9	1,7	3,0	3,2	3,4	3,5
Timlön, konjunkturlönestatistiken	3,0	2,5	2,9	3,0	3,2	3,4	3,5
Konsumentpris, KPIX	1,1	0,5	0,2	0,4	1,4	1,7	1,8
Konsumentpris, KPI	0,9	0,0	-0,2	0,1	1,5	3,3	3,0
Realt skatteunderlag	1,8	1,5	1,3	2,1	2,3	1,4	1,1

**Kalenderkorrigerad utveckling.*

Åren 2017 och 2018 förutsätts den svenska ekonomin befinna sig i konjunkturell balans och därmed endast öka enligt trend. Det innebär att antalet arbetade timmar i den svenska ekonomin ökar betydligt långsammare än under de närmast föregående åren. Men trots en väsentligt svagare sysselsättningstillväxt beräknas ändå skatteunderlaget i reala termer växa i en relativt snabb takt 2017 och 2018. Förklaringen är fortsatt omfattande ökning av pensionsutbetalningarna.

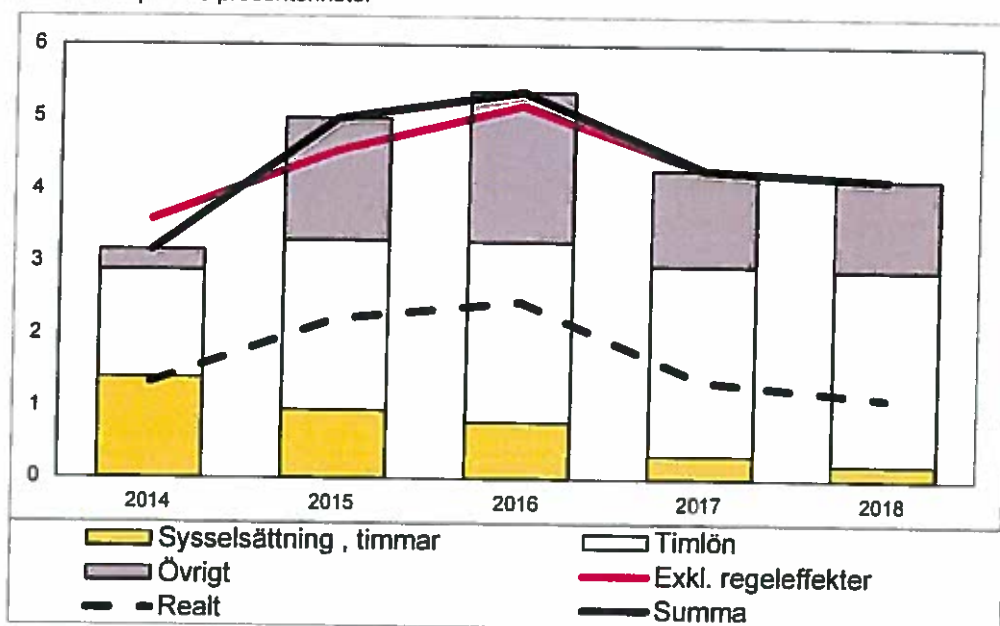
Skatteunderlaget växlar upp ökningstakten

I år tar skatteunderlagstillväxten ett tydligt steg uppåt jämfört med 2014 (diagram 1). Det är flera faktorer som bidrar till den tilltagande ökningstakten. Dels beräknas både löner och pensioner stiga mer i år än förra året, dels påverkas skatteunderlaget på olika sätt av ändrade avdragsregler de båda åren. Förra året höll höjda grundavdrag tillbaka skatteunderlaget medan det i år får ett extra lyft av att avdragsrätten för pensionssparande trappas ner. Den underliggande ökningstakten, rensat för effekter av regeländringar som neutraliseras via det generella statsbidraget, stiger alltså inte lika brant.

Nästa år beräknas skatteunderlagstillväxten tillta ytterligare. Det beror främst på att den automatiska balanseringen av allmänna pensioner ger en extra höjning av pensionsinkomsterna.

Diagram 1. Skatteunderlagstillväxt och bidrag från vissa komponenter

Procent respektive procentenheter

Källa: Skatteverket och SKL

SKL:s beräkningar utgår från att den pågående konjunkturuppgången leder till att ekonomin åter är i balans 2016 och att sysselsättningsstillväxten därefter avtar. Efter 2016 räknar SKL med snabbare ökning av grundavdragen. Det är framförallt på grund av dessa båda faktorer som skatteunderlaget växer i långsammare takt från och med 2017.

Kapitel 3. Styrning av verksamheten – vision och strategiska målområden

Vision för Tyresö kommun 2030

I Tyresö bor nu drygt 55 000 invånare, och det finns en stark känsla för hemkommunen i Tyresö. Kommunens läge med närhet till naturen, skärgården, storstaden och en expansiv arbetsmarknad bidrar till den positiva utvecklingen. Den långsiktiga stadsbyggnadsplaneringen och genomtänkta markanvändningen är en del i framgången. Det har skapat ett Tyresö där livskvalitet står i främsta rummet. God ekonomisk hushållning, effektiva verksamheter och medveten uthållig prioritering av viktiga kärnverksamheter placerar Tyresö i framkant när det gäller resultat och kvalitet.

Tack vare en målmedveten satsning på skolan och kunskap har utbildningsnivån höjts markant. Förskolan och grundskolan har ett särskilt fokus på att se varje individ och låta varje barn utvecklas utifrån sin potential. Utvecklingen har gått från "en skola för alla" till "en skola för var och en" där varje elev lotsas fram till att nå utbildningsmålen. Det finns en stor mångfald av alternativ i förskolan och skolan i Tyresö. Inom gymnasieutbildningen finns ett brett utbud och en stor valfrihet i hela regionen. Detta utbud präglas av kvalitet och konkurrenskraft tack vare kommunens profilering mot entreprenörskap och närkontakt med näringsliv och arbetsmarknad. Tyresö är nu sedan flera år en av Sveriges bästa skolkommuner.

Tyresö är en välmående kommun med små sociala problem. Detta är en konsekvens av en ökad självförsörjning, låg arbetslöshet och rätt prioriteringar inom välfärdens kärna. Äldreomsorgen har prioriterats särskilt och är väl anpassad till de äldres behov och efterfrågan. Omsorgen präglas av mångfald och ger goda möjligheter till inflytande, valfrihet och självbestämmande. Det finns en variation av boendeformer för äldre i alla delar av kommunen.

Tyresö är känt för sitt framgångsrika föreningsliv. Barn och ungdomar står i fokus med en stor bredd på utbudet. Tyresö har även år efter år legat i toppen när företagsklimatet rankas. Med ett rikt och differentierat näringsliv med många småföretagare är Tyresö något av ett "Stockholms Gnosjö". God planering har möjliggjort nya företag och arbetsplatser i Tyresö inom en rad olika områden, vilket har stärkt serviceutbudet i kommunens olika delar. Skrubbaområdet har numera mängder av arbetsplatser.

Antalet besökande turister i kommunen har ökat bland annat genom att övernattningsmöjligheterna har blivit fler och genom att Tyresö slott och park fyllts med aktivitet.

Kommunens ekonomi är stabil och i bra balans. God hushållning med våra gemensamma resurser, effektivitet, nytänkande och goda medarbetare samt ett gott samarbete med grannkommunerna, inte minst på Södertörn, är några av skälen till den goda ekonomin.

Tyresö har uppmärksammats för sina särskilda satsningar på att öka fokus på medborgarna och sätta Tyresöborna i centrum. Öppenhet, närbarhet och lyhörddhet präglar kommunens arbete. Det har resulterat i en topposition i landet vad gäller nöjda medborgare.

I Tyresö finns en bra blandning av olika boendeformer med både bostads- och hyresrätter samt egna hem. Tyresö centrum är omtalat för satsningen på en genomtänkt förtätning där en del höga byggnader har byggts och en ökad stadsmässighet förverkligats. Trollbacken är fortsatt en grön och lummig villastad. Där finns ett utvecklat serviceutbud, inte minst tack vare de mindre förtätningar som genomförts runt Trollbackens centrum. Den lokala servicen är god i Tyresö Strand där Trädgårdsstaden har färdigställts. Ett nytt mindre centrum med småskalig service har tillkommit vid Trinntorp. Den varsamma omvandlingen av Östra Tyresö som har pågått under många år är färdig.

Infrastrukturen har byggts ut med fokus på framkomlighet och smidighet för olika trafikslag. Gång- och cykelvägnätet är väl utbyggt och sammanlänkat med våra grannkommuner, vilket lett till kraftigt ökat cyklande. Kollektivtrafiken fungerar bra med korta restider till såväl Stockholm som Nacka och Södertörnskommunerna genom utbyggda tvärförbindelser och även spårbanden trafik. Tvärförbindelserna inom Tyresö är goda. Det medvetna miljöarbetet och förverkligandet av åtgärderna i klimatstrategin har gett goda resultat.

Strategiska målområden

Tyresö kommuns strategiska målområden:

- Livskvalitet – den attraktiva kommunen
- Medborgarfokus – varje Tyresöbo i centrum
- Blomstrande näringsliv
- God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter
- Attraktiv arbetsgivare

Livskvalitet – den attraktiva kommunen

Visionen om Tyresö som den mest attraktiva kommunen i Stockholmsregionen ska präglat allt arbete. Det ska vara styrande för den fysiska planeringen av kommunen. Det ska präglat den

mångfald av verksamheter som bedrivs av kommunen eller finansieras via kommunen oavsett om det handlar om skola, äldreomsorg eller parkförvaltning. En genomtänkt och långsiktig stadsplanering ska möjliggöra ett Tyresö som växer och tar ansvar i Stockholmsregionen, samtidigt som Tyresös värden – närhet till naturen och stora grönområden, närhet till vatten och skärgård, närhet till storstaden och vår trygghet i vardagen – ska värnas. Det ska vara lätt att leva i Tyresö och vara Tyresöbo. Tillsammans, i dialog med alla Tyresöbor, skapar vi framtidens Tyresö, den attraktivaste kommunen där man vill leva hela livet.

Mål:

- Tyresö är en av Sveriges mest attraktiva boendekommuner
- Tyresö är en av Sveriges bästa skolkommuner

Indikatorer: Nöjd regionindex (SCB), Svenskt kvalitetsindex, Tidningen Fokus, SKL:s öppna jämförelser

Medborgarfokus – varje Tyresöbo i centrum

Tyresö kommun arbetar utifrån ett medborgarperspektiv. Det innefattar hög servicekänsla, god nåbarhet, gott bemötande och stor lyhörddhet gentemot medborgarna – både som myndighet och serviceorganisation. Kommunen har en fristående tillsynsorganisation för att trygga kvaliteten och stimulera verksamhetsutvecklingen. Vår samordnade satsning på e-tjänster förenklar medborgarens vardag och ger en snabbare ärendehantering. Vi beaktar även tillgänglighetsaspekter för att underlätta för personer med funktionsnedsättning.

De gemensamma förhållningssätt som ska genomsyra våra kontakter med medborgarna är:

- Medborgarperspektiv: Tyresö kommun har ett uttalat medborgarperspektiv med stor servicekänsla och lyhörddhet gentemot enskilda invånare.
- Valfrihet: Tyresö kommun erbjuder olika alternativ för att ge medborgarna ökade valmöjligheter.
- Respekt: Tyresö kommun visar tolerans och respekt för den enskilde individen och människors lika värde.
- Närhet: Tyresö kommun ska bidra till ett samhälle där beslut så långt som möjligt fattas av eller nära människor själva.
- Tillgänglighet: Tyresö kommun ska vara tillgänglig som arbetsplats och som serviceorganisation för alla.

Mål:

- Tyresöborna är nöjda med den kommunala servicen
- Tyresöborna kan påverka kommunens verksamhet

Indikatorer: Nöjd medborgarindex (SCB), , Nöjd inflytandeindex (SCB)

Blomstrande näringsliv

Entreprenörandan är stark i Tyresö. Kommunen främjar företagsklimatet och inbjuder till nyetableringar av företag. En nära samverkan med näringslivet är en framgångsfaktor. Genom god planering kan fler arbetsplatser och företag få utrymme att etablera sig och växa i Tyresö. Det ska vara enkelt att vara företagare och entreprenör i Tyresö – kommunens service ska vara god och snabb. Vi konkurrerar aldrig med näringslivet. Ett bra lokalt företagsklimat bidrar till hög sysselsättningsgrad och få arbetslösa.

Mål:

- Tyresö hör till de 25 bästa kommunerna i Sverige när det gäller företagsklimat.
- Tyresös företagare är nöjda med den service och det bemötande de får i kommunen.
- Arbetslösheten i Tyresö är bland de lägsta i regionen och sysselsättningsgraden hög.

Indikatorer: Servicemätning (Stockholm Business Alliance), Företagsklimat (Svenskt Näringsliv), Årets företagarkommun (UC/ Företagarna), Arbetsförmedlingens arbetslöshetsstatistik.

God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter

Tyresö kommun har en långsiktigt stabil ekonomi med fokus på kommande generationer. För en långsiktigt stabil ekonomi är det nödvändigt att ha vissa överskott för att möta behov av investeringar, underhåll, utbyggnad, tillväxt och kommunens pensionsåtaganden mot våra medarbetare.

Kommunens arbete präglas av god framförhållning, effektivitet, enkelhet och ett tydligt fokus på nöjda medborgare. En strävan är att samordna resurser och se till gemensamma behov som kommunen och medarbetarna har. Tyresö kommun visar respekt för skattebetalarna – Tyresöborna – genom att sträva efter kostnadseffektivitet och arbetsmetoder som ger bästa möjliga resultat. Den kommunala utdebiteringen ska hållas på lägsta möjliga nivå för att möjliggöra god och långsiktig hushållning i kommunen.

Mål:

- Årets resultat, i den reguljära verksamheten, uppgår till minst två procent av skatteintäkter och statsbidrag.
- Investeringar i den skattefinansierade verksamheten finansieras via kassaflöde från den löpande verksamheten.

Indikatorer

- Resultatandel
- Andel investeringar i skattefinansierad verksamhet som finansierats med egna medel

Attraktiv arbetsgivare

Tyresö kommun präglas av en god service till medborgarna. För detta krävs motiverade och kompetenta chefer och medarbetare samt ett kreativt och gott arbetsklimat. Tyresö ska stärka sin profil som attraktiv arbetsgivare för att kunna rekrytera och behålla kompetent personal. Tyresö erbjuder många vägar in till arbete i kommunen. Vi erbjuder stimulerande arbetsuppgifter i en utvecklande miljö, god arbetsmiljö, goda möjligheter till utveckling av karriären samt konkurrenskraftiga löner.

Mål:

- Medarbetarna rekommenderar Tyresö som arbetsgivare.
- Medarbetarnas sjukfrånvaro är lägre än fyra procent.
- Sysselsättningsgraden är anpassad till de anställdas önskemål

Indikatorer: Medarbetarundersökning, sjukfrånvaro

Kapitel 3 Planeringsförutsättningar 2016-2019

3.1. Befolkningsutvecklingen i Tyresö kommun

De senaste siffrorna över befolkningsutvecklingen i kommunen visar på en kraftig tillväxt av antalet invånare i kommunen, en tillväxt som väntas fortgå under planeringsperioden. Av Tabell 2 framgår hur befolkningen bedöms utvecklas framöver, totalt samt fördelat på de åldersgrupper som den kommunala servicen främst riktar sig till.

Tabell 2: Befolkningsutvecklingen för valda åldersgrupper, åren 2014-2024

Ålder	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
0	526	528	547	562	589	595	617	626	634	639	642
1-5	2 956	2 978	3 052	3 151	3 328	3 371	3 467	3 532	3 595	3 644	3 687
6	676	685	670	645	635	713	730	738	752	768	778
7-15	5 834	5 972	6 112	6 208	6 293	6 332	6 401	6 461	6 560	6 639	6 722
16-18	1 796	1 780	1 791	1 863	1 937	1 946	2 042	2 109	2 163	2 159	2 172
19-64	26 038	26 399	26 996	27 423	28 214	28 522	29 245	29 650	30 014	30 411	30 779
65-79	5 889	5 951	5 978	6 001	6 034	6 003	5 973	5 981	6 000	5 953	5 948
80-w	1 675	1 755	1 865	1 971	2 066	2 185	2 317	2 436	2 585	2 804	3 001
Summa	45 390	46 048	47 011	47 824	49 096	49 667	50 792	51 533	52 303	53 017	53 729

Merparten av den sammantagna befolkningsökningen sker i yrkesverksam ålder. Den procentuella ökningen störst i förskoleåldrarna och de äldre. Sammantaget ger den framtida befolkningsutvecklingen fortsatt ökade behov av välfärdstjänster.

3.2. Ekonomiska förutsättningar

Bakgrund

Kommunen ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Fullmäktige har i Kommunplanen för mandatperioden 2015-2018 fastställt en resultatnivå i den reguljära verksamheten som motsvarar två procent av skatter och statsbidrag som ett mål för god ekonomisk hushållning. Målet har satts för att kunna finansiera investeringar i skattefinansierad verksamhet utan ökad upplåning.

Anslagen till verksamhetsområdena ges som fasta och som demografibaserade anslag. Varje år fastställs volyMBERÄKNADE anslag för barnomsorg, skola, vård och omsorg som tar hänsyn till demografiska förändringar vilket bidrar till att behovet av resurser flyttar till de verksamheter där efterfrågan och behovet ökar från verksamheter där efterfrågan och behöver minskar. Från och med 2016 ges demografibaserade anslag även till "Individ- och familjeomsorg", "Vuxenutbildning", "Arbetscentrum" samt "Bibliotek, kultur och fritid". Anslaget till "Omsorg om personer med funktionsnedsättning" höjs med två procent årligen från 2016. Utöver detta kan det tillkomma politiska prioriteringar som påverkar anslagsfördelningen.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

Kommunens största intäkter kommer skatter och statsbidrag. Skatteintäkterna utgörs av de skatter som kommuninvånarna betalar. För att utjämna för inkomstskillnader mellan landets kommuner finns ett system för utjämning av intäkter, den så kallade inkomstutjämningen. I inkomstutjämningen garanteras alla kommuner ett skatteunderlag på 115 procent av medelskattekraften. Kommuner som har en skattekraft under 115 procent får ersättning via inkomstutjämningen och vice versa. För att utjämna i skillnader i kostnader mellan kommuner finns ett mellankommunalt system för utjämning av kostnader, vars syfte är att skapa förutsättningar för alla kommuner i landet att ge en likvärdig service till invånarna.

Skattekraften i Tyresö kommun uppgick taxeringsåret 2014 till 113 procent av riksgenomsnittet, den så kallade medelskattekraften. Det betyder att kommunen får intäkter via inkomstutjämningen. Tyresö kommun har en strukturkostnad (SCB 2015) som är högre än genomsnittet för Sveriges kommuner. Kommunen får därför ett bidrag via systemet för kostnadsutjämning.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning har beräknats utifrån prognos som Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) lämnade 29 april 2015. Kommunens intäkter från inkomstutjämningen, kostnadsutjämningen och statsbidrag till sammanstaget drygt 2,3 miljarder kronor 2016. Intäkterna beräknas öka med i genomsnitt 4,8 procent årligen 2016-2019. Från och med 1 oktober 2015 kommer ansvaret för hemsjukvård inom LSS att övergå från Landstinget till kommunerna. För att finansiera den ökade kostnaden för kommunerna föreslås en skatteväxling med 2 öre per skattekrona.

Tabell 3: Utveckling av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning, åren 2015–2019. Belopp i miljoner kronor.

	Prognos 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018	Plan 2019
Skatteintäkter, statsbidrag och utjämningsystem					
Skatteintäkter	2 014,5	2 127,6	2 219,1	2 312,3	2 402,5
Generella statsbidrag och utjämning	197,6	206,9	222,6	235,3	269,1
Summa skatteintäkter, statsbidrag och utjämningsystem	2 212,1	2 334,5	2 441,7	2 547,6	2 671,6
Årlig procentuell förändring		5,5%	4,6%	4,3%	4,9%

*Skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning har beräknats utifrån den prognos som Sveriges Kommuner och Landsting presenterade 29 april 2015. För beräkning av generella statsbidrag har vi använt kommunens egna antaganden i befolkningsprognosen upprättad i mars 2015.

Politiska prioriteringar

Utöver kompensationen för volymförändringar i verksamheten fördelas ytterligare resurser utifrån de politiska prioriteringar som föreslagits under planperioden. För år 2016 och 2017 utökas budgeten med 25,3 respektive 14,5 miljoner kronor. Från och med 2017 tillkommer ytterligare cirka 35 miljoner

kronor per år till följd av kommunens satsning på ett kultur- och kunskapscenter i centrumnära läge, en verksamhet som är tänkt att kombineras med bl.a. gymnasie- och vuxenutbildning.

Tabell 5: Politiska prioriteringar under perioden 2016-2019

Politiska prioriteringar 2016-2019					
Belopp i mkr	VO	2016	2017	2018	2019
<u>Höjning av anslagsnivå</u>					
Barn i behov av särskilt stöd	Grundskola	1,5	1,5	1,5	1,5
Länsprislister	Gymnasieskola	2,5	2,5	2,5	2,5
Hemsjukvård, skatteväxling	Omsorg om personer med funktionsnedsättning	3,6	3,6	3,6	3,6
Inrätta offentligt skyddade anställningar	Arbetscentrum	0,3	0,3	0,3	0,3
Ökade kapitalkostnader	Väghållning och park	4,0	4,0	4,0	4,0
Åtgärder klimatstrategi	Miljö och trafik	1,0	1,0	1,0	1,0
Ökade driftskostnader naturreservat	Miljö och trafik	0,5	0,5	0,5	0,5
Utökning av bygglovsverksamhet	Bygglovsverksamhet	1,3	1,3	1,3	1,3
Kultur- och kunskapscentrum	Flera VO		35,0	35,0	35,0
<u>Tidsbegränsade medel</u>					
Profiltid	Bibliotek, kultur och fritid	-0,7	-1,4	-1,4	-1,4
Förstärkning	Individ- och familjeomsorg	3,6			
Förstärkning	Omsorg om personer med funktionsnedsättning	2,5			
Silviacertifiering	Äldreomsorg			-1,9	-1,9
Projektering kultur- och kunskapscentrum	Gemensam verksamhet	4,0			
Allmänna val	Politisk verksamhet			0,4	0,4
<u>Årlig ökning</u>					
Ökad kostnad, årlig ökning	Kommunalförbund mm	0,5	0,5	0,5	0,5
Ökad kostnad, årlig ökning	Politisk verksamhet	0,8	0,8	0,8	0,8
Summa politiska prioriteringar		25,3	49,5	48,0	48,0

Driftbudget 2016-2019

Sammantaget uppgår verksamhetsområdenas nettoramar 2016 till 2 280 miljoner kronor. Det är 93 miljoner mer än i 2015 års budget. Verksamheterna tillförs under 2016 knappt 50 miljoner kronor för volymökningar. Därutöver har 15 miljoner kronor avsatts i volymreserv till kommunstyrelsens förfogande från 2016 och framåt. Från och med 2017 har 35 miljoner kronor avsatts för att finansiera etablering av ett kultur- och kunskapscenter i centrumnära läge.

Fördelningsutrymmet utöver demografi uppgår 2017 till 1,0 procent, 2018 och 2019 till 2,7 respektive 5,1 procent. Det betyder att ekonomiska effektiviseringar behöver genomföras i verksamheten även 2017 och i viss mån även 2018.

Tabell 4: Anslagsfördelning per verksamhetsområde, 2015-2019. Belopp i miljoner kronor.

	Budget 2015	Prognos 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018	Plan 2019
Förskola*	-276,9	-276,9	-287,5	-295,8	-308,9	-319,3
Grundskola*	-643,3	-653,3	-661,0	-670,2	-676,2	-685,0
Individ- och familjeomsorg*	-154,2	-160,7	-162,2	-161,4	-166,0	-168,0
Omsorg om personer med funktionsnedsättning	-222,4	-223,4	-232,9	-235,0	-239,7	-244,5
Äldreomsorg*	-293,4	-293,4	-308,5	-323,8	-337,9	-355,0
Gymnasieskola*	-206,3	-214,9	-208,1	-212,9	-221,3	-226,1
Vuxenutbildning*	-26,0	-26,0	-26,7	-27,2	-28,0	-28,3
Arbetscentrum*	-10,0	-10,0	-10,5	-10,7	-11,0	-11,1
Bibliotek, kultur och fritid, inkl. fritidsgårdar*	-120,4	-120,4	-121,2	-124,3	-127,8	-129,4
Plan och exploatering	-18,0	-18,0	-18,0	-18,0	-18,0	-18,0
Väghållning och park	-66,7	-66,7	-70,7	-70,7	-70,7	-70,7
Miljö, trafik och övrigt	-4,0	-4,0	-5,5	-5,5	-5,5	-5,5
Vatten och avlopp	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Renhållning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bygglovsverksamhet	-4,1	-4,9	-5,4	-5,4	-5,4	-5,4
Näringsliv	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2
Gemensam verksamhet	-76,7	-76,7	-82,1	-78,1	-78,1	-78,1
Kommunalförbund mm	-42,2	-42,2	-41,3	-41,8	-42,3	-42,8
Politisk verksamhet	-21,1	-21,1	-21,9	-22,6	-23,8	-24,5
Politiska prioriteringar, mulithus	0,0	0,0	0,0	-35,0	-35,0	-35,0
Politiskt prioriteringsutrymme	0,0	0,0	0,0	-24,9	-67,9	-135,3
Buffert för demografi	0,0	-11,0	-15,0	-15,0	-15,0	-15,0
Summa verksamhetsområden	-2 186,9	-2 224,7	-2 279,8	-2 379,4	-2 479,6	-2 598,2

*De demografiska volymerna som använts för respektive verksamhetsområde redovisas i bilaga 7, tabell 1.

Sammantaget ökar anslagen (i fasta priser) till verksamheterna med ca 362 miljoner kronor under perioden 2016-2019, varav den demografibaserade ökningen står för knappt 191 miljoner och politiska prioriteringar står för drygt 171 miljoner. Se tabell bilaga 7, tabell 3, för fördelningen inom respektive verksamhetsområde.

Resultaträkning

Kommunens resultat uppgår årligen till 2 procent av skatter, statsbidrag och utjämning under hela planeringsperioden. De finansiella kostnaderna beräknas öka från och med 2017 till följd av ökad upplåning för att finansiera investeringsprogrammet.

Tabell 6: Resultaträkning, 2015-2019. Belopp i miljoner kronor.

	Budget 2015	Prognos 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018	Plan 2019
Summa verksamhetsområden	-2 186,9	-2 224,7	-2 279,8	-2 379,4	-2 479,6	-2 598,2
Finansförvaltning (brutto)						
Pensioner inkl förvaltningskostnad	-50,0	-50,0	-50,0	-52,5	-56,0	-59,0
Förändring semesterlöneskuld	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Förändring pensionsavsättning	-5,0	-5,0	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0
Statsbidrag maxtaxa	18,0	17,0	17,0	17,0	17,0	17,0
Intäkt kapitaltjänst (interränta)	39,0	42,0	42,0	43,0	44,0	45,0
Övrigt	0,0	22,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa finansförvaltning	1,0	25,9	5,0	3,5	1,0	-1,0
Verksamhetens nettokostnader	-2 185,9	-2 198,8	-2 274,8	-2 375,9	-2 478,6	-2 599,2
Skatteintäkter, statsbidrag och utjämningsystem						
Skatteintäkter	2 005,2	2 014,5	2 127,6	2 219,1	2 312,3	2 402,5
Generella statsbidrag och utjämning	210,5	197,6	206,9	222,6	235,3	269,1
Summa skatteintäkter, statsbidrag och utjämningsystem	2 215,7	2 212,1	2 334,5	2 441,7	2 547,6	2 671,6
Finansiella intäkter	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Finansiella kostnader	-25 606	-20 000	-20 000	-24 000	-25 000	-26 000
Årets resultat	11,2	0,3	46,7	48,8	51,0	53,4

Resultatnivån under planperioden bidrar till att stärka kommunens ekonomi, och soliditeten ökar stegvis.

Periodens investeringar och dess finansiering

Investeringsprogrammet för perioden 2016-2019 omfattar knappt 1 300 mkr. Hur investeringarna fördelar sig mellan olika kategorier av verksamheter framgår av tabell 7 nedan. Därutöver finns planerade investeringar efter 2019 som uppgår till totalt 86 miljoner.

Tabell 7: Investeringar i olika verksamhetskategorier, åren 2016–. Belopp i miljoner kronor.

	2016	2017	2018	2019	2016-2019	>2019
Skattefinansierad verksamhet	419,3	409,8	142,3	63,8	1035,3	70,0
Affärsverksamhet	24,9	16,0	24,0	16,0	80,9	16,0
Exploateringsverksamhet	31,3	46,4	67,8	5,0	150,5	0,0
Totalt	475,5	472,2	234,1	84,8	1266,7	86,0

Några av de större investeringsprojekten är:

- utveckling av Norra Tyresö centrum
- ny ishall i anslutning till Tyresövallen
- byggnation av gator, vatten och avlopp i östra Tyresö, Solberga och Raksta med flera områden
- Ny skola och förskola i Trollbäcken
- utveckling av Alby fritidsområde
- nya bostäder för personer med funktionsnedsättning

Av investeringarna sker merparten i skattefinansierad verksamhet.

För att finansiera investeringarna kommer upplåningen att behöva öka, uppskattningsvis i genomsnitt med 100 miljoner kronor per år. Hela investeringsprogrammet framgår av Bilaga 6.

Kapitel 4. Styrning och uppföljning av nämndernas och bolagens verksamheter

I detta kapitel redogör vi för kommunens 21 verksamhetsområden samt styrningen och uppföljningen av nämndernas och bolagens verksamheter inom de olika områdena. För varje verksamhetsområde anges med vilken inriktning verksamheten ska bedrivas och vilka särskilda uppdrag som ska genomföras under mandatperioden.

Anslaget för perioden anges i 2016 års prisnivå utifrån de demografiska förutsättningar och politiska prioriteringar som anges i denna kommunplan för åren 2016–2019. Anslaget omprövas och fastställs av kommunfullmäktige varje år utifrån bland annat förändrade demografiska förutsättningar.

För varje verksamhet anges också vilka indikatorer som ska följas upp och redovisas till kommunfullmäktige i delårsrapporterna och årsredovisningen.

Verksamhetsområde 1: Förskola och pedagogisk omsorg

Verksamhet och syfte

Förskolan vilar på demokratins grund. Utbildningen i förskolan syftar till att barn ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns utveckling och lärande samt en livslång lust att lära.

Förskolan ska uppmuntra och stärka barnens medkänsla och inlevelse i andra människors situation. Verksamheten ska präglas av omsorg om individens välbefinnande och utveckling. Inget barn ska i förskolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning hos någon anhörig eller funktionsnedsättning och inte heller utsättas för annan kränkande behandling.

Förskolan i Tyresö arbetar på ett sätt som främjar inkludering av alla barn – ett arbets- och synsätt som går under namnet ”En skola för var och en”.

Verksamhetens inriktning

Tyresös invånare ska erbjudas kvalitet och valfrihet. Önskemålen om barnomsorgsform varierar såväl mellan olika familjer som inom samma familj och även under olika perioder av ett barns uppväxt. En viktig utgångspunkt är att det ska vara möjligt för båda föräldrarna att förena arbetsliv med ansvar för barn och familj. För att möjliggöra arbete på obekvämt arbetstid och även på detta område verka i enlighet med arbetslinjen, så finns omsorg och förskoleverksamhet på kvällar, nätter och tidig morgon.

Tyresös förskolor ska ha en hög kvalitet i verksamheten. Kvalitet skapas genom kunnig och engagerad personal. Skolorna måste ha en tydlig och uthållig utvecklingsstruktur och arbetet med att förbättra kvaliteten måste ske systematiskt och kontinuerligt. Personalen i förskolan är viktig för barnens utveckling och bör därför få det stöd, vidareutbildning och utrustning som krävs. Det är viktigt att alla medarbetare är utbildade i den pedagogik som används på förskolan.

I förskolan ska alla känna sig trygga. Det är därför viktigt att barngrupperna är tillräckligt små för att barnen ska kunna utvecklas under lugna och ordnade former samt att förskolorna har en personaltäthet som gör att alla barn blir sedda.

Mobbning och andra kränkningar måste konsekvent bekämpas. I Tyresö råder nolltolerans. Insatser mot mobbning ska alltid bygga på dokumenterat framgångsrika forskningsbaserade åtgärder.

Särskilda uppdrag

De särskilda uppdragen för förskola och pedagogisk omsorg som ska genomföras under mandatperioden innebär att

- arbeta för ökad personaltäthet och minskade barngrupper
- inleda ett målmedvetet och långsiktigt arbete med kompetensförsörjning
- genomlysna behovet av förskoleplatser i alla kommundelar
- bereda förskoleplats upp till 30 timmar per vecka för barn till arbetssökande

Anslag (driftbudget)

Belopp i mkr	2016	2017	2018	2019
Netto	287,5	295,8	308,9	319,3

Aktuella investeringar under perioden

Fornuddsparken, expl ny för- och grundskola

Förskola Fornudden

Indikatorer som följs upp

- Andel föräldrar som är nöjda med sitt barns förskola

Verksamhetsområde 2: Grundskola inklusive grundsärskola och fritidshem

Verksamhet och syfte

Verksamheten vilar på demokratiens grund. Utbildningen syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Omsorg om den enskildes välbefinnande och utveckling ska präglade verksamheten. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning, och inte heller utsättas för annan kränkande behandling. Sådana tendenser ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.

Undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper.

Grundsärskolan ska ge elever med utvecklingsstörning en utbildning som är anpassad till varje elevs förutsättningar och så långt det är möjligt motsvara den som ges i grundskolan. Grundsärskolan undervisar i samma ämnesområden som grundskolan medan träningsskolan undervisar utifrån fem kunskapsområden.

Fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda dem en meningsfull fritid och rekreation. Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på eleven och elevens behov.

Skolan i Tyresö arbetar på ett sätt som främjar inkludering av alla barn – ett arbets- och synsätt som går under namnet "En skola för var och en".

Verksamhetens inriktning

Eleverna i Tyresös grundskolor ska få en bra utbildning. Alla elever, oavsett bakgrund, ska ha en bra grund att stå på för att kunna förverkliga sina drömmar i livet. För att göra det möjligt måste utbildningen hålla en hög kvalitet. Det pedagogiska ledarskapet är tydligt och våra rektorer har kunskap och kompetens för att tolka uppdraget, omsätta det i undervisningen samt styra och leda arbetet för en hög måluppfyllelse för eleverna.

Tyresös skolor har en hög kvalitet i undervisningen. Kvalitet skapas genom kunniga och engagerade lärare, som ger varje elev möjlighet att nå kunskapsmålen. Det stimulerar viljan och lusten att lära mer.

Skolan blir aldrig bättre än mötet mellan lärare och elev. Därför ska vi satsa på våra lärare. Det handlar inte bara om löner, det handlar också om vidareutbildning, tydliga karriärmöjligheter och höga krav vid rekrytering. Bättre undervisning ligger till grund för höjda resultat i våra skolor. Skolorna måste därför ha en tydlig och uthållig utvecklingsstruktur, och arbetet med att förbättra kvaliteten måste ske systematiskt och kontinuerligt.

I skolan ska alla känna sig trygga och ha arbetsro. Mobbning och andra kränkningar måste konsekvent bekämpas och i Tyresö råder nolltolerans. Allt arbete mot mobbning och kränkningar inom skolverksamheten och på fritidshemmen ska bygga på dokumenterat framgångsrika forskningsbaserade åtgärder.

Särskilda uppdrag

De särskilda uppdragen för grundskolan inklusive grundsärskolan och fritidshemmen som ska genomföras under mandatperioden innebär att

- arbeta både för mindre klasser och/eller ökad lärartäthet i lågstadiet
- genomlys behovet av grundskoleplatser i alla kommundelar
- inleda ett målmedvetet och långsiktigt arbete med kompetensförsörjning
- stärka studie- och yrkesvägledningen i syfte att minska studieavbrott på gymnasiet.

Anslag (driftbudget)

Belopp i mkr	2016	2017	2018	2019
Netto	661,0	670,2	676,2	685,0

Aktuella investeringar under perioden

Fornuddsparken, expl ny för- och grundskola

Planavtal ny skola Trollbäcken

Ny skola Fornudden

Indikatorer som följs upp

- Andel elever i procent som är behöriga till ett yrkesprogram
- Genomsnittligt meritvärde
- Andel elever i årskurs 5 som är nöjda med sin skola
- Andel elever i årskurs 8 som är nöjda med sin skola
- Andel ogiltig frånvaro
- Andel av föräldrarna till barn i åk 2 som är nöjda med verksamheten på sitt barns fritidshem

Verksamhetsområde 3: Individ- och familjeomsorg

Verksamhet och syfte

Verksamhetens syfte är att vara ett skydds nät och en garanti för att de som bor eller vistas i kommunen får den hjälp och det stöd de behöver för att kunna leva i ekonomisk och social trygghet. Biståndet utformas så att det stärker den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv.

Individ- och familjeomsorgen omfattar såväl allmänt förebyggande som individuellt inriktade insatser för barn, ungdomar och vuxna. Insatserna kan gälla exempelvis

- ekonomiskt bistånd
- familjerådgivning
- missbruksvård
- insatser för barn och ungdom
- mottagande av ensamkommande flyktingbarn
- stödboende
- förebyggande insatser
- anhörigstöd.

Verksamhetens inriktning

Visionen för Tyresö är att bli den mest attraktiva kommunen i regionen att bo och leva i. Vi vill att detta omfattar alla Tyresöbor. Kommunen ska erbjuda olika typer av stöd till den som inte upplever sig klara sin livssituation ekonomiskt eller socialt.

Tidiga insatser ger bättre förutsättningar för en stabil livssituation. Därför ska det finnas ett utbud av evidensbaserade stödinsatser som inte kräver utredning eller biståndsbeslut med målet att stärka den enskildes självständighet. Tillsammans med andra förekommande aktörer och huvudmän sätter vi individens bästa i fokus.

Det personliga ansvaret för egen försörjning är en grundläggande skyldighet. Utgångspunkten för ekonomiskt bistånd ska därför vara att försörjningsstöd är av tillfällig art. Genom tidig myndighetssamverkan ges rätt stöd för att den enskilde ska komma ut i egen försörjning.

Barnperspektivet ska genomsyra allt som görs, eftersom barns rättighet till en trygg uppväxt är vårt viktigaste uppdrag. Där psykiskt eller fysiskt våld förekommer ska insatser sättas in omedelbart.

Anhöriga som vårdar en närstående behöver ibland stöd för att orka med. För en del personer handlar det om att få hjälp med insatser som den närstående behöver. För andra handlar det om att de behöver få information eller utbildning om den närståendes behov.

Särskilda uppdrag

De särskilda uppdragen för individ- och familjeomsorgen som ska genomföras under mandatperioden innebär att

- fortsätta öka självförsörjningsgraden
- intensifiera det förebyggande arbetet
- implementera och utveckla projektet "En väg in och många vägar till arbete, studier och egen försörjning" i den ordinarie verksamheten
- genomlys behovet av boendeplatser i alla kommundelar

Anslag (driftbudget)

Belopp i mkr	2016	2017	2018	2019
Netto	162,2	161,4	166,0	168,0

Indikatorer som följs upp

- Andel av Tyresöborna, inklusive barn, som har varit i behov av försörjningsstöd under året.
- Andel av de personer i åldersgruppen 25 till 65 år, som beviljats ekonomiskt bistånd, som har fått arbete eller deltar i praktik eller annan kompetenshöjande insats inom en månad från beslutet.

Verksamhetsområde 4: Omsorg om personer med funktionsnedsättning

Verksamhet och syfte

Syftet med verksamheten är att skapa förutsättningar för människor med olika funktionsnedsättningar att kunna leva ett så självständigt liv som möjligt. Stödet till personer med funktionsnedsättning är inriktat på att ge den enskilde förutsättningar att leva som andra genom att ge stöd och service som stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv. För att nå dit behövs ett varierat utbud av insatser samt att stödet är anpassat till varje individs behov.

Insatserna kan bland annat gälla

- boende och boendestöd
- korttidsvistelse
- korttidstillsyn
- hemtjänst
- avlösarservice
- ledsagarservice
- kontaktpersoner
- bostadsanpassning
- daglig verksamhet
- personlig assistans
- anhörigstöd
- sysselsättning
- förebyggande insatser

Verksamhetens inriktning

Människor med funktionsnedsättningar har rätt till ett liv på lika villkor som andra. De hinder som en medborgare med en funktionsnedsättning begränsas av ska därför avhjälpas där så är möjligt. Alla medborgare ska ha möjligheter att välja sitt boende, ha en givande fritid och delta i arbetslivet. Därför ska valfriheten värnas för denna grupp. Stödverksamheter ska möta individen på dennes villkor med målet att stärka dennes självständighet. Där lämpliga tekniska lösningar finns ska detta vara ett alternativ som den enskilde kan välja. En bra samverkan med andra förekommande aktörer och huvudmän där individens bästa är i fokus är en självklarhet. Anhöriga som vårdar en närstående behöver ibland avlastning eller annat stöd för att orka med. Därför måste omsorgen vara lyhörd för deras behov och tillsammans med landstinget erbjuda det stöd som efterfrågas.

Särskilda uppdrag

De särskilda uppdragen för omsorg om personer med funktionsnedsättning som ska genomföras under mandatperioden innebär att

- genomlysna behovet av boendeplatser i alla kommundelar

Anslag (driftbudget)

Belopp i mkr	2016	2017	2018	2019
Netto	232,9	235,0	239,7	244,5

Aktuella investeringar under perioden

Stödboenden Sågentomten

Inventarier Sågen

Gruppboenden funktionsnedsättning

Indikatorer som följs upp

- Antal personer med daglig verksamhet enligt LSS som får arbete eller börjar studera.
- Andel personer som söker bistånd som är nöjda med biståndsavdelningens arbete med information, bemötande och handläggningstider.

Verksamhetsområde5: Äldreomsorg

Verksamhet och syfte

Äldreomsorgens syfte är att skapa förutsättningar för människor med olika funktionsnedsättningar orsakade av åldrande eller sjukdomar att kunna leva ett så självständigt liv som möjligt. Det är av avgörande betydelse att kommunen kan erbjuda ett brett utbud av olika insatser utifrån individens behov. Insatserna formar tillsammans en helhet som täcker upp olika behovssituationer i vardagen. Insatserna kan till exempel gälla

- särskilda boendeformer (permanent boende, korttidsvård eller växelvård)
- hjälp i hemmet (omvårdnad, service, avlösning, ledsagning, trygghetslarm)
- bostadsanpassning
- rehabilitering
- förebyggande insatser
- anhörigstöd.

Verksamhetens inriktning

I Tyresö ska det vara lätt att leva livet, hela livet. Hjälp i hemmet ska finnas för den som inte själv längre klarar sin omvårdnad. Hjälp ska ges med respekt för individens integritet och självbestämmande. Den enskildes rätt att styra sin vardag ska alltid vara vägledande. Även om omsorgen bedöms vara av hög kvalitet kan den upplevas på olika sätt av olika människor. Därför ska det finnas ett stort utbud av aktörer att välja mellan, både för hjälp i ordinärt boende och vård- och omsorgsboenden. Där det är möjligt ska hjälp i ordinärt boende vara ett alternativ till vård- och omsorgsboende. Där lämpliga tekniska lösningar finns ska detta vara ett alternativ som den enskilde kan välja.

Det finns många äldre som önskar att få känna tryggheten i att bo i en gemenskap. Därför ska vi fortsätta planera för olika former av tillgängliga boenden, med eller utan omsorg. En bra samverkan med andra förekommande aktörer och huvudmän där individens bästa är i fokus är en självklarhet. Anhöriga som vårdar en närstående behöver ibland avlastning eller annat stöd för att orka med. Därför ska omsorgen vara lyhörd för deras behov och tillsammans med landstinget erbjuda det stöd som efterfrågas.

Särskilda uppdrag

De särskilda uppdragen för äldreomsorgen som ska genomföras under mandatperioden innebär att

- genomföra Silviacertifiering av äldreomsorgen
- säkerställa tillkomsten av ytterligare platser i särskilt boende genom nya äldreboenden
- genomföra en satsning på mat och måltider inom äldreomsorgen
- genomlysna behovet av boendeplatser i alla kommundelar

Anslag (driftbudget)

Belopp i mkr	2016	2017	2018	2019
Netto	308,5	323,8	337,9	355,0

Aktuella investeringar under perioden

Det finns behov av att öka antalet platser inom särskilt boende under perioden. De tillkommande platserna kan skapas i både privat och kommunal regi. I investeringsprogrammet har inte upptagits medel för uppförande av äldreboende i kommunal regi. Ett särskilt boende är under uppförande vid Farmarstigen. Planarbete pågår för två särskilda boenden i Trollbäcken och Tyresö strand.

Indikatorer som följs upp

- Andelen som är nöjda eller mycket nöjda inom hemtjänst och särskilt boende enligt socialstyrelsens årliga nationella undersökning.
- Andelen personer 65 år och äldre som riskbedöms när det gäller fall, undernäring respektive trycksår och som bor i särskilt boende.

Verksamhetsområde 6: Gymnasieskola

Verksamhet och syfte

De flesta ungdomar söker till gymnasiet efter grundskolan. Valfriheten är stor och eleverna kan söka till Tyresös eget gymnasium, som har både yrkesförberedande och högskoleförberedande program, men också till såväl fristående som kommunala skolor i hela länet. I Stockholms län råder frisök till gymnasiet, vilket betyder att elever som söker till gymnasieskolor i andra kommuner blir mottagna som förstahandssökande där. I Tyresö utnyttjas den möjligheten av cirka 75 procent av 16–17-åringarna.

Syftet med gymnasieskolans och gymnasiesärskolans utbildningar är att förbereda eleven för framtida studier och arbetsliv.

Verksamhetens inriktning

Gymnasieskolan engagerar och attraherar Tyresös elever. Skolan är modern och erbjuder program som ligger i linje med elevernas egna val. Tyresö gymnasium är ett gymnasium som snabbt tar till sig och drar nytta av framtida teknisk utveckling, särskilt inom den digitala sektorn.

Vi lever i en globaliserad värld som även påverkar skolan lokalt. I samverkan med länets alla kommuner utvecklar vi gymnasieutbildningen så att elevens val alltid är val mellan skolor med högsta kvalitet. Förståelse för människors skilda bakgrund präglar arbetet i Tyresö gymnasium – så att tolerans är framträdande drag i arbetsmiljön.

Gymnasiet är Tyresös stolthet. Stoltheten bygger på att alla elever har goda kunskaper och ligger högt i framtida rankingar. Arbetsmarknaden frågar efter framtidens Tyresöelever, och de är framgångsrika inom forskning och utbildning på universitet och högskolor.

Gymnasiesärskolan utvecklar de nationella programmen så att fler elever får arbete och går ut i egen försörjning. Varje elev får det stöd och den arbetsro som inläring kräver.

Särskilda uppdrag

De särskilda uppdragen för gymnasieskolan som ska genomföras under mandatperioden innebär att

- implementera framtidens gymnasium med ny profilering och nytt arbetssätt
- genomföra etablering av nytt gymnasium för såväl högskoleförberedande som yrkesförberedande program
- stärka studie- och yrkesvägledningen i syfte att minska studieavbrott på gymnasiet.

Anslag (driftbudget)

Belopp i mkr	2016	2017	2018	2019
Netto	208,1	212,9	221,3	226,1

Indikatorer som följs upp

- Andel som fullföljer gymnasieutbildningen efter fyra år.

Verksamhetsområde 7: Vuxenutbildning

Verksamhet och syfte

Centrum för livslångt lärande (C3L) är Tyresö kommuns lärcenter för vuxenutbildningen. C3L bedriver kommunal vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå, särskild undervisning för vuxna (Särvux), gymnasiala yrkesutbildningar samt yrkeshögskoleutbildningar.

Yrkesutbildningar sker i kommunens egen regi och genom ramavtal med andra utbildningsanordnare. I egen regi finns barnskötar-, omvårdnads-, ekonomiassistent- och yrkesförarutbildning. Genom ramavtal med andra genomförs utbildningar inom restaurang, elektronik och VVS. C3L har yrkeshögskoleutbildningar inom kvalificerad informationsteknik (IT). Lärlingsutbildning finns både i kommunens egen regi och i samverkan med Haninge kommun. Högskolekurser på distans erbjuds i samverkan med högskolan i Gävle.

Alla Tyresöbor erbjuds studie- och yrkesvägledning.

C3L samarbetar med arbetsförmedlingen, försäkringskassan, arbetsmarknadsenheten, socialförvaltningen och kommuner i Stockholms län kring vuxnas lärande.

Verksamhetens syfte är att vägleda och stötta människor till arbete och egen försörjning.

Verksamhetens inriktning

Vuxenutbildningen är framgångsrik på alla nivåer, inte minst vad gäller eftergymnasiala utbildningar, yrkeshögskolekurser samt yrkesutbildningar för vuxna. Samverkan med gymnasieskolan är given.

Vuxenutbildningen främjar integration genom språkutbildning, yrkesutbildningar och omfattande nätverk. Vuxenutbildningen är ett föredöme för skola och utbildning. Utbildning i vuxen ålder är ett självklart eget val i en vuxenutbildning som också är en rättighet för var och en. Särskild utbildning för vuxna (särvux) följer inriktningen på vuxenutbildningen och fler får arbete.

Anslag (driftbudget)

Belopp i mkr	2016	2017	2018	2019
Netto	26,7	27,2	28,0	28,3

Indikatorer som följs upp

- Andel med godkända betyg inom vuxenutbildningen på grundläggande nivå (grundvux) och gymnasial nivå (gymnasievux).

Verksamhetsområde 8: Arbetscentrum

Verksamhet och syfte

Arbetscentrum erbjuder olika former av stöd och arbetsmarknadsåtgärder för att fånga upp ungdomar, invandrare, utförsäkrade och arbetslösa genom att slussa dem vidare till studier, olika arbetsmarknadsåtgärder eller egen försörjning. Detta sker i nära samarbete med vuxenutbildningen, arbetsförmedlingen och försörjningsstödsenheten inom socialförvaltningen.

Verksamhetens syfte är att hjälpa och stötta de Tyresöbor som är eller riskerar att bli arbetslösa samt arbeta för ett mer integrerat samhälle genom att underlätta för flyktingar, invandrare och personer med funktionsnedsättningar att etablera sig på arbetsmarknaden och därigenom bli delaktiga i samhället.

Verksamhetens inriktning

Insatser för att främja arbete och egen försörjning utvecklas genom samverkan mellan Arbetscentrum och andra institutioner och organisationer, förvaltningar och samverkansorgan. Det lokala näringslivet har vägar in i Arbetscentrum.

I Tyresö sänks arbetslösheten för ungdomar med nya vägar till arbete. Arbetslösheten sänks för invandrare, särskilt kvinnorna. Mångfalden är tydlig i företagandet, det sociala arbetet och i skolan.

De demokratiska värderingarna slår igenom i alla yrken och på alla arbetsplatser så att var och en respekteras för sin tro, sin bakgrund, sin ålder och sexuella läggning eller könsidentitet.

Projekt utvecklas för att främja integration genom kontakter med föreningsverksamheter och frivilligorganisationer. Särskilt lyfts frågan om bostäder i kommunens hela bostadsbestånd.

Flyktingmottagning och service till invandrare förnyas genom nya arbetssätt och samverkansformer.

Särskilda uppdrag

De särskilda uppdragen för Arbetscentrum som ska genomföras under mandatperioden innebär att

- genom aktiva insatser i nära samverkan med andra aktörer verka för ännu högre sysselsättningsgrad och självförsörjningsgrad i Tyresö
- öka kapaciteten för flyktingmottagande
- implementera och utveckla projektet "En väg in och många vägar till arbete, studier och egen försörjning" i den ordinarie verksamheten från och med 2016
- inrätta offentligt skyddade anställningar i syfte att öka självförsörjningsgraden.

Anslag (driftbudget)

Belopp i mkr	2016	2017	2018	2019
Netto	10,5	10,7	11,0	11,1

Indikatorer som följs upp

- Sysselsättningsgraden 15–74 år
- Andel ungdomar i åldern 16–24 år som varken studerar eller arbetar

Verksamhetsområde 9: Bibliotek, kultur och fritid (inklusive fritidsgårdar)

Verksamhet och syfte

Bibliotek

Biblioteksverksamheten omfattar förutom utlåning av böcker även talboksservice, utbud av olika media, möjlighet att tentera för distansstuderande samt service till äldreomsorgen och skolan. Biblioteket erbjuder även digitala tjänster. Syftet med biblioteksverksamheten är att främja intresse för läsning, litteratur och utbildning. Alla medborgare har tillgång till ett folkbibliotek för information, upplysning och annan kulturell verksamhet.

Kultur

Tyresö kultur omfattar kulturenheten med konsthall, kulturskola, ungdomscaféet Bonza, föreningsgården och naturskolan. Huvuddelen av den löpande verksamheten riktar sig till barn och ungdomar.

Syftet med verksamheten är att tillhandahålla ett brett och varierat kulturutbud och en meningsfull fritid för kommuninvånarna.

Fritid

Fritid erbjuder olika former av föreningsstöd och ändamålsenliga anläggningar och skapar förutsättningar för friluftsliv, rekreation och spontanidrott. Fritid gör även insatser för att förbättra fritids- och kulturutbudet för personer med funktionsnedsättning.

Verksamhetens syfte är att skapa förutsättningar för meningsfulla fritidsaktiviteter främst för barn och ungdomar.

Fritidsgårdar

Syftet med fritidsgårdarnas verksamhet är att ge kommunens ungdomar en meningsfull fritid. Demokrati och delaktighet är viktiga ledord.

Verksamhetens inriktning

Tyresö förknippas ofta med sitt rika kultur- och idrottsliv och den fantastiska naturen med mycket bra förutsättningar för stimulerande aktiviteter i det fria.

Alliansens ambition är att med olika insatser ytterligare förstärka den attraktiva bilden. Vi vill fortsätta utveckla utbudet av aktiviteter både genom egna arrangemang, investeringar och genom att aktivt stödja och hjälpa det aktiva föreningslivet.

I vårt Tyresö prioriterar vi barn och ungdomar. Vi prioriterar även breddaktiviteter inom både kultur- och idrottsområdet. Det gör vi genom att behålla nolltaxan, som ger alla ungdomsföreningar gratis tillgång till kommunala anläggningar.

Funktionsnedsatta barn och ungdomar är, och kommer att vara, en högt prioriterad grupp i vårt Tyresö. I samarbete med övriga kommuner på Södertörn och med riktade insatser ska vi fortsätta att utöka utbudet för denna grupp.

Utbudet ska präglas av valfrihet och mångfald. Detta märks till exempel genom ett utökat utbud inom Kulturskolans ram och genom att flera föreningar erbjuder Profilfritids.

Vi fortsätter att bygga nya och även utveckla våra befintliga anläggningar, gärna i samverkan med föreningar, näringsliv och våra grannkommuner.

Vårt nya kulturhus i närheten av Tyresö centrum kommer att bli en mötesplats för alla generationer med bibliotek, scener, biograf och samlingslokaler och kommer att erbjuda en mångfald av aktiviteter. Alliansen vill även stimulera och uppmuntra ännu fler lokala kulturaktiviteter.

Vi vill att Albyområdet ska vara ett nav för det rörliga friluftslivet i Tyresö, samtidigt som det fortsätter att vara en samlingsplats för hela familjen. Därför är det viktigt att det fortsatta utvecklingsarbetet i området sker med omsorg och känsla för miljön, men också skapar möjligheter till fler aktiviteter än i dag.

För att ytterligare stimulera olika grupper till en hälsosammare livsstil, vill vi satsa på projekt med inriktning på folkhälsan.

Vi erbjuder ungdomar 13–15 år en mötesplats där de ges möjligheten till, jämte Tyresös föreningsverksamhet, att påverka sin fritid, känna delaktighet, engagemang och utvecklas. Personalen jobbar aktivt för att finnas till för besökarna, vilket kan innebära allt från att hjälpa till att dra igång aktiviteter, vara "ett bollplank" eller att "öppna dörrar".

Personalen arbetar med ett främjande förhållningssätt som ska ge ungdomarna utrymme till egna idéer och lösningar. Visionen är att Tyresö fritidsgårdar ska vara en trygg mötesplats för alla, med utrymme för personlig utveckling och socialt samspel.

På fritidsgården ska alla känna sig trygga. Mobbning och andra kränkningar måste konsekvent bekämpas och i Tyresö råder nolltolerans. Insatser mot mobbning ska alltid bygga på dokumenterat framgångsrika forskningsbaserade åtgärder.

Särskilda uppdrag

De särskilda uppdragen för bibliotek, kultur och fritid som ska genomföras under mandatperioden innebär att

- genomföra den planerade Alby-utvecklingen
- utveckla någon form av kulturhus i anslutning till Tyresö centrum i nära samverkan med andra aktörer
- arbeta fram en strategisk anläggningsförsörjningsplan inom verksamhetsområdet

Anslag (driftbudget)

Belopp i mkr	2016	2017	2018	2019
Netto	121,2	124,3	127,8	129,4

Aktuella investeringar under perioden

Samlingsanslag för fritidsanläggningar

Ishall vid Tyresö C

Kylaggregat Fonatanahallen

Upprustning friidrottsanläggning, Trollbäckens IP

Konstgräsplan mellan Strandskolan och Tyresö skola

Alby friluftsområde, fastighetsunderhåll

Alby friluftsområde, utveckling ny vision

Alby friluftsområde, port till Nationalparken

Upprustning Fårdala ridhus

Indikatorer som följs upp

- Nöjd kundindex
- Andel föreningsaktiva ungdomar
- Upplevelse av inflytande på fritidsgårdarna

Verksamhetsområde 10: Plan och exploatering

Verksamhet och syfte

Till verksamheten för mark och exploatering hör bland annat projektering, byggprojektledning, exploatering och förvaltning av kommunens mark. Till planenhetens verksamhet hör kommunens fysiska planering. Arbetet bedrivs både på en strategisk nivå genom översiktlig planering och mer konkret genom framtagandet av detaljplaner i samarbete med byggherrar, fastighetsägare och andra kommunala förvaltningar. Huvuduppgiften för mät- och kartenheten är att vara en del av eller stödja andra verksamheters myndighetsutövning och övriga verksamhet. Mät-, kart- och GIS-verksamheten utför kommunens uppgifter i den nationella informationsförsörjningen (till exempel med adressättning).

Verksamhetens inriktning

Det påbörjade arbetet med en ny Översiktsplan för Tyresö ska gå i mål under 2016. Det är viktigt att den fortsatta processen präglas av stor öppenhet och en strävan efter att involvera så många Tyresöbor som möjligt. Översiktsplanen är ett viktigt verktyg för att nå vårt långsiktiga mål att göra Tyresö till den mest attraktiva kommunen i Stockholmsregionen.

En bärande tanke när det gäller stadsbyggnadsutvecklingen är att förtäta i centrala lägen och att i övrigt, så långt möjligt, värna om karaktären på våra olika kommundelar och slå vakt om det gröna, naturnära Tyresö. En genomtänkt stadsplanering bidrar även till stärkt trygghet i samhället. För att långsiktigt säkerställa kommunens möjligheter att driva en sådan stadsbyggnadsutveckling är det viktigt att ha processer på plats för att kunna genomföra eventuella strategiska markförvärv. Det är även viktigt att ha en god uppföljning av vad som händer med markområden utanför Tyresös gräns i anslutning till Tyresö som vi har ett intresse av att vara med och påverka.

Vi vill ha ett särskilt fokus på en översyn av Tyresös företagsområden de kommande åren. Detta i syfte att effektivisera dem så att fler arbetsplatser kan rymmas, fler företag etablera sig eller tillåtas expandera.

Tyresö Centrum och Bollmora

Den stora utvecklingen av Tyresö centrum är väsentlig för Tyresö. Med Tyresö View och den nya stadsparken har de södra delarna av centrum lyfts till en ny nivå. Centrum kopplas samman med det nya Nybodaområdet genom ett aktivitetsstråk med park, lek och skatepark. Bostäder byggs i kvarteret Järnet, vid Hasselbacken, vid Kyrkogränd, vid Siklöjevägen, i Farmarstigen och vid Njupkärrsvägen. Det är viktigt att det byggs med olika upplåtelseformer. Grunderna för utbyggnaden av Norra Tyresö Centrum är på plats. Här skapas attraktiva stadskvarter, ett höghus, nya gator, nytt torg, nya parker, nya grönytor, trivsamma innergårdar, nya butiker, ny service och nya möjligheter för kultur, fritid och utbildning för alla. Den nya stadsdelen sätter människan i centrum, parkeringar grävs ner och bussterminalen förbättras. Tyresö Centrum byggs ut och utbudet förbättras. De nya utemiljöerna har utsmyckningar och planteringar.

I Tyresö Centrum utvecklas i bred samverkan ett nytt Kultur- och Kunskapscentrum där verksamheter inom bland annat bibliotek, kultur, vuxenutbildning och högskoleförberedande gymnasieutbildning samordnas. Yrkesförberedande gymnasieutbildning ges samtidigt förbättrade lokaler och nya förutsättningar inom ramen för den nuvarande lokaliseringen. Sammantaget öppnat detta möjligheter för en ny utveckling där områden runt Farmarstigen och Granängsringen förtätas med nya attraktiva bostäder.

Trollbäcken

Trollbäcken är och ska förbli en lummig och grön villastad. En översyn av de gamla detaljplanerna har påbörjats, för att tillsammans med villaägare och boende ordna brister i infrastruktur, dagvattenhantering och trafiksäkerhet med mera.

Under perioden vill vi även genomföra en centrumutvecklingsplan för Trollbäcken. Vi vill ta ett helhetsgrepp som omfattar sträckan längs Vendelsövägen från Drevviken till Södergården inklusive Alléplan. Här ryms bostäder med olika upplåtelseformer, arbetsplatser och en utökad service för hela Trollbäcken, med en viss förtätning. Kompletteringen stärker det kommersiella utbudet och ger ett mer levande centrum. I området kommer vi se till att det byggs seniorlägenheter och äldreomsorg.

Tyresö Strand

Tyresö Strand har under en period över 30 år förändrats och utvecklats från i huvudsak fritidshusområde till ett attraktivt villaområde uppblandat med en modern trädgårdsstad. En centumbildning har kommit på plats och den kommunala servicen har förbättrats och utvecklats. Utvecklingen framåt kommer att vara långsammare. Den tredje etappen av Trädgårdsstaden som planerats sedan länge kommer att fullföljas med 4-500 bostäder. Tyresö Strand kompletteras också med ytterligare smärre förtätningar med olika upplåtelseformer samt även med utökad kommunal service som ett nytt särskilt boende inom äldreomsorgen. Trafiksituationen i Tyresö Strand och längre österut förbättras kontinuerligt.

Östra Tyresö

Tempot i planläggningen av Östra Tyresö har ökat. Nu arbetas med 2-3 detaljplaner parallellt, istället för en i taget som tidigare. Detta gör det möjligt att ligga i fas med den ursprungliga tidsplanen för detaljplaneringen i hela Raksta och fram till Trinntorp. Alliansen har även tagit initiativ till att få plats nya planbestämmelser som möjliggöra utbyggnad till 105 + 40 kvadratmeter i tre olika områden i väntan på färdiga detaljplaner. Vi strävar efter att få detta på plats även i Ällmora.

Vi ska undersöka om det är möjligt att snabbare släppa fram större byggrätter till enskilda fastighetsägare i de yttre delarna av Brevik. Det är i dag långt kvar till en riktig detaljplan, men det är vår förhoppning att det ska bli möjligt under förutsättning att viktiga miljökrav kan klaras. Etapp 7 Solberga och etapp 9 Uggelevägen är nu i byggfas. Etapp 8 Raksta och 10 Brobänken är i planfas, och planläggningen av etapp 11 Tegelbruket ska påbörjas under 2014. Under perioden 2015-2018 kommer sedan planläggningen av ytterligare tre eller fyra etapper att påbörjas.

Särskilda uppdrag

De särskilda uppdragen för plan och exploatering som ska genomföras under mandatperioden innebär att

- arbeta fram en centrumutvecklingsplan för Trollbäcken som omfattar sträckan längs Vendelsövägen från Drevviken till Södergården i syfte att möjliggöra mindre förtätningar med bostäder och förbättrat service- och centrumutbud
- planera Trädgårdsstadens tredje etapp
- genomföra ett arbete i syfte att effektivisera Tyresös företagsområden så att fler arbetsplatser kan rymmas, fler företag etableras eller tillåtas expandera
- etablera ett kultur- och kunskapscentrum med högskoleförberedande program i samverkan med vuxenutbildning och kulturverksamhet i anslutning till Tyresö centrum
- utarbeta riktlinjer och en process kring strategiska markförvärv

Anslag (driftbudget)

Belopp i mkr	2016	2017	2018	2019
Netto	18,0	18,0	18,0	18,0

Aktuella investeringar under perioden

Exploatering Östra Tyresö

Exploatering övriga Tyresö

Nytt kartsystem

Markreserv

Ärendehanteringssystem

Samlingsanslag för samhällsbyggnadsutredningar

Samlingsanslag, Sociala boenden

Ombyggnad av Tyresö centrum till den nya visionen

Trädgårdsstaden

Kryddvägen

Grindstolpen

Prästgårdsv/Apelv

Vendelsöv 42/Kringlan

Gymnasietomten Wättinge

Åkervägen, Trollbäcken

Åkervägen, Trollb, exploateringsbidrag

Granitvägen

Granitvägen, exploateringsbidrag

Nyfors markanvisningstävling

Indikatorer som följs upp

- Antalet bostäder i antagna detaljplaner under året

Verksamhetsområde 11: Vaghällning och park

Verksamhet och syfte

Vaghällnings- och parkverksamheten syftar till att hålla bra, framkomliga och trygga vägar med bra beläggningar och god belysning. Detta för att säkerställa en säker trafikmiljö för alla trafikantgrupper året runt. Verksamheten vårdar och utvecklar parker, grönmiljöer och lekplatser för att de ska vara säkra, tillgängliga och ha ett högt lekvärde. Verksamheten deltar också i detaljplanearbetet och tar fram skötselplaner.

Verksamhetens inriktning

Ett av Tyresös största projekt är de stora satsningarna på Tyresövägen. Det investeras i åtgärder som förbättrar framkomligheten för såväl privatbilism och kollektivtrafik, som gång- och cykeltrafik. Det skapas sammanhängande gång- och cykelstråk hela vägen från Östra Tyresö till Tyresö Centrum. Vägen breddas steg för steg till tre körfält. Nya infartsparkeringar skapas, busshållplatser förlängs så att fler bussar ryms, farthinder och farliga passager byggs bort från vägen.

Framkomligheten behöver även förbättras längs Gudöbroleden genom Trollbäcken, och det gör vi i samverkan med Trafikverket. I samarbete med både Trafikverket och Stockholms Stad vill vi se på möjligheten att ta bort trafikljuskorsningen i Skrubba och förlänga Bollmoravägen från Skrubba Malmväg till Gudöbroleden för att på så sätt öppna upp området mer.

Tyresö och våra grannkommuner genomför stora satsningar på bättre cykelstråk till Haninge, Nacka och Stockholm. I Tyresö satsar Alliansen 6 miljoner om året på cykeltrafiken fram till 2020, vilket ger Tyresö ett mycket bra cykelnät. Cykelpendlingen underlättas genom fler och bättre cykelparkeringar vid knutpunkter. Satsningen på att förbättra all skyltning fortsätter också. Gång- och cykelvägar och busshållplatser är prioriterade när det gäller kommunens tillgänglighetsanpassning.

Tyresö är en av Sveriges mest trafiksäkra kommuner, och det är något som Alliansen slår vakt om. Att skapa trygga skolvägar är prioriterat. En förbättrad trafiksäkerhet är också en viktig effekt av de nya detaljplanerna i bland annat Östra Tyresö och även i översynen av detaljplanerna för Trollbäcken. Tyresö ska vara en kommun med välskötta parker och närhet till grönområden. Alliansen vill därför se en fortsatt utveckling av Fornuddsparken och av nya parker inom projektet Norra Tyresö Centrum.

Särskilda uppdrag

De särskilda uppdragen för verksamhetsområdet Vaghällning och park som ska genomföras under mandatperioden innebär att

- vidta fortsatta åtgärder för förbättrad framkomlighet längs Tyresövägen
- fördjupa samarbetet med Trafikverket och andra parter för bättre framkomlighet längs Gudöbroleden.

Anslag (driftbudget)

Belopp i mkr	2016	2017	2018	2019
Netto	70,7	70,7	70,7	70,7

Aktuella investeringar under perioden

Tyresövägen (från Bäverbäcken och österut)

Utbyggnad av cykelvägar

Brygga vid Klövberget

Samlingsanslag för gata och park

Utbyggnad Radiovägen

Indikatorer som följs upp

- Rankning i cykelfrämjandets kommunvelometer, som avser meter underhållen cykelväg till barmarksstandard.
- Beläggningsprogram kronor per invånare

Verksamhetsområde 12: Miljö och trafik

Verksamhet och syfte

Miljö- och trafikenhetens verksamheter syftar till att vårda, utveckla och bevara den oexploaterade och den exploaterade miljön och verka för en långsiktigt ekologisk hållbar utveckling. Enheten verkar också för en bra trafikplanering, en god trafiksäkerhet för alla trafikantgrupper, en förbättrad folkhälsa och en ökad tillgänglighet på gator och i parker för alla medborgare.

Verksamhetens inriktning

Alliansens Tyresö ska ligga i framkant i omställningen till ett hållbart Sverige. Genom att planera på ett hållbart sätt med god miljö i fokus når vi långt. Att förtäta kommunens centrala delar är ett exempel på byggande som är bra ur miljöperspektiv. Byggandet i Tyresö ska samtidigt anpassas till den omgivande miljön och naturen. På detta sätt kan vi motverka onödiga sprängningar och avverkning. Att vi tillsammans med övriga kommuner på Södertörn satsar på att minska transporternas miljöbelastning genom att samordna varutransporter och ha en infrastruktur för förnyelsebara drivmedel är viktigt och ger stora effekter. Detta gäller också renhållning och andra transporter, vilket framgår av tydliga krav i våra upphandlingar.

I dag är Tyresö en av Sveriges mest naturskyddade kommuner med Tyresta Nationalpark och sex naturreservat. Beslut har tagits om ett sjunde – Klövberget. Vi vill även göra naturreservat av Telegrafberget och området runt Barnsjön kommande år.

För oss är det viktigt med en välutbyggd och välfungerande kollektivtrafik. Vi jobbar för ännu tätare och snabbare busstrafik från alla delar av Tyresö – Brevik, Strand, Centrum/Bollmora, Krusboda och Trollbäcken – till Gullmarsplan och centrala Stockholm.

När etapp 7 Solberga är utbyggd kommer det att gå busstrafik till Raksta. I den stamnässtrategi för länet som antagits av Landstinget kopplas busstrafik från norr och söder samman, så att linjer från Tyresö fortsätter vidare från Gullmarsplan till centrala Stockholm, Universitetet och Täby/Vaxholm hela trafikdygnet alla dagar. Alliansen i Tyresö står helhjärtat bakom detta arbete. Även ny och snabbare stombusstrafik från Tyresö längs Örbyleden mot viktiga mål som Huddinge Sjukhus, Södertörns Högskola och Flemingsberg bör kunna komma på plats inom de närmaste åren. I kommunens diskussioner med trafikförvaltningen är det samtidigt prioriterat att fortsätta att skapa tätare och snabbare tvärförbindelser mot Haninge, Nacka och Huddinge. Även förbättrad kollektivtrafikmatning till tunnelbanan i t ex Skarpnäck som komplement till Gullmarsplan är önskvärt, liksom matning till pendeltågsnätet i t ex Älvsjö eller Årstaberget, vilket sammantaget medverkar till att avlasta Nynäsvägen. Vi har även tagit initiativ till att se över och förbättra tvärförbindelserna inom kommunen. Ett viktigt steg här är att möjliggöra busstrafik till Skälsätra.

Särskilda uppdrag

De särskilda uppdragen för verksamhetsområdet Miljö och trafik som ska genomföras under mandatperioden innebär att

- följa upp och ta fram nya åtaganden enligt Tyresö kommuns klimatstrategi
- inleda arbetet med att upprätta naturreservat runt Telegrafberget och runt Barnsjön
- ställa om kommunens fordon till 100 procent miljöbilar inklusive elfordon
- utreda förutsättningarna för busstrafik till och genom Skälsätra.

Anslag (driftbudget)

Belopp i mkr	2016	2017	2018	2019
Netto	5,5	5,5	5,5	5,5

Indikatorer som följs upp

- Rankning i cykelfrämjandets kommunvelometer när det gäller meter nyttillkommen cykelbana.
- Andel miljöbilar i den kommunala organisationen (definition 2012)
- Andel inköpta ekologiska livsmedel i organisationen (inklusive restauranger och storkök)
- Insamlat matavfall per capita (kg)

Verksamhetsområde 13: Vatten och avlopp

Verksamhet och syfte

Syftet med VA-verksamheten i Tyresö kommun är att förse invånarna med ett gott och friskt dricksvatten, ta hand om och avleda avloppsvattnet från hushåll och industrier samt att avleda dagvatten med minsta möjliga olägenhet för invånarna.

Verksamhetens inriktning

Vatten och avlopp är något vi alla förväntar oss ska fungera. Genom att hålla ett bra tempo i underhållet och förnyelsen av ledningsnätet i Tyresö säkerställer vi det. Verksamheten ska samtidigt ha fokus på goda miljöåtgärder.

Genom att vi fortsätter att bygga ut det kommunala VA-nätet ansluts varje år fler invånare till det. Alliansens mål är att under perioden få kommunalt VA på plats i ett antal etapper på Brevikshalvön, i Raksta samt i Nyfors-området. När vår satsning på en ny sjöledning från Breviks Skola till Noret är färdig under denna period, blir det möjligt för oss att därefter påbörja arbetet med att etappvis även ansluta fastigheter i Yttre Brevik till VA-nätet.

Särskilda uppdrag

De särskilda uppdragen för verksamhetsområdet Miljö och trafik som ska genomföras under mandatperioden innebär att

- Ta fram en modell som kan medge större byggrätter i yttre Brevik under förutsättningar att individuella lösningar för bra avlopp och VA finns och kommunalt VA ligger långt bort i tiden.

Anslag (driftbudget)

Verksamheten finansieras till 100 procent via bruksavgifter.

Aktuella investeringar under perioden

Sjövattenledning Breviks skola–Noret
Samlingsanslag för vatten och avlopp

Indikatorer som följs upp

- Inköpt mängd vatten i förhållande till såld mängd
- Mängd avloppsvatten som levereras till Henriksdal

Verksamhetsområde 14: Renhållning

Verksamhet och syfte

Kommunens renhållningsverksamhet ansvarar för att upprätta kommunala föreskrifter för hantering av hushållens avfall samt att samla, ta om hand och behandla detta avfall enligt gällande lagstiftning och på miljömässigt bästa sätt.

Verksamhetens inriktning

Renhållningsområdet i Tyresö har de senaste åren på Alliansens initiativ genomgått flera förändringar. Genom satsningar på matavfallsinsamling och behovstömning görs vinster för oss alla och inte minst miljön. Under den period som denna kommunplan avser ska vi fullfölja dessa satsningar.

Vi strävar även efter att ha nöjda abonnenter som upplever servicen som god. Som ett led i detta ska kretsloppscentralen i Petterboda fortsätta att utvecklas med fokus på återvinning och återbruk. Renhållningsverksamheten i Tyresö ska hålla en hög standard när det gäller hänsyn till miljön.

Särskilda uppdrag

De särskilda uppdragen för verksamhetsområdet Miljö och trafik som ska genomföras under mandatperioden innebär att

- Fortsätta utveckla matavfallsinsamling för att få fler större täckningsgrad bland flerfamiljshus och bland verksamheter och företag.

Anslag (driftbudget)

Verksamheten finansieras till 100 procent via bruksavgifter.

Aktuella investeringar under perioden

Samlingsanslag för renhållning

Masshanteringsplats Mediavägen

Sopsug Norra Centrum

Indikatorer som följs upp

- Antal eller andel hushåll som är anslutna till matavfallsinsamlingen
- Nöjd medborgarindex (SCB)
- Mängd hushållsavfall per invånare

Verksamhetsområde 15: Bygglovsverksamhet

Verksamhet och syfte

Till bygglovsenhetens verksamhet hör att handlägga olika typer av bygglovsärenden, strandskyddsärenden, byggsamråd och tekniska samråd samt arbetsplatsbesök. En viktig del av verksamheten är även att ge råd till allmänheten och att utföra tillsyn. Verksamheten ska bedrivas i enlighet med plan- och bygglagen.

Verksamhetens inriktning

De senaste åren har bygglovsverksamheten i Tyresö utvecklats mycket positivt. Den gamla ordningen med långa handläggningstider och många undantag har bytts till en verksamhet som är professionell, smidig, snabb och håller en hög kvalitet. Alliansen är stolt över det goda och medvetna förändringsarbete som har genomförts.

Utmaningen är nu att bibehålla nivån i bygglovsverksamheten. Den ska i fortsättningen alltid präglas av hög kompetens, gott bemötande och korta handläggningstider för kompletta ärenden. Det ska vara lätt att som Tyresöbo eller företagare vara i kontakt med bygglovsenheten.

Anslag (driftbudget)

Belopp i mkr	2016	2017	2018	2019
Netto	5,4	5,4	5,4	5,4

Indikatorer som följs upp

- Bygglovsalliansen
- Servicemätning (SBA)

Verksamhetsområde 16: Näringsliv

Verksamhet och syfte

Näringslivsverksamheten ansvarar för att utveckla kontakterna och bygga nätverk med det lokala näringslivet. Vi ska verka för att ge goda förutsättningar för nyföretagande och nyetablering samt medverka till att förvaltningarna erbjuder en bra och effektiv service till näringslivet.

Syftet med näringslivsarbetet är att utveckla och säkerställa ett gott näringslivsklimat i Tyresö kommun.

Verksamhetens inriktning

Entreprenörsandan är stark i Tyresö. Här finns över 1 000 småföretag och nära 11 000 arbetstillfällen. En nära samverkan mellan kommunen och det lokala näringslivet är av stor betydelse, och är något vi i Alliansen ser som prioriterat i utvecklingen av Tyresö. Det är mot den bakgrunden som vi de senaste åren har tagit initiativ till att stärka näringslivsarbetet i Tyresö med en näringslivschef och även medvetet arbetat för att förbättra servicen och informationen till etablerade och nya företag. Detta har gett positiva effekter. Ett ytterligare steg för att förbättra kommunens näringslivsarbete är vårt deltagande i projektet "Förenkla helt enkelt". I detta projekt genomgår chefer och tjänstemän på en lång rad förvaltningar och nivåer inom kommunen tre utbildningssteg med syftet att de ska bidra till att utveckla och stärka företagsklimatet i Tyresö.

Företagsklimatet i Tyresö ligger sedan några år tillbaka på en hög nivå enligt olika mätningar, men vårt mål är att långsiktigt och stabilt vara i det absoluta toppskiktet när det gäller företagsklimatet. Det är en del av vår vision om Tyresö som den attraktivaste kommunen.

Det ska vara enkelt att vara företagare i Tyresö och att få den service som behövs. Kommunen ska dessutom vara ett föredöme genom att inte konkurrera med näringslivet. Genom kommunens planering kan vi också bidra till att förbättra för det lokala näringslivet. Fler arbetsplatser och företag kan rymmas och expandera i Tyresö genom översyn och genom att vi förtätar våra företagsområden och skapar fler lokaler i samband med olika byggprojekt. Ett bra lokalt företagsklimat bidrar även till hög sysselsättningsgrad.

Alliansen ser gärna ett stärkt samarbete mellan skolan och näringslivet. Detta stärker Tyresö kommun som en kommun med många kreativa entreprenörer. Även samarbetet mellan kommunen och det lokala näringslivet kan stärkas genom att vi tillsammans skapar någon form av företagarråd.

Särskilda uppdrag

De särskilda uppdragen för verksamhetsområdet Näringsliv som ska genomföras under mandatperioden innebär att

- fördjupa samarbetet med det lokala näringslivet för att stärka företagsklimatet

Anslag (driftbudget)

Belopp i mkr	2016	2017	2018	2019
Netto	1,2	1,2	1,2	1,2

Verksamhetsområde 17: Gemensam verksamhet

Verksamhet och syfte

Verksamhetsområdet gemensam verksamhet omfattar kommunledningskontoret och konsult- och servicekontoret.

Kommunledningskontoret svarar för kommunens övergripande styrning, planering och uppföljning av kvalitet, ekonomi och personalfrågor, lokalförsörjning, IT samt stöd till den politiska verksamheten. Avdelningen Medborgarfokus har som syfte att verka för att kommunens invånare ska vara nöjda med och ha god nytta av den kommunala verksamheten.

Konsult- och servicekontoret har till uppgift att ge stöd och service till verksamheterna när det gäller fastighetsförvaltning, löne- och ekonomiadministration, upphandling och projektstöd.

Verksamhetens inriktning

Den gemensamma verksamheten är en lång rad olika verksamheter. Allt från information till löneutbetalningar samlas här. Stora delar av verksamheten är vad som kan kallas stödverksamheter eller back office. Det är här viktigt att sträva efter hög kvalitet i allt som genomförs. Genom att vara en attraktiv arbetsgivare ska kommunen säkerställa hög kompetens och hög servicegrad inom alla dessa enheter så att den utåtriktade verksamheten kan fokusera på sin verksamhet. Vi strävar dessutom efter hög effektivitet och god ekonomisk hushållning. Vi ser ett behov av att stärka verksamheter som till exempel upphandling och IT för att kommunen ska kunna möta utvecklingen och ligga i framkant.

Två verksamheter framstår som särskilt viktiga. Det är kommunens servicecenter som är vårt ansikte utåt, och vår granskningsenhet som kvalitetsgranskar, gör tillsyn och följer upp andra verksamheter inom alla kommunens områden. Satsningen på att utveckla ett servicecenter i kommunen som påbörjades 2006 har gett många positiva effekter och gjort det lättare för Tyresöbor att komma i kontakt med kommunen för att få hjälp, stöd, service och svar. Vi ska slå vakt om denna verksamhet och ständigt utveckla den för att verkligen kunna vara den effektiva och högkvalitativa serviceorganisation som Tyresö ska vara. Vi strävar även efter att fortsätta utveckla Tyresö kommun som en 24-timmars serviceorganisation genom att bland annat löpande införa fler e-tjänster.

Kvalitetsenhetens tillsyn och granskning av allt från förskola till äldreomsorg är av största vikt, så att vi kan upptäcka och åtgärda brister snabbt. Genom bra tillsyn och granskning kan vi på ett effektivt sätt säkerställa hög kvalitet i våra verksamheter. Tyresöborna ska kunna lita på kommunen och på de verksamheter som bedrivs.

En annan viktig funktion är det interna konsult- och servicekontoret som har till uppgift att bistå och ge service till övriga förvaltningar i kommunen. För oss är det väsentligt att den verksamheten sköts på ett effektivt sätt som sänker kostnaderna för kommunens kärnverksamheter. För att hantera de stora ekonomiska utmaningarna som Tyresö kommun står inför bör kommunen fokusera på att minska sina kostnader. Kommunen köper varor och tjänster för närmare en miljard per år. Genom att ta ett samlat grepp kring kommunens affärer kan kostnaderna minskas.

Tyresö verkar brett för ökad trygghet. Det brottsförebyggande arbetet och arbetet för att stärka tryggheten i Tyresö ska även fortsättningsvis präglas av gott samarbete mellan kommunen, våra olika förvaltningar och verksamheter samt externa aktörer.

Fastighetsavdelningen utför ett viktigt arbete för att förvalta och utveckla alla kommunens fastigheter. För några år sedan valde vi att prioritera en varaktig ekonomisk nivåhöjning av kommunens fastighetsunderhåll. Detta måste fortsätta framåt för att ge kommunens verksamheter bra lokaler att verka i.

I den gemensamma verksamheten ingår ansvar för lokalförsörjning. Satsningen på moderna lokaler för framtidens gymnasium är viktig. Planeringen är att Tyresö gymnasium får nya lokaler i centrumnära läge för de högskoleförberedande programmen och att nuvarande lokaler för yrkes- och introduktionsprogrammen samt gymnasiesärskolan upprustas.

Av hög prioritet är lokalisering av ett kultur- och kunskapscenter i centrumnära läge. Här samlas bland annat högskoleförberedande gymnasieutbildning, vuxenutbildning, bibliotek och kultur.

Särskilda uppdrag

De särskilda uppdragen för verksamhetsområdet gemensam verksamhet som ska genomföras under mandatperioden innebär att

- Effektivisera arbetet inom konsult- och servicekontoret för att frigöra resurser för övriga förvaltningar och därmed möjliggöra att resurser i högre grad kan användas i respektive förvaltnings verksamhet.
- Utveckla Tyresö kommun till en 24-timmars serviceorganisation bland annat genom att löpande utveckla nya e-tjänster.
- Utveckla Tyresö kommuns arbete med kost inom berörda verksamheter genom att inrätta en befattning som gastronomisk chef.
- Fortsätta arbetet med att energieffektivisera kommunens fastigheter.
- Se över prissättningsmodellerna för intern service
- Implementera e-handel i syfte att minska kostnaderna för inköp av varor och tjänster.
- Att öka förståelsen för hur kommunen gör sina inköp, öka konkurrensen i kommunens affärer samt att minska de relativa inköpskostnaderna med målsättningen att till 2020 ha sänkt inköpskostnaden med 10 procent.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att planera och projektera för etablering av ett kultur- och kunskapscenter i centrumnära läge. I centrat ingår gymnasium med högskoleförberedande program för minst 500 elever, vuxenutbildning, bibliotek, konsthall, café samt eventuellt konserthall och ytterligare samhällsfunktioner.

Anslag (driftbudget)

Belopp i mkr	2016	2017	2018	2019
Netto	82,1	78,1	78,1	78,1

Aktuella investeringar under perioden

Samlingsanslag för fastighetsinvesteringar initierade av hyresgäster

Samlingsanslag för fastighetsinvesteringar initierade av ägaren

Inventarier, IT och småinvesteringar

Indikatorer som följs upp

- Nöjd kundindex (egen undersökning)
- Outhyrda lokaler

Verksamhetsområde 18: Kommunalförbund

Verksamhet och syfte

Inom verksamhetsområdet kommunalförbund finns de verksamheter som kommunen bedriver i samarbete med andra kommuner i form av kommunalförbund, gemensam nämnd eller annat formaliserat samarbete (förutom Samordningsförbundet Östra Södertörn som utgör ett komplement till socialnämndens och gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens verksamheter). Här finns också kostnader för kommunens medlemskap i intresseorganisationer samt för kommunrevisionen. Det gäller följande verksamheter eller poster:

- Södertörns Brandförsvarsförbund som har hand om räddningstjänsten för tio medlemskommuner. Tyresös andel i förbundet är 9,08 procent.
- Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund som svarar för miljö- och hälsoskyddstillsyn för kommunerna Haninge, Nynäshamn och Tyresö. Tyresös andel i förbundet är 29,6 procent.
- Södertörns överförmyndarnämnd som drivs i form av en gemensam nämnd och svarar för överförmyndarverksamheten för Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn och Tyresö kommuner. Tyresös andel i förbundet är 11,5 procent.
- Samordningsförbundet Östra Södertörn
- Avgifter för medlemskap i Sveriges Kommuner och Landsting och i Kommunförbundet Stockholms län.
- Arvoden och omkostnader för kommunens revisorer samt konsultkostnader för revisorernas biträde.

Verksamhetens inriktning

Tyresö är medlem i två olika kommunalförbund och en gemensam nämnd. Det är dock inte kommunfullmäktige i Tyresö som anger planer och mål för dessa verksamheter, utan det sker inom förbunden i respektive styrelse eller direktion efter de förbundsordningar som finns. Att Tyresö är medlem i kommunalförbund har sin bakgrund i en vilja att samverka, samordna och förbättra verksamheter som är viktiga och där gemensamt arbete ger bättre service till medborgaren. Södertörns brandförsvarsförbund som är det äldsta av våra tre förbund ansvarar för räddningstjänsten i 10 kommuner och bedriver en bra verksamhet. Förbundet är långt framme när det gäller det förebyggande arbetet och brandskyddsarbetet för att minimera antalet bränder. Förbundet är också långt framme i arbetet med jämställdhet och mångfald i räddningstjänsten. Alliansen i Tyresö står helhjärtat bakom arbetet.

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund bedriver en viktig verksamhet när det gäller tillstånd och tillsyn inom miljö- och hälsoområdet. Genom bildandet av förbundet har medlemskommunerna kunnat öka sin tillsyn till den nivå den borde ha, men tidigare nästan aldrig nådde upp till. För Tyresös del har detta varit mycket positivt. Samtidigt har vi uppnått ekonomiska effektiviseringar.

Kundnöjdheten inom detta område har varierat de senaste åren, och vi menar att ett viktigt fokus måste vara att fortsätta utveckla bemötande och service.

Södertörns överförmyndarnämnd är en gemensam nämnd som har hand om överförmyndarverksamheten. Det är ett område som inte berör så många individer men för de som är berörda är det oerhört viktigt att det sköts på ett tillfredsställande sätt. Även på detta område har kommunerna tidigare på egen hand haft svårt att leva upp till de krav på tillsyn och uppföljning som medborgarna med rätta kan ställa. Efter bildandet av den gemensamma verksamheten fungerar verksamheten nu på ett betydligt bättre sätt.

Anslag (driftbudget)

Belopp i mkr	2016	2017	2018	2019
Netto	41,3	41,8	42,3	42,8

Verksamhetsområde 19: Politisk verksamhet

Verksamhet och syfte

Verksamhetsområdet politisk verksamhet omfattar kommunfullmäktige och kommunstyrelsen inklusive råd och beredningar under kommunstyrelsen och ersättningar till årsarvoderade förtroendevalda. Verksamheten består till största del av kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens sammanträden, utbildningar och konferenser. Vidare innefattas partistöd till de politiska partierna representerade i kommunfullmäktige samt stöd till den politiska organisationen i form av politiska sekreterare. Även administration av allmänna val och lokala folkomröstningar ingår i verksamhetsområdet.

Verksamhetens inriktning

Tyresö kommun har sedan länge haft en effektiv och ganska liten politisk överbyggnad på organisationen. Detta har tydligast synts genom att Tyresö legat i topp i den årliga rankningen av landets kommuner utifrån vem som har lägst kostnad för politiken, det vill säga förtroendevalda och det politiska systemet. Vid den senaste mätningen var Tyresö bäst i Stockholms län.

Vi kommer fortsätta att sträva efter att vara kostnadseffektiva och inte låta det politiska systemet svälla på bekostnad av annat. En digitalisering av sammanträdeshanteringen för politiken i Tyresö har genomförts och nu måste vi vårda och utveckla detta så att det fungerar tillfredsställande. En utmaning för de politiskt förtroendevalda i Tyresö är att nå ut mer till Tyresöborna. Vi behöver ständigt utveckla bättre forum för medborgarkontakter så att fler känner att de har möjlighet att påverka och har ett inflytande över utvecklingen i vår kommun.

Anslag (driftbudget)

Belopp i mkr	2016	2017	2018	2019
Netto	21,9	22,6	23,8	24,5

Verksamhetsområde 20: Tyresö Bostäder AB

Verksamhet och syfte

Tyresö Bostäder ska på affärsmässiga grunder förvalta och förmedla attraktiva bostäder inom kommunen. Vidare ska bolaget verka för att skapa social gemenskap, god service och trygghet. Bolaget ska i sin planering verka för att ungdomar som söker sitt första boende samt äldre som efterfrågar anpassat boende får sina behov tillgodosedda. Bolaget ska också samarbeta med socialförvaltningen om förturer.

Verksamhetens inriktning

Tyresö Bostäder är kommunens största hyresvärd och spelar därmed en viktig roll för bostadsförsörjningen. Hyresrätten som bostadsform kompletterar marknaden och ger valfrihet för våra invånare. Vårt mål med Tyresö Bostäder är att för de boende skapa boendeglädje under parollen "där man vill leva och bo".

Inom ramen för Tyresö Bostäder bygger och planerar Tyresö kommun nya hyresrätter. Byggstarten för projektet Hasselbacken med 200 bostäder, lokaler och nytt kontor för Tyresö Bostäders verksamhet sker nu i sommar (2014). Planeringen har även påbörjats för cirka 100 lägenheter i Norra Tyresö Centrum (beräknad byggstart 2016) samt 160 lägenheter på Maria Sofias väg i Tyresö Strand (beräknad byggstart 2018). Därefter kommer 150–200 lägenheter att planeras i Trollbäcken vid Vendelsövägen och Centralområdet som sedan kommer byggas med byggstart efter 2018.

Särskilda uppdrag

Det särskilda uppdraget för Tyresö bostäder AB som ska genomföras under mandatperioden innebär att:

- upprätta en treårig bolagsplan
- att inom ramen för en ansvarsfull ekonomi, öka sitt byggande, vilket innebär att bolaget parallellt planerar och genomför mer än ett projekt

Aktuella investeringar under perioden

200 bostäder samt kontor vid Hasselbacken
100 lägenheter i Norra Tyresö centrum
160 lägenheter på Maria Sofias väg

Indikatorer som följs upp

- Nöjd kundindex (egen undersökning)

Verksamhetsområde 21: Övriga bolag

Verksamhet och syfte

Tyresö Näringslivsaktiebolags verksamhet består av att köpa, förvalta och sälja mark samt förvärva, bygga och förvalta lokaler för näringslivsändamål.

Tyresö Vindkraft AB skall äga och leasa ut vindkraft till Tyresö kommun och Tyresö Bostäder AB.

Verksamhetens inriktning

Tyresö Näringsliv AB har spelat en viktig roll i Tyresös utveckling genom att förvalta och sälja marken till bland annat Södra Lindalens företagsområde. I dag är bolaget ägare enbart till det så kallade brädgårdsområdet i Tyresö Strand. På området planeras för kommunal verksamhet i framtiden, och därför avser kommunen att förvärva fastigheten från bolaget och avveckla bolaget.

Tyresö Kommun äger tillsammans med Tyresö Bostäder även bolaget Tyresö Vind AB. Bolaget levererar miljövänlig energi till kommunens verksamheter och bidrar till den klimatomställning som pågår.

Aktuella investeringar under perioden

Inga investeringar planeras under perioden.

Kapitel 5. Program för uppföljning av privata och kommunala utförare

Behandlas i särskilt ärende i kommunfullmäktige 2015-06-16.

Kapitel 6. Uppföljning, internkontroll och kommunikation

Uppföljning av mål, ekonomi och kvalitetsgarantier

Kommunfullmäktige ansvarar för kommunens övergripande och långsiktiga styrning genom att ange mål, inriktning, omfattning och kvalitet. **Kommunstyrelsen** verkställer kommunfullmäktiges beslut och ska dessutom utöva tillsyn över nämnderna. Det är kommunstyrelsen som fastställer formerna för hur verksamheter och ekonomi ska följas upp och rapporteras. Kommunstyrelsens uppföljning till fullmäktige sker genom delårsrapporter och årsredovisning. Delårsrapporterna görs var fjärde månad per den 30 april och den 31 augusti. De ska innehålla utfall och ekonomiska prognoser för drifts- och investeringsbudget samt redovisa måluppfyllelse för de strategiska målen. Årsredovisning görs vid varje årsskifte.

Avvikelser ska rapporteras

Nämnderna är ansvariga för sina verksamheter och ska följa upp sin verksamhet och ekonomi i tillräcklig omfattning. Nämnderna ska lämna delårsrapport var fjärde månad per den 30 april och den 31 augusti och en verksamhetsberättelse vid årets slut. Delårsrapporten ska innehålla utfall, ekonomiska prognoser och bedömning av måluppfyllelse för nämndens mål. Den ska även innehålla förslag på åtgärder som nämnden avser vidta vid avvikelser. Delårsrapporter och verksamhetsberättelsen behandlas i nämnden och därefter i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Nämnderna ska därutöver följa upp verksamheten via kontinuerliga månadsuppföljningar per februari, mars, juli och oktober. Om nämnden bedömer att målen inte kommer att nås ska de rapportera eventuella avvikelser till kommunstyrelsen, så snart det är möjligt.

Bolagsstyrelsen är ansvarig för sin verksamhet. Bolagen ska lämna delårsrapport per 30 april och 31 augusti. Årsredovisning lämnas efter årets slut.

Förutom att bidra till de kommunala målen ska nämnderna säkerställa att de uppfyller de krav som ställs genom lagstiftning och andra styrdokument. Uppföljning och analys baseras på egenkontroll, riskhantering och avvikelshantering.

Riskhantering och internkontroll

Arbetet med riskhantering och internkontroll utgör ett komplement till övrig planering och uppföljning enligt styrprocessen. Det syftar till att upptäcka och korrigera felaktigheter, som till exempel dåligt utnyttjande av resurser eller för stort, eller onödigt, risktagande. Arbetet kommer till uttryck i riskhanterings- och kontrollplaner och redovisningar av interkontrollresultat.

Nämnderna beslutar om en riskhanterings- och kontrollplan i anslutning till att nämndplanerna behandlas och redovisar resultatet av genomförda internkontroller när nämndernas verksamhetsberättelser behandlas efter årets slut.

Även kommunstyrelsen utarbetar en riskhanterings- och internkontrollplan under hösten före varje verksamhetsår och redovisar resultatet av genomförda kontrollinsatser efter årets slut.

Kommunikation

Det är viktigt att kommunplanens innehåll är väl känt av kommunens invånare, de förtroendevalda och kommunens medarbetare. Den långsiktiga visionen, strategier och mål för mandatperioden kommuniceras till personal vid arbetsplatsträffar och till medborgare via kommunbilagan i Mitt i Tyresö och via tyreso.se. Delårsrapporten redovisas på intranätet och tyreso.se, och diskussioner ska ske med berörd personal. Vid årets slut redovisas måluppfyllelsen tydligt i årsredovisningen och utvalda delar i kommunbilagan.

Kommunledningskontoret utarbetar en handlingsplan för kommunikation som beskriver de viktigaste budskapen och strategier för att nå ut med dessa. Varje verksamhet utarbetar, på basis av nämndplanerna, en kommunikationsplan som fastställer de viktigaste budskapen och innehåller kommunikationsinsatser kring det arbete som görs för att målen ska nås.

Kapitel 7. Styrprocessens årshjul

Kommunstyrelsens och kommunfullmäktiges samt nämndernas arbete med styrprocessen följer nedanstående kalendarium, det så kallade årshjulet.

Januari/februari

- Kommunstyrelsen genomför en årlig översyn av styrprocessen
- Kommunledningskontoret tar fram en omvärldsanalys
- Strategidagar med kommunstyrelsen och nämndpresidierna genomförs
- Kommunledningskontoret upprättar bokslut och årsredovisning

Mars/april

- Strategidagar med kommunstyrelsen och presidierna genomförs
- Förslag till anslagsfördelning till verksamhetsområdena tas fram
- Uppdrag till verksamhetsområdena formuleras
- Årsredovisning behandlas i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige
- Nämndernas verksamhetsberättelser redovisas i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige
- Omvärldsanalysen skickas på remiss till nämnder, bolag, råd och centrala samverkansgruppen
- Remissvaren sammanfattas

Maj/juni

- Kommunstyrelsen beslutar om förslag till kommunplan och budget för kommande år
- Delårsrapport per den 30 april behandlas i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige
- Kommunfullmäktige beslutar om kommunplan för de tre kommande åren och skatt för ett år framåt

Augusti/september

- Nämnderna arbetar med kommunplanen och bryter ned den till ettåriga mål och budget i nämndplanerna
- Bolagen gör en treårig bolagsplan

Oktober

- Delårsrapport per den 31 augusti behandlas i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige
- Nämnderna beslutar om nämndplan

November/december

- Kommunfullmäktige konfirmerar kommunplanen (vid valår ska nya fullmäktige fastställa planen)
- Kommunstyrelsen behandlar nämnd- och bolagsplaner

- Kommunstyrelsen och nämndernas presidier utvärderar styrprocessen
- Förvaltningarna tar fram verksamhets- och enhetsplaner

Bilagor

Bilaga 1: Förteckning över kommungemensamma styrdokument

Nedan redovisas Tyresö kommuns övergripande styrdokument som är gemensamma för kommunens samtliga verksamheter. De dokument som har reviderats eller tillkommit sedan förra årets kommunplan är markerade med fetstil.

Policyer

Policy för fakturerings- och kravverksamhet (KS 2005)
Finanspolicy (KF 2014)
Policy för upphandling (KF 2010)
Arbetsmiljöpolicy (KS 2007) inklusive handlingsplaner
Policy "Att vara chef i Tyresö kommun" (KS 2007)
Personalpolicy (KS 2008)
Likabehandlingspolicy (KF 2012)
Pensionspolicy (KF 2015)
Kommunikationspolicy (2011)
Alkohol- och drogpolicy (KF 2011)
Riskhanterings- och försäkringspolicy (KF 2011)
Risk- och säkerhetspolicy (KF 2012)
Informationssäkerhetspolicy (KF 2014)
Energipolicy (KF 2014)
Brottsförebyggande policy (KS 2000, KS 2015 planerad revidering KF 2015)

Planer

Biblioteksplan (KF 2014)
Översiktsplan för Tyresö kommun (KF 2008)
Energiplan (KF 2008)
Grönplan (KF 2009)
Klimatstrategi (KF 2010)
Energieffektiviseringsstrategi (KS 2011)
Dagvattenhanteringsplan (KF 2011)
Krisinformationsplan (KD 2011)
Plan för hantering av extraordinära händelser (KF 2011)
Likabehandlingsplan (KS 2013)
Jämställdhetsplan 2015–2017 (KS 2015)
Verksamhetsplan kommunövergripande verksamheter inkl. kontrollplan (KS 2015)
Granskningsplan 2015 (KS 2014)
Kommunplan 2016–2018 (KF 2015)
Styrprocess för Tyresö kommun (KF 2011)
Program för uppföljning av privata utförare (KF 2015)
Tillgänglighetsplan (KS 2014)
Tillsynsplan enligt alkohollagen och tobakslagen (KS 2014)

Reglementen och delegationer

Gemensamt reglemente för samtliga nämnder (KF 2014)
Reglemente för valnämnden (KF 2013)

Revisionsreglemente (KF 2006)
Reglemente för kommunstyrelsen (KF 2012)
Reglemente för barn- och utbildningsnämnden (KF 2014)
Reglemente för byggnadsnämnden (KF 2014)
Reglemente för gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden (KF 2012)
Reglemente för kultur- och fritidsnämnden (KF 2014)
Reglemente för krisledningsnämnden (KF 2012)
Reglemente för socialnämnden (KF 2012)
Reglemente för Södertörns överförmyndarnämnd (KF 2010)
Attestreglemente (KF 2004)
Arkivreglemente (KF 2012)
Arbetsordning för kommunfullmäktige (KF 2010)
Arbetsordning för kommunala pensionärsrådet (KF 2010)
Arbetsordning för kommunala rådet för funktionshinder (KF 2010)
Arbetsordning för kommunstyrelsens utskott för miljö- och samhällsbyggnadsfrågor (KS 2011)
Arbetsordning för kommunledningsutskottet (KS 2014)
Arbetsordning för beredningen för medborgardialog och mångfald (KS 2014)
Delegationsordning inom kommunstyrelsens verksamhetsområde (KS 2013)
Bestämmelse om ersättning till förtroendevalda (KF 2014)
Omställnings- och pensionsavtal för förtroendevalda (KF 2014)
Bestämmelser om kommunalt partistöd (KF 2014)
Bestämmelser för bidrag till politiska ungdomsförbund (KF 2014)
Bolagsordning för Tyresö bostäder AB (KF 2014)
Ägardirektiv för Tyresö bostäder AB (KF 2012)
Bolagsordning för Tyresö Näringslivs AB (KF 2014)

Riktlinjer och föreskrifter

Allmänna ordningsföreskrifter för Tyresö kommun (KF 2013)
Lokala hälsoskyddsföreskrifter (KF 2011)
Lokal renhållningsordning (KF 2012)
Riktlinjer enligt alkohollagen (KS 2014)
Riktlinjer för synpunktshantering (KD 2014)
Riktlinjer för närbarhet och bemötande i Tyresö kommun (KD 2013)
Riktlinje för e-posthantering i Tyresö kommun
Riktlinjer för riskhantering och internkontroll (KS 2013)
Ekonomiska regler för resultatenheter (KF 2008)
Ekonomihandbok (KD 2013)
Riktlinje för upphandling i Tyresö kommun (KS 2010)
Rutin för direktupphandling 2015 (KD 2014)
Riktlinje för uppföljning och utvärdering av upphandlade avtal i Tyresö kommun (KS 2012)
Riktlinje för sponsring (KS 2011)
Riktlinjer för när förtroendevalda och anställda erbjuds förmåner av utomstående (KS 2011)
Riktlinje för representation, uppvaktning, resor m.m. (KS 2012)
Riktlinje för tjänsteresor (KS 2014)
Riktlinjer för bisysslor (KD 2012)
Riktlinjer för arbete med hbt i Tyresö (KS 2013)
Riktlinjer för användning av sociala medier (KD 2013)
Riktlinjer för inventarieförteckning och stöldskyddsmärkning i Tyresö kommuns verksamheter (KD 2012)
Tillgänglighetshandbok (KF 2012)
Riktlinjer vid klotter och liknande skadegörelse (KS 2013)
Rutiner och uppdragsbeskrivning säkerhetsorganisation i Tyresö kommuns verksamheter (KD 2013)
Riktlinjer för systematiskt brandskyddsarbete (KD 2013)

Riktlinjer för hantering av extraordinära händelser i Tyresö kommun (KD 2014)
Riktlinjer i händelse av oljeutsläpp till havs (KS 2011)
Riktlinjer för tillfällig övernattning i skollokaler och liknande i Tyresö kommuns verksamheter (KD 2012)
Riskhantering – gemensamma rutiner för Tyresö kommun 2015 (KD 2015)
Riktlinje för information vid kris (KD 2015)
Riktlinjer för internationellt samarbete (KF 2015)
Riktlinje för konstnärlig gestaltning av offentliga byggnader och allmänna platser (KS 2014)
Politisk beslutsprocess för detaljplaner (KF 2015)
Riktlinjer för markanvisningsavtal (KF 2015)
Riktlinjer för exploateringsavtal (KF 2015)

Styrdokument som upphört sedan kommunplan 2014

Arbetsordning för demokratiberedningen (KS 2011)
Arbetsordning för kommunstyrelsens särskilda utskott (KS 2011)
Rutin för klagomålshantering (KS 2001)

Bilaga 2 Förteckning över indikatorer för de strategiska målen

Tyresö är en av Sveriges mest attraktiva boendekommuner

Indikator

- Andel Tyresöbor som kan rekommendera Tyresö som boendekommun - Svenskt Kvalitetsindex
- Tyresös medborgare bedömer hur det är att bo och leva i kommunen - Nöjd regionindex SCB:s medborgarundersökning
- Kan du rekommendera vänner och bekanta att flytta till din kommun? SCB:s medborgarundersökning
- "Här är det bäst att bo" Tyresös ranking - Tidningen Fokus
- Bibliotek, kultur och fritid - andel föreningsaktiva ungdomar (7-20år) SCB
- Plan och exploatering - antal bostäder i antagna detaljplaner under året
- Vaghållning och park - Ranking i cykelfrämjandets kommunvelometer avseende underhållen cykelväg och barmarksstandard
- Vaghållning och park - Beläggningsprogram kronor per invånare
- Miljö och trafik - andel miljöbilar i den kommunala organisationen
- Miljö och trafik - andel inköpta ekologiska livsmedel i organisationen (inkl. restauranger och storkök)
- Miljö och trafik - Insamlat matavfall per capita (kg)
- Miljö och trafik - Ranking i cykelfrämjandets kommunvelometer avseende nyttillkommen cykelbana
- Renhållning - Hushåll som är anslutna till matavfallsinsamling
- Tyresö Bostäder AB - Nöjd Kundindex, enkät till hyresgäster

Tyresö är en av Sveriges bästa skolkommuner

Indikator

- Grundskola - genomsnittligt meritvärde (åk 9), Kolada
- Grundskola - andel behöriga elever till ett yrkesprogram (åk 9), Kolada
- Grundskola - andel elever som nått målen i alla ämnen, Kolada

- Grundskola - andel elever som är nöjda med sin skola (årskurs 5) Kolada
- Grundskola - andel elever som är nöjda med sin skola (årskurs 8) Kolada
- Grundskola - andel nöjda föräldrar med barnets fritidshem (årskurs 2), enkät
- Grundskola - ogiltig frånvaro i högstadiet (åk 7-9)
- Gymnasieskola - andel elever som fullföljt gymnasieutbildning efter fyra år, Kolada
- Förskola - andel föräldrar som är nöjda med sitt barns förskola (1-5år), enkät

Tyresöborna är nöjda med den kommunala servicen

Indikator

- Medborgarnas betyg på kommunens verksamheter - Nöjd medborgarindex SCB:s medborgarundersökning
- Individ- och familjeomsorg - andel brukare (25-65 år med beviljat ekonomiskt bistånd) som fått arbete, praktik eller annan kompetenshöjande insats inom en månad från beslut
- Omsorg om personer med funktionsnedsättning - antal personer med daglig verksamhet enligt LSS som får arbete eller börjar studera
- Omsorg om personer med funktionsnedsättning - andel medborgare som söker bistånd som anger att de är nöjda med biståndsavdelningens arbete med information, bemötande och handläggningstider
- Äldreomsorg - andel brukare som anger att de är nöjda/mycket nöjda inom hemtjänst. Socialstyrelsens brukarundersökning
- Äldreomsorg - brukare i särskilt boende som riskbedöms när det gäller fall, undemäring respektive trycksår (65 år och äldre) Senior Alert kvalitetsregister
- Äldreomsorg - andel brukare som anger att de är nöjda/mycket nöjda inom särskilt boende. Socialstyrelsens brukarundersökning
- Bibliotek, kultur och fritid - medborgares sammanställda betygsindex avseende faktorn fritidsmöjligheter Nöjd region index SCB:s medborgarundersökning
- Bibliotek, kultur och fritid - medborgares sammanställda betygsindex avseende faktorn kultur Nöjd medborgarindex SCB:s medborgarundersökning
- Bibliotek, kultur och fritid - medborgares sammanställda betygsindex avseende faktorn idrotts- och motionsanläggningar Nöjd medborgarindex SCB:s medborgarundersökning
- Renhållning - Tyresös medborgare bedömer renhållning och sophämtning i kommunen - Nöjd Medborgarindex SCB:s

medborgarundersökning

- Bygglov - andel som instämmer helt på påståendet "jag är nöjd med handläggningen i sin helhet. "Bygglovsalliansen"

Tyresöborna kan påverka kommunens verksamhet

Indikator

- Medborgarnas betyg på det inflytande de har på kommunens verksamheter och beslut - Nöjd Inflytandeindex SCB:s Medborgarundersökning
- Fritidsgårdar - ungdomars upplevelse av inflytande i verksamheten enkät

Tyresö hör till de 25 bästa kommunerna i Sverige när det gäller företagsklimat

Indikator

- Företagare inom kommunen bedömer kommunens företagsklimat - Svenskt Näringsliv
- Så uppfattar företagare utanför kommunen servicen de fått från kommunen - SBA Servicemätning
- Tyresös ranking i "Årets företagarkommun" - UC/Företagarna
- Bygglov - så nöjda är företagare utanför kommunen med servicen de fick. NKI Bygglov, SBA

Tyresös företagare är nöjda med den service och det bemötande de får i kommunen

Indikator

- Företagare inom kommunen bedömer kommunens företagsklimat - Svenskt Näringsliv

Arbetslösheten i Tyresö är bland de lägsta i regionen och sysselsättningsgraden hög

Indikator

- Andel arbetslösa (16-64år) i kommunen per år - Arbetsförmedlingens arbetslöshetsstatistik
- Arbetscentrum - andel av kommunens ungdomar som varken studerar eller arbetar (16-20 år)
- Arbetscentrum - andel arbetslösa i kommunen (16-64 år) egen statistik

Varje verksamhetsområde ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser

Indikator

- Ekonomiskt resultat
- Individ- och familjeomsorg - andel av medborgarna som har varit i behov av försörjningsstöd
- Vatten och avlopp - Inköpt mängd vatten i förhållande till såld mängd
- Renhållning - mängden (kg) hushållsavfall per invånare och år
- Nöjd kundindex för Konsult- och servicekontoret (enkät, riktar sig till kommunens chefer)
- Kostnad för outhyrda lokaler

Kommunens samlade resultat i den reguljära verksamheten, uppgår till minst två procent av skatteintäkter och statsbidrag

Indikator

- Årets resultat i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

Investeringar i den skattefinansierade verksamheten finansieras via kassaflöde från den löpande verksamheten

Indikator

- Andel investeringar i skattefinansierad verksamhet som finansierats med egna medel

Medarbetarna rekommenderar Tyresö som arbetsgivare

Indikator

- Andel av kommunens anställda som skulle rekommendera Tyresö kommun som arbetsgivare. Medarbetarenkät

Medarbetarnas sjukfrånvaro är lägre än fyra procent

Indikator

- Den totala sjukfrånvaron i kommunen (%)

Sysselsättningsgraden är anpassad till de anställdas önskemål

Indikator

- Andel av de anställda i kommunen som anger att sysselsättningsgraden är anpassad till deras önskemål. Medarbetarenkät

I de fall källa inte anges hämtas uppgifterna från kommunens egen statistik.

Bilaga 3. Sammanställning över samtliga politiska prioriteringar under perioden 2015-2019

Politiska prioriteringar under perioden 2015-2019

Belopp i mkr	VO	2015	2016	2017
Höjning av anslagsnivå				
Uppräkning av förskolepeng	Förskola	5,0	5,0	5,0
Förstärkt studie- och yrkesvägledning	Grundskola	0,5	0,5	0,5
Modersmål och studiehandledning	Grundskola	2,0	2,0	2,0
Uppräkning av skolpeng	Grundskola	9,8	9,8	9,8
Barn i behov av särskilt stöd	Grundskola		1,5	1,5
Lönekompensation	Individ- och familjeomsorg	1,4	1,4	1,4
Förstärkning av förebyggande arbete	Individ- och familjeomsorg	2,5	2,5	2,5
Satsning på vård- och behandlingsinsatser	Individ- och familjeomsorg	7,5	7,5	7,5
Hemsjukvård, skatteväxling	Individ- och familjeomsorg		3,6	3,6
Nytt gruppboende	Omsorg om personer med funktionsnedsättning	5,6	5,6	5,6
Förstärkning	Omsorg om personer med funktionsnedsättning	7,5	7,5	7,5
Pris- och lönekompensation	Äldreomsorg	2,9	2,9	2,9
Förstärkt studie- och yrkesvägledning	Gymnasieskola	0,5	0,5	0,5
Ökat anslag till elever i behov av stöd	Gymnasieskola	5,0	5,0	5,0
Modersmål och studiehandledning	Gymnasieskola	1,3	1,3	1,3
Uppräkning av programpris m m	Gymnasieskola	15,0	15,0	15,0
Länsprislista	Gymnasieskola		2,5	2,5
Implementering av "Ung i Tyresö"	Arbetscentrum	0,8	0,8	0,8
Feriearbeten	Arbetscentrum	1,4	1,4	1,4
Inrätta offentligt skyddade anställningar	Arbetscentrum		0,3	0,3
Kapitalkostnad Tyresövallen	Bibliotek, kultur och fritid	0,8	0,8	0,8
Bidrag stiftelsen Tyresta	Bibliotek, kultur och fritid	0,3	0,3	0,3

Belopp i mkr	VO	2015	2016	2017
Gränser och kartunderlag	Plan och exploatering	0,8	0,8	0,8
Beläggningsunderhåll och parkskötsel	Väghållning och park	2,9	2,9	2,9
Kapitalkostnader	Väghållning och park	6,0	6,0	6,0
Ökade kapitalkostnader	Väghållning och park		4,0	4,0
Klövbergets naturreservat	Miljö och trafik	0,1	0,1	0,1
Åtgärder klimatstrategi	Miljö och trafik		1,0	1,0
Ökade driftskostnader naturreservat	Miljö och trafik		0,5	0,5
Utökning av bygglovsverksamhet	Bygglovsverksamhet		1,3	1,3
Buffert för lokalomställning	Gemensam verksamhet	2,8	2,8	2,8
Ökning revision	Kommunförbund mm	0,3	0,3	0,3
Normal uppräknig	Kommunförbund mm	1,0	1,0	1,0
Nov: ökade politiska kostnader	Politisk verksamhet	4,3	4,3	4,3
Kultur- och kunskapscentrum	Flera VO			35,0
Tidsbegränsade medel				
Profilfritids	Bibliotek, kultur och fritid	1,4	0,7	
Förstärkning	Individ- och familjeomsorg		3,6	
Förstärkning	Omsorg om personer med funktionsnedsättning		2,5	
Silviacertifiering	Äldreomsorg	1,9	1,9	1,9
Projektering kultur- och kunskapscentrum	Gemensam verksamhet		4,0	
Allmänna val	Politisk verksamhet			
Årlig ökning*				
Ökad kostnad, årlig ökning	Kommunalförbund mm		0,5	0,5
Ökad kostnad, årlig ökning	Politisk verksamhet		0,8	0,8
Summa politiska prioriteringar		91,3	116,6	140,8

*Årlig ökning jämfört med föregående års budget.

Bilaga 4. Beslut om taxor och avgifter

Taxa/avgift	Beslut	Indexreglering?	Gäller fr.o.m.	Förvaltning
Vigsel (avbokningsavgift och vigselavgift för ej folkbokförda i Tyresö)	27 nov 2012 (KS)	nej	2012-11-27	Kommunledningskontoret
Kopieringstaxa Mindre justeringar	13 okt 2011(KF), 16 maj 2013(KF)	nej	2011-11-01 2013-06-01	Kommunledningskontoret
Felparkeringsavgift, kontrollavgifter, avgifter och viten för trafikordningsplan, avgift för schaktnings-tillstånd	16 maj 2013 (KF)	nej	2013-07-01	Samhällsbyggnadsförvaltningen
Avgift för upplåtelse av allmän platsmark samt flyttning, uppställning och skrotning av fordon	16 maj 2013 (KF)	nej	2014-01-01	Samhällsbyggnadsförvaltningen
Taxa för upplåtelse av allmän plats, byggetableringar, uteserveringar m.m.	17 juni 2014	nej	2014-07-01	Samhällsbyggnadsförvaltningen
Taxa enligt alkohollagen och tobakslagen	27 november 2014 (KF)	Ja, mot konsumentprisindex (KS)	2015-01-01	Kommunledningskontoret
Mät- och karttaxa Revidering	16 mars 2013 (MSU) 6 mars 2014 (KF)	Ja, mot prisbasbelopp	2013-05-01 2015-01-01	Samhällsbyggnadsförvaltningen
Kulturskolan	16 maj 2013(KF)	Ja – mot konsumentprisindex	2013-07-01	Utvecklingsförvaltningen
Biblioteksavgifter	11 juni 2009 (KF)	nej	2009-07-01	Utvecklingsförvaltningen

Bygglovsavgifter			I enlighet med PBL ¹	Samhällsbyggnadsförvaltningen
Plan- och bygglovstaxa	16 Juni 2015 (KF)	Ja – mot prisbasbelopp	2015-07-01	Samhällsbyggnadsförvaltningen

¹ Enligt plan- och bygglagen.

Taxa/avgift	Beslut	Indexreglering?	Gäller fr.o.m.	Förvaltning
Förskole- och fritidsavgifter			Styrs av nationell maxtaxa	Barn-och utbildningsförvaltningen
Avgift för fritidsklubb	14 april 2011(KF)	nej	2011-08-01	Barn- och utbildningsförvaltningen
Egenavgift för familjerådgivning	24 mars 2011 (KF) 27 nov 2014 (KF)	Indexering mot prisbasbelopp	2011-06-01 2015-01-01	Socialförvaltningen
Taxa inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning*	14 april 2011 (KF)	Indexering mot prisbasbeloppet	2011-05-01 2013-01-01	Socialförvaltningen
Justering – höjning av förbehållsbelopp	15 nov 2012 (KF)			
Egenavgift för vuxna vid stöd- och omvårdnadsboende inom individ- och familjeomsorgen	16 april 2015 (KF)	Indexering mot prisbasbeloppet	2015-05-01	Socialförvaltningen
Renhållningstaxa	17 juni 2014 (KF)	Ja		Samhällsbyggnadsförvaltningen
Reviderad taxa	16 juni 2015 (KF)		2016-01-01	
VA-taxa	17 juni 2014 (KF)	Ja, konsumentprisindex		Samhällsbyggnadsförvaltningen
Reviderad taxa	16 juni 2015 (KF)		2016-01-01	
Lokaltaxor Kultur- och fritidsnämnden	10 maj 2012 (KF)	Nej	2013-01-01 2014-01-01	Utvecklingsförvaltningen
Avgift förlorat bibliotekskort	10 maj 2012	Nej	2013-01-01	Utvecklingsförvaltning
Evenemangstaxa	17 juni 2014	Nej	2015-01-01, 2016-01-01	Utvecklingsförvaltningen

* Högkostnadsskydd gäller enligt socialtjänstlagen. Den högsta avgiften får inte överstiga den nationella maxtaxan.

Taxa/avgift	Beslut	Indexreglering?	Gäller fr.o.m.	Förvaltning
Taxor inom Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds verksamhet för <ol style="list-style-type: none"> 1. prövning enl. miljöbalken 2. offentlig kontroll inom livsmedelsområdet 3. tillsyn enl. strålskyddslagen 4. kontroll av animaliska biprodukter 5. skydd för hot mot människors hälsa 6. handel med receptfria läkemedel 7. kopiering offentliga handlingar 	23 oktober 2014 (KF)	Årlig uppdatering i samtliga medlemskommuner senast oktober varje år	2015-01-01	Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund
Taxor för Södertörns brandförsvärsförbund <ol style="list-style-type: none"> 8. enl. lag om skydd mot olyckor 9. enl. lag o brandfarliga och explosiva varor 10. kopieringstaxa 	13 feb 2014 (KF)	Årlig uppdatering i samtliga medlemskommuner senast oktober varje år	2014-01-01	Södertörns brandförsvärsförbund

Bilaga 5: Finansiella sammanställningar

Tabell 1: Resultaträkning

	Budget 2015	Prognos 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018	Plan 2019
Förskola*	-276,9	-276,9	-287,5	-295,8	-308,9	-319,3
Grundskola*	-643,3	-653,3	-661,0	-670,2	-676,2	-685,0
Individ- och familjeomsorg*	-154,2	-160,7	-162,2	-161,4	-166,0	-168,0
Omsorg om personer med funktionsnedsättning	-222,4	-223,4	-232,9	-235,0	-239,7	-244,5
Äldreomsorg*	-293,4	-293,4	-308,5	-323,8	-337,9	-355,0
Gymnasieskola*	-206,3	-214,9	-208,1	-212,9	-221,3	-226,1
Vuxenutbildning*	-26,0	-26,0	-26,7	-27,2	-28,0	-28,3
Arbetscentrum*	-10,0	-10,0	-10,5	-10,7	-11,0	-11,1
Bibliotek, kultur och fritid, inkl. fritidsgårdar*	-120,4	-120,4	-121,2	-124,3	-127,8	-129,4
Plan och exploatering	-18,0	-18,0	-18,0	-18,0	-18,0	-18,0
Väghållning och park	-66,7	-66,7	-70,7	-70,7	-70,7	-70,7
Miljö, trafik och övrigt	-4,0	-4,0	-5,5	-5,5	-5,5	-5,5
Vatten och avlopp	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Renhållning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bygglövsverksamhet	-4,1	-4,9	-5,4	-5,4	-5,4	-5,4
Näringsliv	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2
Gemensam verksamhet	-76,7	-76,7	-82,1	-78,1	-78,1	-78,1
Kommunalförbund mm	-42,2	-42,2	-41,3	-41,8	-42,3	-42,8
Politisk verksamhet	-21,1	-21,1	-21,9	-22,6	-23,8	-24,5
Politiska prioriteringar, multhus	0,0	0,0	0,0	-35,0	-35,0	-35,0
Politiskt prioriteringsutrymme	0,0	0,0	0,0	-24,9	-67,9	-135,3
Buffert för demografi	0,0	-11,0	-15,0	-15,0	-15,0	-15,0
Summa verksamhetsområden	-2 186,9	-2 224,7	-2 279,8	-2 379,4	-2 479,6	-2 598,2
Finansförvaltning (brutto)						
Pensioner inkl förvaltningskostnad	-50,0	-50,0	-50,0	-52,5	-56,0	-59,0
Förändring semesterlöneskuld	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Förändring pensionsavsättning	-5,0	-5,0	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0
Statsbidrag maxtaxa	18,0	17,0	17,0	17,0	17,0	17,0
Intäkt kapitaltjänst (interränta)	39,0	42,0	42,0	43,0	44,0	45,0
Övrigt	0,0	22,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa finansförvaltning	1,0	25,9	5,0	3,5	1,0	-1,0
Verksamhetens nettokostnader	-2 185,9	-2 198,8	-2 274,8	-2 375,9	-2 478,6	-2 599,2
Skatteintäkter, statsbidrag och utjämningsystem						
Skatteintäkter	2 005,2	2 014,5	2 127,6	2 219,1	2 312,3	2 402,5
Generella statsbidrag och utjämningsbidrag	210,5	197,6	206,9	222,6	235,3	269,1
Summa skatteintäkter, statsbidrag och utjämningsbidrag	2 215,7	2 212,1	2 334,5	2 441,7	2 547,6	2 671,6
Finansiella intäkter	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Finansiella kostnader	-25 606	-20 000	-20 000	-24 000	-25 000	-26 000
Årets resultat	11,2	0,3	46,7	48,8	51,0	53,4
Generella statsbidrag och utjämningsbidrag						
Inkomstutjämningsbidrag	50,5	47,4	61,5	84,5	108,2	152,9
Kostnadsutjämningsbidrag	85,4	83,3	89,2	91,0	92,6	95,0
Regleringsbidrag	4,0	-1,7	-11,0	-20,5	-33,5	-47,2
Strukturbidrag	4,6	4,7	4,7	4,8	4,9	5,0
Införandebidrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
LSS-utjämningsbidrag	-5,0	-6,4	-9,5	-9,7	-9,9	-10,1
Fastighetsavgift	71,0	70,4	72,0	72,5	73,0	73,5
Sammanlagt	210,5	197,6	206,9	222,6	235,3	269,1

Tabell 2: Kassaflödesanalys

KASSAFLÖDESRAPPORT	Budget 2015	Prognos 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018	Plan 2019
Den löpande verksamheten	114,1	103,1	164,7	218,2	160,6	206,0
Årets resultat	11,2	0,3	46,7	48,8	51,0	53,4
Avskrivningar	82,0	82,0	82,0	83,0	83,0	83,0
Ökning pensionsavsättning	5,0	5,0	5,0	6,0	6,5	7,0
Ökning semester- och övertidsskuld	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Exploateringsintäkter	25,6	25,6	40,7	79,4	19,2	61,6
Ökning skatteskuld till staten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Minskning skattefordran på staten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ökning skattefordran på staten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Minskning skatteskuld till staten	-10,7	-10,7	-10,7	0,0	0,0	0,0
Investeringsverksamheten	-283,8	-200,0	-300,0	-300,0	-300,0	-300,0
Investeringar	-283,8	-200,0	-300,0	-300,0	-300,0	-300,0
Finansieringsverksamheten	150,0	100,0	135,0	80,0	140,0	100,0
Ökning av långfristiga skulder	150,0	100,0	135,0	80,0	140,0	100,0
Minskning av långfristiga skulder	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets kassaflöde	-19,7	3,1	-0,3	-1,8	0,6	6,0
Likvida medel vid årets början	86 300	103 400	103 403	103 403	103 401	103 402
Likvida medel vid årets slut	66 600	103 403	103 403	103 401	103 402	103 408
Förändring av likvida medel	-19,7	3,1	-0,3	-1,8	0,6	6,0

Tabell 3: Balansräkning

BALANSRÄKNING	Budget 2015	Prognos 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018	Plan 2019
Tillgångar						
Anläggningstillgångar	2 310,2	2 041,7	2 219,0	2 356,7	2 554,5	2 709,9
Omsättningstillgångar	272,3	314,0	313,8	312,0	312,6	318,6
varav kassa, bank	66,6	67,8	67,6	65,8	66,4	72,4
Summa tillgångar	2 582,5	2 355,8	2 532,8	2 668,6	2 867,1	3 028,5
Skulder						
Eget kapital	948,6	930,0	976,6	1 025,5	1 076,4	1 129,9
Avsättningar	182,0	187,2	193,2	200,2	207,7	215,7
Långfristiga skulder	1 120,1	904,2	1 039,2	1 119,2	1 259,2	1 359,2
Kortfristiga skulder	331,8	334,5	335,5	336,5	337,5	338,5
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	2 582,5	2 355,8	2 544,4	2 681,3	2 880,7	3 043,2
Pensionsförpliktelser intjänade före 1998	864 800		846 084	840 420	834 549	826 200
Avsättningar (inkl löneskatt) enl Kpa	182 000		185 545	198 483	213 666	228 884
Förändring pensionsavsättning	8 989		3 545	12 938	15 183	15 218
Soliditet, %	3,2%	3,3%	5,8%	7,7%	9,1%	10,6%

Bilaga 6. Investeringsprogram

Bilaga 7: Driftbudget 2016-2019 per verksamhetsområde

Tabell 1: Verksamhetsvolym, åren 2016-2019

Verksamhet	Ålders-kategori	Antalt barn, elever och brukare			
		2016	2017	2018	2019
Förskola	1-5 år	2 804	2 885	3 013	3 115
Förskoleklass	6 år	678	658	640	674
Grundskola	7-15 år	6 042	6 160	6 251	6 313
Fritidshem	6 år	678	658	640	674
	7-12 år	2 334	2 370	2 374	2 372
Äldreomsorg	65-69 år	2 089	1 984	1 912	1 855
	70-74 år	2 326	2 381	2 339	2 235
	75-79 år	1 550	1 625	1 767	1 929
	80-84 år	1 002	1 063	1 107	1 160
	85-89 år	542	572	612	644
	>90 år	266	284	299	322
Individ och familjeomsorg	0-64 år	39 168	39 852	40 996	41 479
Gymnasium	16-18 år	1 830	1 873	1 948	1 990
Vuxenutbildning och arbetscentrum	19-64 år	26 996	27 423	28 214	28 522
Bibliotek, kultur och fritid	0-W	47 011	47 824	49 096	49 667
Fritidsgårdar	13-15 år	1 915	2 002	2 082	2 133

* Följande volymer har använts vid beräkning av anslag till de demografibaserade verksamheterna.

Tabell 2: Demografins ekonomiska effekter, 2015-2019. Belopp i miljoner kronor

Förändring av anslag till följd av demografi, 2015 års prisnivå.	Förändring			
	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019
Förskola	10,6	8,3	13,1	10,4
Grundskola	16,2	9,1	6,1	8,8
Äldreomsorg	15,2	15,2	16,1	17,1
Individ och familjeomsorg	4,5	2,8	4,6	2,0
Gymnasium	-0,8	4,8	8,4	4,8
Vuxenutbildning	0,7	0,4	0,8	0,3
Arbetscentrum	0,3	0,2	0,3	0,1
Bibliotek, kultur och fritid, inkl fritidsgårdar	3,0	2,4	3,5	1,7
Kostnadsförändring utifrån demografi	49,6	43,2	52,8	45,1

*Värksamheternas anslagsförändring till följd av förändrad befolkningsstruktur.

Tabell 3: Driftbudget per verksamhetsområde, miljoner kronor.

Förskola	Mkr
Ram 2015	276,9
År 2016	
Volymberäknad ram	287,5
varav årlig demografisk förändring	10,6
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2016	287,5
År 2017	
Volymberäknad ram	295,8
varav årlig demografisk förändring	8,3
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2017	295,8
År 2018	
Volymberäknad ram	308,9
varav årlig demografisk förändring	13,1
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2018	308,9
År 2019	
Volymberäknad ram	319,3
varav årlig demografisk förändring	10,4
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2019	319,3

Grundskola		Mkr
Ram 2015		643,3
År 2016		
Volymberäknad ram		659,5
	varav årlig demografisk förändring	16,2
Politiska prioriteringar		
	Barn i behov av särskilt stöd	1,5
Tekniska justeringar		
Ny ram 2016		661,0
År 2017		
Volymberäknad ram		670,2
	varav årlig demografisk förändring	9,1
Politiska prioriteringar		
Tekniska justeringar		
Ny ram 2017		670,2
År 2018		
Volymberäknad ram		676,2
	varav årlig demografisk förändring	6,1
Politiska prioriteringar		
Tekniska justeringar		
Ny ram 2018		676,2
År 2019		
Volymberäknad ram		685,0
	varav årlig demografisk förändring	8,8
Politiska prioriteringar		
Tekniska justeringar		
Ny ram 2019		685,0

Individ och familjeomsorg		Mkr
Ram 2015		154,2
År 2016		
Volymberäknad ram		158,6
	varav årlig demografisk förändring	4,5
Politiska prioriteringar		
	Förstärkning 2016	3,6
Tekniska justeringar		
Ny ram 2016		162,2
År 2017		
Volymberäknad ram		161,4
	varav årlig demografisk förändring	2,8
Politiska prioriteringar		
Tekniska justeringar		
Ny ram 2017		161,4
År 2018		
Volymberäknad ram		166,0
	varav årlig demografisk förändring	4,6
Politiska prioriteringar		
Tekniska justeringar		
Ny ram 2018		166,0
År 2019		
Volymberäknad ram		168,0
	varav årlig demografisk förändring	2,0
Politiska prioriteringar		
Tekniska justeringar		
Ny ram 2019		168,0

Omsorg om personer med funktionsnedsättning		Mkr
Ram 2015		222,4
År 2016		
Anslagsram		226,8
	varav 2% uppräknig	4,4
Politiska prioriteringar		
	Skatteväxling	3,6
	Förstärkning 2016	2,5
Tekniska justeringar		
Ny ram 2016		232,9
År 2017		
Anslagsram		235,0
	varav 2% uppräknig	4,6
Politiska prioriteringar		
Tekniska justeringar		
Ny ram 2017		235,0
År 2018		
Volymberäknad ram		239,7
	varav 2% uppräknig	4,7
Politiska prioriteringar		
Tekniska justeringar		
Ny ram 2018		239,7
År 2019		
Volymberäknad ram		244,5
	varav 2% uppräknig	4,8
Politiska prioriteringar		
Tekniska justeringar		
Ny ram 2019		244,5

Äldreomsorg	Mkr
Ram 2015	293,4
År 2016	
Volymberäknad ram	308,5
varav årlig demografisk förändring	15,2
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2016	308,5
År 2017	
Volymberäknad ram	323,8
varav årlig demografisk förändring	15,2
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2017	323,8
År 2018	
Volymberäknad ram	339,8
varav årlig demografisk förändring	16,1
Politiska prioriteringar	
Silviacertifiering	-1,9
Tekniska justeringar	
Ny ram 2018	337,9
År 2019	
Volymberäknad ram	356,9
varav årlig demografisk förändring	17,1
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2019	355,0

Gymnasieskola	Mkr
Ram 2015	206,3
År 2016	
Volymberäknad ram	205,6
varav årlig demografisk förändring	-0,8
Politiska prioriteringar	
Länsprislista	2,5
Tekniska justeringar	
Ny ram 2016	208,1
År 2017	
Volymberäknad ram	212,9
varav årlig demografisk förändring	4,8
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2017	212,9
År 2018	
Volymberäknad ram	221,3
varav årlig demografisk förändring	8,4
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2018	221,3
År 2019	
Volymberäknad ram	226,1
varav årlig demografisk förändring	4,8
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2019	226,1

Vuxenutbildning	Mkr
Ram 2015	26,0
År 2016	
Volymberäknad ram	26,7
varav årlig demografisk förändring	0,7
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2016	26,7
År 2017	
Volymberäknad ram	27,2
varav årlig demografisk förändring	0,4
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2017	27,2
År 2018	
Volymberäknad ram	28,0
varav årlig demografisk förändring	0,8
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2018	28,0
År 2019	
Volymberäknad ram	28,3
varav årlig demografisk förändring	0,3
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2019	28,3

Arbetscentrum	Mkr
Ram 2015	10,0
År 2016	
Volymberäknad ram	10,5
varav årlig demografisk förändring	0,3
Politiska prioriteringar	
offentligt skyddade anställningar	0,3
Tekniska justeringar	
Ny ram 2016	10,5
År 2017	
Volymberäknad ram	10,5
varav årlig demografisk förändring	0,2
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2017	10,5
År 2018	
Volymberäknad ram	11,0
varav årlig demografisk förändring	0,3
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2018	11,0
År 2019	
Volymberäknad ram	11,1
varav årlig demografisk förändring	0,1
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2019	11,1

Bibliotek kultur och fritid inkl. fritidsgårdar		Mkr
Ram 2015		120,4
År 2016		
Volymberäknad ram		121,9
varav årlig demografisk förändring		3,0
Politiska prioriteringar		
Tekniska justeringar	Profilfritids	-0,7
Ny ram 2016		121,2
År 2017		
Volymberäknad ram		124,3
varav årlig demografisk förändring		2,4
Politiska prioriteringar		
Tekniska justeringar		
Ny ram 2017		124,3
År 2018		
Volymberäknad ram		127,8
varav årlig demografisk förändring		3,5
Politiska prioriteringar		
Tekniska justeringar		
Ny ram 2018		127,8
År 2019		
Volymberäknad ram		129,4
varav årlig demografisk förändring		1,6
Politiska prioriteringar		
Tekniska justeringar		
Ny ram 2019		129,4

Plan och exploatering	Mkr
Ram 2015	18,0
År 2016	
Anslagsram 2015	18,0
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2016	18,0
År 2017	
Anslagsram 2016	18,0
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2017	18,0
År 2018	
Anslagsram 2017	18,0
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2018	18,0
År 2019	
Anslagsram 2018	18,0
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2019	18,0

Väghållning och park		Mkr
Ram 2015		66,7
År 2016		
Anslagsram 2015		66,7
Politiska prioriteringar		
Tekniska justeringar	Ökade kapitalkostnader	4,0
Ny ram 2016		70,7
År 2017		
Anslagsram 2016		70,7
Politiska prioriteringar		
Tekniska justeringar		
Ny ram 2017		70,7
År 2018		
Anslagsram 2017		70,7
Politiska prioriteringar		
Tekniska justeringar		
Ny ram 2018		70,7
År 2019		
Anslagsram 2018		70,7
Politiska prioriteringar		
Tekniska justeringar		
Ny ram 2019		70,7

Miljö, trafik och övrigt	Mkr
Ram 2015	4,0
År 2016	
Anslagsram 2015	4,0
Politiska prioriteringar	
Åtgärder klimatstrategi	1,0
Ökade driftskostnader naturreservat	0,5
Tekniska justeringar	
Ny ram 2016	5,5
År 2017	
Anslagsram 2016	5,5
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2017	5,5
År 2018	
Anslagsram 2017	5,5
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2018	5,5
År 2019	
Anslagsram 2018	5,5
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2019	5,5

Bygglövsverksamhet		Mkr
Ram 2015		4,1
År 2016		
Anslagsram 2015		4,1
Politiska prioriteringar		
Tekniska justeringar	Utökning av verksamhet	1,3
Ny ram 2016		5,4
År 2017		
Anslagsram 2016		5,4
Politiska prioriteringar		
Tekniska justeringar		
Ny ram 2017		5,4
År 2018		
Anslagsram 2017		5,4
Politiska prioriteringar		
Tekniska justeringar		
Ny ram 2018		5,4
År 2019		
Anslagsram 2018		5,4
Politiska prioriteringar		
Tekniska justeringar		
Ny ram 2019		5,4

Näringsliv	Mkr
Ram 2015	1,2
År 2016	
Anslagsram 2015	1,2
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2016	1,2
År 2017	
Anslagsram 2016	1,2
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2017	1,2
År 2018	
Anslagsram 2017	1,2
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2018	1,2
År 2019	
Anslagsram 2018	1,2
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2019	1,2

Gemensam verksamhet	Mkr
Ram 2015	76,7
År 2016	
Anslagsram 2015	76,7
Politiska prioriteringar	
Projektering kultur- och kunskapscentrum 2016	4,0
Tekniska justeringar	
Överfört från kommunförbund mm	1,4
Ny ram 2016	82,1
År 2017	
Anslagsram 2016	78,1
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2017	78,1
År 2018	
Anslagsram 2017	78,1
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2018	78,1
År 2019	
Anslagsram 2018	78,1
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2019	78,1

Kommunalförbund m.m.		Mkr
Ram 2015		42,2
År 2016		
Anslagsram 2015		42,2
Politiska prioriteringar	Ökade kostnader	0,5
Tekniska justeringar	Överfört till gemensam verksamhet	-1,4
Ny ram 2016		41,3
År 2017		
Anslagsram 2016		41,3
Politiska prioriteringar	Ökade kostnader	0,5
Tekniska justeringar		
Ny ram 2017		41,8
År 2018		
Anslagsram 2017		41,8
Politiska prioriteringar	Ökade kostnader	0,5
Tekniska justeringar		
Ny ram 2018		42,3
År 2019		
Anslagsram 2018		42,3
Politiska prioriteringar	Ökade kostnader	0,5
Tekniska justeringar		
Ny ram 2019		42,8

Politisk verksamhet		Mkr
Ram 2015		21,1
År 2016		
Anslagsram 2015		21,1
Politiska prioriteringar		
	Ökade kostnader	0,8
Tekniska justeringar		
Ny ram 2016		21,9
År 2017		
Anslagsram 2016		21,9
Politiska prioriteringar		
	Ökade kostnader	0,8
Tekniska justeringar		
Ny ram 2017		22,6
År 2018		
Anslagsram 2017		22,6
Politiska prioriteringar		
	Ökade kostnader	0,8
	Allmänna val	0,4
Tekniska justeringar		
Ny ram 2018		23,8
År 2019		
Anslagsram 2018		23,8
Politiska prioriteringar		
	Ökade kostnader	0,8
	Allmänna val	0,4
Tekniska justeringar		
Ny ram 2019		24,5

Investeringsprogram 2015-2019

	<2015	2016	2017	2018	2019	>2019	Totalt
SKATTEFINANSIERADE INVESTERINGAR							
Exploatering Östra Tyresö							
Etapp 9 Brevik, Ugglevägen, utgifter	25 478	14 000	20 522				60 000
Etapp 9 Brevik, Ugglevägen, inkomster			-27 000				-27 000
Etapp 11 Tegelbruksvägen, utgifter	2 000	14 000	14 000	14 000			44 000
Etapp 11 Tegelbruksvägen, inkomster				-20 000			-20 000
Brevik etapp 10 Brobänken, utgifter	13 152	15 000	14 848				43 000
Brevik etapp 10 Brobänken, inkomster	0		-17 500				-17 500
Summa exploatering Östra Tyresö	40 630	43 000	4 870	-6 000	0	0	82 500
Exploatering övriga Tyresö							
Nyfors, utgifter							
Nyfors, inkomster	10 000	10 000					20 000
Solberga etapp 7, utgifter			-12 000				-12 000
Solberga etapp 7, inkomster	62 886	30 000	15 114				108 000
Raksta etapp 8, utgifter			-44 000				-44 000
Raksta etapp 8, inkomster	10 000	10 000	37 000	30 000			87 000
Summa exploatering övriga Tyresö	82 886	50 000	-3 886	30 000	-56 000	0	103 000
Investering i egna fastigheter, initierat av hyresgäster							
Samlingsanslag för fastighet, initierat av hyresgäster	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	90 000
Summa initierat av hyresgäst	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	90 000
Investering i egna fastigheter, initierat av ägaren							
Samlingsanslag för fastighet, initierat av ägaren	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	60 000
Summa initierat av ägare	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	60 000

Investeringsprogram 2015-2019

	<2015	2016	2017	2018	2019	>2019	Totalt
Gata och park							
Tyresövägen (från Bäverbäcken och österut)	27 255	43 600	10 365	10 800	65 815		157 835
Utbyggnad av cykelvägar	6 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	26 000
Brygga Klövberget	1 000						1 000
Samlingsanslag för gata och park	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	54 000
Summa gata och park	43 255	56 600	23 365	23 800	78 815	13 000	238 835
Fritidsanläggningar							
Samlingsanslag för fritidsanläggningar	1 500	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	6 500
Ishall vid Tyresö C	41 000	29 000	40 000				110 000
Kylaggregat Fonatanhallen		6 500					6 500
Upprustning fritidsanläggning, Trollbäckens IP		5 000					5 000
Konstgräsplan mellan Strandskolan och Tyresö skola			8 000				8 000
Alby friluftsområde, fastighetsunderhåll	3 500	3 500					7 000
Alby friluftsområde, utveckling ny vision	4 000	4 000	3 500	3 500			15 000
Alby friluftsområde, port till Nationalparken		500					500
Upprustning kulturfastigheter	1 550						1 550
Summa fritidsanläggningar	51 550	49 500	52 500	4 500	1 000	1 000	160 050
Miljö- och klimat investeringar							
Åtgärder klimatstrategi	1 000	0	0	0	0	0	1 000
Summa miljö- och klimatinvesteringar	1 000	0	0	0	0	0	1 000
Inventarier, IT etc							
Inventarier, IT och småinvesteringar	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	30 000
Summa inventarier, IT etc	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	30 000
Samhällsbyggnadsutredningar							
Samlingsanslag för samhällsbyggnadsutredningar	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	25 000
Samlingsanslag, Sociala boenden	66 000	10 000	10 000	50 000			126 000
Summa samhällsbyggnadsutredningar	71 000	15 000	15 000	55 000	5 000	5 000	151 000
Övrigt							
Nytt kartsystem	2 500						2 500
Markreserv	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	30 000
Ärendehanteringssystem	1 000						1 000
Summa övrigt	8 500	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	33 500

Investeringsprogram 2015-2019

	<2015	2016	2017	2018	2019	>2019	Totalt
Verksamhetslokaler							
Tillagningskök	74 897						74 897
Ångsgården, projektering	500						500
Nytt gruppboende Lindetomten	16 000						16 000
Inventarier nytt gruppboende Lindetomten	200						200
Nytt gruppboende 6 platser (Tärningen)	10 000						10 000
Inventarier nytt gruppboende (Tärningen)	200						200
Korttidsboende Villa Höglid	7 000						7 000
Stödboenden Sägentomten	2 000	15 000	25 000				42 000
Inventarier Sägen		200					200
Upprustning Färdaia ridhus	7 000	35 000					42 000
Projektering av gymnasium	2 000						2 000
Formuddsparken, expl ny för- och grundskola	500						500
Planavtal ny skola Trollbäcken	600						600
Förskola Fornudden		2 000	58 000				60 000
Ny skola Fornudden		50 000	200 000				250 000
Gruppboenden funktionsnedläggning						16 000	16 000
Utbyggnad Radiovägen	5 000	12 000					17 000
Summa verksamhetslokaler	125 897	114 200	283 000	0	0	16 000	539 097
Summa skattefinansierade investeringar	383 718	419 300	409 849	142 300	63 815	70 000	1 488 982

	<2015	2016	2017	2018	2019	>2019	Totalt
SJÄLVFINANSIERADE INVESTERINGAR							
Ombyggnad centrum till den nya visionen							
Ny infart och förlängning av Dalgränd	26 680	10 000					26 680
Rivning ishall Tyresö C	20 000						10 000
Rivning Forellskolan							20 000
Rivning förskolan Båten				2 000			2 000
Parkeringshus vid Tyresövallen			30 000				30 000
Blå gatan	1 000	5 000					11 000
Norra torget			5 000				7 000
Blå parken	1 000	1 000		1 000	5 000		5 000
Forelltorget		8 000	3 000				8 000
Järmet 7, utredning	500						500
Ombyggnad motorväg Bollmora allé till Bollmoravägen	14 983						14 983
Bollmorav,Dalgränd till Hasselbacken	5 000	7 000					12 000
Lekplats Bollmoradalen	3 365						3 365
Busstorg	1 000	5 000	6 000				12 000
Damm, gångvägar vid Stadsparken, skatepark	23 000						23 000
Ombyggnad Dalgränd	1 000	9 000	15 000				25 000
Rondell, infart, VA, lokalväg kvarteret Järmet	25 000						25 000
Exploateringsbidrag kvarteret Järmet	-25 200						-25 200
Exploateringsbidrag Gränsvägen	-400						-400
Exploateringsbidrag UR-tomten	-4 000						-4 000
Exploateringsbidrag Trygghetsboende Björkbacken	-9 000						-9 000
Exploateringsbidrag Forellen kvarter 8		-38 696					-38 696
Exploateringsbidrag Forellen kvarter 11			-3 484				-3 484
Exploateringsbidrag Forellen kvarter 13			-6 850				-6 850
Exploateringsbidrag Forellen kvarter 14			-4 360				-4 360
Exploateringsbidrag Forellen kvarter 15			-3 090				-3 090
Exploateringsbidrag Forellen kvarter 16			-4 835				-4 835
Exploateringsbidrag Hasselbacken	-9 000						-9 000
Exploateringsbidrag Järmet 7		-12 000					-12 000
Exploateringsbidrag Ö Centrum Tvillinghusen							-2 500
Ombyggnad simvägen-Bollmoravägen	5 000	6 000					11 000
Simvägens förlängning till Forellen 4+ny tvärväg	19 000	15 000					34 000
Mindre justeringar Tyresö centrum, vägnät	6 000	3 000					9 000
Nybyggnation lokalgator N Tyresö C	2 000		3 000				10 000
Parkeringsplatser vid ny simhall	7 660	5 000					7 660
Exploateringsbidrag Forellen kvarter 1 (centrumparkering)			-5 000				-5 000
Summa ombyggnad Tyresö centrum	114 588	23 904	35 381	500	5 000		178 773

Investeringsprogram 2015-2019

	<2015	2016	2017	2018	2019	>2019	Totalt
Övriga självfinansierade investeringar							
Exploatering av Strandängarna enligt KS 2011-10-25	-39 500						-39 500
Exploatering av Strandängarna enligt KS 2011-10-25	39 500						39 500
Exploatering Tegsvägen	1 194						1 194
Exploateringsbidrag Tegsvägen	-2 000						-2 000
Exploatering UR-tomten	9 500						9 500
Exploateringsbidrag UR-tomten	-9 440						-9 440
Bostäder vid Södergården	500						500
Bostäder hollplanen, Pluto, Njupkärrsvägen	470						470
Gång- och cykelbana Pluto, Njupkärrsvägen	5 000						5 000
Exploateringsbidrag, Pluto, Njupkärrsvägen	-6 295						-6 295
Trädgårdsstaden	2 188			57 812			60 000
Maria Sofias väg	500						500
Maria Sofias väg, exploateringsbidrag	-500						-500
Kryddvägen	500	5 500	10 000	10 000			26 000
Kryddvägen, exploateringsbidrag		-500					-500
Exploatering Grindstolpen	500	1 500					2 000
Exploateringsbidrag Grindstolpen	-4 450						-4 450
Exploatering vid kvarteret Portträttet	600						600
Exploateringsbidrag kv Portträttet	-100						-100
Lekland Petterboda, anslutande gångbana	1 000						1 000
Prästgårdsv/Åpelv		500					500
Vendelsöv 42/Kringlan			500				500
Gymnasietomten Wättinge		500					500
Akervägen, Trollbäcken		500					500
Akervägen, Trollb, exploateringsbidrag				-500			-500
Hasselbacken utmed Granängsv	250						250
Njupkärrsvägen/Farmarsvägen	250						250
Myggdalsvägen/Bondevägen	250						250
Myggdalsvägen/Vattentomsområdet	250						250
Myggdalsvägen/Krusbodavägen	250						250
Granitvägen		500					500
Granitvägen, exploateringsbidrag				-500			-500
Granängstorget							
Granängstorget, exploateringsbidrag	500						500
Nyfors markanvisningsstävling							
Summa övriga självfinansierade investeringar	917	8 000	11 000	67 312	0	0	87 229
Summa självfinansierade investeringar	115 505	31 304	46 381	67 812	5 000	0	266 002

Investeringsprogram 2015-2019

	<2015	2016	2017	2018	2019	>2019	Totalt
AFFÄRSVERKSAMHET							
Vatten och avlopp							
Sjövattenledning Breviks skola-Noret				8 000			8 000
Samlingsanslag för VA	20 600	21 900	13 000	13 000	13 000	13 000	94 500
Summa vatten och avlopp	20 600	21 900	13 000	21 000	13 000	13 000	102 500
Renhållning							
Masshanteringsplats Mediavägen	12 500						12 500
Sopsug Norra Centrum	22 000						22 000
Samlingsanslag för renhållning	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	18 000
Summa renhållning	37 500	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	52 500
Summa affärsverksamhet	58 100	24 900	16 000	24 000	16 000	16 000	165 000
Summa investeringar							
	557 323	475 504	472 230	234 112	84 815	86 000	1 909 984
Exploateringsintäkter							
Exploateringsintäkter Tyresö centrum	91 578	35 703	65 351	19 158	41 072	20 532	273 394
Exploateringsintäkter självfinansiering	15 000	5 000	14 000			100 000	134 000
Summa investeringar, inkl. förändring markreserv	450 745	434 801	392 879	214 954	43 743	-34 532	1 502 590

Investeringsprogram 2015-2019

Protokollsutdrag

§ 85

Dnr 2015/KS 0207 10

Kommunplan 2016-2018

Kommunledningsutskottets beslut

- Förslag till kommunplan 2016-2018 antas, och överlämnas till kommunstyrelsen för beslut om förslag till kommunfullmäktige.

Protokollsanteckning

Marie Åkesdotter (MP) och Anita Mattsson (S) deltar ej i beslutet. Marcus Obligado (V) hade inte deltagit i beslutet om han hade haft rösträtt.

Beskrivning av ärendet

Kommunplan för åren 2016-2018 är under utarbetande. Inför kommunledningsutskottets sammanträde har utskottet tagit del av ett förslag till kommunplan. Det kan komma att ske mindre förändringar i kommunplanen inför kommunstyrelsens sammanträde samt kompletteringar av beslutssatserna.

Bilagor

Kommunplan 2016-2019 - Utgåva 4.pdf
Investeringsprogram 20150519.pdf

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--

Inledning

Kommunens uppdrag är att erbjuda service och tjänster av god kvalitet till kommunens invånare, för deras olika skeden i livet. Inom kommunen ska vi säkerställa att vi har en helhetssyn, medborgarfokus och att vi arbetar långsiktigt. För att kommunens resurser ska utnyttjas effektivt och ge högsta möjliga kvalitet är det också viktigt att medarbetare på alla nivåer inom kommunen involveras och är delaktiga i kvalitetsarbetet.

Vi har en gemensam vision och strategiska målområden som ledstjärnor för allt arbete inom Tyresö kommun. Utifrån dessa kommunicerar vi även kommunens mål och strategier till medborgarna. Kommunplanen beslutas av kommunfullmäktige och beskriver målen och inriktningen för perioden 2016–2019. I kommunplanen anges den gemensamma visionen och mål inom fem strategiska målområden. Dessa fastställs för hela mandatperioden. I planen anges också inriktningen för vart och ett av de 21 verksamhetsområdena. Varje avsnitt om respektive verksamhetsområde inleds även med en beskrivning av verksamhetens innehåll och syfte. Dessutom anges ett antal särskilda uppdrag till nämnderna.

Tyresö kommun arbetar med styrning, planering och uppföljning av kommunens arbete. Detta syftar till att ge Tyresöborna största möjliga nytta för skattepengarna. Målstyrningen i kommunen sker i allt väsentligt enligt den styrprocess som godkändes av kommunfullmäktige den 14 april 2011.

Förutsättningarna för kommunens planering uppdateras årligen, och en ny ekonomisk plan fastställs av fullmäktige. Denna kommunplan bygger på de ekonomiska och demografiska förutsättningar som var kända 30 april 2015.

Målen och de ekonomiska ramarna baseras på den omvärldsanalys som tagits fram i samverkan mellan nämnder, förvaltningar, råd och fackliga organisationer. Anslagsfördelningen och de särskilda uppdragen till verksamhetsområdena omprövas varje år utifrån bland annat förändrade ekonomiska och demografiska förhållanden.

Målstyrningsprocessen

För att kommunens vision ska kunna förverkligas krävs att hela organisationen arbetar mot de angivna målen. Målstyrningsprocessen är ett stöd i detta arbete med att uppfylla kommunens uppdrag och mål.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige fastställer vision och mål inom fem prioriterade strategiska målområden. De anger även inriktning och anslagsfördelning för varje verksamhetsområde. Fullmäktige har också möjlighet att ge särskilda uppdrag till nämnderna. De strategiska målen formuleras så att de är nedbrytbara på nämndnivå. Uppdragen till nämnderna kan beskrivas som åtaganden som omfattar specifika och avgränsade aktiviteter eller insatser som antingen är tidsatta eller ska genomföras under mandatperioden.

Nämnderna

Nämnderna formulerar verksamhetsmål utifrån de strategiska mål som kommunfullmäktige fastställer ska gälla för varje verksamhetsområde. Dessa fastställs för ett år i taget. Nämnderna har även möjlighet att ge särskilda uppdrag till enheterna.

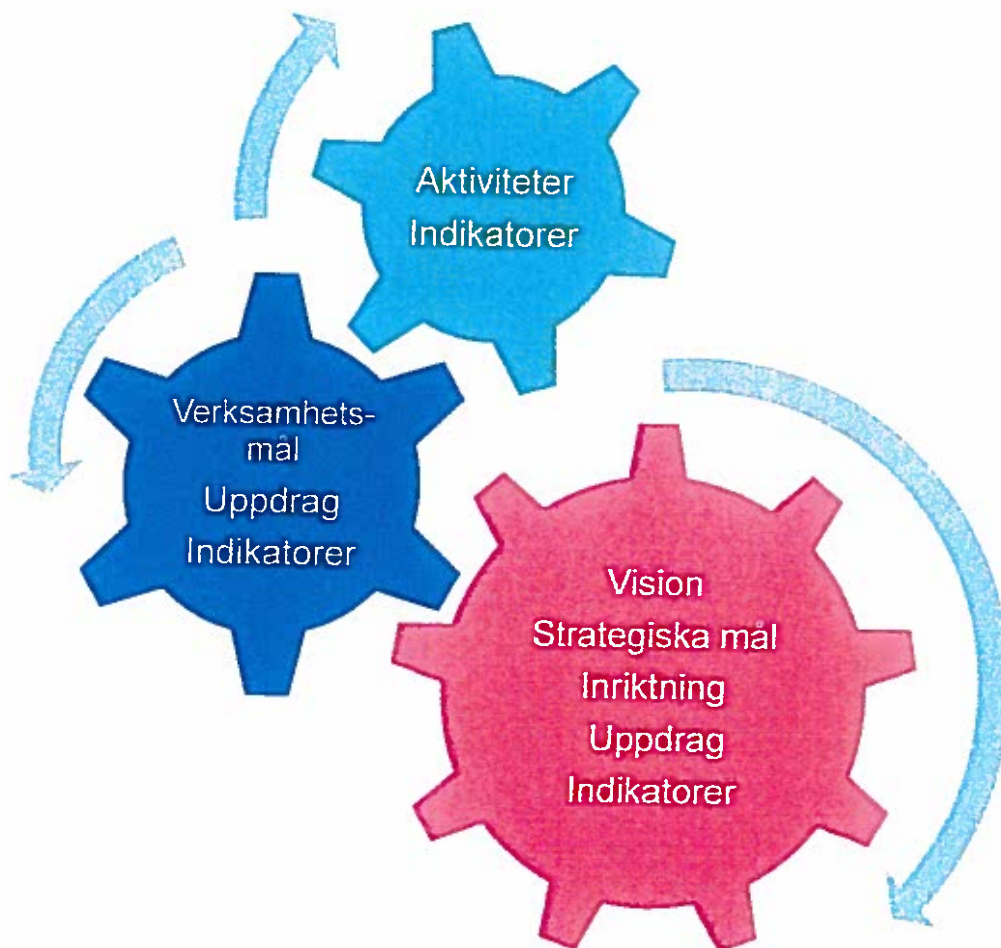
Enheterna

Enheterna formulerar aktiviteter som ska bidra till att verksamhetsmål och kvalitetsgarantier uppfylls samt till att eventuella uppdrag genomförs. Enheterna formulerar inga egna mål.

Uppföljning är viktigt i målprocessen

Målen och uppdragen fördelas till respektive verksamhetsområde eller enhet. Dessa ska sedan följas upp och visa måluppfyllelse för såväl helheten som för de olika verksamhetsområdena och enheterna. Samtliga mål ska följas upp med hjälp av indikatorer, till exempel verksamhetsmått och nyckeltal. Indikatorerna följs med varierande frekvens beroende på de resultat som finns tillgängliga. Uppföljning med analys är en viktig del i processen och beskrivs närmare i avsnittet "Uppföljning, internkontroll och kommunikation".

Målstyrningsprocessen

Kapitel 1. Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar att

1. fastställa utdebiteringen för 2016 till 19,50 kronor per skattekrona,
2. fastställa inriktning och särskilda uppdrag som anges för verksamhetsområden och kommunala bolag,
3. fastställa budgeterade ramanslag per verksamhetsområde för budgetåret 2016 och plan för 2017–2019,
4. anslagen till förskola, fritidshem, förskoleklass, grundskola och gymnasieskola baseras på beräknad volym, och att avräkning mot faktisk volym sker vid bokslut,
5. fastställa resultaträkningar, finansieringsanalyser och balansräkningar för budgetåren 2016–2019 enligt bilaga 1 till kommunplanen,
6. fastställa förslag till investeringsprogram som redovisas i bilaga 2 till kommunplanen,
7. godkänna att kommunstyrelsen får besluta om att ta i anspråk medel som har avsatts för volymökningar samt för oförutsedda händelser,
8. lån får tas inom en ram på 920 miljoner kronor,
9. fastställa ramen för koncernens rörelsekrediter till 150 miljoner kronor,
10. godkänna att kommunen sammantaget tecknar borgen såsom för egen skuld för Tyresö Bostäder AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 1 690 miljoner kronor, jämte därpå löpande ränta och kostnader,
11. fastställa revisorernas budget för 2016 enligt belopp som fullmäktiges presidium föreslår, samt
12. fastställa borgensavgiften för Tyresö Bostäder AB till 0,4 procent av vid var tidpunkt utnyttjad del, för övriga borgensätaganden fastställs borgensavgiften i samband med att beslutet om borgen beviljas.
13. i övrigt godkänna kommunstyrelsens förslag till Kommunplan för 2016–2019.

Kapitel 2. Förutsättningar för kommunplan och budget

2.1. Inledning

Förutsättningar för kommunplan och budget syftar till att belysa faktorer som påverkar kommunens planeringsförutsättningar på kort och medellång sikt. Den handlar bl.a. om att identifiera trender, signaler, företeelser, värderingar och attityder i omvärlden. Kommunens ekonomiska förutsättningar styrs bl.a. av hur konjunkturen och sysselsättningen i Sverige utvecklas. Statens beslut och statsbidrag samt lagstiftning som påverkar kommunens verksamheter har också betydelse.

Befolkningsutvecklingen i Stockholmsregionen är tillsammans med konjunkturutvecklingen viktiga parametrar för att bedöma omvärldens påverkan på Tyresö kommun. Folkmängden samt dess sammansättning har betydelse för hur kommunen ska dimensionera sin verksamhet, framförallt gäller det planeringen av barn- och ungdomsverksamheten samt verksamheten för äldre. Sammantaget ligger detta till grund för Kommunplanen 2016-2019.

2.2. Omvärldsanalys

Ett fortsatt osäkert läge i omvärlden påverkar i hög grad det samhällsekonomiska läget i Sverige. Oroligheter i Europa och övriga världen orsakar svåra lidande för befolkningen i de drabbade länderna och riskerar också att försvaga den internationella ekonomin. De ekonomiska förutsättningarna i Sverige är fortsatt försiktigt positiva med ökad sysselsättning och långsamt minskande arbetslöshet. Det leder till att skatteintäkterna väntas öka i relativt god takt framöver.

Befolkningen ökar i Sverige, i Stockholms län och i Tyresö kommun. Vi lever längre, det föds fler barn och vi har en ökad invandring. De demografiska förändringarna kommer att innebära påtagligt ökade behov inom Tyresös stora verksamheter, inte minst inom förskola och skola samt äldreomsorg. Ökad individualisering påverkar valet av förskola, grundskola och gymnasieskola men även äldreomsorgen påverkas av ett ökat antal äldre i omsorgskrävande grupper med en önskan om ökad valfrihet inom verksamheterna.

Den kraftiga tillväxten i regionen ställer fortsatt höga krav på bostadsbyggandet. Det planeras för fler bostäder i länet jämfört med föregående år men bristen är fortsatt mycket stor. Trycket på infrastrukturen kommer vara fortsatt stort och det kommande arbetet runt Slussen antas påverka infartstrafiken till Stockholm från Nynäsvägen, vilket kommer försvåra kommunikationerna till och från Tyresö.

Rekryteringsbehoven kommer att vara omfattande till följd av ökade behov och pensionsavgångar samtidigt som konkurrens om personalen i länet kommer att vara stor. Att vara en attraktiv arbetsgivare och skapa en attraktiv arbetsmiljö kommer bli allt viktigare i konkurrensen om kompetenserna i framtiden. Förändrade krav på service utefter efterfrågan medför i sin tur ökade krav på tillgänglighet och möjlighet till dialog och kommunikation såväl fysiskt som digitalt. Detta medför att det kommer bli allt viktigare att ha en tydlig bild av vilka kommunen vill vara i denna utveckling. Utmaningarna framöver kräver nya lösningar och arbetssätt där den nya tekniken både kan effektivisera, tillgängliggöra och öka servicegraden för invånarna.

2.3. Samhällsekonomiska förutsättningar

Kommunens ekonomiska förutsättningar styrs till största delen av hur konjunkturen och sysselsättningen i Sverige i stort utvecklas samt kommunens demografiska utveckling. Statens beslut om statsbidrag och lagstiftning som påverkar kommunernas kostnader har också betydelse. SKL:s (Sveriges kommuner och landsting) bedömningar om samhällsekonomins utveckling och skatteunderlaget ligger till grund för kommunens planeringsförutsättningar.

Svensk ekonomi på gång

Svensk ekonomi avslutade 2014 mycket starkt. Även 2015 har startat bra och utsikterna inför framtiden är ljusa. Ett skäl är att tillväxten i omvärlden får allt bättre fart. Svensk BNP beräknas växa med drygt 3 procent både i år och nästa år (kalenderkorrigerat). Nästa år väntas den svenska ekonomin nå konjunkturell balans. För åren därefter (2017 och 2018) antas utvecklingen vara i linje med trendmässig tillväxt vilket är liktydigt med en väsentligt svagare utveckling i ekonomin jämfört med i år och nästa år.

Under fjolåret växte inhemsk efterfrågan mycket snabbt. Framförallt investeringarna ökade rejält. Förutsättningar finns för en fortsatt stark tillväxt i inhemsk efterfrågan också i år och nästa år. Företagens investeringar och hushållens konsumtionsutgifter är i utgångsläget låga. Med en ökad framtidstro bör företagens och hushållens benägenhet att investera och konsumera kunna höjas rejält. För att framtidstron ska stärkas krävs att utvecklingen i omvärlden uppfattas som mer stabil. Den internationella konjunkturen behöver förstärkas ytterligare och den svenska exporten behöver få bättre fart.

SKL gör bedömningen att en stabilare omvärld och en bättre svensk exporttillväxt gör att den inhemska efterfrågan kan fortsätta växa i snabb takt i år och nästa år. Därigenom har den svenska ekonomin möjlighet att nå konjunkturell balans 2016.

Sysselsättningen fortsätter öka i år vilket bidrar till att läget på den svenska arbetsmarknaden förbättras. Löneökningarna ligger fortsatt i år på 3 procent och blir nästa år något högre. Prisutvecklingen är i år fortsatt mycket svag, men i takt med att effekterna av prisfallet på olja klingar av kommer inflationstalen att höjas. Den fortsatt höga tillväxten drar också upp prisökningstakten. I mitten av nästa år når inflationen enligt KPIX (dvs KPI exklusive hushållens räntekostnader) upp mot 1,5 procent.

Den låga inflationen begränsar skatteunderlagets tillväxt. I reala termer, dvs. efter avdrag för pris- och löneökningar, är däremot skatteunderlagets tillväxt fortsatt stark. I år beräknas skatteunderlaget reallt öka med 2,1 procent vilket är det dubbla mot normalt. Nästa år beräknas tillväxten bli ännu högre – eller 2,3 procent. Den starka tillväxten är en kombination av stark sysselsättningstillväxt och höjda pensioner.

Tabell 1. Nyckeltal för den svenska ekonomin

Procentuell förändring om inte annat anges

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
BNP*	0,0	1,3	2,3	3,2	3,3	2,4	1,8
Sysselsättning, timmar*	0,7	0,3	1,8	1,2	1,0	0,4	0,3
Relativ arbetslöshet, nivå	8,0	8,0	7,9	7,5	6,9	6,6	6,6
Timplön, nationalräkenskaperna	2,8	1,9	1,7	3,0	3,2	3,4	3,5
Timplön, konjunkturlönestatistiken	3,0	2,5	2,9	3,0	3,2	3,4	3,5
Konsumentpris, KPIX	1,1	0,5	0,2	0,4	1,4	1,7	1,8
Konsumentpris, KPI	0,9	0,0	-0,2	0,1	1,5	3,3	3,0
Realt skatteunderlag	1,8	1,5	1,3	2,1	2,3	1,4	1,1

*Kalenderkorrigerad utveckling.

Åren 2017 och 2018 förutsätts den svenska ekonomin befinna sig i konjunkturell balans och därmed endast öka enligt trend. Det innebär att antalet arbetade timmar i den svenska ekonomin ökar betydligt långsammare än under de närmast föregående åren. Men trots en väsentligt svagare sysselsättningsstillväxt beräknas ändå skatteunderlaget i reala termer växa i en relativt snabb takt 2017 och 2018. Förklaringen är fortsatt omfattande ökning av pensionsutbetalningarna.

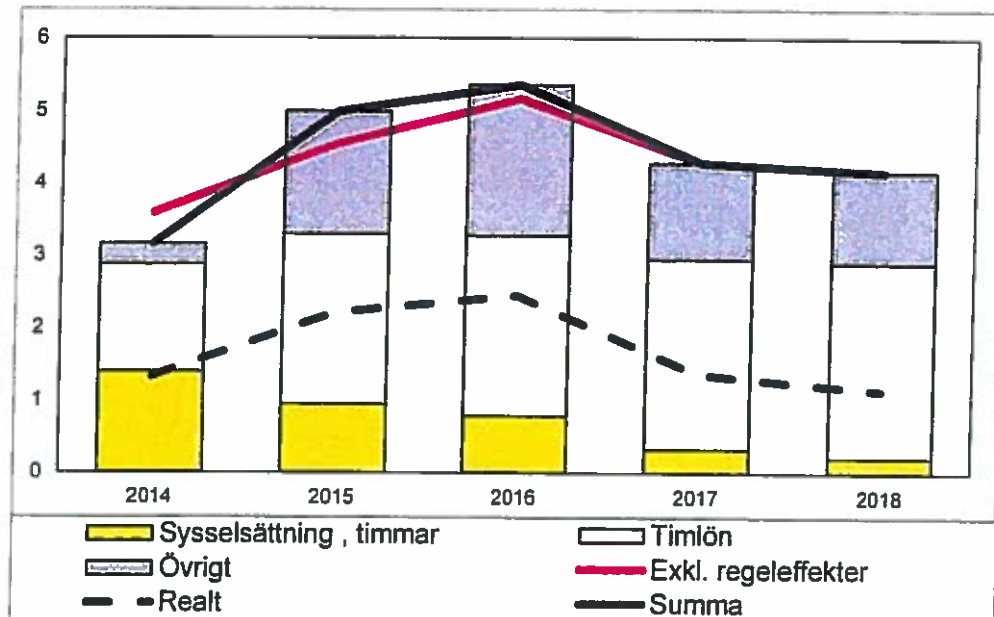
Skatteunderlaget växlar upp ökningstakten

I år tar skatteunderlagstillväxten ett tydligt steg uppåt jämfört med 2014 (diagram 1). Det är flera faktorer som bidrar till den tilltagande ökningstakten. Dels beräknas både löner och pensioner stiga mer i år än förra året, dels påverkas skatteunderlaget på olika sätt av ändrade avdragsregler de båda åren. Förra året höll höjda grundavdrag tillbaka skatteunderlaget medan det i år får ett extra lyft av att avdragsrätten för pensionssparande trappas ner. Den underliggande ökningstakten, rensat för effekter av regeländringar som neutraliseras via det generella statsbidraget, stiger alltså inte lika brant.

Nästa år beräknas skatteunderlagstillväxten tillta ytterligare. Det beror främst på att den automatiska balanseringen av allmänna pensioner ger en extra höjning av pensionsinkomsterna.

Diagram 1. Skatteunderlagstillväxt och bidrag från vissa komponenter

Procent respektive procentenheter

Källa. Skatteverket och SKL.

SKL:s beräkningar utgår från att den pågående konjunkturuppgången leder till att ekonomin åter är i balans 2016 och att sysselsättningstillväxten därefter avtar. Efter 2016 räknar SKL med snabbare ökning av grundavdragen. Det är framförallt på grund av dessa båda faktorer som skatteunderlaget växer i långsammare takt från och med 2017.

Befolkningsutvecklingen i Tyresö kommun

De senaste siffrorna över befolkningsutvecklingen i kommunen visar på en kraftig tillväxt av antalet invånare i kommunen, en tillväxt som väntas fortgå under planeringsperioden. Av Tabell X framgår hur befolkningen bedöms utvecklas framöver, totalt samt fördelat på de åldersgrupper som den kommunala servicen främst riktar sig till.

Tabell X: Befolkningsutvecklingen för valda åldersgrupper, åren 2014-2024

Ålder	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
0	526	528	547	562	589	595	617	626	634	639	642
1-5	2 956	2 978	3 052	3 151	3 328	3 371	3 467	3 532	3 595	3 644	3 687
6	676	685	670	645	635	713	730	738	752	768	778
7-15	5 834	5 972	6 112	6 208	6 293	6 332	6 401	6 461	6 560	6 639	6 722
16-18	1 796	1 780	1 791	1 863	1 937	1 946	2 042	2 109	2 163	2 159	2 172
19-64	26 038	26 399	26 996	27 423	28 214	28 522	29 245	29 650	30 014	30 411	30 779
65-79	5 889	5 951	5 978	6 001	6 034	6 003	5 973	5 981	6 000	5 953	5 948
80-w	1 675	1 755	1 865	1 971	2 066	2 185	2 317	2 436	2 585	2 804	3 001
Summa	45 390	46 048	47 011	47 824	49 096	49 667	50 792	51 533	52 303	53 017	53 729

Merparten av den sammantagna befolkningsökningen sker i yrkesverksam ålder. Den procentuella ökningen störst i förskoleåldrarna och de äldre. Sammantaget ger den framtida befolkningsutvecklingen fortsatt ökade behov av välfärdstjänster.

2.4. Ekonomiska förutsättningar

Bakgrund

Kommunen ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Fullmäktige har i Kommunplanen för mandatperioden 2015-2018 fastställt en resultatnivå i den reguljära verksamheten som motsvarar två procent av skatter och statsbidrag som ett mål för god ekonomisk hushållning. Målet har satts för att kunna finansiera investeringar i skattefinansierad verksamhet utan ökad upplåning.

Anslagen till verksamhetsområdena ges som fasta och som demografibaserade anslag. Varje år fastställs volymberäknade anslag för barnomsorg, skola, vård och omsorg som tar hänsyn till demografiska förändringar vilket bidrar till att behovet av resurser flyttar till de verksamheter där efterfrågan och behovet ökar från verksamheter där efterfrågan och behöver minskar. Från och med 2016 ges demografibaserade anslag även till "Individ- och familjeomsorg", "Vuxenutbildning", "Arbetscentrum" samt "Bibliotek, kultur och fritid".

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

Kommunens största intäkter kommer skatter och statsbidrag. Skatteintäkterna utgörs av de skatter som kommuninvånarna betalar. För att utjämna för inkomstskillnader mellan landets kommuner finns ett system för utjämning av intäkter, den så kallade inkomstutjämningen. I inkomstutjämningen garanteras alla kommuner ett skatteunderlag på 115 procent av medelskattekraften. Kommuner som har en skattekraft under 115 procent får ersättning via inkomstutjämningen och vice versa. För att utjämna i skillnader i kostnader mellan kommuner finns ett mellankommunalt system för utjämning av kostnader, vars syfte är att skapa förutsättningar för alla kommuner i landet att ge en likvärdig service till invånarna.

Skattekraften i Tyresö kommun uppgick taxeringsåret 2014 till 113 procent av riksgenomsnittet, den så kallade medelskattekraften. Det betyder att kommunen får intäkter via inkomstutjämningen. Tyresö kommun har en strukturkostnad (SCB 2015) som är högre än genomsnittet för Sveriges kommuner. Kommunen får därför ett bidrag via systemet för kostnadsutjämning.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning har beräknats utifrån prognos som Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) lämnade 29 april 2015.

Kommunens intäkter från inkomstutjämningen, kostnadsutjämningen och statsbidrag till sammanlagt drygt 2,3 miljarder kronor 2016. Intäkterna beräknas öka med i genomsnitt 4,8 procent årligen 2016-2019.

Från och med 1 oktober 2015 kommer ansvaret för hemsjukvård inom LSS att övergå från Landstinget till kommunerna. För att finansiera den ökade kostnaden för kommunerna föreslås en skatteväxling med 2 öre per skattekrona.

Tabell X Utveckling av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning, åren 2015–2019. Belopp i miljoner kronor.

	Prognos 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018	Plan 2019
Skatteintäkter, statsbidrag och utjämningssystem					
Skatteintäkter	2 014,5	2 127,6	2 219,1	2 312,3	2 402,5
Generella statsbidrag och utjämning	197,6	206,9	222,6	235,3	269,1
Summa skatteintäkter, statsbidrag och utjämningssystem	2 212,1	2 334,5	2 441,7	2 547,6	2 671,6
Årlig procentuell förändring		5,5%	4,6%	4,3%	4,9%

*Skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning har beräknats utifrån den prognos som Sveriges Kommuner och Landsting presenterade 29 april 2015. För beräkning av generella statsbidrag har vi använt kommunens egna antaganden i befolkningsprognosen upprättad i mars 2015.

2.5. Driftbudget 2016-2019

Sammantaget uppgår verksamhetsområdenas nettoramar 2016 till 2 280 miljoner kronor. Det är 93 miljoner mer än i 2015 års budget. Verksamheterna tillförs under 2016 knappt 50 miljoner kronor för volymökningar. Därutöver har 15 miljoner kronor avsatts i volymreserv till kommunstyrelsens förfogande från 2016 och framåt. Utöver volymreserven har ytterligare 10 miljoner kronor avsatts 2016 för oförutsedda händelser under året. Från och med 2017 har 35 miljoner kronor avsatts för att finansiera etablering av ett kultur- och kunskapscenter i centrumnära läge.

Fördelningsutrymmet utöver demografi uppgår 2017 till 1,1 procent, 2018 och 2019 till 2,8 respektive 5,2 procent. Det betyder att...

Tabell X: Anslagsfördelning per verksamhetsområde, 2015-2018. Belopp i miljoner kronor.

	Budget 2015	Prognos 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018	Plan 2019
Förskola*	-276,9	-276,9	-287,5	-295,8	-308,9	-319,3
Grundskola*	-643,3	-653,3	-659,5	-668,7	-674,7	-683,5
Individ- och familjeomsorg*	-154,2	-160,7	-158,6	-161,4	-166,0	-168,0
Omsorg om personer med funktionsnedsättning	-222,4	-223,4	-230,4	-235,0	-239,7	-244,5
Äldreomsorg*	-293,4	-293,4	-308,5	-323,8	-337,9	-355,0
Gymnasieskola*	-206,3	-214,9	-205,6	-210,4	-218,8	-223,6
Vuxenutbildning*	-26,0	-26,0	-26,7	-27,2	-28,0	-28,3
Arbetscentrum*	-10,0	-10,0	-10,5	-10,7	-11,0	-11,1
Bibliotek, kultur och fritid, inkl. fritidsgårdar*	-120,4	-120,4	-121,2	-124,3	-127,8	-129,4
Plan och exploatering	-18,0	-18,0	-18,0	-18,0	-18,0	-18,0
Väghållning och park	-66,7	-66,7	-70,7	-70,7	-70,7	-70,7
Miljö, trafik och övrigt	-4,0	-4,0	-5,5	-5,5	-5,5	-5,5
Vatten och avlopp	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Renhållning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bygglovsverksamhet	-4,1	-4,9	-5,4	-5,4	-5,4	-5,4
Näringsliv	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2
Gemensam verksamhet	-76,7	-76,7	-82,1	-78,1	-78,1	-78,1
Kommunalförbund mm	-42,2	-42,2	-41,3	-41,8	-42,3	-42,8
Politisk verksamhet	-21,1	-21,1	-21,9	-22,6	-23,8	-24,5
Politiska prioriteringar, multhus	0,0	0,0	0,0	-35,0	-35,0	-35,0
Politiskt prioriteringsutrymme	0,0	0,0	0,0	-28,9	-71,9	-139,3
Till KS förfogande för oförutsett	0,0	0,0	-10,1	0,0	0,0	0,0
Buffert för demografi	0,0	-11,0	-15,0	-15,0	-15,0	-15,0
Summa verksamhetsområden	-2 186,9	-2 224,7	-2 279,8	-2 379,4	-2 479,6	-2 598,2

*De demografiska volymerna som använts för respektive verksamhetsområde redovisas i bilaga X.

2.6. Politiska prioriteringar

Utöver kompensationen för volymförändringar i verksamheten fördelas ytterligare resurser utifrån de politiska prioriteringar som föreslagits under planperioden. För år 2016 och 2017 utökas budgeten med 15,2 respektive 45,5 miljoner kronor. Från och med 2017 tillkommer ytterligare cirka 35 miljoner kronor per år till följd av kommunens satsning på ett kultur- och kunskapscenter i centrumnära läge, en verksamhet som är tänkt att kombineras med bl.a. gymnasie- och vuxenutbildning.

Tabell X: Politiska prioriteringar under perioden 2016-2019

Politiska prioriteringar 2016-2019		2016	2017	2018	2019
Belopp i mkr	VO				
<u>Höjning av anslagsnivå</u>					
Hemsjukvård, skatteväxling	Omsorg om personer med				
	funktionsnedsättning	3,6	3,6	3,6	3,6
Inrätta offentligt skyddade anställningar	Arbetscentrum	0,3	0,3	0,3	0,3
Ökade kapitalkostnader	Väghållning och park	4,0	4,0	4,0	4,0
Åtgärder klimatstrategi	Miljö och trafik	1,0	1,0	1,0	1,0
Ökade driftskostnader naturreservat	Miljö och trafik	0,5	0,5	0,5	0,5
Utökning av bygglovsverksamhet	Bygglovsverksamhet	1,3	1,3	1,3	1,3
Kultur- och kunskapscentrum	Flera VO		35,0	35,0	35,0
<u>Tidsbegränsade medel</u>					
Profilfritids	Bibliotek, kultur och fritid	-0,7	-1,4	-1,4	-1,4
Silviacertifiering	Äldreomsorg			-1,9	-1,9
Projektering kultur- och kunskapscentrum	Gemensam verksamhet	4,0			
Allmänna val	Politisk verksamhet			0,4	0,4
<u>Årlig ökning</u>					
Ökad kostnad, årlig ökning	Kommunalförbund mn	0,5	0,5	0,5	0,5
Ökad kostnad, årlig ökning	Politisk verksamhet	0,8	0,8	0,8	0,8
Summa politiska prioriteringar		15,2	45,5	44,0	44,0

Sammantaget ökar anslagen (i fasta priser) till verksamheterna med 339 miljoner kronor under perioden 2016-2019, varav den demografibaserade ökningen står för 190 miljoner och politiska prioriteringar står för 149 miljoner.

2.7. Resultaträkning

Kommunens resultat uppgår årligen till 2 procent av skatter, statsbidrag och utjämning under hela planeringsperioden. De finansiella kostnaderna beräknas öka från och med 2017 till följd av ökad upplåning för att finansiera investeringsprogrammet.

Tabell X: Resultaträkning, 2015-2019. Belopp i miljoner kronor.

	Budget 2015	Prognos 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018	Plan 2019
Summa verksamhetsområden	-2 186,9	-2 224,7	-2 279,8	-2 379,4	-2 479,6	-2 598,2
Finansförvaltning (brutto)						
Pensioner inkl förvaltningskostnad	-50,0	-50,0	-50,0	-52,5	-56,0	-59,0
Förändring semesterlöneskuld	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Förändring pensionsavsättning	-5,0	-5,0	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0
Statsbidrag maxtaxa	18,0	17,0	17,0	17,0	17,0	17,0
Intäkt kapitaltjänst (internränta)	39,0	42,0	42,0	43,0	44,0	45,0
Övrigt	0,0	22,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa finansförvaltning	1,0	25,9	5,0	3,5	1,0	-1,0
Verksamhetens nettokostnader	-2 185,9	-2 198,8	-2 274,8	-2 375,9	-2 478,6	-2 599,2
Skatteintäkter, statsbidrag och utjämningsystem						
Skatteintäkter	2 005,2	2 014,5	2 127,6	2 219,1	2 312,3	2 402,5
Generella statsbidrag och utjämning	210,5	197,6	206,9	222,6	235,3	269,1
Summa skatteintäkter, statsbidrag och utjämningsystem	2 215,7	2 212,1	2 334,5	2 441,7	2 547,6	2 671,6
Finansiella intäkter	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Finansiella kostnader	-25 606	-20 000	-20 000	-24 000	-25 000	-26 000
Årets resultat	11,2	0,3	46,7	48,8	51,0	53,4

Periodens investeringar och dess finansiering

Investeringsprogrammet för perioden 2016-2019 omfattar 1 910 mkr. Hur investeringarna fördelar sig mellan olika kategorier av verksamheter framgår av tabell X nedan. Därutöver finns planerade investeringar efter 2019 som uppgår till totalt 86 miljoner.

Tabell X: Investeringar i olika verksamhetskategorier, åren 2016-- Belopp i miljoner kronor.

	2016	2017	2018	2019	Totalt 2016-2019	>2019
Skattefinansierad verksamhet	419,3	409,8	142,3	63,8	1 488,9	70,0
Affärsverksamhet	24,9	16,0	24,0	16,0	155,0	16,0
Exploateringsverksamhet	31,3	46,4	67,8	5,0	266,0	0,0
Totalt	475,5	472,2	234,1	84,8	1 909,9	86,0

Några av de större investeringsprojekten är

- utveckling av Norra Tyresö centrum
- ny ishall i anslutning till Tyresövallen
- byggnation av gator, vatten och avlopp i östra Tyresö, Solberga och Raksta med flera områden
- Ny skola och förskola i Trollbäcken
- utveckling av Alby fritidsområde
- nya bostäder för personer med funktionsnedsättning

Av investeringarna sker merparten i skattefinansierad verksamhet.

För att finansiera investeringarna kommer upplåningen att behöva öka, uppskattningsvis i genomsnitt med 100 miljoner kronor per år. Hela investeringsprogrammet framgår av Tabell X i bilagan.

Kapitel 3. Styrning av verksamheten – vision och strategiska målområden**Kapitel 4. Styrning och uppföljning av nämndernas och bolagens verksamheter**

I detta kapitel redogör vi för kommunens 21 verksamhetsområden samt styrningen och uppföljningen av nämndernas och bolagens verksamheter inom de olika områdena. För varje verksamhetsområde anges med vilken inriktning verksamheten ska bedrivas och vilka särskilda uppdrag som ska genomföras under mandatperioden.

Anslaget för perioden anges i 2016 års prisnivå utifrån de demografiska förutsättningar och politiska prioriteringar som anges i denna kommunplan för åren 2016–2019. Anslaget omprövas och fastställs av kommunfullmäktige varje år utifrån bland annat förändrade demografiska förutsättningar.

För varje verksamhet anges också vilka indikatorer som ska följas upp och redovisas till kommunfullmäktige i delårsrapporterna och årsredovisningen.

Verksamhetsområde 1: Förskola och pedagogisk omsorg**Verksamhet och syfte**

Förskolan vilar på demokratins grund. Utbildningen i förskolan syftar till att barn ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns utveckling och lärande samt en livslång lust att lära.

Förskolan ska uppmuntra och stärka barnens medkänsla och inlevelse i andra människors situation. Verksamheten ska präglas av omsorg om individens välbefinnande och utveckling. Inget barn ska i förskolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning hos någon anhörig eller funktionsnedsättning och inte heller utsättas för annan kränkande behandling.

Förskolan i Tyresö arbetar på ett sätt som främjar inkludering av alla barn – ett arbets- och synsätt som går under namnet ”En skola för var och en”.

Verksamhetens inriktning

Tyresös invånare ska erbjudas kvalitet och valfrihet. Önskemålen om barnomsorgsform varierar såväl mellan olika familjer som inom samma familj och även under olika perioder av ett barns uppväxt. En viktig utgångspunkt är att det ska vara möjligt för båda föräldrarna att förena arbetsliv med ansvar för barn och familj. För att möjliggöra arbete på obekvämt arbetstid och även på detta område verka i enlighet med arbetslinjen, så finns omsorg och förskoleverksamhet på kvällar, nätter och tidig morgon.

Tyresös förskolor ska ha en hög kvalitet i verksamheten. Kvalitet skapas genom kunnig och engagerad personal. Skolorna måste ha en tydlig och uthållig utvecklingsstruktur och arbetet med att förbättra kvaliteten måste ske systematiskt och kontinuerligt. Personalen i förskolan är viktig för barnens utveckling och bör därför få det stöd, vidareutbildning och utrustning som krävs. Det är viktigt att alla medarbetare är utbildade i den pedagogik som används på förskolan.

I förskolan ska alla känna sig trygga. Det är därför viktigt att barngrupperna är tillräckligt små för att barnen ska kunna utvecklas under lugna och ordnade former samt att förskolorna har en personaltäthet som gör att alla barn blir sedda.

Mobbning och andra kränkningar måste konsekvent bekämpas. I Tyresö råder nolltolerans. Insatser mot mobbning ska alltid bygga på dokumenterat framgångsrika forskningsbaserade åtgärder.

Särskilda uppdrag

De särskilda uppdragen för förskola och pedagogisk omsorg som ska genomföras under mandatperioden innebär att

- arbeta för ökad personaltäthet och minskade barngrupper
- inleda ett målmedvetet och långsiktigt arbete med kompetensförsörjning
- genomlys behovet av förskoleplatser i alla kommunalder
- bereda förskoleplats upp till 30 timmar per vecka för barn till arbetssökande

Anslag (driftbudget)

Belopp i mkr	2016	2017	2018	2019
Netto				

Indikatorer som följs upp

- Andel föräldrar som är nöjda med sitt barns förskola

Verksamhetsområde 2: Grundskola inklusive grundsärskola och fritidshem

Verksamhet och syfte

Verksamheten vilar på demokratins grund. Utbildningen syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Omsorg om den enskildes välbefinnande och utveckling ska prägla verksamheten. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning, och inte heller utsättas för annan kränkande behandling. Sådana tendenser ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.

Undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper.

Grundsärskolan ska ge elever med utvecklingsstörning en utbildning som är anpassad till varje elevs förutsättningar och så långt det är möjligt motsvara den som ges i grundskolan. Grundsärskolan undervisar i samma ämnesområden som grundskolan medan träningskolan undervisar utifrån fem kunskapsområden.

Fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda dem en meningsfull fritid och rekreation. Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på eleven och elevens behov.

Skolan i Tyresö arbetar på ett sätt som främjar inkludering av alla barn – ett arbets- och synsätt som går under namnet "En skola för var och en".

Verksamhetens inriktning

Eleverna i Tyresös grundskolor ska få en bra utbildning. Alla elever, oavsett bakgrund, ska ha en bra grund att stå på för att kunna förverkliga sina drömmar i livet. För att göra det möjligt måste utbildningen hålla en hög kvalitet. Det pedagogiska ledarskapet är tydligt och våra rektorer har kunskap och kompetens för att tolka uppdraget, omsätta det i undervisningen samt styra och leda arbetet för en hög måluppfyllelse för eleverna.

Tyresös skolor har en hög kvalitet i undervisningen. Kvalitet skapas genom kunniga och engagerade lärare, som ger varje elev möjlighet att nå kunskapsmålen. Det stimulerar viljan och lusten att lära mer.

Skolan blir aldrig bättre än mötet mellan lärare och elev. Därför ska vi satsa på våra lärare. Det handlar inte bara om löner, det handlar också om vidareutbildning, tydliga karriärmöjligheter och höga krav vid rekrytering. Bättre undervisning ligger till grund för höjda resultat i våra skolor. Skolorna måste därför ha en tydlig och uthållig utvecklingsstruktur, och arbetet med att förbättra kvaliteten måste ske systematiskt och kontinuerligt.

I skolan ska alla känna sig trygga och ha arbetsro. Mobbning och andra kränkningar måste konsekvent bekämpas och i Tyresö råder nolltolerans. Allt arbete mot mobbning och kränkningar inom skolverksamheten och på fritidshemmen ska bygga på dokumenterat framgångsrika forskningsbaserade åtgärder.

Särskilda uppdrag

De särskilda uppdragen för grundskolan inklusive grundsärskolan och fritidshemmen som ska genomföras under mandatperioden innebär att

- arbeta både för mindre klasser och/eller ökad lärartäthet i lågstadiet
- genomlysna behovet av grundskoleplatser i alla kommundelar
- inleda ett målmedvetet och långsiktigt arbete med kompetensförsörjning
- stärka studie- och yrkesvägledningen i syfte att minska studieavbrott på gymnasiet.

Anslag (driftbudget)

Belopp i mkr	2016	2017	2018	2019
Netto				

Indikatorer som följs upp

- Andel elever i procent som är behöriga till ett yrkesprogram
- Genomsnittligt meritvärde
- Andel elever i årskurs 5 som är nöjda med sin skola
- Andel elever i årskurs 8 som är nöjda med sin skola
- Andel ogiltig frånvaro
- Andel av föräldrarna till barn i åk 2 som är nöjda med verksamheten på sitt barns fritidshem

Verksamhetsområde 3: Individ- och familjeomsorg**Verksamhet och syfte**

Verksamhetens syfte är att vara ett skydds nät och en garanti för att de som bor eller vistas i kommunen får den hjälp och det stöd de behöver för att kunna leva i ekonomisk och social trygghet. Biståndet utformas så att det stärker den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv.

Individ- och familjeomsorgen omfattar såväl allmänt förebyggande som individuellt inriktade insatser för barn, ungdomar och vuxna. Insatserna kan gälla exempelvis

- ekonomiskt bistånd
- familjerådgivning
- missbruksvård
- insatser för barn och ungdom
- mottagande av ensamkommande flyktingbarn
- stödboende
- förebyggande insatser
- anhörigstöd.

Verksamhetens inriktning

Visionen för Tyresö är att bli den mest attraktiva kommunen i regionen att bo och leva i. Vi vill att detta omfattar alla Tyresöbor. Kommunen ska erbjuda olika typer av stöd till den som inte upplever sig klara sin livssituation ekonomiskt eller socialt.

Tidiga insatser ger bättre förutsättningar för en stabil livssituation. Därför ska det finnas ett utbud av evidensbaserade stödinsatser som inte kräver utredning eller biståndsbeslut med målet att stärka den enskildes självständighet. Tillsammans med andra förekommande aktörer och huvudmän sätter vi individens bästa i fokus.

Det personliga ansvaret för egen försörjning är en grundläggande skyldighet. Utgångspunkten för ekonomiskt bistånd ska därför vara att försörjningsstöd är av tillfällig art. Genom tidig myndighetssamverkan ges rätt stöd för att den enskilde ska komma ut i egen försörjning.

Barnperspektivet ska genomsyra allt som görs, eftersom barns rättighet till en trygg uppväxt är vårt viktigaste uppdrag. Där psykiskt eller fysiskt våld förekommer ska insatser sättas in omedelbart.

Anhöriga som vårdar en närstående behöver ibland stöd för att orka med. För en del personer handlar det om att få hjälp med insatser som den närstående behöver. För andra handlar det om att de behöver få information eller utbildning om den närståendes behov.

Särskilda uppdrag

De särskilda uppdragen för individ- och familjeomsorgen som ska genomföras under mandatperioden innebär att

- fortsätta öka självförsörjningsgraden
- intensifiera det förebyggande arbetet
- implementera och utveckla projektet "En väg in och många vägar till arbete, studier och egen försörjning" i den ordinarie verksamheten
- genomlysna behovet av boendeplatser i alla kommunal delar

Anslag (driftbudget)

Belopp i mkr	2016	2017	2018	2019
Netto				

Indikatorer som följs upp

- Andel av Tyresöborna, inklusive barn, som har varit i behov av försörjningsstöd under året.
- Andel av de personer i åldersgruppen 25 till 65 år, som beviljats ekonomiskt bistånd, som har fått arbete eller deltar i praktik eller annan kompetenshöjande insats inom en månad från beslutet.

Verksamhetsområde 4: Omsorg om personer med funktionsnedsättning**Verksamhet och syfte**

Syftet med verksamheten är att skapa förutsättningar för människor med olika funktionsnedsättningar att kunna leva ett så självständigt liv som möjligt. Stödet till personer med funktionsnedsättning är inriktat på att ge den enskilde förutsättningar att leva som andra genom att ge stöd och service som stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv. För att nå dit behövs ett varierat utbud av insatser samt att stödet är anpassat till varje individs behov.

Insatserna kan bland annat gälla

- boende och boendestöd
- korttidsvistelse
- korttidstillsyn
- hemtjänst
- avlösarservice
- ledsagarservice
- kontaktpersoner
- bostadsanpassning
- daglig verksamhet
- personlig assistans
- anhörigstöd
- sysselsättning
- förebyggande insatser

Verksamhetens inriktning

Människor med funktionsnedsättningar har rätt till ett liv på lika villkor som andra. De hinder som en medborgare med en funktionsnedsättning begränsas av ska därför avhjälpas där så är möjligt. Alla medborgare ska ha möjligheter att välja sitt boende, ha en givande fritid och delta i arbetslivet. Därför ska valfriheten värnas för denna grupp. Stödverksamheter ska möta individen på dennes villkor med målet att stärka dennes självständighet. Där lämpliga tekniska lösningar finns ska detta vara ett alternativ som den enskilde kan välja. En bra samverkan med andra förekommande aktörer och huvudmän där individens bästa är i fokus är en självklarhet. Anhöriga som vårdar en närstående behöver ibland avlastning eller annat stöd för att orka med. Därför måste omsorgen vara lyhörd för deras behov och tillsammans med landstinget erbjuda det stöd som efterfrågas.

Särskilda uppdrag

De särskilda uppdragen för omsorg om personer med funktionsnedsättning som ska genomföras under mandatperioden innebär att

- genomlysning av boendeplatser i alla kommunaldelar

Anslag (driftbudget)

Belopp i mkr	2016	2017	2018	2019
Netto				

Aktuella investeringar under perioden

Nytt gruppboende Lindetomten

Nytt gruppboende Tärningen
Nytt boende Sågen

Indikatorer som följs upp

- Antal personer med daglig verksamhet enligt LSS som får arbete eller börjar studera.
- Andel personer som söker bistånd som är nöjda med biståndsavdelningens arbete med information, bemötande och handläggningstider.

Verksamhetsområde5: Äldreomsorg**Verksamhet och syfte**

Äldreomsorgens syfte är att skapa förutsättningar för människor med olika funktionsnedsättningar orsakade av åldrande eller sjukdomar att kunna leva ett så självständigt liv som möjligt. Det är av avgörande betydelse att kommunen kan erbjuda ett brett utbud av olika insatser utifrån individens behov. Insatserna formar tillsammans en helhet som täcker upp olika behovssituationer i vardagen. Insatserna kan till exempel gälla

- särskilda boendeformer (permanent boende, korttidsvård eller växelvård)
- hjälp i hemmet (omvårdnad, service, avlösning, ledsagning, trygghetslarm)
- bostadsanpassning
- rehabilitering
- förebyggande insatser
- anhörigstöd.

Verksamhetens inriktning

I Tyresö ska det vara lätt att leva livet, hela livet. Hjälp i hemmet ska finnas för den som inte själv längre klarar sin omvårdnad. Hjälp ska ges med respekt för individens integritet och självbestämmande. Den enskildes rätt att styra sin vardag ska alltid vara vägledande. Även om omsorgen bedöms vara av hög kvalitet kan den upplevas på olika sätt av olika människor. Därför ska det finnas ett stort utbud av aktörer att välja mellan, både för hjälp i ordinärt boende och vård- och omsorgsboenden. Där det är möjligt ska hjälp i ordinärt boende vara ett alternativ till vård- och omsorgsboende. Där lämpliga tekniska lösningar finns ska detta vara ett alternativ som den enskilde kan välja.

Det finns många äldre som önskar att få känna tryggheten i att bo i en gemenskap. Därför ska vi fortsätta planera för olika former av tillgängliga boenden, med eller utan omsorg. En bra samverkan med andra förekommande aktörer och huvudmän där individens bästa är i fokus är en självklarhet. Anhöriga som vårdar en närstående behöver ibland avlastning eller annat stöd för att orka med. Därför ska omsorgen vara lyhörd för deras behov och tillsammans med landstinget erbjuda det stöd som efterfrågas.

Särskilda uppdrag

De särskilda uppdragen för äldreomsorgen som ska genomföras under mandatperioden innebär att

- genomföra Silviacertifiering av äldreomsorgen
- säkerställa tillkomsten av ytterligare platser i särskilt boende genom två nya äldreboenden
- genomföra en satsning på mat och måltider inom äldreomsorgen
- genomlysna behovet av boendeplatser i alla kommunalder

Anslag (driftbudget)

Belopp i mkr	2016	2017	2018	2019
Netto				

Aktuella investeringar under perioden

Det finns behov av att öka antalet platser inom särskilt boende under perioden. De tillkommande platserna kan skapas i både privat och kommunal regi. I investeringsprogrammet har inte upptagits medel för uppförande av äldreboende i kommunal regi. Ett särskilt boende är under uppförande vid Farmarstigen. Planarbete pågår för två särskilda boenden i Trollbäcken och Tyresö strand.

Indikatorer som följs upp

- Andelen som är nöjda eller mycket nöjda inom hemtjänst och särskilt boende enligt socialstyrelsens årliga nationella undersökning.
- Andelen personer 65 år och äldre som riskbedöms när det gäller fall, undernäring respektive trycksår och som bor i särskilt boende.

Verksamhetsområde 6: Gymnasieskola**Verksamhet och syfte**

De flesta ungdomar söker till gymnasiet efter grundskolan. Valfriheten är stor och eleverna kan söka till Tyresös eget gymnasium, som har både yrkesförberedande och högskoleförberedande program, men också till såväl fristående som kommunala skolor i hela länet. I Stockholms län råder frisök till gymnasiet, vilket betyder att elever som söker till gymnasieskolor i andra kommuner blir mottagna som förstahandssökande där. I Tyresö utnyttjas den möjligheten av cirka 75 procent av 16–17-åringarna.

Syftet med gymnasieskolans och gymnasiesärskolans utbildningar är att förbereda eleven för framtida studier och arbetsliv.

Verksamhetens inriktning

Gymnasieskolan engagerar och attraherar Tyresös elever. Skolan är modern och erbjuder program som ligger i linje med elevernas egna val. Tyresö gymnasium är ett gymnasium som snabbt tar till sig och drar nytta av framtida teknisk utveckling, särskilt inom den digitala sektorn.

Vi lever i en globaliserad värld som även påverkar skolan lokalt. I samverkan med länets alla kommuner utvecklar vi gymnasieutbildningen så att elevens val alltid är val mellan skolor med högsta kvalitet. Förståelse för människors skilda bakgrund präglar arbetet i Tyresö gymnasium – så att tolerans är framträdande drag i arbetsmiljön.

Gymnasiet är Tyresös stolthet. Stoltheten bygger på att alla elever har goda kunskaper och ligger högt i framtida rankingar. Arbetsmarknaden frågar efter framtidens Tyresöelever, och de är framgångsrika inom forskning och utbildning på universitet och högskolor.

Gymnasiesärskolan utvecklar de nationella programmen så att fler elever får arbete och går ut i egen försörjning. Varje elev får det stöd och den arbetsro som inläring kräver.

Särskilda uppdrag

De särskilda uppdragen för gymnasieskolan som ska genomföras under mandatperioden innebär att

- implementera framtidens gymnasium med ny profilering och nytt arbetssätt
- genomföra etablering av nytt gymnasium för såväl högskoleförberedande som yrkesförberedande program
- stärka studie- och yrkesvägledningen i syfte att minska studieavbrott på gymnasiet.

Anslag (driftbudget)

Belopp i mkr	2016	2017	2018	2019
Netto				

Aktuella investeringar under perioden

Indikatorer som följs upp

- Andel som fullföljer gymnasieutbildningen efter fyra år.

Verksamhetsområde 7: Vuxenutbildning**Verksamhet och syfte**

Centrum för livslångt lärande (C3L) är Tyresö kommuns lärcenter för vuxenutbildningen. C3L bedriver kommunal vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå, särskild undervisning för vuxna (Särvux), gymnasiala yrkesutbildningar samt yrkeshögskoleutbildningar.

Yrkesutbildningar sker i kommunens egen regi och genom ramavtal med andra utbildningsanordnare. I egen regi finns bamskötar-, omvårdnads-, ekonomiassistent- och yrkesförarutbildning. Genom ramavtal med andra genomförs utbildningar inom restaurang, elektronik och VVS. C3L har yrkeshögskoleutbildningar inom kvalificerad informationsteknik (IT). Lärlingsutbildning finns både i kommunens egen regi och i samverkan med Haninge kommun. Högskolekurser på distans erbjuds i samverkan med högskolan i Gävle.

Alla Tyresöbor erbjuds studie- och yrkesvägledning.

C3L samarbetar med arbetsförmedlingen, försäkringskassan, arbetsmarknadsenheten, socialförvaltningen och kommuner i Stockholms län kring vuxnas lärande.

Verksamhetens syfte är att vägleda och stötta människor till arbete och egen försörjning.

Verksamhetens inriktning

Vuxenutbildningen är framgångsrik på alla nivåer, inte minst vad gäller eftergymnasiala utbildningar, yrkeshögskolekurser samt yrkesutbildningar för vuxna. Samverkan med gymnasieskolan är given. Vuxenutbildningen främjar integration genom språkutbildning, yrkesutbildningar och omfattande nätverk. Vuxenutbildningen är ett föredöme för skola och utbildning. Utbildning i vuxen ålder är ett självklart eget val i en vuxenutbildning som också är en rättighet för var och en. Särskild utbildning för vuxna (särvux) följer inriktningen på vuxenutbildningen och fler får arbete.

Anslag (driftbudget)

Belopp i mkr	2016	2017	2018	2019
Netto				

Indikatorer som följs upp

- Andel med godkända betyg inom vuxenutbildningen på grundläggande nivå (grundvux) och gymnasial nivå (gymnasievux).

Verksamhetsområde 8: Arbetscentrum**Verksamhet och syfte**

Arbetscentrum erbjuder olika former av stöd och arbetsmarknadsåtgärder för att fånga upp ungdomar, invandrare, utförsäkrade och arbetslösa genom att slussa dem vidare till studier, olika arbetsmarknadsåtgärder eller egen försörjning. Detta sker i nära samarbete med vuxenutbildningen, arbetsförmedlingen och försörjningsstödsenheten inom socialförvaltningen.

Verksamhetens syfte är att hjälpa och stötta de Tyresöbor som är eller riskerar att bli arbetslösa samt arbeta för ett mer integrerat samhälle genom att underlätta för flyktingar, invandrare och personer med funktionsnedsättningar att etablerar sig på arbetsmarknaden och därigenom bli delaktiga i samhället.

Verksamhetens inriktning

Insatser för att främja arbete och egen försörjning utvecklas genom samverkan mellan Arbetscentrum och andra institutioner och organisationer, förvaltningar och samverkansorgan. Det lokala näringslivet har vägar in i Arbetscentrum.

I Tyresö sänks arbetslösheten för ungdomar med nya vägar till arbete. Arbetslösheten sänks för invandrare, särskilt kvinnorna. Mångfalden är tydlig i företagandet, det sociala arbetet och i skolan. De demokratiska värderingarna slår igenom i alla yrken och på alla arbetsplatser så att var och en respekteras för sin tro, sin bakgrund, sin ålder och sexuella läggning eller könsidentitet.

Projekt utvecklas för att främja integration genom kontakter med föreningsverksamheter och frivilligorganisationer. Särskilt lyfts frågan om bostäder i kommunens hela bostadsbestånd.

Flyktningmottagning och service till invandrare förnyas genom nya arbetssätt och samverkansformer.

Särskilda uppdrag

De särskilda uppdragen för Arbetscentrum som ska genomföras under mandatperioden innebär att

- genom aktiva insatser i nära samverkan med andra aktörer verka för ännu högre sysselsättningsgrad och självförsörjningsgrad i Tyresö
- öka kapaciteten för flyktningmottagande
- implementera och utveckla projektet "En väg in och många vägar till arbete, studier och egen försörjning" i den ordinarie verksamheten från och med 2016
- inrätta offentligt skyddade anställningar i syfte att öka självförsörjandegraden.

Anslag (driftbudget)

Belopp i mkr	2016	2017	2018	2019
Netto				

Indikatorer som följs upp

- Sysselsättningsgraden 15–74 år
- Andel ungdomar i åldern 16–24 år som varken studerar eller arbetar

Verksamhetsområde 9: Bibliotek, kultur och fritid (inklusive fritidsgårdar)**Verksamhet och syfte****Bibliotek**

Biblioteksverksamheten omfattar förutom utlåning av böcker även talboksservice, utbud av olika media, möjlighet att tentera för distansstuderande samt service till äldreomsorgen och skolan. Biblioteket erbjuder även digitala tjänster.

Syftet med biblioteksverksamheten är att främja intresse för läsning, litteratur och utbildning. Alla medborgare har tillgång till ett folkbibliotek för information, upplysning och annan kulturell verksamhet.

Kultur

Tyresö kultur omfattar kulturenheten med konsthall, kulturskola, ungdomscaféet Bonza, föreningsgården och naturskolan. Huvuddelen av den löpande verksamheten riktar sig till barn och ungdomar.

Syftet med verksamheten är att tillhandahålla ett brett och varierat kulturutbud och en meningsfull fritid för kommuninvånarna.

Fritid

Fritid erbjuder olika former av föreningsstöd och ändamålsenliga anläggningar och skapar förutsättningar för friluftsliv, rekreation och spontanidrott. Fritid gör även insatser för att förbättra fritids- och kulturutbudet för personer med funktionsnedsättning.

Verksamhetens syfte är att skapa förutsättningar för meningsfulla fritidsaktiviteter främst för barn och ungdomar.

Fritidsgårdar

Syftet med fritidsgårdarnas verksamhet är att ge kommunens ungdomar en meningsfull fritid. Demokrati och delaktighet är viktiga ledord.

Verksamhetens inriktning

Tyresö förknippas ofta med sitt rika kultur- och idrottsliv och den fantastiska naturen med mycket bra förutsättningar för stimulerande aktiviteter i det fria.

Alliansens ambition är att med olika insatser ytterligare förstärka den attraktiva bilden. Vi vill fortsätta utveckla utbudet av aktiviteter både genom egna arrangemang, investeringar och genom att aktivt stödja och hjälpa det aktiva föreningslivet.

I vårt Tyresö prioriterar vi barn och ungdomar. Vi prioriterar även breddaktiviteter inom både kultur- och idrottsområdet. Det gör vi genom att behålla nolltaxan, som ger alla ungdomsföreningar gratis tillgång till kommunala anläggningar.

Funktionsnedsatta barn och ungdomar är, och kommer att vara, en högt prioriterad grupp i vårt Tyresö. I samarbete med övriga kommuner på Södertörn och med riktade insatser ska vi fortsätta att utöka utbudet för denna grupp.

Utbudet ska präglas av valfrihet och mångfald. Detta märks till exempel genom ett utökat utbud inom Kulturskolans ram och genom att flera föreningar erbjuder Profilfritids.

Vi fortsätter att bygga nya och även utveckla våra befintliga anläggningar, gärna i samverkan med föreningar, näringsliv och våra grannkommuner.

Vårt nya kulturhus i närheten av Tyresö centrum kommer att bli en mötesplats för alla generationer med bibliotek, scener, biograf och samlingslokaler och kommer att erbjuda en mångfald av aktiviteter. Alliansen vill även stimulera och uppmuntra ännu fler lokala kulturaktiviteter.

Vi vill att Albyområdet ska vara ett nav för det rörliga friluftslivet i Tyresö, samtidigt som det fortsätter att vara en samlingsplats för hela familjen. Därför är det viktigt att det fortsatta utvecklingsarbetet i området sker med omsorg och känsla för miljön, men också skapar möjligheter till fler aktiviteter än i dag.

För att ytterligare stimulera olika grupper till en hälsosammare livsstil, vill vi satsa på projekt med inriktning på folkhälsan.

Vi erbjuder ungdomar 13–15 år en mötesplats där de ges möjligheten till, jämte Tyresös föreningsverksamhet, att påverka sin fritid, känna delaktighet, engagemang och utvecklas. Personalen jobbar aktivt för att finnas till för besökarna, vilket kan innebära allt från att hjälpa till att dra igång aktiviteter, vara "ett bollplank" eller att "öppna dörrar".

Personalen arbetar med ett främjande förhållningssätt som ska ge ungdomarna utrymme till egna idéer och lösningar. Visionen är att Tyresö fritidsgårdar ska vara en trygg mötesplats för alla, med utrymme för personlig utveckling och socialt samspel.

På fritidsgården ska alla känna sig trygga. Mobbning och andra kränkningar måste konsekvent bekämpas och i Tyresö råder nolltolerans. Insatser mot mobbning ska alltid bygga på dokumenterat framgångsrika forskningsbaserade åtgärder.

Särskilda uppdrag

De särskilda uppdragen för bibliotek, kultur och fritid som ska genomföras under mandatperioden innebär att

- genomföra den planerade Alby-utvecklingen
- utveckla någon form av kulturhus i anslutning till Tyresö centrum i nära samverkan med andra aktörer
- arbeta fram en strategisk anläggningsförsörjningsplan inom verksamhetsområdet

Anslag (driftbudget)

Belopp i mkr	2016	2017	2018	2019
Netto				

Aktuella investeringar under perioden

Ny ishall i Tyresö centrum

Upprustning av friidrottsanläggningen vid Trollbäckens IP

Konstgräsplan mellan Strandskolan och Tyresö skola

Alby friluftsområde

Upprustning av kulturfastigheter

Upprustning av Fårdala ridhus

Samlingsanslag för fritidsanläggningar

Indikatorer som följs upp

- Nöjd kundindex
- Andel föreningsaktiva ungdomar
- Upplevelse av inflytande på fritidsgårdarna

Verksamhetsområde 10: Plan och exploatering

Verksamhet och syfte

Till verksamheten för mark och exploatering hör bland annat projektering, byggprojektledning, exploatering och förvaltning av kommunens mark. Till planenhetens verksamhet hör kommunens fysiska planering. Arbetet bedrivs både på en strategisk nivå genom översiktlig planering och mer konkret genom framtagandet av detaljplaner i samarbete med byggherrar, fastighetsägare och andra kommunala förvaltningar. Huvuduppgiften för mät- och kartenheten är att vara en del av eller stödja andra verksamheters myndighetsutövning och övriga verksamhet. Mät-, kart- och GIS-verksamheten utför kommunens uppgifter i den nationella informationsförsörjningen (till exempel med adressättning).

Verksamhetens inriktning

Det påbörjade arbetet med en ny Översiktsplan för Tyresö ska gå i mål under 2016. Det är viktigt att den fortsatta processen präglas av stor öppenhet och en strävan efter att involvera så många Tyresöbor som möjligt. Översiktsplanen är ett viktigt verktyg för att nå vårt långsiktiga mål att göra Tyresö till den mest attraktiva kommunen i Stockholmsregionen.

En bärande tanke när det gäller stadsbyggnadsutvecklingen är att förtäta i centrala lägen och att i övrigt, så långt möjligt, värna om karaktären på våra olika kommundelar och slå vakt om det gröna, naturnära Tyresö. En genomtänkt stadsplanering bidrar även till stärkt trygghet i samhället. För att långsiktigt säkerställa kommunens möjligheter att driva en sådan stadsbyggnadsutveckling är det viktigt att ha processer på plats för att kunna genomföra eventuella strategiska markförvärv. Det är även viktigt att ha en god uppföljning av vad som händer med markområden utanför Tyresös gräns i anslutning till Tyresö som vi har ett intresse av att vara med och påverka.

Vi vill ha ett särskilt fokus på en översyn av Tyresös företagsområden de kommande åren. Detta i syfte att effektivisera dem så att fler arbetsplatser kan rymmas, fler företag etablera sig eller tillåtas expandera.

Tyresö Centrum och Bollmora

Den stora utvecklingen av Tyresö centrum är väsentlig för Tyresö. Med Tyresö View och den nya stadsparken har de södra delarna av centrum lyfts till en ny nivå. Centrum kopplas samman med det nya Nybodaområdet genom ett aktivitetsstråk med park, lek och skatepark. Bostäder byggs i kvarteret Järnet, vid Hasselbacken, vid Kyrkogränd, vid Siklöjevägen, i Farmarstigen och vid Njupkärrsvägen. Det är viktigt att det byggs med olika upplåtelseformer. Grunderna för utbyggnaden av Norra Tyresö Centrum är på plats. Här skapas attraktiva stads kvarter, ett höghus, nya gator, nytt torg, nya parker, nya grönytor, trivsamma innergårdar, nya butiker, ny service och nya möjligheter för kultur, fritid och utbildning för alla. Den nya stadsdelen sätter människan i centrum, parkeringar grävs ner och bussterminalen förbättras. Tyresö Centrum byggs ut och utbudet förbättras. De nya utemiljöerna har utsmyckningar och planteringar.

I Tyresö Centrum utvecklas i bred samverkan ett nytt Kultur- och Kunskapscentrum där verksamheter inom bland annat bibliotek, kultur, vuxenutbildning och högskoleförberedande gymnasieutbildning samordnas. Yrkesförberedande gymnasieutbildning ges samtidigt förbättrade lokaler och nya förutsättningar inom ramen för den nuvarande lokaliseringen. Sammantaget öppnar detta möjligheter för en ny utveckling där områden runt Farmarstigen och Granängsringen förtätas med nya attraktiva bostäder.

Trollbäcken

Trollbäcken är och ska förbli en lummig och grön villastad. En översyn av de gamla detaljplanerna har påbörjats, för att tillsammans med villaägare och boende ordna brister i infrastruktur, dagvattenhantering och trafiksäkerhet med mera.

Under perioden vill vi även genomföra en centrumutvecklingsplan för Trollbäcken. Vi vill ta ett helhetsgrepp som omfattar sträckan längs Vendelsövägen från Drevviken till Södergården inklusive Alléplan. Här ryms bostäder med olika upplåtelseformer, arbetsplatser och en utökad service för hela Trollbäcken, med en viss förtätning. Kompletteringen stärker det kommersiella utbudet och ger ett mer levande centrum. I området kommer vi se till att det byggs seniorlägenheter och äldreomsorg.

Tyresö Strand

Tyresö Strand har under en period över 30 år förändrats och utvecklats från i huvudsak fritidshusområde till ett attraktivt villaområde uppblandat med en modern trädgårdsstad. En centrumbildning har kommit på plats och den kommunala servicen har förbättrats och utvecklats. Utvecklingen framåt kommer att vara långsammare. Den tredje etappen av Trädgårdsstaden som planerats sedan länge kommer att fullföljas med 4-500 bostäder. Tyresö Strand kompletteras också med ytterligare smärre förtätningar med olika upplåtelseformer samt även med utökad kommunal service som ett nytt särskilt boende inom äldreomsorgen. Trafiksituationen i Tyresö Strand och längre österut förbättras kontinuerligt.

Östra Tyresö

Tempot i planläggningen av Östra Tyresö har ökat. Nu arbetas med 2-3 detaljplaner parallellt, istället för en i taget som tidigare. Detta gör det möjligt att ligga i fas med den ursprungliga tidsplanen för detaljplaneringen i hela Raksta och fram till Trinntorp. Alliansen har även tagit initiativ till att få plats nya planbestämmelser som möjliggöra utbyggnad till 105 + 40 kvadratmeter i tre olika områden i väntan på färdiga detaljplaner. Vi strävar efter att få detta på plats även i Ällmora.

Vi ska undersöka om det är möjligt att snabbare släppa fram större byggrätter till enskilda fastighetsägare i de yttre delarna av Brevik. Det är i dag långt kvar till en riktig detaljplan, men det är vår förhoppning att det ska bli möjligt under förutsättning att viktiga miljökrav kan klaras. Etapp 7 Solberga och etapp 9 Ugglevägen är nu i byggfas. Etapp 8 Raksta och 10 Brobänken är i planfas, och planläggningen av etapp 11 Tegelbruket ska påbörjas under 2014. Under perioden 2015-2018 kommer sedan planläggningen av ytterligare tre eller fyra etapper att påbörjas.

Särskilda uppdrag

De särskilda uppdragen för plan och exploatering som ska genomföras under mandatperioden innebär att

- arbeta fram en centrumutvecklingsplan för Trollbäcken som omfattar sträckan längs Vendelsövägen från Drevviken till Södergården i syfte att möjliggöra mindre förtätningar med bostäder och förbättrat service- och centrumutbud
- planera Trädgårdsstadens tredje etapp
- genomföra ett arbete i syfte att effektivisera Tyresös företagsområden så att fler arbetsplatser kan rymmas, fler företag etableras eller tillåtas expandera
- etablera ett kultur- och kunskapscentrum med högskoleförberedande program i samverkan med vuxenutbildning och kulturverksamhet i anslutning till Tyresö centrum
- utarbeta riktlinjer och en process kring strategiska markförvärv

Anslag (driftbudget)

Belopp i mkr	2016	2017	2018	2019
Netto				

Aktuella investeringar under perioden
Strategiska markförvärv

Indikatorer som följs upp

- Antalet bostäder i antagna detaljplaner under året

Verksamhetsområde 11: Vaghållning och park

Verksamhet och syfte

Vaghållnings- och parkverksamheten syftar till att hålla bra, framkomliga och trygga vägar med bra beläggningar och god belysning. Detta för att säkerställa en säker trafikmiljö för alla trafikantgrupper året runt. Verksamheten vårdar och utvecklar parker, grönmiljöer och lekplatser för att de ska vara säkra, tillgängliga och ha ett högt lekvärde. Verksamheten deltar också i detaljplanearbetet och tar fram skötselplaner.

Verksamhetens inriktning

Ett av Tyresös största projekt är de stora satsningarna på Tyresövägen. Det investeras i åtgärder som förbättrar framkomligheten för såväl privatbilism och kollektivtrafik, som gång- och cykeltrafik. Det skapas sammanhängande gång- och cykelstråk hela vägen från Östra Tyresö till Tyresö Centrum. Vägen breddas steg för steg till tre körfält. Nya infartsparkeringar skapas, busshållplatser förlängs så att fler bussar ryms, farthinder och farliga passager byggs bort från vägen.

Framkomligheten behöver även förbättras längs Gudöbroleden genom Trollbäcken, och det gör vi i samverkan med Trafikverket. I samarbete med både Trafikverket och Stockholms Stad vill vi se på möjligheten att ta bort trafikljuskorsningen i Skrubba och förlänga Bollmoravägen från Skrubba Malmväg till Gudöbroleden för att på så sätt öppna upp området mer.

Tyresö och våra grannkommuner genomför stora satsningar på bättre cykelstråk till Haninge, Nacka och Stockholm. I Tyresö satsar Alliansen 6 miljoner om året på cykeltrafiken fram till 2020, vilket ger Tyresö ett mycket bra cykelnät. Cykelpendlingen underlättas genom fler och bättre cykelparkeringar vid knutpunkter. Satsningen på att förbättra all skyltning fortsätter också. Gång- och cykelvägar och busshållplatser är prioriterade när det gäller kommunens tillgänglighetsanpassning.

Tyresö är en av Sveriges mest trafiksäkra kommuner, och det är något som Alliansen slår vakt om.

Att skapa trygga skolvägar är prioriterat. En förbättrad trafiksäkerhet är också en viktig effekt av de nya detaljplanerna i bland annat Östra Tyresö och även i översynen av detaljplanerna för Trollbäcken. Tyresö ska vara en kommun med välskötta parker och närhet till grönområden. Alliansen vill därför se en fortsatt utveckling av Fornuddsparken och av nya parker inom projektet Norra Tyresö Centrum.

Särskilda uppdrag

De särskilda uppdragen för verksamhetsområdet Vaghållning och park som ska genomföras under mandatperioden innebär att

- vidta fortsatta åtgärder för förbättrad framkomlighet längs Tyresövägen
- fördjupa samarbetet med Trafikverket och andra parter för bättre framkomlighet längs Gudöbroleden.

Anslag (driftbudget)

Belopp i mkr	2016	2017	2018	2019
Netto				

Aktuella investeringar under perioden

Ombyggnad av centrum till den nya visionen
Exploatering av Strandängarna
Exploatering av Tegvägen
Gång- och cykelbana Njupkärrsvägen
Trädgårdsstaden
Solberga etapp 7
Raksta etapp 8
Tyresövägen (från Bäverbäcken och österut)
Utbyggnad av cykelvägar
Brygga vid Klövberget
Samlingsanslag för gata och park

Indikatorer som följs upp

- Rankning i cykelfrämjandets kommunvelometer, som avser meter underhållen cykelväg till barmarksstandard.
- Belägningsprogram kronor per invånare

Verksamhetsområde 12: Miljö och trafik**Verksamhet och syfte**

Miljö- och trafikenhetens verksamheter syftar till att vårda, utveckla och bevara den oexploaterade och den exploaterade miljön och verka för en långsiktigt ekologisk hållbar utveckling. Enheten verkar också för en bra trafikplanering, en god trafiksäkerhet för alla trafikantgrupper, en förbättrad folkhälsa och en ökad tillgänglighet på gator och i parker för alla medborgare.

Verksamhetens inriktning

Alliansens Tyresö ska ligga i framkant i omställningen till ett hållbart Sverige. Genom att planera på ett hållbart sätt med god miljö i fokus når vi långt. Att förtäta kommunens centrala delar är ett exempel på byggande som är bra ur miljöperspektiv. Byggandet i Tyresö ska samtidigt anpassas till den omgivande miljön och naturen. På detta sätt kan vi motverka onödig sprängning och avverkning. Att vi tillsammans med övriga kommuner på Södertörn satsar på att minska transporterarnas miljöbelastning genom att samordna varutransporter och ha en infrastruktur för förnyelsebara drivmedel är viktigt och ger stora effekter. Detta gäller också renhållning och andra transporter, vilket framgår av tydliga krav i våra upphandlingar.

I dag är Tyresö en av Sveriges mest naturskyddade kommuner med Tyresta Nationalpark och sex naturreservat. Beslut har tagits om ett sjunde – Klövberget. Vi vill även göra naturreservat av Telegrafberget och området runt Barnsjön kommande år.

För oss är det viktigt med en välutbyggd och välfungerande kollektivtrafik. Vi jobbar för ännu tätare och snabbare busstrafik från alla delar av Tyresö – Brevik, Strand, Centrum/Bollmora, Krusboda och Trollbäcken – till Gullmarsplan och centrala Stockholm.

När etapp 7 Solberga är utbyggd kommer det att gå busstrafik till Raksta. I den stornätsstrategi för länet som antagits av Landstinget kopplas busstrafik från norr och söder samman, så att linjer från Tyresö fortsätter vidare från Gullmarsplan till centrala Stockholm, Universitetet och Täby/Vaxholm hela trafikdygnet alla dagar. Alliansen i Tyresö står helhjärtat bakom detta arbete. Även ny och snabbare stombusstrafik från Tyresö längs Örbyleden mot viktiga mål som Huddinge Sjukhus, Södertörns Högskola och Flemingsberg bör kunna komma på plats inom de närmaste åren. I kommunens diskussioner med trafikförvaltningen är det samtidigt prioriterat att fortsätta att skapa tätare och snabbare tvärförbindelser mot Haninge, Nacka och Huddinge. Även förbättrad kollektivtrafikmatning till tunnelbanan i t ex Skarpnäck som komplement till Gullmarsplan är önskvärt, liksom matning till pendeltågsnätet i t ex Älvsjö eller Årstaberget, vilket sammantaget medverkar till att avlasta Nynäsvägen. Vi har även tagit initiativ till att se över och förbättra tvärförbindelserna inom kommunen. Ett viktigt steg här är att möjliggöra busstrafik till Skälsåtra.

Särskilda uppdrag

De särskilda uppdragen för verksamhetsområdet Miljö och trafik som ska genomföras under mandatperioden innebär att

- följa upp och ta fram nya åtaganden enligt Tyresö kommuns klimatstrategi
- inleda arbetet med att upprätta naturreservat runt Telegrafberget och runt Barnsjön
- ställa om kommunens fordon till 100 procent miljöbilar inklusive elfordon
- utreda förutsättningarna för busstrafik till och genom Skälsåtra.

Anslag (driftbudget)

Belopp i mkr	2016	2017	2018	2019
Netto				

Indikatorer som följs upp

- Rankning i cykelfrämjandets kommunvelometer när det gäller meter nyttillkommen cykelbana.
- Andel miljöbilar i den kommunala organisationen (definition 2012)
- Andel inköpta ekologiska livsmedel i organisationen (inklusive restauranger och storkök)
- Insamlat matavfall per capita (kg)

Verksamhetsområde 13: Vatten och avlopp**Verksamhet och syfte**

Syftet med VA-verksamheten i Tyresö kommun är att förse invånarna med ett gott och friskt dricksvatten, ta hand om och avleda avloppsvattnet från hushåll och industrier samt att avleda dagvatten med minsta möjliga olägenhet för invånarna.

Verksamhetens inriktning

Vatten och avlopp är något vi alla förväntar oss ska fungera. Genom att hålla ett bra tempo i underhållet och förnyelsen av ledningsnätet i Tyresö säkerställer vi det. Verksamheten ska samtidigt ha fokus på goda miljöåtgärder.

Genom att vi fortsätter att bygga ut det kommunala VA-nätet ansluts varje år fler invånare till det. Alliansens mål är att under perioden få kommunalt VA på plats i ett antal etapper på Brevikshalvön, i Raksta samt i Nyfors-området. När vår satsning på en ny sjöledning från Breviks Skola till Noret är färdig under denna period, blir det möjligt för oss att därefter påbörja arbetet med att etappvis även ansluta fastigheter i Yttre Brevik till VA-nätet.

Särskilda uppdrag

De särskilda uppdragen för verksamhetsområdet Miljö och trafik som ska genomföras under mandatperioden innebär att

- Ta fram en modell som kan medge större byggrätter i yttre Brevik under förutsättningar att individuella lösningar för bra avlopp och VA finns och kommunalt VA ligger långt bort i tiden.

Anslag (driftbudget)

Verksamheten finansieras till 100 procent via bruksavgifter.

Aktuella investeringar under perioden

Sjövattenledning Breviks skola–Noret
Samlingsanslag för vatten och avlopp

Indikatorer som följs upp

- Inköpt mängd vatten i förhållande till såld mängd
- Mängd avloppsvatten som levereras till Henriksdal

Verksamhetsområde 14: Renhållning**Verksamhet och syfte**

Kommunens renhållningsverksamhet ansvarar för att upprätta kommunala föreskrifter för hantering av hushållens avfall samt att samla, ta om hand och behandla detta avfall enligt gällande lagstiftning och på miljömässigt bästa sätt.

Verksamhetens inriktning

Renhållningsområdet i Tyresö har de senaste åren på Alliansens initiativ genomgått flera förändringar. Genom satsningar på matavfallsinsamling och behovstömning görs vinster för oss alla och inte minst miljön. Under den period som denna kommunplan avser ska vi fullfölja dessa satsningar.

Vi strävar även efter att ha nöjda abonnenter som upplever servicen som god. Som ett led i detta ska kretsloppscentralen i Petterboda fortsätta att utvecklas med fokus på återvinning och återbruk. Renhållningsverksamheten i Tyresö ska hålla en hög standard när det gäller hänsyn till miljön.

Särskilda uppdrag

De särskilda uppdragen för verksamhetsområdet Miljö och trafik som ska genomföras under mandatperioden innebär att

- Fortsätta utveckla matavfallsinsamling för att få fler större täckningsgrad bland flerfamiljshus och bland verksamheter och företag.

Anslag (driftbudget)

Verksamheten finansieras till 100 procent via bruksavgifter.

Aktuella investeringar under perioden

Samlingsanslag för renhållning

Indikatorer som följs upp

- Antal eller andel hushåll som är anslutna till matavfallsinsamlingen
- Nöjd medborgarindex (SCB)
- Mängd hushållsavfall per invånare

Verksamhetsområde 15: Bygglovsverksamhet**Verksamhet och syfte**

Till bygglovsenhetens verksamhet hör att handlägga olika typer av bygglovsärenden, strandskyddsärenden, byggsamråd och tekniska samråd samt arbetsplatsbesök. En viktig del av verksamheten är även att ge råd till allmänheten och att utföra tillsyn. Verksamheten ska bedrivas i enlighet med plan- och bygglagen.

Verksamhetens inriktning

De senaste åren har bygglovsverksamheten i Tyresö utvecklats mycket positivt. Den gamla ordningen med långa handläggningstider och många undantag har bytts till en verksamhet som är professionell, smidig, snabb och håller en hög kvalitet. Alliansen är stolt över det goda och medvetna förändringsarbete som har genomförts.

Utmaningen är nu att bibehålla nivån i bygglovsverksamheten. Den ska i fortsättningen alltid präglas av hög kompetens, gott bemötande och korta handläggningstider för kompletta ärenden. Det ska vara lätt att som Tyresöbo eller företagare vara i kontakt med bygglovsenheten.

Anslag (driftbudget)

Belopp i mkr	2016	2017	2018	
Netto				

Indikatorer som följs upp

- Bygglovsalliansen
- Servicemätning (SBA)

Verksamhetsområde 16: Näringsliv**Verksamhet och syfte**

Näringslivsverksamheten ansvarar för att utveckla kontakterna och bygga nätverk med det lokala näringslivet. Vi ska verka för att ge goda förutsättningar för nyföretagande och nyetablering samt medverka till att förvaltningarna erbjuder en bra och effektiv service till näringslivet.

Syftet med näringslivsarbetet är att utveckla och säkerställa ett gott näringslivsklimat i Tyresö kommun.

Verksamhetens inriktning

Entreprenörsandan är stark i Tyresö. Här finns över 1 000 småföretag och nära 11 000 arbetstillfällen. En nära samverkan mellan kommunen och det lokala näringslivet är av stor betydelse, och är något vi i Alliansen ser som prioriterat i utvecklingen av Tyresö. Det är mot den bakgrunden som vi de senaste åren har tagit initiativ till att stärka näringslivsarbetet i Tyresö med en näringslivschef och även medvetet arbetat för att förbättra servicen och informationen till etablerade och nya företag. Detta har gett positiva effekter. Ett ytterligare steg för att förbättra kommunens näringslivsarbete är vårt deltagande i projektet "Förenkla helt enkelt". I detta projekt genomgår chefer och tjänstemän på en lång rad förvaltningar och nivåer inom kommunen tre utbildningssteg med syftet att de ska bidra till att utveckla och stärka företagsklimatet i Tyresö.

Företagsklimatet i Tyresö ligger sedan några år tillbaka på en hög nivå enligt olika mätningar, men vårt mål är att långsiktigt och stabilt vara i det absoluta toppskiktet när det gäller företagsklimatet. Det är en del av vår vision om Tyresö som den attraktivaste kommunen.

Det ska vara enkelt att vara företagare i Tyresö och att få den service som behövs. Kommunen ska dessutom vara ett föredöme genom att inte konkurrera med näringslivet. Genom kommunens planering kan vi också bidra till att förbättra för det lokala näringslivet. Fler arbetsplatser och företag kan rymmas och expandera i Tyresö genom översyn och genom att vi förtätar våra företagsområden och skapar fler lokaler i samband med olika byggprojekt. Ett bra lokalt företagsklimat bidrar även till hög sysselsättningsgrad.

Alliansen ser gärna ett stärkt samarbete mellan skolan och näringslivet. Detta stärker Tyresö kommun som en kommun med många kreativa entreprenörer. Även samarbetet mellan kommunen och det lokala näringslivet kan stärkas genom att vi tillsammans skapar någon form av företagarråd.

Särskilda uppdrag

De särskilda uppdragen för verksamhetsområdet Näringsliv som ska genomföras under mandatperioden innebär att

- fördjupa samarbetet med det lokala näringslivet för att stärka företagsklimatet

Anslag (driftbudget)

Belopp i mkr	2016	2017	2018	2019
Netto	1,2	1,2	1,2	1,2

Verksamhetsområde 17: Gemensam verksamhet

Verksamhet och syfte

Verksamhetsområdet gemensam verksamhet omfattar kommunledningskontoret och konsult- och servicekontoret.

Kommunledningskontoret svarar för kommunens övergripande styrning, planering och uppföljning av kvalitet, ekonomi och personalfrågor, [lokalförsörjning](#) samt stöd till den politiska verksamheten. Avdelningen Medborgarfokus har som syfte att verka för att kommunens invånare ska vara nöjda med och ha god nytta av den kommunala verksamheten.

Konsult- och servicekontoret har till uppgift att ge stöd och service till verksamheterna när det gäller fastighetsförvaltning, löne- och ekonomiadministration, upphandling och projektstöd.

Verksamhetens inriktning

Den gemensamma verksamheten är en lång rad olika verksamheter. Allt från information till löneutbetalningar samlas här. Stora delar av verksamheten är vad som kan kallas stödverksamheter eller back office. Det är här viktigt att sträva efter hög kvalitet i allt som genomförs. Genom att vara en attraktiv arbetsgivare ska kommunen säkerställa hög kompetens och hög servicegrad inom alla dessa enheter så att den utåtriktade verksamheten kan fokusera på sin verksamhet. Vi strävar dessutom efter hög effektivitet och god ekonomisk hushållning. Vi ser ett behov av att stärka verksamheter som till exempel upphandling och IT för att kommunen ska kunna möta utvecklingen och ligga i framkant.

Två verksamheter framstår som särskilt viktiga. Det är kommunens servicecenter som är vårt ansikte utåt, och vår granskningsenhet som kvalitetsgranskar, gör tillsyn och följer upp andra verksamheter inom alla kommunens områden. Satsningen på att utveckla ett servicecenter i kommunen som påbörjades 2006 har gett många positiva effekter och gjort det lättare för Tyresöbor att komma i kontakt med kommunen för att få hjälp, stöd, service och svar. Vi ska slå vakt om denna verksamhet och ständigt utveckla den för att verkligen kunna vara den effektiva och högkvalitativa serviceorganisation som Tyresö ska vara. Vi strävar även efter att fortsätta utveckla Tyresö kommun som en 24-timmars serviceorganisation genom att bland annat löpande införa fler e-tjänster. Kvalitetsenhetens tillsyn och granskning av allt från förskola till äldreomsorg är av största vikt, så att vi kan upptäcka och åtgärda brister snabbt. Genom bra tillsyn och granskning kan vi på ett effektivt sätt säkerställa hög kvalitet i våra verksamheter. Tyresöborna ska kunna lita på kommunen och på de verksamheter som bedrivs.

En annan viktig funktion är det interna konsult- och servicekontoret som har till uppgift att bistå och ge service till övriga förvaltningar i kommunen. För oss är det väsentligt att den verksamheten sköts på ett effektivt sätt som sänker kostnaderna för kommunens kärnverksamheter. För att hantera de stora ekonomiska utmaningarna som Tyresö kommun står inför bör kommunen fokusera på att minska sina kostnader. Kommunen köper varor och tjänster för närmare en miljard per år. Genom att ta ett samlat grepp kring kommunens affärer kan kostnaderna minskas.

Tyresö verkar brett för ökad trygghet. Det brottsförebyggande arbetet och arbetet för att stärka tryggheten i Tyresö ska även fortsättningsvis präglas av gott samarbete mellan kommunen, våra olika förvaltningar och verksamheter samt externa aktörer.

Fastighetsavdelningen utför ett viktigt arbete för att förvalta och utveckla alla kommunens fastigheter. För några år sedan valde vi att prioritera en varaktig ekonomisk nivåhöjning av kommunens fastighetsunderhåll. Detta måste fortsätta framåt för att ge kommunens verksamheter bra lokaler att verka i.

I den gemensamma verksamheten ingår ansvar för lokalförsörjning. Satsningen på moderna lokaler för framtidens gymnasium är viktig. Planeringen är att Tyresö gymnasium får nya lokaler i centrumnära läge för de högskoleförberedande programmen och att nuvarande lokaler för yrkes- och introduktionsprogrammen samt gymnasiesärskolan upprustas.

ARBETSMATERIAL

**Utgåva 5
2015-05-19**

Av hög prioritet är lokalisering av ett kultur- och kunskapscenter i centrumnära läge. Här samlas bland annat högskoleförberedande gymnasieutbildning, vuxenutbildning, bibliotek och kultur.

Särskilda uppdrag

De särskilda uppdragen för verksamhetsområdet gemensam verksamhet som ska genomföras under mandatperioden innebär att

- Effektivisera arbetet inom konsult- och servicekontoret för att frigöra resurser för övriga förvaltningar och därmed möjliggöra att resurser i högre grad kan användas i respektive förvaltnings verksamhet.
- Utveckla Tyresö kommun till en 24-timmars serviceorganisation bland annat genom att löpande utveckla nya e-tjänster.
- Utveckla Tyresö kommuns arbete med kost inom berörda verksamheter genom att inrätta en befattning som gastronomisk chef.
- Fortsätta arbetet med att energieffektivisera kommunens fastigheter.
- Se över prissättningsmodellerna för intern service
- Implementera e-handel i syfte att minska kostnaderna för inköp av varor och tjänster.
- Att öka förståelsen för hur kommunen gör sina inköp, öka konkurrensen i kommunens affärer samt att minska de relativa inköpskostnaderna med målsättningen att till 2020 ha sänkt inköpskostnaden med 10 procent.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att planera och projektera för etablering av ett kultur- och kunskapscenter i centrumnära läge. I centrat ingår gymnasium med högskoleförberedande program för minst 500 elever, vuxenutbildning, bibliotek, konsthall, café samt eventuellt konserthall och ytterligare samhällsfunktioner.

Anslag (driftbudget)

Belopp i mkr	2016	2017	2018	2019
Netto				

Aktuella investeringar under perioden

Samlingsanslag för fastighetsinvesteringar initierade av hyresgäster

Samlingsanslag för fastighetsinvesteringar initierade av ägaren

Inventarier, IT och småinvesteringar

Indikatorer som följs upp

- Nöjd kundindex (egen undersökning)
- Outhyrda lokaler

Verksamhetsområde 18: Kommunalförbund

Verksamhet och syfte

Inom verksamhetsområdet kommunalförbund finns de verksamheter som kommunen bedriver i samarbete med andra kommuner i form av kommunalförbund, gemensam nämnd eller annat formaliserat samarbete (förutom Samordningsförbundet Östra Södertörn som utgör ett komplement till socialnämndens och gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens verksamheter). Här finns också kostnader för kommunens medlemskap i intresseorganisationer samt för kommunrevisionen. Det gäller följande verksamheter eller poster:

- Södertörns Brandförsvarsförbund som har hand om räddningstjänsten för tio medlemskommuner. Tyresös andel i förbundet är 9,08 procent.
- Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund som svarar för miljö- och hälsoskyddstillsyn för kommunerna Haninge, Nynäshamn och Tyresö. Tyresös andel i förbundet är 29,6 procent.
- Södertörns överförmyndarnämnd som drivs i form av en gemensam nämnd och svarar för överförmyndarverksamheten för Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn och Tyresö kommuner. Tyresös andel i förbundet är 11,5 procent.
- Samordningsförbundet Östra Södertörn
- Avgifter för medlemskap i Sveriges Kommuner och Landsting och i Kommunförbundet Stockholms län.
- Arvoden och omkostnader för kommunens revisorer samt konsultkostnader för revisorernas biträde.

Verksamhetens inriktning

Tyresö är medlem i två olika kommunalförbund och en gemensam nämnd. Det är dock inte kommunfullmäktige i Tyresö som anger planer och mål för dessa verksamheter, utan det sker inom förbunden i respektive styrelse eller direktion efter de förbundsordningar som finns. Att Tyresö är medlem i kommunalförbund har sin bakgrund i en vilja att samverka, samordna och förbättra verksamheter som är viktiga och där gemensamt arbete ger bättre service till medborgaren. Södertörns brandförsvarsförbund som är det äldsta av våra tre förbund ansvarar för räddningstjänsten i 10 kommuner och bedriver en bra verksamhet. Förbundet är långt framme när det gäller det förebyggande arbetet och brandskyddsarbetet för att minimera antalet bränder. Förbundet är också långt framme i arbetet med jämställdhet och mångfald i räddningstjänsten. Alliansen i Tyresö står helhjärtat bakom arbetet.

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund bedriver en viktig verksamhet när det gäller tillstånd och tillsyn inom miljö- och hälsoområdet. Genom bildandet av förbundet har medlemskommunerna kunnat öka sin tillsyn till den nivå den borde ha, men tidigare nästan aldrig nådde upp till. För Tyresös del har detta varit mycket positivt. Samtidigt har vi uppnått ekonomiska effektiviseringar. Kundnöjdheten inom detta område har varierat de senaste åren, och vi menar att ett viktigt fokus måste vara att fortsätta utveckla bemötande och service.

Södertörns överförmyndarnämnd är en gemensam nämnd som har hand om överförmyndarverksamheten. Det är ett område som inte berör så många individer men för de som är berörda är det oerhört viktigt att det sköts på ett tillfredsställande sätt. Även på detta område har kommunerna tidigare på egen hand haft svårt att leva upp till de krav på tillsyn och uppföljning som medborgarna med rätta kan ställa. Efter bildandet av den gemensamma verksamheten fungerar verksamheten nu på ett betydligt bättre sätt.

Anslag (driftbudget)

Belopp i mkr	2016	2017	2018	2019
Netto				

Verksamhetsområde 19: Politisk verksamhet**Verksamhet och syfte**

Verksamhetsområdet politisk verksamhet omfattar kommunfullmäktige och kommunstyrelsen inklusive råd och beredningar under kommunstyrelsen och ersättningar till årsarvoderade förtroendevalda. Verksamheten består till största del av kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens sammanträden, utbildningar och konferenser. Vidare innefattas partistöd till de politiska partierna representerade i kommunfullmäktige samt stöd till den politiska organisationen i form av politiska sekreterare. Även administration av allmänna val och lokala folkomröstningar ingår i verksamhetsområdet.

Verksamhetens inriktning

Tyresö kommun har sedan länge haft en effektiv och ganska liten politisk överbyggnad på organisationen. Detta har tydligast synts genom att Tyresö legat i topp i den årliga rankningen av landets kommuner utifrån vem som har lägst kostnad för politiken, det vill säga förtroendevalda och det politiska systemet. Vid den senaste mätningen var Tyresö bäst i Stockholms län.

Vi kommer fortsätta att sträva efter att vara kostnadseffektiva och inte låta det politiska systemet svälla på bekostnad av annat. En digitalisering av sammanträdeshanteringen för politiken i Tyresö har genomförts och nu måste vi vårda och utveckla detta så att det fungerar tillfredsställande. En utmaning för de politiskt förtroendevalda i Tyresö är att nå ut mer till Tyresöborna. Vi behöver ständigt utveckla bättre forum för medborgarkontakter så att fler känner att de har möjlighet att påverka och har ett inflytande över utvecklingen i vår kommun.

Anslag (driftbudget)

Belopp i mkr	2016	2017	2018	2019
Netto				

Verksamhetsområde 20: Tyresö Bostäder AB**Verksamhet och syfte**

Tyresö Bostäder ska på affärsmässiga grunder förvalta och förmedla attraktiva bostäder inom kommunen. Vidare ska bolaget verka för att skapa social gemenskap, god service och trygghet. Bolaget ska i sin planering verka för att ungdomar som söker sitt första boende samt äldre som efterfrågar anpassat boende får sina behov tillgodosedda. Bolaget ska också samarbeta med socialförvaltningen om förturer.

Verksamhetens inriktning

Tyresö Bostäder är kommunens största hyresvärd och spelar därmed en viktig roll för bostadsförsörjningen. Hyresrätten som bostadsform kompletterar marknaden och ger valfrihet för våra invånare. Vårt mål med Tyresö Bostäder är att för de boende skapa boendeglädje under parollen "där man vill leva och bo".

Inom ramen för Tyresö Bostäder bygger och planerar Tyresö kommun nya hyresrätter. Byggstarten för projektet Hasselbacken med 200 bostäder, lokaler och nytt kontor för Tyresö Bostäders verksamhet sker nu i sommar (2014). Planeringen har även påbörjats för cirka 100 lägenheter i Norra Tyresö Centrum (beräknad byggstart 2016) samt 160 lägenheter på Maria Sofias väg i Tyresö Strand (beräknad byggstart 2018). Därefter kommer 150–200 lägenheter att planeras i Trollbäcken vid Vendelsövägen och Centralområdet som sedan kommer byggas med byggstart efter 2018.

Särskilda uppdrag

Det särskilda uppdraget för Tyresö bostäder AB som ska genomföras under mandatperioden innebär att

- upprätta en treårig bolagsplan
- att inom ramen för en ansvarsfull ekonomi, öka sitt byggande, vilket innebär att bolaget parallellt planerar och genomför mer än ett projekt

Aktuella investeringar under perioden

200 bostäder samt kontor vid Hasselbacken
100 lägenheter i Norra Tyresö centrum
160 lägenheter på Maria Sofias väg

Indikatorer som följs upp

- Nöjd kundindex (egen undersökning)

Verksamhetsområde 21: Övriga bolag**Verksamhet och syfte**

Tyresö Näringslivsaktiebolags verksamhet består av att köpa, förvalta och sälja mark samt förvärva, bygga och förvalta lokaler för näringslivsändamål.

Tyresö Vindkraft AB skall äga och leasa ut vindkraft till Tyresö kommun och Tyresö Bostäder AB.

Verksamhetens inriktning

Tyresö Näringsliv AB har spelat en viktig roll i Tyresös utveckling genom att förvalta och sälja marken till bland annat Södra Lindalens företagsområde. I dag är bolaget ägare enbart till det så kallade brädgårdsområdet i Tyresö Strand. På området planeras för kommunal verksamhet i framtiden, och därför avser kommunen att förvärva fastigheten från bolaget och avveckla bolaget.

Tyresö Kommun äger tillsammans med Tyresö Bostäder även bolaget Tyresö Vind AB. Bolaget levererar miljövänlig energi till kommunens verksamheter och bidrar till den klimatomställning som pågår.

Aktuella investeringar under perioden

Inga investeringar planeras under perioden.

Kapitel 5. Program för uppföljning av privata och kommunala utförare

Kapitel 6. Uppföljning, internkontroll och kommunikation

Uppföljning av mål, ekonomi och kvalitetsgarantier

Kommunfullmäktige ansvarar för kommunens övergripande och långsiktiga styrning genom att ange mål, inriktning, omfattning och kvalitet. **Kommunstyrelsen** verkställer kommunfullmäktiges beslut och ska dessutom utöva tillsyn över nämnderna. Det är kommunstyrelsen som fastställer formerna för hur verksamheter och ekonomi ska följas upp och rapporteras.

Kommunstyrelsens uppföljning till fullmäktige sker genom delårsrapporter och årsredovisning. Delårsrapporterna görs var fjärde månad per den 30 april och den 31 augusti. De ska innehålla utfall och ekonomiska prognoser för drifts- och investeringsbudget samt redovisa måluppfyllelse för de strategiska målen. Årsredovisning görs vid varje årsskifte.

Avvikelse ska rapporteras

Nämnderna är ansvariga för sina verksamheter och ska följa upp sin verksamhet och ekonomi i tillräcklig omfattning. Nämnderna ska lämna delårsrapport var fjärde månad per den 30 april och den 31 augusti och en verksamhetsberättelse vid årets slut. Delårsrapporten ska innehålla utfall, ekonomiska prognoser och bedömning av måluppfyllelse för nämndens mål. Den ska även innehålla förslag på åtgärder som nämnden avser vidta vid avvikelser. Delårsrapporter och verksamhetsberättelsen behandlas i nämnden och därefter i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Nämnderna ska därutöver följa upp verksamheten via kontinuerliga månadsuppföljningar per februari, mars, juli och oktober. Om nämnden bedömer att målen inte kommer att nås ska de rapportera eventuella avvikelser till kommunstyrelsen, så snart det är möjligt.

Bolagsstyrelsen är ansvarig för sin verksamhet. Bolagen ska lämna delårsrapport per 30 april och 31 augusti. Årsredovisning lämnas efter årets slut.

Förutom att bidra till de kommunala målen ska nämnderna säkerställa att de uppfyller de krav som ställs genom lagstiftning och andra styrdokument. Uppföljning och analys baseras på egenkontroll, riskhantering och avvikelshantering.

Riskhantering och internkontroll

Arbetet med riskhantering och internkontroll utgör ett komplement till övrig planering och uppföljning enligt styrprocessen. Det syftar till att upptäcka och korrigera felaktigheter, som till exempel dåligt utnyttjande av resurser eller för stort, eller onödigt, risktagande. Arbetet kommer till uttryck i riskhanterings- och kontrollplaner och redovisningar av interkontrollresultat.

Nämnderna beslutar om en riskhanterings- och kontrollplan i anslutning till att nämndplanerna behandlas och redovisar resultatet av genomförda internkontroller när nämndernas verksamhetsberättelser behandlas efter årets slut.

Även kommunstyrelsen utarbetar en riskhanterings- och internkontrollplan under hösten före varje verksamhetsår och redovisar resultatet av genomförda kontrollinsatser efter årets slut.

Kommunikation

Det är viktigt att kommunplanens innehåll är väl känt av kommunens invånare, de förtroendevalda och kommunens medarbetare. Den långsiktiga visionen, strategier och mål för mandatperioden kommuniceras till personal vid arbetsplatsträffar och till medborgare via kommunbilagan i Mitt i Tyresö och via tyreso.se. Delårsrapporten redovisas på intranätet och tyreso.se, och diskussioner ska ske med berörd personal. Vid årets slut redovisas måluppfyllelsen tydligt i årsredovisningen och utvalda delar i kommunbilagan.

Kommunledningskontoret utarbetar en handlingsplan för kommunikation som beskriver de viktigaste budskapen och strategier för att nå ut med dessa. Varje verksamhet utarbetar, på basis av nämndplanerna, en kommunikationsplan som fastställer de viktigaste budskapen och innehåller kommunikationsinsatser kring det arbete som görs för att målen ska nås.

Kapitel 6. Styrprocessens årshjul

Kommunstyrelsens och kommunfullmäktiges samt nämndernas arbete med styrprocessen följer nedanstående kalendarium, det så kallade årshjulet.

Januari/februari

- Kommunstyrelsen genomför en årlig översyn av styrprocessen
- Kommunledningskontoret tar fram en omvärldsanalys
- Strategidagar med kommunstyrelsen och nämndpresidierna genomförs
- Kommunledningskontoret upprättar bokslut och årsredovisning

Mars/april

- Strategidagar med kommunstyrelsen och presidierna genomförs
- Förslag till anslagsfördelning till verksamhetsområdena tas fram
- Uppdrag till verksamhetsområdena formuleras
- Årsredovisning behandlas i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige
- Nämndernas verksamhetsberättelser redovisas i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige
- Omvärldsanalysen skickas på remiss till nämnder, bolag, råd och centrala samverkansgruppen
- Remissvaren sammanfattas

Maj/juni

- Kommunstyrelsen beslutar om förslag till kommunplan och budget för kommande år
- Delårsrapport per den 30 april behandlas i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige
- Kommunfullmäktige beslutar om kommunplan för de tre kommande åren och skatt för ett år framåt

Augusti/september

- Nämnderna arbetar med kommunplanen och bryter ned den till ettåriga mål och budget i nämndplanerna
- Bolagen gör en treårig bolagsplan

Oktober

- Delårsrapport per den 31 augusti behandlas i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige
- Nämnderna beslutar om nämndplan

November/december

- Kommunfullmäktige konfirmerar kommunplanen (vid valår ska nya fullmäktige fastställa planen)
- Kommunstyrelsen behandlar nämnd- och bolagsplaner

ARBETSMATERIAL

**Utgåva 5
2015-05-19**

- Kommunstyrelsen och nämndernas presidier utvärderar styrprocessen
- Förvaltningarna tar fram verksamhets- och enhetsplaner

Bilagor

Bilaga 1: Förteckning över kommungemensamma styrdokument

Nedan redovisas Tyresö kommuns övergripande styrdokument som är gemensamma för kommunens samtliga verksamheter. De dokument som har reviderats eller tillkommit sedan förra årets kommunplan är markerade med fetstil.

Policyer

Policy för fakturerings- och kravverksamhet (KS 2005)
Finanspolicy (KF 2014)
Policy för upphandling (KF 2010)
Arbetsmiljöpolicy (KS 2007) inklusive handlingsplaner
Policy "Att vara chef i Tyresö kommun" (KS 2007)
Personalpolicy (KS 2008)
Likabehandlingspolicy (KF 2012)
Pensionspolicy (KF 2015)
Kommunikationspolicy (2011)
Alkohol- och drogpolicy (KF 2011)
Riskhanterings- och försäkringspolicy (KF 2011)
Risk- och säkerhetspolicy (KF 2012)
Informationssäkerhetspolicy (KF 2014)
Energipolicy (KF 2014)
Brottsförebyggande policy (KS 2000, KS 2015 planerad revidering KF 2015)

Planer

Biblioteksplan (KF 2014)
Översiktsplan för Tyresö kommun (KF 2008)
Energiplan (KF 2008)
Grönplan (KF 2009)
Klimatstrategi (KF 2010)
Energieffektiviseringsstrategi (KS 2011)
Dagvattenhanteringsplan (KF 2011)
Krisinformationsplan (KD 2011)
Plan för hantering av extraordinära händelser (KF 2011)
Likabehandlingsplan (KS 2013)
Jämställdhetsplan 2015–2017 (KS 2015)
Verksamhetsplan kommunövergripande verksamheter inkl. kontrollplan (KS 2015)
Granskningsplan 2015 (KS 2014)
Kommunplan 2016–2018 (KF 2015)
Styrprocess för Tyresö kommun (KF 2011)
Program för uppföljning av privata utförare (KF 2015)
Tillgänglighetsplan (KS 2014)
Tillsynsplan enligt alkohollagen och tobakslagen (KS 2014)

Reglementen och delegationer

Gemensamt reglemente för samtliga nämnder (KF 2014)
Reglemente för valnämnden (KF 2013)

Revisionsreglemente (KF 2006)
Reglemente för kommunstyrelsen (KF 2012)
Reglemente för barn- och utbildningsnämnden (KF 2014)
Reglemente för byggnadsnämnden (KF 2014)
Reglemente för gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden (KF 2012)
Reglemente för kultur- och fritidsnämnden (KF 2014)
Reglemente för krisledningsnämnden (KF 2012)
Reglemente för socialnämnden (KF 2012)
Reglemente för Södertörns överförmyndarnämnd (KF 2010)
Attestreglemente (KF 2004)
Arkivreglemente (KF 2012)
Arbetsordning för kommunfullmäktige (KF 2010)
Arbetsordning för kommunala pensionärsrådet (KF 2010)
Arbetsordning för kommunala rådet för funktionshinder (KF 2010)
Arbetsordning för kommunstyrelsens utskott för miljö- och samhällsbyggnadsfrågor (KS 2011)
Arbetsordning för kommunledningsutskottet (KS 2014)
Arbetsordning för beredningen för medborgardialog och mångfald (KS 2014)
Delegationsordning inom kommunstyrelsens verksamhetsområde (KS 2013)
Bestämmelse om ersättning till förtroendevalda (KF 2014)
Omställnings- och pensionsavtal för förtroendevalda (KF 2014)
Bestämmelser om kommunalt partistöd (KF 2014)
Bestämmelser för bidrag till politiska ungdomsförbund (KF 2014)
Bolagsordning för Tyresö bostäder AB (KF 2014)
Ägardirektiv för Tyresö bostäder AB (KF 2012)
Bolagsordning för Tyresö Näringslivs AB (KF 2014)

Riktlinjer och föreskrifter

Allmänna ordningsföreskrifter för Tyresö kommun (KF 2013)
Lokala hälsoskyddsföreskrifter (KF 2011)
Lokal renhållningsordning (KF 2012)
Riktlinjer enligt alkohollagen (KS 2014)
Riktlinjer för synpunktshantering (KD 2014)
Riktlinjer för närbarhet och bemötande i Tyresö kommun (KD 2013)
Riktlinje för e-posthantering i Tyresö kommun
Riktlinjer för riskhantering och internkontroll (KS 2013)
Ekonomiska regler för resultatenheter (KF 2008)
Ekonomihandbok (KD 2013)
Riktlinje för upphandling i Tyresö kommun (KS 2010)
Rutin för direktupphandling 2015 (KD 2014)
Riktlinje för uppföljning och utvärdering av upphandlade avtal i Tyresö kommun (KS 2012)
Riktlinje för sponstring (KS 2011)
Riktlinjer för när förtroendevalda och anställda erbjuds förmåner av utomstående (KS 2011)
Riktlinje för representation, uppvaktning, resor m.m. (KS 2012)
Riktlinje för tjänsteresor (KS 2014)
Riktlinjer för bisysslor (KD 2012)
Riktlinjer för arbete med hbt i Tyresö (KS 2013)
Riktlinjer för användning av sociala medier (KD 2013)
Riktlinjer för inventarieförteckning och stöldskyddsmärkning i Tyresö kommuns verksamheter (KD 2012)
Tillgänglighetshandbok (KF 2012)
Riktlinjer vid klotter och liknande skadegörelse (KS 2013)
Rutiner och uppdragsbeskrivning säkerhetsorganisation i Tyresö kommuns verksamheter (KD 2013)
Riktlinjer för systematiskt brandskyddsarbete (KD 2013)

Riktlinjer för hantering av extraordinära händelser i Tyresö kommun (KD 2014)
Riktlinjer i händelse av oljeutsläpp till havs (KS 2011)
Riktlinjer för tillfällig övernattning i skollokaler och liknande i Tyresö kommuns verksamheter (KD 2012)
Riskhantering – gemensamma rutiner för Tyresö kommun 2015 (KD 2015)
Riktlinje för information vid kris (KD 2015)
Riktlinjer för internationellt samarbete (KF 2015)
Riktlinje för konstnärlig gestaltning av offentliga byggnader och allmänna platser (KS 2014)
Politisk beslutsprocess för detaljplaner (KF 2015)
Riktlinjer för markanvisningsavtal (KF 2015)
Riktlinjer för exploateringsavtal (KF 2015)

Styrdokument som upphört sedan kommunplan 2014

Arbetsordning för demokratiberedningen (KS 2011)
Arbetsordning för kommunstyrelsens särskilda utskott (KS 2011)
Rutin för klagomålshantering (KS 2001)

ARBETSMATERIAL

Utgåva 5
2015-05-19

Bilaga 2 Förteckning över indikatorer för de strategiska målen

Tyresö är en av Sveriges mest attraktiva boendekommuner

Indikator

- Andel Tyresöbor som kan rekommendera Tyresö som boendekommun - Svenskt Kvalitetsindex
- Tyresös medborgare bedömer hur det är att bo och leva i kommunen - Nöjd regionindex SCB:s medborgarundersökning
- **Kan du rekommendera vännerna och bekanta att flytta till din kommun? SCB:s medborgarundersökning**
- "Här är det bäst att bo" Tyresös ranking - Tidningen Fokus
- Bibliotek, kultur och fritid - andel föreningsaktiva ungdomar (7-20år) SCB
- Plan och exploatering - antal bostäder i antagna detaljplaner under året
- Vaghållning och park - Ranking i cykelfrämjandets kommunvelometer avseende underhållen cykelväg och barmarksstandard
- Vaghållning och park - Beläggningsprogram kronor per invånare
- Miljö och trafik - andel miljöbilar i den kommunala organisationen
- Miljö och trafik - andel inköpta ekologiska livsmedel i organisationen (inkl. restauranger och storkök)
- Miljö och trafik - Insamlat matavfall per capita (kg)
- Miljö och trafik - Ranking i cykelfrämjandets kommunvelometer avseende nyttillkommen cykelbana
- Renhållning - Hushåll som är anslutna till matavfallsinsamling
- Tyresö Bostäder AB - Nöjd Kundindex, enkät till hyresgäster

Tyresö är en av Sveriges bästa skolkommuner

Indikator

- Grundskola - genomsnittligt meritvärde (åk 9), Kolada
- Grundskola - andel behöriga elever till ett yrkesprogram (åk 9), Kolada
- Grundskola - andel elever som nått målen i alla ämnen, Kolada

ARBETSMATERIAL

Utgåva 5
2015-05-19

- Grundskola - andel elever som är nöjda med sin skola (årskurs 5) Kolada
- Grundskola - andel elever som är nöjda med sin skola (årskurs 8) Kolada
- Grundskola - andel nöjda föräldrar med barnets fritidshem (årskurs 2), enkät
- Grundskola - ogiltig frånvaro i högstadiet (åk 7-9)
- Gymnasieskola - andel elever som fullföljt gymnasieutbildning efter fyra år, Kolada
- Förskola - andel föräldrar som är nöjda med sitt barns förskola (1-5år), enkät

Tyresöborna är nöjda med den kommunala servicen

Indikator

- Medborgarnas betyg på kommunens verksamheter - Nöjd medborgarindex SCB s medborgarundersökning
- Individ- och familjeomsorg - andel brukare (25-65 år med beviljat ekonomiskt bistånd) som fått arbete, praktik eller annan kompetenshöjande insats inom en månad från beslut
- Omsorg om personer med funktionsnedsättning - antal personer med daglig verksamhet enligt LSS som får arbete eller börjar studera
- Omsorg om personer med funktionsnedsättning - andel medborgare som söker bistånd som anger att de är nöjda med biståndsavdelningens arbete med information, bemötande och handläggningstider
- Äldreomsorg - andel brukare som anger att de är nöjda/mycket nöjda inom hemtjänst. Socialstyrelsens brukarundersökning
- Äldreomsorg - brukare i särskilt boende som riskbedöms när det gäller fall, undermåring respektive trycksår (65 år och äldre) Senior Alert kvalitetsregister
- Äldreomsorg - andel brukare som anger att de är nöjda/mycket nöjda inom särskilt boende. Socialstyrelsens brukarundersökning
- Bibliotek, kultur och fritid - medborgares sammanställda betygsindex avseende faktorn fritidsmöjligheter Nöjd region index SCB s medborgarundersökning
- Bibliotek, kultur och fritid - medborgares sammanställda betygsindex avseende faktorn kultur Nöjd medborgarindex SCB s medborgarundersökning
- Bibliotek, kultur och fritid - medborgares sammanställda betygsindex avseende faktorn idrotts- och motionsanläggningar Nöjd medborgarindex SCB s medborgarundersökning
- Renhållning - Tyresös medborgare bedömer renhållning och sophämtning i kommunen - Nöjd Medborgarindex SCB.s

ARBETSMATERIAL

Utgåva 5
2015-05-19

medborgarundersökning

- Bygglov - andel som instämmer helt på påståendet "jag är nöjd med handläggningen i sin helhet. "Bygglovsalliansen"

Tyresöborna kan påverka kommunens verksamhet

Indikator

- Medborgarnas betyg på det inflytande de har på kommunens verksamheter och beslut- Nöjd Inflytandeindex SCB s Medborgarundersökning
- Fritidsgårdar - ungdomars upplevelse av inflytande i verksamheten enkät

Tyresö hör till de 25 bästa kommunerna i Sverige när det gäller företagsklimat

Indikator

- Företagare inom kommunen bedömer kommunens företagsklimat - Svenskt Näringsliv
- Så uppfattar företagare utanför kommunen servicen de fått från kommunen - SBA Servicemätning
- Tyresös ranking i "Årets företagarkommun" - UC/Företagarna
- Bygglov - så nöjda är företagare utanför kommunen med servicen de fick, NKI Bygglov, SBA

Tyresös företagare är nöjda med den service och det bemötande de får i kommunen

Indikator

- Företagare inom kommunen bedömer kommunens företagsklimat - Svenskt Näringsliv

ARBETSMATERIAL

Utgåva 5
2015-05-19

Arbetslösheten i Tyresö är bland de lägsta i regionen och sysselsättningsgraden hög

Indikator

- Andel arbetslösa (16-64år) i kommunen per år - Arbetsförmedlingens arbetslöshetsstatistik
- Arbetscentrum - andel av kommunens ungdomar som varken studerar eller arbetar (16-20 år)
- Arbetscentrum - andel arbetslösa i kommunen (16-64 år) egen statistik

Varje verksamhetsområde ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser

Indikator

- Ekonomiskt resultat
- Individ- och familjeomsorg - andel av medborgarna som har varit i behov av försörjningsstöd
- Vatten och avlopp - Inköpt mängd vatten i förhållande till såld mängd
- Renhållning - mängden (kg) hushållsavfall per invånare och år
- Nöjd kundindex för Konsult- och servicekontoret (enkät, riktar sig till kommunens chefer)
- Kostnad för outhyrda lokaler

Kommunens samlade resultat i den reguljära verksamheten, uppgår till minst två procent av skatteintäkter och statsbidrag

Indikator

- Årets resultat i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

Investeringar i den skattefinansierade verksamheten finansieras via kassaflöde från den löpande verksamheten

Indikator

- Andel investeringar i skattefinansierad verksamhet som finansierats med egna medel

ARBETSMATERIAL

Utgåva 5
2015-05-19

Medarbetarna rekommenderar Tyresö som arbetsgivare

Indikator

- Andel av kommunens anställda som skulle rekommendera Tyresö kommun som arbetsgivare. Medarbetarenkät

Medarbetarnas sjukfrånvaro är lägre än fyra procent

Indikator

- Den totala sjukfrånvaron i kommunen (%)

Sysselsättningsgraden är anpassad till de anställdas önskemål

Indikator

- Andel av de anställda i kommunen som anger att sysselsättningsgraden är anpassad till deras önskemål. Medarbetarenkät

I de fall källa inte anges hämtas uppgifterna från kommunens egen statistik.

Bilaga 3. Politiska prioriteringar under mandatperioden

Bilaga 4. Beslut om taxor och avgifter

Taxa/avgift	Beslut	Indexreglering?	Gäller fr.o.m.	Förvaltning
Vigsel (avbokningsavgift och vigselavgift för ej folkbokförda i Tyresö)	27 nov 2012 (KS)	nej	2012-11-27	Kommunledningskontoret
Kopieringstaxa Mindre justeringar	13 okt 2011(KF), 16 maj 2013(KF)	nej	2011-11-01 2013-06-01	Kommunledningskontoret
Felparkeringsavgift, kontrollavgifter, avgifter och viten för trafikanordningsplan, avgift för schaktnings-tillstånd	16 maj 2013 (KF)	nej	2013-07-01	Samhällsbyggnadsförvaltningen
Avgift för upplåtelse av allmän platsmark samt flyttning, uppställning och skrotning av fordon	16 maj 2013 (KF)	nej	2014-01-01	Samhällsbyggnadsförvaltningen
Taxa för upplåtelse av allmän plats, byggetableringar, uteserveringar m.m.	17 juni 2014	nej	2014-07-01	Samhällsbyggnadsförvaltningen
Taxa enligt alkohollagen och tobakslagen	27 november 2014 (KF)	Ja, mot konsumentprisindex (KS)	2015-01-01	Kommunledningskontoret
Mät- och karttaxa Revidering	16 mars 2013 (MSU) 6 mars 2014 (KF)	Ja, mot prisbasbelopp	2013-05-01 2015-01-01	Samhällsbyggnadsförvaltningen
Kulturskolan	16 maj 2013(KF)	Ja – mot konsumentprisindex	2013-07-01	Utvecklingsförvaltningen
Biblioteksavgifter	11 juni 2009 (KF)	nej	2009-07-01	Utvecklingsförvaltningen

Bygglovsavgifter			I enlighet med PBL ¹	Samhällsbyggnadsförvaltningen
Plan- och bygglovstaxa	16 Juni 2015 (KF)	Ja – mot prisbasbelopp	2015-07-01	Samhällsbyggnadsförvaltningen

¹ Enligt plan- och bygglagen.

Taxa/avgift	Beslut	Indexreglering?	Gäller fr.o.m.	Förvaltning
Förskole- och fritidsavgifter			Styrs av nationell maxtaxa	Barn- och utbildningsförvaltningen
Avgift för fritidsklubb	14 april 2011 (KF)	nej	2011-08-01	Barn- och utbildningsförvaltningen
Egenavgift för familjerådgivning	24 mars 2011 (KF) 27 nov 2014 (KF)	Indexering mot prisbasbelopp	2011-06-01 2015-01-01	Socialförvaltningen
Taxa inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning	14 april 2011 (KF)	Indexering mot prisbasbeloppet	2011-05-01 2013-01-01	Socialförvaltningen
Justering – höjning av förbehållsbelopp	15 nov 2012 (KF)			
Egenavgift för vuxna vid stöd- och omvårdnadsboende inom individ- och familjeomsorgen	16 april 2015 (KF)	Indexering mot prisbasbeloppet	2015-05-01	Socialförvaltningen
Renhållningstaxa	17 juni 2014 (KF)	Ja		Samhällsbyggnadsförvaltningen
Reviderad taxa	16 juni 2015 (KF)		2016-01-01	
VA-taxa	17 juni 2014 (KF)	Ja, konsumentprisindex		Samhällsbyggnadsförvaltningen
Reviderad taxa	16 juni 2015 (KF)		2016-01-01	
Lokaltaxor Kultur- och fritidsnämnden	10 maj 2012 (KF)	Nej	2013-01-01 2014-01-01	Utvecklingsförvaltningen
Avgift förlorat bibliotekskort	10 maj 2012	Nej	2013-01-01	Utvecklingsförvaltning
Evenemangstaxa	17 juni 2014	Nej	2015-01-01, 2016-01-01	Utvecklingsförvaltningen

Taxa/avgift	Beslut	Indexreglering?	Gäller fr.o.m.	Förvaltning
Taxor inom Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds verksamhet för <ol style="list-style-type: none"> 1. prövning enl. miljöbalken 2. offentlig kontroll inom livsmedelsområdet 3. tillsyn enl. strålskyddslagen 4. kontroll av animaliska biprodukter 5. skydd för hot mot människors hälsa 6. handel med receptfria läkemedel 7. kopiering offentliga handlingar 	23 oktober 2014 (KF)	Årlig uppdatering i samtliga medlemskommuner senast oktober varje år	2015-01-01	Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund
Taxor för Södertörns brandförsvarsförbund <ol style="list-style-type: none"> 8. enl. lag om skydd mot olyckor 9. enl. lag o brandfarliga och explosiva varor 10. kopieringstaxa 	13 feb 2014 (KF)	Årlig uppdatering i samtliga medlemskommuner senast oktober varje år	2014-01-01	Södertörns brandförsvarsförbund

Bilaga 4: Finansiella sammanställningar

Tabell x: Resultaträkning

	Budget 2015	Prognos 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018	Plan 2019
Förskola	-276,9	-276,9	-287,5	-295,8	-308,9	-319,3
Grundskola	-643,3	-653,3	-659,5	-668,7	-674,7	-683,5
Individ- och familjeomsorg	-154,2	-160,7	-158,6	-161,4	-166,0	-168,0
Omsorg om personer med funktionsnedsättning	-222,4	-223,4	-230,4	-235,0	-239,7	-244,5
Äldreomsorg	-293,4	-293,4	-308,5	-323,8	-337,9	-355,0
Gymnasieskola	-206,3	-214,9	-205,6	-210,4	-218,8	-223,6
Vuxenutbildning	-26,0	-26,0	-26,7	-27,2	-28,0	-28,3
Arbetscentrum	-10,0	-10,0	-10,5	-10,7	-11,0	-11,1
Bibliotek, kultur och fritid, inkl. fritidsgårdar	-120,4	-120,4	-121,2	-124,3	-127,8	-129,4
Plan och exploatering	-18,0	-18,0	-18,0	-18,0	-18,0	-18,0
Väghållning och park	-66,7	-66,7	-70,7	-70,7	-70,7	-70,7
Miljö, trafik och övrigt	-4,0	-4,0	-5,5	-5,5	-5,5	-5,5
Vatten och avlopp	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Renhållning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bygglovsverksamhet	-4,1	-4,9	-5,4	-5,4	-5,4	-5,4
Näringsliv	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2
Gemensam verksamhet	-76,7	-76,7	-82,1	-78,1	-78,1	-78,1
Kommunalförbund mm	-42,2	-42,2	-41,3	-41,8	-42,3	-42,8
Politisk verksamhet	-21,1	-21,1	-21,9	-22,6	-23,8	-24,5
Politiska prioriteringar, multhus	0,0	0,0	0,0	-35,0	-35,0	-35,0
Politiskt prioriteringsutrymme	0,0	0,0	0,0	-28,9	-71,9	-139,3
Till KS förfogande för oförutsett	0,0	0,0	-10,1	0,0	0,0	0,0
Buffert för demografi	0,0	-11,0	-15,0	-15,0	-15,0	-15,0
Summa verksamhetsområden	-2 186,9	-2 224,7	-2 279,8	-2 379,4	-2 479,6	-2 598,2
Finansförvaltning (brutto)						
Pensioner inkl förvaltningskostnad	-50,0	-50,0	-50,0	-52,5	-56,0	-59,0
Förändring semesterlöneskuld	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Förändring pensionsavsättning	-5,0	-5,0	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0
Statsbidrag maxtaxa	18,0	17,0	17,0	17,0	17,0	17,0
Intäkt kapitaltjänst (interränta)	39,0	42,0	42,0	43,0	44,0	45,0
Övrigt	0,0	22,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa finansförvaltning	1,0	25,9	5,0	3,5	1,0	-1,0
Verksamhetens nettokostnader	-2 185,9	-2 198,8	-2 274,8	-2 375,9	-2 478,6	-2 599,2
Skatteintäkter, statsbidrag och utjämningsystem						
Skatteintäkter	2 005,2	2 014,5	2 127,6	2 219,1	2 312,3	2 402,5
Generella statsbidrag och utjämningsbidrag	210,5	197,6	206,9	222,6	235,3	269,1
Summa skatteintäkter, statsbidrag och utjämningsystem	2 215,7	2 212,1	2 334,5	2 441,7	2 547,6	2 671,6
Finansiella intäkter	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Finansiella kostnader	-25 606	-20 000	-20 000	-24 000	-25 000	-26 000
Årets resultat	11,2	0,3	46,7	48,8	51,0	53,4
Generella statsbidrag och utjämningsbidrag						
Inkomstutjämningsbidrag	50,5	47,4	61,5	84,5	108,2	152,9
Kostnadsutjämningsbidrag	85,4	83,3	89,2	91,0	92,6	95,0
Regleringsbidrag	4,0	-1,7	-11,0	-20,5	-33,5	-47,2
Strukturbidrag	4,6	4,7	4,7	4,8	4,9	5,0
Införandebidrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
LSS-utjämningsbidrag	-5,0	-6,4	-9,5	-9,7	-9,9	-10,1
Fastighetsavgift	71,0	70,4	72,0	72,5	73,0	73,5
Sammanlagt	210,5	197,6	206,9	222,6	235,3	269,1

Tabell x: Kassaflödesanalys

KASSAFLÖDESRAPPORT	Budget 2015	Prognos 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018	Plan 2019
Den löpande verksamheten	114,1	103,1	164,7	218,2	160,6	206,0
Årets resultat	11,2	0,3	46,7	48,8	51,0	53,4
Avskrivningar	82,0	82,0	82,0	83,0	83,0	83,0
Ökning pensionsavsättning	5,0	5,0	5,0	6,0	6,5	7,0
Ökning semester- och övertidsskuld	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Exploateringsintäkter	25,6	25,6	40,7	79,4	19,2	61,6
Ökning skatteskuld till staten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Minskning skattefordran på staten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ökning skattefordran på staten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Minskning skatteskuld till staten	-10,7	-10,7	-10,7	0,0	0,0	0,0
Investeringsverksamheten	-283,8	-200,0	-300,0	-300,0	-300,0	-300,0
Investeringar	-283,8	-200,0	-300,0	-300,0	-300,0	-300,0
Finansieringsverksamheten	150,0	100,0	135,0	80,0	140,0	100,0
Ökning av långfristiga skulder	150,0	100,0	135,0	80,0	140,0	100,0
Minskning av långfristiga skulder	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets kassaflöde	-19,7	3,1	-0,3	-1,8	0,6	6,0
Likvida medel vid årets början	86 300	103 400	103 403	103 403	103 401	103 402
Likvida medel vid årets slut	66 600	103 403	103 403	103 401	103 402	103 408
Förändring av likvida medel	-19,7	3,1	-0,3	-1,8	0,6	6,0

Tabell x: Balansräkning

BALANSRÄKNING	Budget 2015	Prognos 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018	Plan 2019
Tillgångar						
Anläggningstillgångar	2 310,2	2 041,7	2 219,0	2 356,7	2 554,5	2 709,9
Omsättningstillgångar	272,3	314,0	313,8	312,0	312,6	318,6
varav kassa, bank	66,6	67,8	67,6	65,8	66,4	72,4
Summa tillgångar	2 582,5	2 355,8	2 532,8	2 668,6	2 867,1	3 028,5
Skulder						
Eget kapital	948,6	930,0	976,6	1 025,5	1 076,4	1 129,9
Avsättningar	182,0	187,2	193,2	200,2	207,7	215,7
Långfristiga skulder	1 120,1	904,2	1 039,2	1 119,2	1 259,2	1 359,2
Kortfristiga skulder	331,8	334,5	335,5	336,5	337,5	338,5
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	2 582,5	2 355,8	2 544,4	2 681,3	2 880,7	3 043,2
Pensionsförpliktelser intjänade före 1998	864 800		846 084	840 420	834 549	826 200
Avsättningar (inkl löneskatt) enl Kpa	182 000		185 545	198 483	213 666	228 884
Förändring pensionsavsättning	8 989		3 545	12 938	15 183	15 218
Soliditet, %	3,2%	3,3%	5,8%	7,7%	9,1%	10,6%

ARBETSMATERIAL

**Utgåva 5
2015-05-19**

Bilaga 5. Investeringsprogram

Bilaga 6: Driftbudget 2016-2019 per verksamhetsområde

Tabell x: Verksamhetsvolym, åren 2016-2019

Verksamhet	Ålders-kategori	Antalt barn, elever och brukare			
		2016	2017	2018	2019
Förskola	1-5 år	2 804	2 885	3 013	3 115
Förskoleklass	6 år	678	658	640	674
Grundskola	7-15 år	6 042	6 160	6 251	6 313
Fritidshem	6 år	678	658	640	674
	7-12 år	2 334	2 370	2 374	2 372
Äldreomsorg	65-69 år	2 089	1 984	1 912	1 855
	70-74 år	2 326	2 381	2 339	2 235
	75-79 år	1 550	1 625	1 767	1 929
	80-84 år	1 002	1 063	1 107	1 160
	85-89 år	542	572	612	644
	>90 år	266	284	299	322
Individ och familjeomsorg	0-64 år	39 168	39 852	40 996	41 479
Gymnasium	16-18 år	1 830	1 873	1 948	1 990
Vuxenutbildning och arbetscentrum	19-64 år	26 996	27 423	28 214	28 522
Bibliotek, kultur och fritid	0-W	47 011	47 824	49 096	49 667
Fritidsgårdar	13-15 år	1 915	2 002	2 082	2 133

* Följande volymer har använts vid beräkning av anslag till de demografibaserade verksamheterna.

Tabell x: Demografins ekonomiska effekter, 2015-2019. Belopp i miljoner kronor

Förändring av anslag till följd av demografi, 2015 års prisnivå.	Förändring			
	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019
Förskola	10,6	8,3	13,1	10,4
Grundskola	16,2	9,1	6,1	8,8
Äldreomsorg	15,2	15,2	16,1	17,1
Individ och familjeomsorg	4,5	2,8	4,6	2,0
Gymnasium	-0,8	4,8	8,4	4,8
Vuxenutbildning	0,7	0,4	0,8	0,3
Arbetscentrum	0,3	0,2	0,3	0,1
Bibliotek, kultur och fritid, inkl fritidsgårdar	3,0	2,4	3,5	1,7
Kostnadsförändring utifrån demografi	49,6	43,2	52,8	45,1

*I *erksamheternas* anslagsförändring till följd av förändrad befolkningsstruktur.

Driftbudget per verksamhetsområde

Förskola	Mkr
Ram 2015	276,9
År 2016	
Volymberäknad ram	287,5
varav årlig demografisk förändring	10,6
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2016	287,5
År 2017	
Volymberäknad ram	295,8
varav årlig demografisk förändring	8,3
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2017	295,8
År 2018	
Volymberäknad ram	308,9
varav årlig demografisk förändring	13,1
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2018	308,9
År 2019	
Volymberäknad ram	319,3
varav årlig demografisk förändring	10,4
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2019	319,3

Grundskola	Mkr
Ram 2015	643,3
År 2016	
Volymberäknad ram	659,5
varav årlig demografisk förändring	16,2
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2016	659,5
År 2017	
Volymberäknad ram	668,7
varav årlig demografisk förändring	9,1
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2017	668,7
År 2018	
Volymberäknad ram	674,7
varav årlig demografisk förändring	6,1
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2018	674,7
År 2019	
Volymberäknad ram	683,5
varav årlig demografisk förändring	8,8
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2019	683,5

ARBETSMATERIALUtgåva 5
2015-05-19

Individ och familjeomsorg	Mkr
Ram 2015	154,2
År 2016	
Volymberäknad ram	158,6
varav årlig demografisk förändring	4,5
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2016	158,6
År 2017	
Volymberäknad ram	161,4
varav årlig demografisk förändring	2,8
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2017	161,4
År 2018	
Volymberäknad ram	166,0
varav årlig demografisk förändring	4,6
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2018	166,0
År 2019	
Volymberäknad ram	168,0
varav årlig demografisk förändring	2,0
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2019	168,0
Omsorg om personer med funktionsnedsättning	Mkr
Ram 2015	222,4

År 2016		
Anslagsram		226,8
	varav 2% uppräknig	4,4
Politiska prioriteringar		
	Skatteväxling	3,6
Tekniska justeringar		
Ny ram 2016		230,4
År 2017		
Anslagsram		235,0
	varav 2% uppräknig	4,6
Politiska prioriteringar		
Tekniska justeringar		
Ny ram 2017		235,0
År 2018		
Volymberäknad ram		239,7
	varav 2% uppräknig	4,7
Politiska prioriteringar		
Tekniska justeringar		
Ny ram 2018		239,7
År 2019		
Volymberäknad ram		244,5
	varav 2% uppräknig	4,8
Politiska prioriteringar		
Tekniska justeringar		
Ny ram 2019		244,5
Äldreomsorg		Mkr
Ram 2015		293,4
År 2016		
Volymberäknad ram		308,5

	varav årlig demografisk förändring	15,2
Politiska prioriteringar		
Tekniska justeringar		
Ny ram 2016		308,5
År 2017		
Volymberäknad ram		323,8
	varav årlig demografisk förändring	15,2
Politiska prioriteringar		
Tekniska justeringar		
Ny ram 2017		323,8
År 2018		
Volymberäknad ram		339,8
	varav årlig demografisk förändring	16,1
Politiska prioriteringar		
	Silviacertifiering	-1,9
Tekniska justeringar		
Ny ram 2018		337,9
År 2019		
Volymberäknad ram		356,9
	varav årlig demografisk förändring	17,1
Politiska prioriteringar		
Tekniska justeringar		
Ny ram 2019		355,0
Gymnasieskola		Mkr
Ram 2015		206,3
År 2016		
Volymberäknad ram		205,6
	varav årlig demografisk förändring	-0,8
Politiska prioriteringar		

Tekniska justeringar

Ny ram 2016	205,6
--------------------	--------------

År 2017

Volymberäknad ram	210,4
varav årlig demografisk förändring	4,8

Politiska prioriteringar

Tekniska justeringar

Ny ram 2017	210,4
--------------------	--------------

År 2018

Volymberäknad ram	218,8
varav årlig demografisk förändring	8,4

Politiska prioriteringar

Tekniska justeringar

Ny ram 2018	218,8
--------------------	--------------

År 2019

Volymberäknad ram	223,6
varav årlig demografisk förändring	4,8

Politiska prioriteringar

Tekniska justeringar

Ny ram 2019	223,6
--------------------	--------------

Vuxenutbildning	Mkr
------------------------	------------

Ram 2015	26,0
-----------------	-------------

År 2016

Volymberäknad ram	26,7
varav årlig demografisk förändring	0,7

Politiska prioriteringar

Tekniska justeringar

Ny ram 2016	26,7
År 2017	
Volymberäknad ram	27,2
varav årlig demografisk förändring	0,4
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2017	27,2
År 2018	
Volymberäknad ram	28,0
varav årlig demografisk förändring	0,8
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2018	28,0
År 2019	
Volymberäknad ram	28,3
varav årlig demografisk förändring	0,3
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2019	28,3
Arbetscentrum	Mkr
Ram 2015	10,0
År 2016	
Volymberäknad ram	10,5
varav årlig demografisk förändring	0,3
Politiska prioriteringar	
offentligt skyddade anställningar	0,3
Tekniska justeringar	
Ny ram 2016	10,5
År 2017	

ARBETSMATERIAL

Utgåva 5
2015-05-19

Volymberäknad ram	10,5
varav årlig demografisk förändring	0,2

Politiska prioriteringar

Tekniska justeringar

Ny ram 2017 **10,5**

År 2018

Volymberäknad ram	11,0
varav årlig demografisk förändring	0,3

Politiska prioriteringar

Tekniska justeringar

Ny ram 2018 **11,0**

År 2019

Volymberäknad ram	11,1
varav årlig demografisk förändring	0,1

Politiska prioriteringar

Tekniska justeringar

Ny ram 2019 **11,1**

Bibliotek kultur och fritid inkl. fritidsgårdar **Mkr**

Ram 2015 **120,4**

År 2016

Volymberäknad ram	121,9
varav årlig demografisk förändring	3,0

Politiska prioriteringar

 Profilfritids -0,7

Tekniska justeringar

Ny ram 2016 **121,2**

År 2017

Volymberäknad ram	124,3
varav årlig demografisk förändring	2,4

Politiska prioriteringar

Tekniska justeringar

Ny ram 2017	124,3
--------------------	--------------

År 2018

Volymberäknad ram	127,8
-------------------	-------

varav årlig demografisk förändring	3,5
------------------------------------	-----

Politiska prioriteringar

Tekniska justeringar

Ny ram 2018	127,8
--------------------	--------------

År 2019

Volymberäknad ram	129,4
-------------------	-------

varav årlig demografisk förändring	1,6
------------------------------------	-----

Politiska prioriteringar

Tekniska justeringar

Ny ram 2019	129,4
--------------------	--------------

Plan och exploatering	Mkr
------------------------------	------------

Ram 2015	18,0
-----------------	-------------

År 2016

Anslagsram 2015	18,0
-----------------	------

Politiska prioriteringar

Tekniska justeringar

Ny ram 2016	18,0
--------------------	-------------

År 2017

Anslagsram 2016	18,0
-----------------	------

Politiska prioriteringar

Tekniska justeringar

Ny ram 2017	18,0
--------------------	-------------

År 2018	
Anslagsram 2017	18,0
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2018	18,0
År 2019	
Anslagsram 2018	18,0
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2019	18,0
Väghållning och park	Mkr
Ram 2015	66,7
År 2016	
Anslagsram 2015	66,7
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	Ökade kapitalkostnader 4,0
Ny ram 2016	70,7
År 2017	
Anslagsram 2016	70,7
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2017	70,7
År 2018	
Anslagsram 2017	70,7
Politiska prioriteringar	

Tekniska justeringar

Ny ram 2018	70,7
-------------	------

År 2019

Anslagsram 2018	70,7
-----------------	------

Politiska prioriteringar

Tekniska justeringar

Ny ram 2019	70,7
-------------	------

Miljö, trafik och övrigt	Mkr
--------------------------	-----

Ram 2015	4,0
----------	-----

År 2016

Anslagsram 2015	4,0
-----------------	-----

Politiska prioriteringar

Åtgärder klimatstrategi	1,0
Ökade driftskostnader naturreservat	0,5

Tekniska justeringar

Ny ram 2016	5,5
-------------	-----

År 2017

Anslagsram 2016	5,5
-----------------	-----

Politiska prioriteringar

Tekniska justeringar

Ny ram 2017	5,5
-------------	-----

År 2018

Anslagsram 2017	5,5
-----------------	-----

Politiska prioriteringar

Tekniska justeringar

Ny ram 2018	5,5
-------------	-----

År 2019	
Anslagsram 2018	5,5
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2019	5,5
Bygglövsverksamhet	Mkr
Ram 2015	4,1
År 2016	
Anslagsram 2015	4,1
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Utökning av verksamhet	1,3
Ny ram 2016	5,4
År 2017	
Anslagsram 2016	5,4
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2017	5,4
År 2018	
Anslagsram 2017	5,4
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2018	5,4
År 2019	
Anslagsram 2018	5,4
Politiska prioriteringar	

Tekniska justeringar

Ny ram 2019	5,4
-------------	-----

Näringsliv

Mkr

Ram 2015

1,2

År 2016

Anslagsram 2015

1,2

Politiska prioriteringar

Tekniska justeringar

Ny ram 2016

1,2

År 2017

Anslagsram 2016

1,2

Politiska prioriteringar

Tekniska justeringar

Ny ram 2017

1,2

År 2018

Anslagsram 2017

1,2

Politiska prioriteringar

Tekniska justeringar

Ny ram 2018

1,2

År 2019

Anslagsram 2018

1,2

Politiska prioriteringar

Tekniska justeringar

Ny ram 2019

1,2

Gemensam verksamhet	Mkr
Ram 2015	76,7
År 2016	
Anslagsram 2015	76,7
Politiska prioriteringar	
Projektering kultur- och kunskapscentrum 2016	4,0
Tekniska justeringar	
Överfört från kommunförbund mm	1,4
Ny ram 2016	82,1
År 2017	
Anslagsram 2016	78,1
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2017	78,1
År 2018	
Anslagsram 2017	78,1
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2018	78,1
År 2019	
Anslagsram 2018	78,1
Politiska prioriteringar	
Tekniska justeringar	
Ny ram 2019	78,1
Kommunalförbund m.m.	Mkr
Ram 2015	42,2
År 2016	

ARBETSMATERIALUtgåva 5
2015-05-19

Anslagsram 2015		42,2
Politiska prioriteringar		
	Ökade kostnader	0,5
Tekniska justeringar		
	Överfört till gemensam verksamhet	-1,4
Ny ram 2016		41,3
År 2017		
Anslagsram 2016		41,3
Politiska prioriteringar		
	Ökade kostnader	0,5
Tekniska justeringar		
Ny ram 2017		41,8
År 2018		
Anslagsram 2017		41,8
Politiska prioriteringar		
	Ökade kostnader	0,5
Tekniska justeringar		
Ny ram 2018		42,3
År 2019		
Anslagsram 2018		42,3
Politiska prioriteringar		
	Ökade kostnader	0,5
Tekniska justeringar		
Ny ram 2019		42,8
Politisk verksamhet		Mkr
Ram 2015		21,1
År 2016		
Anslagsram 2015		21,1
Politiska prioriteringar		
	Ökade kostnader	0,8
Tekniska justeringar		

Ny ram 2016		21,9
År 2017		
Anslagsram 2016		21,9
Politiska prioriteringar		
	Ökade kostnader	0,8
Tekniska justeringar		
Ny ram 2017		22,6
År 2018		
Anslagsram 2017		22,6
Politiska prioriteringar		
	Ökade kostnader	0,8
	Allmänna val	0,4
Tekniska justeringar		
Ny ram 2018		23,8
År 2019		
Anslagsram 2018		23,8
Politiska prioriteringar		
	Ökade kostnader	0,8
	Allmänna val	0,4
Tekniska justeringar		
Ny ram 2019		24,5

Bilaga 5 Investeringar 2015-2020 (tkr)

2015-05-05

	<2015	2015	2016	2017	2018	2019	>2019	Totalt
Exploatering Östra Tyresö								
Etapp 9 Brevik, Ugglevägen, utgifter	5 287	20 191	14 000	20 522				60 000
Etapp 9 Brevik, Ugglevägen, inkomster				-27 000				-27 000
Etapp 11 Tegelbruksvägen, utgifter	99	1 901	14 000	14 000	14 000			44 000
Etapp 11 Tegelbruksvägen, inkomster					-20 000			-20 000
Brevik etapp 10 Brobänken, utgifter	1 491	11 661	15 000	14 848				43 000
Brevik etapp 10 Brobänken, inkomster	0			-17 500				-17 500
	6 877	33 753	43 000	4 870	-6 000	0	0	82 500
Exploatering övriga Tyresö								
Nyfors, utgifter	694	9 306	10 000					20 000
Nyfors, inkomster	0			-12 000				-12 000
Solberga etapp 7, utgifter	13 861	49 025	30 000	15 114				108 000
Solberga etapp 7, inkomster	0			-44 000				-44 000
Raksta etapp 8, utgifter	404	9 596	10 000	37 000	30 000			87 000
Raksta etapp 8, inkomster	0					-56 000		-56 000
	14 959	67 927	50 000	-3 886	30 000	-56 000	0	103 000
Investering i egna fastigheter, initierat av hyresgäster								
Samlingsanslag för fastighet, initierat av hyresgäster	0	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	90 000
	0	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	90 000
Investering i egna fastigheter, initierat av ägaren								
Samlingsanslag för fastighet, initierat av ägaren	0	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	60 000
	0	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	60 000
Gata och park								
Tyresövägen (från Bäverbäcken och österut)	2 489	24 766	43 600	10 365	10 800	65 815		157 835
Cykelplan		6 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	26 000
Brygga Klövberget		1 000						1 000
Samlingsanslag för gata och park	0	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	54 000
	2 489	40 766	56 600	23 365	23 800	78 815	13 000	238 835
Fritidsanläggningar								
Samlingsanslag för fritidsanläggningar	0	1 500	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	6 500
Ishall vid Tyresö C	315	40 685	29 000	40 000				110 000
Kylaggregat Fonatanhallen			6 500					6 500
Upprustning friidrottsanläggning, Trollbäckens IF			5 000					5 000
Konstgräsplan mellan Strandskolan och Tyresö skola				8 000				8 000
Alby friluftsområde, fastighetsunderhåll		7 500	3 500					11 000
Alby friluftsområde, utveckling ny visior			4 000	3 500	3 500			11 000
Alby friluftsområde, port till Nationalparker			500					500
Upprustning kulturfastigheter		1 550						1 550
	315	51 235	49 500	52 500	4 500	1 000	1 000	160 050
Miljö- och klimat investeringar								
Åtgärder klimatstrategi	0	1 000	0	0	0	0	0	1 000
	0	1 000	0	0	0	0	0	1 000
Inventarier, IT etc								
Inventarier, IT och småinvesteringar	0	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	30 000
	0	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	30 000
Sambällsbyggnadsutredningar								
Samlingsanslag för sambällsbyggnadsutredningar			5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	25 000
Samlingsanslag, Sociala boenden			66 000	10 000	50 000			126 000
	0	0	71 000	15 000	55 000	5 000	5 000	151 000
Övrigt								
Nytt kartsystem	1 586	914						2 500
Markreserv		5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	30 000
Ärendehanteringssystem	267	733						1 000
	1 853	6 647	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	33 500
Verksamhetslokaler								
Tillagningskök	65 754	9 143						74 897
Ångsgården, projektering		500						500
Nytt gruppboende Lindetomten		16 000						16 000
Inventarier nytt gruppboende Lindetomten		200						200
Nytt gruppboende 6 platser (Tårningen)	831	9 169						10 000
Inventarier nya gruppboende (Tårningen)		200						200
Korttidsboende Villa Höglid	4 699	2 301						7 000
Stödboenden Sägentomten	23	1 977	15 000	25 000				42 000
Inventarier Sågen			200					200
Upprustning Färdala ridhus		7 000	35 000					42 000
Projektering av gymnasium	173	1 827						2 000

Fornuddsparken, expl ny for- och grundskola		500						500
Planavtal ny skola Trollbäcker		600						600
Förskola Fornudden			2 000	58 000				60 000
Ny skola Fornudden			50 000	200 000				250 000
Gruppboenden funktionsnedsättning							16 000	16 000
Utbyggnad Radiovägen		5 000	12 000					17 000
	71 480	54 417	114 200	283 000	0	0	16 000	539 097

SKATTEFINANSIERAT INVESTERINGSPROGRAM 285 745 419 300 409 849 142 300 63 815 70 000 1 488 982

Ombyggnad centrum till den nya visionen

Ny infart och förlängning av Dalgränd	26 680							26 680
Rivning ishall Tyresö C			10 000					10 000
Rivning Forellskolan	4 904	15 096						20 000
Rivning förskolan Båten					2 000			2 000
Parkeringshus vid Tyresövallen				30 000				30 000
Blå gatan		1 000	5 000	5 000				11 000
Norra torget				1 000	1 000	5 000		7 000
Blå parken		1 000	1 000	3 000				5 000
Forelltorget			8 000					8 000
Jämet 7, utredning	21	479						500
Ombyggnad motorväg Bollmora allé till Bollmoravägen	14 983							14 983
Bollmorav, Dalgränd till Hasselbacker		5 000	7 000					12 000
Lekplats Bollmoradalen	3 365							3 365
Busstorg		1 000	5 000	6 000				12 000
Damm, gångvägar vid Stadsparken, skatepark	13 502	9 498						23 000
Ombyggnad Dalgränd		1 000	9 000	15 000				25 000
Rondell, infart, VA, lokalväg kvarteret Jämet	18 927	6 073						25 000
Exploateringsbidrag kvarteret Jämet	-25 200							-25 200
Exploateringsbidrag Grånsvägen	-400							-400
Exploateringsbidrag UR-tomten	-4 000							-4 000
Exploateringsbidrag Trygghetsboende Björkbacken	-9 000							-9 000
Exploateringsbidrag Forellen kvarter 8			-38 696					-38 696
Exploateringsbidrag Forellen kvarter 11				-3 484				-3 484
Exploateringsbidrag Forellen kvarter 13				-6 850				-6 850
Exploateringsbidrag Forellen kvarter 14				-4 360				-4 360
Exploateringsbidrag Forellen kvarter 15				-3 090				-3 090
Exploateringsbidrag Forellen kvarter 16				-4 835				-4 835
Exploateringsbidrag Hasselbacken	-9 000							-9 000
Exploateringsbidrag Jämet 7			-12 000					-12 000
Exploateringsbidrag Ö Centrum Tvillinghusen					-2 500			-2 500
Ombyggnad simvägen-Bollmoravägen		5 000	6 000					11 000
Simvägens förlängning till Forellen 4+ny tvärväg	19	18 981	15 000					34 000
Mindre justeringar Tyresö centrum, vägnål	36	5 964	3 000					9 000
Nybyggnation lokalgator N Tyresö C		2 000	5 000	3 000				10 000
Parkeringsplatser vid ny simhall	7 660							7 660
Exploateringsbidrag Forellen kvarter 1 (centrumparkering)				-5 000				-5 000
	42 497	72 091	23 304	35 381	500	5 000	0	178 773
EXPLOATERINGSINTÅKTER TYRESÖ C	66 000	25 578	35 703	65 351	19 158	41 072	20 532	273 394

Egenfinansierade projekt

Exploatering av Strandängarna enligt KS 2011-10-25	-39 500							-39 500
Exploatering av Strandängarna enligt KS 2011-10-25	3 021	36 479						39 500
Exploatering Tegvägen	376	818						1 194
Exploateringsbidrag Tegvägen	-2 000							-2 000
Exploatering UR-tomten	8 834	666						9 500
Exploateringsbidrag UR-tomten	-9 440							-9 440
Bostäder vid Södergården	17	483						500
Bostäder bollplanen, Pluto, Njupkärrsvägen	134	336						470
Gång- och cykelbana Pluto, Njupkärrsvägen		5 000						5 000
Exploateringsbidrag, Pluto, Njupkärrsvägen	-6 295							-6 295
Trädgårdsstaden	2 188				57 812			60 000
Maria Sofias väg		500						500
Maria Sofias väg, exploateringsbidrag		-500						-500
Kryddvägen	165	335	5 500	10 000	10 000			26 000
Kryddvägen, exploateringsbidrag			-500					-500
Exploatering Grindstolpen	42	458	1 500					2 000
Exploateringsbidrag Grindstolpen		-4 450						-4 450

Exploatering vid kvarteret Porträttet	452	148						600
Exploateringsbidrag kv Porträttet	-100							-100
Lekland Petterboda, anslutande gångbana		1 000						1 000
Prästgårdsv/Äpelv			500					500
Vendelsov 42/Kringlan				500				500
Gymnasietomten Wättinge			500					500
Åkervägen, Trollbäcken			500					500
Åkervägen, Trollb, exploateringsbidrag					-500			-500
Hasselbacken utmed Granängsv		250						250
Njupkärrsvägen/Farmarstigen		250						250
Myggdalsvägen/Bondevägen		250						250
Myggdalsvägen/Vattenornsområdet		250						250
Myggdalsvägen/Krusbodavägen		250						250
Granitvägen			500					500
Granitvägen, exploateringsbidrag					-500			-500
Granängstorget		500						500
Granängstorget, exploateringsbidrag			-500					-500
Nyfors markanvisningstävling				1 000				1 000
	-42 106	-43 023	8 000	11 000	67 312	0	0	87 229
EXPLOATERINGSINTÄKTER EGENFIN	15 000	0	5 000	14 000			100 000	134 000
Vatten och avlopp								
Sjövattenledning Breviks skola-Noret					8 000			8 000
Samlingsanslag för VA	0	20 600	21 900	13 000	13 000	13 000	13 000	94 500
	0	20 600	21 900	13 000	21 000	13 000	13 000	102 500
Renhållning								
Masshanteringsplats Mediavägen	12 411	89						12 500
Sopsug Norra Centrum		22 000						22 000
Samlingsanslag för renhållning	0	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	18 000
	12 411	25 089	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	52 500
SAMMANLAGT 2015-	446 548	475 504	472 230	234 112	84 815	86 000	1 799 209	

Datum 2015-05-21
 Tid 09:00–11:35
 Plats Sammanträdesrummet Bollmora

Beslutande Se närvarolista

Övriga deltagare Se närvarolista

Justeringens plats
 och tid Tisdagen den 26 maj

Paragrafer 79 - 98

Sekreterare
 Ulrika Josephson Westberg

Ordförande
 Fredrik Sawestahl

Justerande
 Anita Mattsson

ANSLAG / BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
 Observera att anslagstiden inte är samma sak som överklagandetiden.

Organ Kommunledningsutskottet
 Sammanträdesdatum 2015-05-21
 Datum då anslaget sätts upp 2015-05-26
 Datum då anslaget tas ned 2015-06-24
 Förvaringsplats för protokollet Kommunkansliets arkiv plan 6

Underskrift
 Ulrika Josephson Westberg

	Utdragsbestyrkande
---	--------------------

Närvarolista

Beslutande

Fredrik Saweståhl (M)
 Mats Lindblom (FP)
 Anita Mattsson (S)
 Ulrica Riis-Pedersen (C)
 Leif Kennerberg (KD)
 Kristjan Vaigur (S)
 Marie Åkesdotter (MP)

Ersättare

Andreas Jonsson (M)
 Anna Steele (FP)
 Helen Dwyer (C)
 Anna Lund (KD)
 Marcus Obligado (V)

Övriga

Bo Renman, kommundirektör, kommunledningskontoret
 Inger Carlsson, Handläggare, Kvalitetsenheten (från kl. 11)
 Catarina Stavenberg, kvalitetschef, kommunledningskontoret (till och med kl. 10:15)
 Jan Nilsson, Chef fastighetsenheten, Fastighetsenheten (från och med kl. 9:45)
 Sigbrith Martinsson, ekonomichef, kommunledningskontoret (till och med kl. 10:00)
 Ulf Haraldsson, HR-chef, kommunledningskontoret (till och med kl. 11:00)
 Ulrika Josephson Westberg, chef kommunkansliet, kommunledningskontoret

Frånvarande

Karin Ljung (S)
 Anders Linder (S)

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Ett bättre Tyresö – för alla

Socialdemokraternas budgetalternativ 2016-2019

Socialdemokraterna

FRAMTIDSPARTIET I TYRESÖ

Innehåll

Ett bättre Tyresö, för alla	1
Ett ekonomiskt ansvarstagande	2
Vår vision för Tyresö 2030	4
Strategiska mål	4
Långsiktig hållbarhet	4
Medborgarnas väl	5
Arbete & näringsliv	6
Bra arbetsgivare.....	6
Verksamhetsområde 1; Förskola och pedagogisk omsorg	7
En av Sveriges främsta skolkommuner – vi utbildar världsmedborgare!.....	7
En förskola i Sverigetopp	7
Verksamhetsområde 2; Grundskola inkl grundsärskola och fritidshem	9
Mindre klasser och mer kunskap	9
En skola för var och en	10
Ökad lärartäthet – mindre barngrupper.....	11
Kompensatoriska åtgärder ger likvärdig utbildning	12
En skola fri från mobbning och diskriminering.....	13
Ett program för ökad uppföljning och utvärdering	13
Tid och förutsättningar för ett pedagogiskt ledarskap	14
Fritidshemmen tydliggörs och stärks.....	14
Stabilare resursfördelning	15
Profilklasser – en tillgång för Tyresö	16
Rörelse i skolan – en del av insatserna för ökade resultat	17
Socialdemokraternas budgetförslag verksamhetsområde 2, grundskola, inkl grundsärskola och fritidshem	17
Socialdemokraternas förslag till särskilda uppdrag verksamhetsomr 2:.....	18
Verksamhetsområde 3; Individ- och familjeomsorg.....	19
Ett samhälle som håller ihop;	19
Minska barnfattigdomen.....	19
Ingen ska behöva fara illa	19

Hur Tyresö sparar genom att låta verksamhet vara kvar	21
Verksamhetsområde 4; Omsorg om personer med funktionsnedsättning	23
Verksamhetsområde 5; Äldreomsorg	24
Ordning och reda i äldreomsorgen – Rätt omsorg i rätt tid.....	24
Vi stoppar avgiftschocken	25
Kvalitetsförstärkning i äldreomsorgen	25
Verksamhetsområde 6; Gymnasieskola	27
Socialdemokraternas vision om framtidens gymnasium i Campus Tyresö	27
Tyresö gymnasium behöver en nystart	27
Tyresö gymnasium möter framtiden.....	28
Sommargymnasium	29
Verksamhetsområde 7; Vuxenutbildning	30
Utbildningskontrakt och traineejobb till unga arbetslösa	30
Traineejobb	31
Verksamhetsområde 8; Arbetscentrum.....	32
Jobb & självförsörjande.....	32
Resursjobb ger jobb.....	33
Sommarjobb åt alla ungdomar	33
Verksamhetsområde 9; Bibliotek, kultur och fritid inkl fritidsgårdar.....	34
Kultur och fritid för alla	34
Verksamhetsområde 10: Plan och exploatering	36
Verksamhetsområde 11: Vägghållning och park	37
Verksamhetsområde 12: Miljö och trafik	37
Verksamhetsområde 13: Vatten & avlopp	37
Verksamhetsområde 14: Renhållning.....	37
Verksamhetsområde 15: Bygglövsverksamhet	38
Verksamhetsområde 16: Näringsliv	38
Verksamhetsområde 17: Gemensam verksamhet.....	38
Verksamhetsområde 18: Kommunalförbund	38
Verksamhetsområde 19: Politisk verksamhet.....	38
Verksamhetsområde 20: Tyresö Bostäder AB	39

Verksamhetsområde 21: Övriga bolag	39
Social investeringsfond	40
Ekonomisk redovisning	41
Besparingar.....	41
Sammanställning	45
Finansiering	46
Investeringsprogram och upplåning.....	47

Ett bättre Tyresö, för alla

Vi socialdemokrater vill ha ett samhälle som ger välfärd och möjligheter åt alla. Ett samhälle som undanröjer hinder för människors utveckling och ger alla oavsett uppväxtmiljö möjligheter att nå sin fulla potential. Som bygger på solidaritet, tillit och samarbete. Där vi får en ekonomisk utveckling samtidigt som vi fördelar resurserna så att de kommer alla till del.

Vi tror på politikens möjligheter att förändra och förbättra samhället. Vi vill bygga ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbart samhälle där människors livskvalitet ökar utan att det skadar vår gemensamma miljö.

Vi socialdemokrater har högre ambitioner för Tyresö. Vi vill ge Tyresö bättre möjligheter att vara den kommun där var och en kan nå sin fulla potential. Då måste vi bryta utvecklingen vi sett de senaste åren med större barngrupper i förskolan, ökade klyftor i skolan och kvalitetsbrister i äldreomsorgen. Nu krävs en framtidsinriktad politik som gör Tyresö till en ännu bättre kommun att leva i.

Det kräver investeringar i skola och utbildning. Vi vill vända utvecklingen, och vårt mål är att alla elever ska nå kunskapsmålen i grundskolan. I det socialdemokratiska budgetalternativet föreslår vi därför kraftiga satsningar på skolan och förskolan. Här finns satsningar för fler pedagoger och mindre barngrupper. Vi föreslår också kompensatoriska insatser för att alla barn ska kunna nå sina mål, oavsett bakgrund.

Tyresö behöver en politik för att skapa fler jobb. Ingen som kan arbeta ska behöva leva på försörjningsstöd. I vårt budgetalternativ föreslår vi därför satsningar på resursjobb, ett framgångsrikt koncept för att få människor i egen försörjning och minska barnfattigdomen. Vårt förslag innehåller också en satsning på sommarjobb och utbildningskontrakt. Vi vill att alla ungdomar ska få möjlighet att jobba och skaffa sig erfarenheter för framtiden.

Ökad jämlikhet ger fler jobb och bättre ekonomisk utveckling. Det ska alltid krävas av den enskilde att man gör rätt för sig efter bästa förmåga. Var och en ska också veta att samhället fungerar och i vårt budgetalternativ visar vi på vikten av att förstärka förebyggande insatser. I många fall ser vi också att förebyggande insatser innebär en ren besparing ekonomiskt, men framför allt är det positivt sett ur mänskligt perspektiv. Det är en etablerad uppfattning att förebyggande insatser har långsiktigt positivt ekonomiska effekter, men vi ser också att det finns möjlighet till direkta besparingar..

Kvaliteten i äldreomsorgen ska höjas samtidigt som vi möter ökade behov av vård, omsorg och personal. Den grundläggande kvaliteten ska vara så hög att de äldre inte

blir beroende av att köpa tilläggstjänster eller av att deras anhöriga måste gå ner i arbetstid för att hjälpa sina föräldrar.

En av framtidens största utmaningar är bostadsfrågan. I Tyresö måste vi planera de områden som byggs och förtätas på ett mer yteffektivt sätt. De politiska direktiven ska vara blandade upplåtelseformer. Merparten av alla lägenheter som byggs är bostadsrätter, och en betydande del hyresrätter har ombildats. Med 25 000 personer i Tyresö Bostäders kö, finns det ett tydligt mandat för att fokusera på hyresrätter, gärna också kooperativa hyresrätter. Vi vill se moderna bostäder med högt ställda energikrav. För att kunna förnya delar och underlätta stadsplaneringen i kommunen föreslår vi, att en plan för strategiska markförvärv utarbetas. Det räcker inte med att göra som Alliansen, reducera intresset till en budgetpost i kommunplanen.

Tyresö kommun ska vara en attraktiv och utvecklande arbetsgivare som erbjuder bra lönelägen och goda möjligheter till karriär- och kompetensutveckling till sina anställda. Vi ska aktivt arbeta för mer jämställda arbetsplatser och en minskning av sjukfrånvaron som i högre utsträckning drabbar kvinnor. Ofrivilliga deltidanställningar leder ofta till stress och ökad sjukdom, alltså är det angeläget att heltid blir norm. Vi måste gemensamt arbeta för en öppenhetsskultur i kommunen, där anställda vågar och kan påtala brister och genom att tänka nytt bidrar till utveckling av verksamheten.

Ett ekonomiskt ansvarstagande

Socialdemokraterna presenterar här ett budgetförslag som speglar den vision av Tyresö som vi har lagt. Vi behöver göra kraftfulla investeringar i förskolan och skolan. Kommunen ska bidra till att skapa fler jobb. Tyresö behöver också förstärka arbetet för att minska de allt större klyftorna, särskilt tydligt är behovet av förebyggande arbete på socialförvaltningen.

Särskilt skolan har under många år varit underfinansierad, lärartätheten är för låg, klasserna för stora och allt för få lämnar grundskolan med behörighet till gymnasiet. Elevpengen skulle behöva höjas, istället får skolan och förskolan ytterligare besparingskrav genom att inga uppräknings görs, ens för att täcka löneökningarna. Det innebär för 2016 reella besparingskrav på 3,1 %.

Samtidigt har stora och kostsamma investeringar gjorts, vilket gör att en stor del av skattekrona måste användas till räntekostnader. Vi föreslår ett antal besparingar, främst på central förvaltning, men detta täcker bara en del av de reella satsningar som krävs. Vi ser ett behov av att återta den skattesänkning som alliansen tidigare drivit igenom, och föreslår därför en skattehöjning på 15 öre. Det kommer att ge kommunen drygt 16 miljoner kronor som ska öronmärkas till förskolan och skolan. Vi ser idag inga andra alternativ för att kunna bryta den negativa utvecklingen som skett

till följd av den underinvestering som pågått under flera år inom Tyresös skolor. Vi socialdemokrater vågar se problemen som finns idag och vi vågar prioritera. Det duger inte att stoppa huvudet i sanden om man ska styra en kommun som Tyresö.

Vårt budgetalternativ bygger på den vision och de strategiska mål som vi yrkat på inför budgetperioden. Eftersom våra förslag har en annan utgångspunkt än majoritetens, väljer vi att lägga till dessa för ett tydliggörande, då övriga verksamhetsområden kan ses i ett sammanhang.

Vår vision för Tyresö 2030

Tyresö är en kommun där man vill bo och leva i. Närhet till storstad, natur och arbetsmarknad lockar. Mer än annat är Tyresö en kommun för barn och ungdomar. Kunskapsambitionerna präglar arbetet från förskola till högre utbildning. Genom ett individualiserat stöd klarar alla elever grundskolans kunskapsmål och mer därtill. Kunskap är vägen till framgång och flertalet ungdomar väljer att studera vidare till högskola och universitet. Inget barn växer upp i fattigdom eller far illa. Genom fler i arbete, ett livslångt lärande och en politik för mindre klyftor håller Tyresö ihop.

Du som vill bo i Tyresö har möjlighet till det genom en mångfald av boendeformer. Bostadsbyggandet tar sin utgångspunkt i höga miljökrav, där närheten till naturen och friskt vatten värnas. Tyresö som naturkommun, ska bevaras. Att resa kollektivt är enkelt. Tvärförbindelser gör pendling på Södertörn enkelt och in till Stockholm tar det max 30 minuter. Vi är en klimatneutral och Fairtrade kommun, våra förskolor och skolor ligger i framkant när det gäller att tillse en giftfri vardag för våra barn och unga.

Tyresö är en attraktiv plats att leva i. Här möts människor i kultur, föreningar, entreprenörskap och stadsmiljö. Centrum är fritt från bilar men fullt av liv och mötesplatser.

Kvaliteten i välfärden är hög. Tillgång till utbildning och omsorg begränsas inte av ekonomiska förutsättningar eller var du bor. Tyresö har Sveriges bästa äldreomsorg och värnar om våra äldre. Sjukvården är tillgänglig för alla – ett exempel är närakuten. Tyresöbor samverkar och bidrar till en social ekonomi, snarare än kortsiktiga ekonomiska vinstintressen, är en betydande del av välfärden.

Genom ett brett utbud av kommersiell och offentlig service samt föreningsliv är Tyresö den lilla staden med den stora medborgarandan.

Strategiska mål

Långsiktig hållbarhet

Tyresö kommun ska vara en långsiktigt hållbar kommun, såväl ekonomiskt som socialt och ekologiskt. Fokus ska vara på kommande generationer. Ekonomisk hållbarhet innebär att kommunens tillgångar använts på ett sunt och effektivt sätt och

att vi inte förbrukar mer än vi har råd med, med tanke på framtida åtaganden. Social hållbarhet handlar om tillgången till en fungerande och rättvist fördelad välfärd samt att kommunen och invånarna har möjlighet att lösa problem som människor hamnar i. Alla människor ska ges en reell möjlighet att forma sina egna liv. Ekologisk hållbarhet innebär att vi som samhälle ska leva i samklang med miljön. Biologisk mångfald och minskat bidrag till den globala uppvärmningen är nyckelperspektiv.

En långsiktigt stabil ekonomi betyder att det är nödvändigt att ha överskott för att möta behov av investeringar, underhåll, utbyggnad, tillväxt och kommunens pensionsåtaganden. Kommunens arbete ska präglas av kvalitet, effektivitet, enkelhet och ett tydligt fokus på nöjda medborgare. Kommunen ska ta ansvar för ekonomin och visa hänsyn för människor, miljö och kommande generationer när beslut fattas. Den kommunala utdebiteringen ska hållas på lägsta möjliga nivå för att kunna tillgodose hög kvalitet i tjänsterna, samt god och långsiktig hushållning.

- *Kommunen ska arbeta för ett ekonomiskt-, socialt- och ekologiskt hållbart samhälle.*
- *Årets resultat, i den reguljära verksamheten, ska uppgå till minst två procent av skatteintäkter och statsbidrag.*
- *Investeringar i den skattefinansierade verksamheten ska finansieras via kassaflöde från den löpande verksamheten.*

Medborgarnas väl

Tyresö ska vara en attraktiv och utvecklande kommun där all verksamhet och alla politiska beslut fattas utifrån ett barnperspektiv. Genom en barnombudsman ska barnperspektivet lyftas och barns rätt bättre tas tillvara. Vi ska vara en kommun som investerar i våra unga och i kunskap. Alla som lämnar Tyresös grundskolor ska ha behörighet till gymnasiet och alla ska kunna genomföra en gymnasieutbildning med goda resultat. Förskola och fritids ska erbjuda meningsfull och pedagogiskt riktig verksamhet. Genom ett ökat bostadsbyggande, fler hyresrätter och pressade byggkostnader ska vi se till att de som vill kan flytta hemifrån. Vi ska också se till att det finns gott om anpassade boenden för våra äldre. Satsningar på kvalitet och trygghet måste gå före nya privatiseringar i äldreomsorgen. Kommunen ska kunna lämna anbud om egen regi vid upphandlingar. Ett omfattande kvalitetsarbete ska genomföras inom äldreomsorgen och äldre ska ha råd att använda sig av den omsorg de har rätt till.

- *Samtliga beslut som fattas i Tyresö kommun ska genomsyras av ett barnperspektiv*
- *Tyresö ska bidra till att alla som vill ha ett eget boende i kommunen kan få det*
- *Tyresö ska vara en av Sveriges bästa skolkommuner*

- *Alla unga i Tyresö ska kunna genomföra en gymnasieutbildning*

Arbete & näringsliv

Ingen ung ska vara utan jobb. I aktiv samverkan mellan näringsliv, utbildningsinstitutioner och statliga myndigheter ska kommunen bidra till att alla ungdomar snabbt kommer ut i jobb. Alla unga som vill ska erbjudas sommarjobb. Genom bland annat resursjobb vill vi lyfta människor ur bidragsberoende till egen försörjning. Kommunen ska bidra och utveckla servicen i dialog med företagarna och genom en företagshub ska företagare och verksamheter mötas, växa och utvecklas.

- *Samverkan mellan kommun, skolor, arbetsförmedling och företag ska öka*
- *Tyresö ska ha lägre arbetslöshet och ungdomsarbetslöshet än jämförbara kommuner, och sysselsättningsgraden är hög*
- *Ingen som kan arbeta ska gå på socialbidrag*

Bra arbetsgivare

Människors vilja att arbeta garanterar vår gemensamma välfärd, och personalen är kommunens viktigaste tillgång när det gäller att erbjuda bra verksamhet. Därför måste vi säkerställa att det är attraktivt att jobba här. I detta ligger jämställda arbetsvillkor, möjligheter till kompetensutveckling och trygga arbetsformer. Kommunen bör tillämpa ett lönesystem som underlättar framtida rekryteringsbehov samt säkrar rättvisa löner och motverkar diskriminering och godtycklighet.

Kommunen ska ha en låg sjukfrånvaro och inkluderande personalpolitik. Vi ska välkomna ett mer öppet arbetssätt för att tydliggöra utvecklingsområden. Samtidigt ska kommunen ha en tydlig gemensam vision att arbeta för. Tyresö kommun tjänar på att ha nöjda medarbetare som rekommenderar kommunen som arbetsgivare.

- *Alla som vill arbeta heltid ges möjlighet till detta och fasta anställningar är norm*
- *Tyresö kommun ska präglas av en öppenhetsskultur där utveckling och nytänkande uppmuntras*
- *Tyresö kommun ska vara en arbetsgivare fri från diskriminering och kränkande behandling*

Verksamhetsområde 1; Förskola och pedagogisk omsorg

En av Sveriges främsta skolkommuner – vi utbildar världsmedborgare!

I Tyresö ska föräldrar känna sig trygga när man lämnar sitt barn på förskolan. Alla Tyresös barn ska bli sedda under sin dag på förskolan av våra skickliga pedagoger och ska under sin dag ges all möjlighet till inflytande och utevistelse samt serveras näringsriktig mat och garanteras en giftfri miljö.

En förskola i Sverigetopp

Det är tydligt att Tyresö behöver en ny skolpolitik. Vi socialdemokrater vill genomföra en verklig skolsatsning i Tyresö och anslår 28 700 000 kronor mer än Alliansen till förskolan och skolan 2016. Vi står för en politik som sätter barnens kunskap i centrum och ger förutsättningar för skolans personal och elever att nå de högt ställda mål som styrdokument anger. Genom politiska beslut sätter vi mål, ramar och anger inriktning för förskolans utveckling, det är dags att ge verksamheterna de förutsättningar som behövs för att möjliggöra att alla barn och unga når så långt det bara är möjligt.

Vi socialdemokrater ser ett stort behov av att ha fler behöriga barnskötare och förskollärare i förskolan. Bland Tyresös förskolor sjunker andelen personal med pedagogisk högskoleutbildning kraftigt. Skolverkets statistisk för Tyresö kommun 2014 visar att lite mer än en tredjedel av samtliga förskolors personal i Tyresö har en pedagogisk högskoleexamen. Av samma statistik framgår en negativ trend de senaste tio åren där vi ser hur barngruppernas storlek har ökat.

Tyresö behöver en politik som lockar fler pedagoger och en politik som ger fler chansen att utveckla sig vidare. Sjukfrånvaron bland förskolepersonal är nu över 8 % och har stigit kraftigt de senaste åren. Vi ser hur fler förskolor inte längre tar in vikarier vilket påverkar våra barns skolgång negativt. Denna trend vill vi bryta. Vi vill jobba för en framåtriktad positiv politik som även arbetar hälsofrämjande med insatser för friskare barn och därmed även friskare personal.

För att tillgodose behovet av att ha fler behöriga barnskötare och förskollärare i förskolan, krävs insatser för ökad rekrytering samt kompetensutveckling för befintlig personal. Tyresö behöver förbättra anställningsvillkoren på ett sådant sätt, att attraktiviteten för Tyresö kommun som arbetsgivare stärks. Dessutom vill vi socialdemokrater att Tyresö kommun mer aktivt rekryterar för mångfald inom förskolan. Det kollegiala samarbetet och lärandet ska uppmuntras, vi vet att det är en viktig nyckel för framgångsrik skolutveckling i förskolan.

Vi vet även att tidiga insatser för barn är viktiga och vi vill genomföra kommunens mål om att alla femåringar i kommunen lässcannas. Idag görs inte detta med hänvisning till att man inte har rätt redskap. Vi socialdemokrater lär av andra och har tagit del av andra kommuners framgångsrika arbete med talpedagoger, varför vi föreslår ett utökat elevhälsoteam med uppgiften att bland annat lässcanna alla femåringar. Det bidrar till en tidig upptäckt av behov av stöd till elever och vi kan säkerställa att stödet ges skyndsamt.

Vi ser en kraftigt stigande negativ trend gällande antal barn/pedagog. Detta är en utveckling vi socialdemokrater vill bryta. Inför 2015 uttryckte Alliansen att arbetet för att minska barngrupper och ökad personaltäthet skulle ske med befintliga medel. Inte heller i Alliansens budgetförslag för 2016 ser vi några politiska prioriteringar för förskolan. Det innebär reella besparingskrav på ca 3 %. Vi socialdemokrater vill med riktade anslag bidra till att utvecklingen mot större barngrupper och ökat antal barn/pedagog bryts. Genom att även förändra hyressystemet underlättar vi för förskolor att på riktigt arbeta med mindre grupper i förskolan. Förskolechefer ska inte tvingas välja mellan lokaler och pedagoger.

Socialdemokraternas budgetförslag för verksamhetsområde 1, förskola;

- *Kvalitetssatsningar i förskolan och skolan för att bidra till minskade barngrupper och ökad lärartäthet. Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att ta fram ett förslag till riktlinjer gällande barngruppernas storlek och ett mål för antal barn/pedagog. En kompetensutvecklingsplan tas fram och en handlingsplan för hur mindre barngrupper och ökad lärartäthet ska kunna genomföras, presenteras. Förstärkning med 18 000 000 kronor. (Likalydigt som verksamhetsområde 2 grundskola)*
- *Barn- och utbildningsnämnden får i uppdrag att ta fram en handlingsplan och konkreta åtgärder för fler högskoleutbildade pedagoger i förskolan och skolan. 2 000 000 kronor. (Likalydigt som verksamhetsområde 2 grundskola)*

Särskilda uppdrag förskolan;

- *Ta fram mål för antal barn/pedagog samt riktlinjer för antal barn i barngrupperna. Barngruppernas storlek ska minska och personaltätheten förstärkas.*
- *Aktivt rekrytera behörig personal samt arbeta för mångfald i förskolan samt inleda ett arbete för kompetensförsörjning*
- *Tyresös förskolor ska vara giffria förskolor och i högre grad erbjuda ekologisk och närproducerad mat*
- *Erbjuda 30 timmars förskola för barn till arbetssökande och föräldralediga*

Verksamhetsområde 2; Grundskola inkl grundsärskola och fritidshem

I Tyresö ska alla barn och unga ges möjlighet att nå så långt det är möjligt, ingen ska lämnas efter. Rektorer och lärare ska ges rätt förutsättningar för sitt pedagogiska ledarskap och satsningar ska göras på lärmiljöer, informations- och kommunikationsteknologi (IKT).

Vi socialdemokrater tror att små skolor nära hemmet är bra för våra yngre barn och bidrar till trygghet. Vi föreslår att en mindre skola i Skälsåtra utreds och att Sofieberg, Fornudden, Stimmet och Fårdala skolor ska finnas kvar.

Mindre klasser och mer kunskap

Vi har under flera års tid betonat värdet av att investera i kunskap i Tyresö kommun. Bakgrunden är uppenbar. Tyresös skolor har historiskt fått alltför dåliga förutsättningar. Det har handlat om såväl ekonomiskt som politiskt stöd. Vid enstaka tillfällen har det gjorts satsningar, som syftat till att möta de största problemen. Inget konsekvent arbete har dock gjorts från den politiska majoriteten.

Dessa brister har vi socialdemokrater påtalat i många år, vi vet att framgångsrika skolkommuner har en politisk ledning som tar ansvar för och ställer rätt frågor gällande skolutveckling. Nu har utvecklingen gått så långt att Skolinspektionen våren 2014 reagerade kraftigt på bristen i kvalitetsarbete och intresse från den politiska majoritetens sida. "Ett systematiskt kvalitetsarbete kräver en dialog mellan alla ansvarsnivåer, från elever och personal via förvaltningsledningen till den politiska nivån", konstaterar Skolinspektionen.

Vidare riktar granskningen hård kritik mot bristerna i kommunens och skolornas dokumentation och kvalitetsarbete. De få uppföljningar som görs är otillräckliga och saknar djupgående analyser. Bland annat måste man börja analysera olika elevgrupper för att bättre kunna individanpassa undervisningen.

Lärare och rektorer vittnar i Skolinspektionens rapporter om, att de får alldeles för lite tid och resurser till att planera, utvärdera och utveckla verksamheten. Detta förklarar också de högst skiftande resultaten i Tyresös skolor, både mellan år och mellan olika skolor och grupper. Medan en grupp elever fått bättre resultat är det fortfarande förfärande många, som lämnar skolan utan att vara godkända i de mest grundläggande ämnena.

Det som en gång var en självklarhet – att alla barn, oavsett bakgrund, ska kunna få en likvärdig utbildning är idag allt annat än verklighet. Till stor del är ökande klyftor ett resultat av en direkt kontraproduktiv politik – men också en följd av kommunledningens dåliga förmåga att följa upp verksamheten nu senast dokumenterat av Skolinspektionen.

Medan existerande skolforskning starkt pekar på värdet av att minska klyftor och därmed få fler att klara grundskolan, går Tyresö kommun en annan väg. Den enskilt viktigaste åtgärden för att minska klyftorna är en generellt bättre skola med fler lärare och mindre klasser. Skolan har ett tydligt kompensatoriskt uppdrag och det är uppenbart att Tyresö behöver en skolpolitik som möjliggör detta.

Underfinansieringen och den bristande kvaliteten har gått så pass långt att samtliga rektorer på Tyresös skolor vintern 2014 skrev ett gemensamt brev till kommunledningen där de i klartext beskrev utvecklingen i Tyresös skolor. Rektorererna skrev, att man på grund av att skolpengen inte räknas upp är tvungna att minska antalet lärartjänster. Våren 2015 ser vi även effekten av rektorers krav på effektiviseringar, när elevassistenter sägs upp och klasser slås ihop. Detta får stora effekter för de barn i Tyresös skolor som behöver extraanpassningar eller assistenter för att ha en trygg skolgång där de ges förutsättningar att nå skolans kunskapskrav.

En skola för var och en

Tyresö kommun bedriver sedan 2013 arbetet med "En skola för var och en". Ledordet är inkludering av elever med särskilda behov. Vi delar grundperspektivet, att det är bra om fler barn med behov av särskilt stöd ges möjlighet att befinna sig i ett större sammanhang med undervisning i ordinarie klassundervisning i möjligaste mån.

Samtidigt är vi oroade över de signaler som alltför ofta kommer till oss, att Tyresös skolor med befintliga medel inte klarar att möta just dessa särskilda behov. Inkludering får aldrig bli på bekostnad av ett barns inlärning eller leda till exkludering. Många lärare har tidigare uttryckt att detta används för att spara pengar i Tyresös skolor, som har stora underskott.

Rektorererna skriver i det ovan nämnda brevet, att intentionerna med "En skola för var och en" har varit riktiga och att satsningen också medfört att fler elever kan tas om hand inom ramen för deras ordinarie klass eller grupp. Dock har Tyresös rektorer under en längre tid flaggat för att fler och fler elever behöver särskilt stöd, vilket även förvaltningen såg i sin gjorda omvärdsanalys inför 2015. Vi ser hur antal ansökningar för tilläggsbelopp ökar och detta ökade behov måste mötas med mer resurser till skolorna.

I den skolenkät som Skolinspektionen gjorde våren 2015 i Tyresös grundskolor ser vi att nästan 20 % av lärarna inte anser sig få rätt förutsättningar att hjälpa de elever som är i behov av stöd. Och var tionde lärare säger även att barnets rätt till stöd inte utreds tillräckligt snabbt.

Att i detta läge minska skolans resurser ytterligare kommer att leda till stora svårigheter, konstaterar rektorerna och det riskerar att på ett negativt sätt drabba undervisningen för våra barn och unga i Tyresö.

Skolpengen har inte räknats upp alls under 2014 och lönekomensationen, som man föreslog inför 2015 är uppenbart otillräcklig. Inför 2016 ser vi inte vare sig en uppräknig av pris- eller lönekomensation i Alliansens budget, vilket innebär ett generellt besparingskrav på samtliga enheter i grundskolan och förskolan. Under lång tid har vi socialdemokrater framfört just den kritik som både rektorerna och Skolinspektionen nu bekräftar.

Även OECD är kritiskt till när inkludering sker utan att elever ges rätt förutsättningar till stöd. Det är tydligt att inkludering kräver resurser i form av kompetens, lärmiljöer och specialpedagoger för att i realiteten fungera.

Vi socialdemokrater är angelägna om att utvärdera hur arbetet med en skola för var och en fungerar för Tyresös barn idag. Vi vill att genomlysningen tar sin utgångspunkt i barnens behov, snarare än kommunens. Genomlysningen bör även undersöka och redovisa föräldrarnas uppfattning om deras barn får erforderligt stöd och om deras möjlighet att påverka är reell. Även barn med behov av särskilt stöd ska kunna erbjudas få gå i skolor inom Tyresö kommun.

Vi socialdemokrater vill även se över de kriterier som tillämpas för tilläggsbelopp i Tyresö. Genom ett ökat stöd möjliggör vi, att olika anpassningar i klassrummet för varje elev, blir möjligt även i praktiken. Vi vill tillsammans med rektorer utvärdera hur vi kan öka likvärdigheten i Tyresös skolor och arbeta för att alla elever når kunskapskraven.

Ökad lärartäthet – mindre barngrupper

Tyresös skolor har en av landets sämsta lärartätheter med ett högt antal barn/lärare. Vi ser en trend där barngruppernas storlek ökat sista åren. Det kan leda till brister i den individanpassade undervisningen och i värsta fall till lärlösa lektioner. Andelen behöriga pedagoger är för låg i Tyresös grundskolor.

Särskilt i de tidigare årskurserna finns det evidens för ett tydligt samband mellan lärartäthet och resultat. Vi anser, att den tid som varje elev har med sin lärare i årskurs ett till tre bör öka. Vi förespråkar en medveten satsning på fler pedagoger i Tyresös skolor och förskolor och avsätter resurser för detta. För oss är inte metoden det viktiga utan att tiden för eleven med sin lärare ökar. Vi vet också att en

socialdemokratiskt ledd regering satsar 2 miljarder på mer personal och mindre klasser i lågstadiet. Vi räknar med ökat statsbidrag för ändamålet.

Vi tror att tidiga insatser och fler specialpedagoger gör att färre barn riskerar att halka efter. Vi socialdemokrater vill därför stärka upp den centrala elevhälsan med fler specialpedagoger som jobbar med samtliga Tyresös grundskolor för att se till att fler barn får de stöd de har rätt till.

Rektorer ska inte behöva välja mellan lokaler och pedagoger, likt idag med ett hyressystem som fokuserar på lokaloptimering. Vi vill därför avskaffa det hyressättningssystem som gör att skolorna avstår från lokaler hellre än att använda dem. Därutöver satsar vi drygt 18 000 000 kronor på kvalitetshöjande åtgärder i skolan med syfte att öka antal pedagoger/barn och minska klasser i grundskolans tidiga årskurser. Satsningen är tänkt att vara flerårig och med en socialdemokratisk nationell politik ges ytterligare medel för just detta ändamål.

Kompensatoriska åtgärder ger likvärdig utbildning

När den svenska skolans sjunkande resultat förklaras i olika utvärderingar anges tilltagande segregation som en avgörande faktor. Skolorna tenderar att bli allt mindre likvärdiga. Detta har senast visats i Skolverkets analys av den svenska skolan.

Skolinspektionens senaste granskning av Tyresös skolor pekar på behovet av ökad likvärdighet för att lyfta resultaten. Om man vill åstadkomma mer likvärdiga förutsättningar – och därigenom generellt bättre resultat – finns ett antal relativt enkla, och billiga, insatser att göra.

En faktor som används för att öka likvärdigheten är det sociodemografiska tillägget. Det är för lågt idag i Tyresö för att kompensera för de skiftande förutsättningar, som finns inom olika kommundelar och mellan olika skolor. Vi vill göra om detta till ett socioekonomiskt tillägg och föreslår, att en utredning görs för att få veta hur det ser ut idag och i vilken utsträckning de ger de kompensatoriska effekter som avsetts. Vi är beredda att se över beräkningsgrunderna för att pengarna ska nå de elever som det verkligen är avsett till. Därtill bör resurserna i systemet förstärkas och vi avsätter 2 000 000 kronor för detta ändamål som ett första steg i en långvarig satsning för jämlika förutsättningar för Tyresös barn i skolan.

Kommunen ska garantera möjlighet till läsläsningshjälp vid varje skola. Det kompenserar för skiftande hemförhållanden och ger även möjlighet att utveckla talanger hos elever med hemförhållanden, som präglas av svag studietradition. Vi ser det som en del av en samlad skoldag där den pedagogiska verksamheten vid fritidshemsverksamheten successivt behöver stärkas.

Goda läsvanor bör grundläggas i tidig ålder, bl.a. för att utveckla god läsförståelse, vilket är grundläggande för bra skolresultat. I detta avseende är bra skolbibliotek

viktiga, vilket också framgår av den nya skollagen. Barn- och utbildningsnämnden bör i samarbete med kultur- och fritidsnämnden få i uppdrag att se över skolbibliotekens verksamhet och utarbeta en plan för att säkerställa hög kvalitet. Även här kommer socialdemokraternas förslag om inrättande av en central talpedagogresurs väl till pass.

De generella insatser som vi föreslår ovan förstärker skolans möjlighet att realistiskt höja andelen elever som klarar skolans kunskapsmål och därmed uppnår behörighet till gymnasieskolan.

En skola fri från mobbning och diskriminering

Vi föreslår att kommunen ska inrätta en barnombudsman dit elever och föräldrar kan vända sig om de upplever att skolan inte agerat tillräckligt tydligt mot exempelvis mobbning. Ombudsmannen kan avge en "second opinion" och kan stödja skolorna med expertis och kunnande när det gäller att arbeta med förebyggande arbete.

Tyresö kommun ska ha nolltolerans mot mobbning i samtliga förskolor och skolor och incitamenten för skolor att jobba aktivt mot mobbning och diskriminering ska förstärkas. Vi vet genom en granskning vilka metoder som skolorna använder sig av i antimobbningsarbete och genom forskning går det att få stöd i vilka arbetssätt som har bra, dålig eller kanske till och med motsatt effekt i det förebyggande antimobbing arbetet. Var tionde lärare säger, att inget målmedvetet arbete för att förhindra kränkande behandling bedrivs på deras skola. Forskning och beprövad erfarenhet ska vara grundstenen i Tyresös kommun skolor i val av antimobbingprogram.

Möjlighet att, när andra metoder inte fungerat, flytta elev som mobbat andra från en skola ska finnas. Likaså en ovillkorlig rätt för den som upplever sig som mobbad att byta skola om han eller hon vill det. Kommunen ska inte kunna avvisa en sådan begäran med hänvisning till platsbrist.

Kommunen ska ha en välkomnande attityd även mot andra organisationer som jobbar framgångsrikt med kamratstödjande verksamhet. Hasselas verksamhet har varit betydelsefull i sammanhanget, och de arbetar också aktivt mot alkohol och droger bland ungdomar. Det är viktigt att den verksamheten fortsätter och vi ser positivt på att fler skolor arbetar med kamratstödjare.

Ett program för ökad uppföljning och utvärdering

Vi anser att uppföljningen av och informationen om olika förskolor och skolor behöver förbättras – både vad avser kommunala och privata. När det gäller förskoleverksamheten, där kommunen har tillsynsansvaret även över privata förskolor, behöver oanmälda inspektioner bli mer vanligt förekommande. Vi är

positiva till att kvalitetsenheten har startats och ser fram emot att följa ett arbete där kvalitetskontrollerna höjs med syfte att säkerställa kvalitén för alla Tyresös barn.

Att kvalitetskontrollerna och uppföljningen bör ytterligare förstärkas, visar inte minst Skolinspektionens senaste granskning av kommunen. När det gäller skolans område bör kvalitetskontoret sammanställa relevant och jämförbar information mellan olika skolor och göra denna lätt tillgänglig för elever och föräldrar.

Tid och förutsättningar för ett pedagogiskt ledarskap

En viktig framgångsfaktor, som idag är uppenbar inom skolans värld är ett närvarande pedagogiskt ledarskap. En rektor i Tyresö ansvarade 2014 i genomsnitt för 43 lärare – att jämföra med 21 nationellt. Vissa rektorer i Tyresö ansvarar för nära 53 medarbetarsamta, vilket är oerhört många.

Vi ser i den gjorda skolenkäten från Skolinspektionen hur nästan var fjärde lärare upplever att dennes rektor tar för lite ansvar (kanske beroende på tidsbrist) för det pedagogiska arbetet på skolan och har för lite kunskap om den dagliga verksamheten. Detta tror vi skulle förändras om mer tid ges åt det pedagogiska uppdraget.

Vi förespråkar därför en snabb översyn av rektorers och lärares vardag med målet att åstadkomma en administrativ avlastning, vilket skulle ge mer tid att jobba med det pedagogiska utvecklingsarbetet.

Vi vet även att framgångsrika kommuner lyfter kompetenta lärare och det har vi många i Tyresö. Därför vill vi jobba för att lyfta goda exempel genom att premiera årets pedagog, arbeta strategiskt med försteläraryupdraget för Tyresös skolutveckling samt satsa på strategisk kompetensutveckling. Det kommer att ge resultat hos Tyresös barn i form av ökade kunskapsresultat och trygghet i skolan

Fritidshemmen tydliggörs och stärks

Fritidshemmen omfattas av läroplanen och ska vara en betydelsefull faktor för att ge barnen en pedagogiskt utvecklande verksamhet efter skoldagen. Det finns starka indikationer att verksamheten inte klarar att leva upp till detta idag och Tyresö är i stort behov av ett reellt fritidshemslyft!

Skolinspektionen skriver i sitt beslut våren 2014 att brister från 2007 gällande måluppfyllelse i Tyresös fritidshem kvarstår. Likaså beskriver Skolinspektionen stora variationer mellan barns fritidshem beroende på skola och att många av fritidshemmen har svårigheter att leva upp till läroplanens mål om en stimulerande verksamhet och en meningsfull fritid för alla elever. Vi ser en verklighet för våra barn där elevantalet i grupperna är väldigt högt och det saknas pedagogiskt utbildad

personal. Vi ser även en fritidshemsverksamhet där barnen inte ges en planerad pedagogisk verksamhet då personalen måste prioritera tillsyn av barnen. Föräldrar beskriver enligt Skolinspektionens rapport ibland vissa verksamheter som en "förvaringsplats".

Politiken måste ta ansvar för även fritidshemmen och peka ut en riktning för verksamheten med tydliga mål och en övergripande vision om hur vi vill att våra barns fritidshemsvistelse ska vara.

Vi ser lokaler som inte är anpassade för ändamålet och en budget där resurser avsedda för fritidshemmen används till grundskoleverksamhet.

Det är en negativ utveckling av fritidshemmen i Tyresö som fått fortgå alltför lång tid. Sammantaget är det ett resultat av långvarig underinvestering i fritidshemsverksamheten för våra barn. Vi socialdemokrater anser att fritidshemmen ska ges en egen budget. Det behövs ett reellt fritidslyft.

Idag pekar Skolinspektionen på att analyser från huvudmannen saknas för att sätta in rätt resurser. För att veta vilka resurser som verksamheten behöver förstärkas med vill vi socialdemokrater därför grundligt analysera nuläget med fokus på pedagogik, trygghet, personaltäthet och lokaler. I denna analys bör särskilt fokuseras på hur kommunen kan öka andelen högskoleutbildad personal. För att därefter möjliggöra insatser för kvalitetsförbättringar avsätts 2 000 000 kronor för ändamålet.

Vi socialdemokrater vill även göra ett kulturlyft riktat mot fritidshemmen där aktiva föreningar i Tyresö besöker fritidshemmen och visar och erbjuder sin verksamhet. Det ger många barn möjlighet att prova något nytt samt föreningar en möjlighet att bredda sin målgrupp.

För ett par år sedan höjde den borgerliga majoriteten avgiften för fritidsklubbar från 50 kronor till 500 kronor per termin och barn. Denna verksamhet som vänder sig till barn i årskurserna 4 – 6 är viktig, och för att alla barn ska kunna delta, föreslår vi en återgång till 50 kronor/termin och barn.

Stabilare resursfördelning

Under flera år har snabba elevförändringar inneburit att vissa skolor drabbats av oproportionerliga effekter. Intäktssidan, elevpengen, minskas 100 % från dag ett medan kostnaderna tar betydligt längre tid att minska. Det innebär, att ett underskott skapas som kvarvarande elever får arva och betala av på och som vi ser tydliga effekter på nu i och med Engelska skolans etablering. I vissa fall är problemen så stora att det tvingas fram avskrivningar för att effekterna blir alltför uppenbart absurda. Det nya resursfördelningssystemet kan på många sätt vara bra – även om vi hade vissa reservationer. Detta system säger dock inget om fördelningen ut till verksamheterna och vi anser att behovet av ett ändrat system där kvarstår.

Vi förespråkar systemet med resultatenheter då det ger rektorerna utrymme att vara verkliga ledare – men det kräver ett förändrat resursfördelningssystem. I ett sådant behövs tröghetsmekanismer byggas in som exempelvis kan innebära en stegvis avtagande (eller stigande) elevpeng under en övergångstid. För att möjliggöra anpassningar är det också fel, att enheterna fullt ut ska bära kostnader för tilläggsinvesteringar. Det riskerar innebära att nödvändiga åtgärder uteblir.

Därutöver riskerar effekten förvärras av det marknadsanpassade hyressättningssystem, som de borgerliga partierna har infört och som drabbat nya skolor mycket hårdare vilket vi har sett när det gäller Brevik skola och Nyboda skola. Det blir än större skiftningar när elevantalet sjunker. Eleverna har där fått betala med sämre lärartäthet och lägre kunskapsresultat som följd. Vi har under lång tid begärt fram utfallet av det nya systemet och äntligen har Alliansen lyssnat och infört ett annat hyressättningssystem. Dock fortfarande med uttalade mål att systemet ska uppmuntra att lokaler sägs upp för att effektivisera verksamheten.

Vi har utan framgång krävt att barn- och utbildningsnämnden ska arbeta fram ett program för att säkerställa, att ingen elev drabbas av sämre undervisning beroende på höjda hyror. Problemet kvarstår med ny hyressättningsmodell som nu baseras på 25 barn/klass, oavsett om skolan inte når upp till det "hustaket" eller inte. Med en skola som inte prioriterats politiskt och med minskat antal elever i de kommunala grundskolorna, har rektorerna en tuff uppgift att hålla budget. Effekterna av politiska beslut, eller snarare frånvaron av dem, blir nu tydliga. Flera av Tyresös skolor rapporterar, att de varit tvungna att minska antalet lärare, öka storlekarna på klasserna och minska resurserna till kompetensutveckling.

Med erfarenheterna från hyressystemet på plats och med tanke på hur Tyresös rektorer och lärare bedömer konsekvenserna, anser vi att kommunen bör gå tillbaka till ett system där hyrorna sätts utifrån den tidigare modellen och inte räknas in i elevpengen. För de privata alternativen kan det vara svårare att rakt av gå tillbaka till det gamla systemet.

Vi behöver ta fram en långsiktig plan för upprustning av Tyresös skolor och befintliga lärmiljöer för att rusta dessa. Insatserna för att rusta slitna inomhusmiljöer och utomhusmiljöer behöver ökas med fokus på inkluderande lärmiljöer.

Profilklasser – en tillgång för Tyresö

Från tid till annan ifrågasätts profilklasserna i Tyresö. Ett argument som återkommer från den politiska majoriteten och andra är, att utbildningen varken får kosta mer än snittet eller ha fler timmar än vad som är lagreglerat. Med andra ord – det får gärna kallas profilering – men i praktiken får det inte vara profilering.

Vi har ett annat synsätt och tror att profilering berikar. Därför vill vi vara tydliga med att nuvarande profileringar ska värnas och att det finns ett politiskt ansvar för detta. Dessutom tycker vi som vi tidigare redovisat, att en språkprofil bör övervägas på Nyboda skola. Ett exempel på att språkundervisning uppskattas kan illustreras av Engelska skolans stora rekryteringsmöjligheter.

Med avseende på antalet undervisningstimmar hänvisar vi till vårt förslag ovan att barn- och utbildningsnämnden bör pröva möjligheten att utöka antalet undervisningstimmar. Då står inte profilering på något sätt i motsats mot höga kunskapsmål även i övriga ämnen.

Rörelse i skolan – en del av insatserna för ökade resultat

En studie som har gjorts vid Malmö högskola visar ett samband mellan ökad fysisk rörelse och resultat i skolans övriga ämnen. Inte minst gäller det pojkarnas resultat. Något som är extra viktigt, eftersom pojkar under flera år tenderat att halka efter när det gäller skolresultat. Vi delar den analysen och anser att Tyresös skolor bör jobba aktivt med att öka utrymmet för fysisk aktivitet och antalet idrottstimmar.

Socialdemokraternas budgetförslag verksamhetsområde 2, grundskola, inkl grundsärskola och fritidshem

- *Kvalitetssatsningar i förskolan och skolan för att bidra till minskade barngrupper och ökad lärartäthet. Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att ta fram ett förslag för riktlinjer gällande barngruppernas storlek och ett mål för antal barn/pedagog. En kompetensutvecklingsplan tas fram och en handlingsplan för hur mindre barngrupper och ökad lärartäthet ska kunna genomföras, presenteras. Förstärkning med 18 000 000 kronor. (likalydigt förslag inom Förskolan)*
- *Barn- och utbildningsnämnden får i uppdrag att ta fram en handlingsplan och konkreta åtgärder för fler högskoleutbildade pedagoger i förskolan och skolan. 2 000 000 kronor. (likalydigt förslag inom Förskolan)*
- *Det sociodemografiska tillägget utreds i enlighet med det Socialdemokratiska budgetförslaget och höjs under 2016 med 2 000 000 kronor.*
- *Alla skolor ska för de yngre barnen som en del av en samlad skoldag erbjuda förstärkt läsläsningshjälp. För de äldre barnen ska motsvarande stöd finnas i skolans verksamhet.*
- *Kriterierna för tilläggsbelopp utreds och budgetramar höjs för att matcha det ökade verkliga behovet. 2 000 000 kronor*

- *Det centrala elevhälsoteamet förstärks med en talpedagog för att förstärka stödet i grundskolans lägre åldrar samt två specialpedagoger för att skyndsamt utreda behov och sätta in adekvata åtgärder. 1 800 000*
- *Fortsatt anslag till Hasselaföreningen, kostnad 80 000 kronor.*
- *Fritidshemmens ekonomi förstärks med 2 000 000 kronor för att användas till kvalitetsförbättringar.*
- *Sänkning av avgift till fritidsklubsverksamhet, 200 000 kronor.*
- *Kommunen tillsätter en barnombudsman 620 000 kronor*

Socialdemokraternas förslag till särskilda uppdrag verksamhetsomr 2:

- *Barn- och utbildningsförvaltningen tillsammans med kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att arbeta om resursfördelningssystemet som bygger in bättre möjligheter till omställning.*
- *Kommunstyrelsen ges i uppdrag att omarbeta systemet för hyressättning så att principerna utgår från det system som gällde fram till och med 2011*
- *Skolbibliotekens kvalitet säkerställs genom att en handlingsplan utarbetas*
- *Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att enligt ovan utvärdera och öppet redovisa konsekvenserna av En skola för var och en.*
- *Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att ta fram ett förslag till att kommunövergripande läs- och matematikuppföljning för att införas i grundskolans tidiga årskurser.*
- *Fritidshemmens ekonomi ska särredovisas såväl på kommungemensam nivå som per skola. Barn- och utbildningsnämnden bör redovisa detta senast i samband med bokslutet för 2015 (? Eller 2016?).*
- *Kommunfullmäktige uttalar ambitionen att bevara och utveckla profilklasser vid Tyresös grundskolor.*
- *Fullmäktige ger barn- och utbildningsförvaltningen i uppdrag att utreda tillskapandet av en språkprofil på Nyboda skola.*
- *Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att redovisa vad som krävs för att åstadkomma mer fysiskt aktivitet i grundskolan.*

Verksamhetsområde 3; Individ- och familjeomsorg

Ett samhälle som håller ihop;

Tyresö ska vara en välfärdskommun som bygger på sammanhållning och tillit. Ledorden för Socialdemokraterna är demokrati, jämlikhet och jämställdhet. Alla ska bidra och alla ska delta.

Vi socialdemokrater är övertygade om att ett mer jämlikt samhälle ger bäst förutsättningar för alla människor att växa och förverkliga sina livsdrömmar.

Minska barnfattigdomen

Klyftorna är stora i Sverige och i Tyresö. Delvis är det ett resultat av den politik som den moderatledda alliansen fört med höjda avgifter och taxor. Även om alliansens höjda avgifter inte alltid behöver leda till ett bidragsberoende så ökar de fattigdomen. Barnfattigdomen visar ett av sina fula ansikten när barn tvingas välja bort aktiviteter för att föräldrarna inte har råd att låta dem vara med.

Ungdomarnas egna (ferie)arbeten är naturligtvis en viktig möjlighet för att minska ekonomisk utsatthet. Det utgör därtill en viktig erfarenhet av arbete och är därför en central del i att upprätthålla en arbetslinje. Tyvärr är det föga förvånande, att de som har sämst ekonomiska förutsättningar också är de som har sämst nätverk när det gäller att skaffa sommarjobb. Därför är de, i större utsträckning än andra ungdomar, i behov av kommunala sommarjobb. Det saknas knappast nödvändiga arbetsuppgifter i kommunen – bara en politisk vilja att ge fler ungdomar sommarjobb

Ingen ska behöva fara illa

Vi behöver också ta ett gemensamt ansvar när något gått snett. Nästan all brottslighet börjar i ungdomsåren. För en liten grupp är detta inledningen till långvarig och allvarlig kriminalitet. Det är vår övertygelse, att fler av dessa ungdomar kan fångas upp, inte minst för att bryta rekryteringen till den organiserade brottsligheten.

Den egna familjen är naturligtvis avgörande, men höga krav ska också ställas på olika samhällsfunktioner. Ojämlikhet, otrygghet och missbruk är en födkrok för arbetslöshet och kriminalitet. Minskad segregation, förebyggande arbete, missbrukarvård, bekämpa våld i nära relationer, sociala investeringar och ett arbete med frivilligorganisationer är därför nödvändiga.

Flera projekt som initierats av Alliansen och som varit viktiga sådana, har inte kompensats med ytterligare medel. Detta gör att det viktiga arbetet i sådana fall alltför ofta blir hängande i luften när projektiden gått ut för att sedan tynas bort eller abrupt försvinna. Ett sådant arbetssätt är olyckligt, och kan rent av bli

kontraproduktivt för kontinuiteten i den kommunala välfärden. Avseende jourhemsplaceringar så har det varit en rejäl ökning och det torde gå att påstå att kostnaderna inom det området skenar. Dessutom har lagkraven skärpts på både mottagningsenheten och familjehemsenheten, vilket ytterligare ökar behovet av personal.

Under ett antal år har den moderatledda Alliansen successivt underfinansierat socialnämndens budget. Det allmänna besparingskravet har varierat årligen runt 0,5-1 %. För 2016 görs inga som helst pris- och lönekompensationer, vilket innebär ytterligare besparingar i storleksklassen 3 %. Endast ett ettårigt tillskott sker för att täcka de underskott som redan finns på individ- och familjeomsorgens (IFO) verksamhet.

År efter år har individ- och familjeomsorgen alltså tvingats fokusera på besparingar istället för utveckling av verksamheten. Ett tydligt exempel är mobila teamet. De arbetar med elever i grundskolan, men skulle kunna arbeta även med yngre barn. Ofta är det redan i förskolan känt vilka barn som sannolikt kommer att behöva större insatser i skolan. Mobila teamet har minskats istället för att utökats, trots att de når fantastiska resultat. De barnen som får erforderlig hjälp därifrån hamnar oftast inte hos socialtjänsten för insatser. Man vet att arbete med att tillse att barnen ges så bra förutsättningar som möjligt att klara skolan är oerhört viktigt för hur våra yngres liv kommer att vara längre fram. Att klara skolan är den viktigaste faktorn för socialt eller ekonomiskt utsatta familjer, visas vid utvärdering av människors möjligheter till egen framtida stabil försörjning.

Flera rapporter visar hur den psykiska hälsan hos barn och ungdomar kontinuerligt försämras år efter år i Stockholmsregionen och Tyresö kommun är inget undantag. Antalet barn och unga som söker till Barn- och ungdomspsykiatri (BUP) har varit rekordhögt de senaste åren. Särskilt bland unga flickor under 18 år är användningen i Tyresö av antidepressiva läkemedel vanlig. Orsaken till den ökande ohälsan hos barn och unga varierar, men en framträdande faktor är ofta familjesituationen. I dagens läge, med den arbetssituation som råder på socialkontoret, finns inte möjligheter att ta sig an ens de akuta barnärendena inom lagens tidskrav. Detta är naturligtvis inte någon godtagbar situation. Vissa ärenden, exempelvis att hjälpa barn till missbrukare, hanteras i allt mindre omfattning.

Förebyggande verksamhet är oerhört viktig, men tyvärr det som prioriterats ner när besparingskraven kommer. Forskning visar att detta är ett ytterst kortsiktigt tänkande. Det finns oerhört mycket att vinna på förebyggande arbete, både vad gäller minskat enskilt mänskligt lidande och minskade långsiktiga ekonomiska kostnader. Viktiga funktioner som försvunnit är verksamheten som söker upp unga, Stegets verksamhet, en del av mobila teamet, psykolog, verksamhetsutvecklare och elektronikåtervinningen (arbetsmarknadsåtgärd) i sin nuvarande form.

Elektronikåtervinningen var ett skräckexempel på besparing, då besparingen är 300 000 kronor, samtidigt som verksamheten fått ut i snitt fyra personer per år i egen försörjning. Såväl personliga chanser till ett gott liv som samhällsvinst har alltså varit mycket betydande. Huruvida just denna verksamhet skulle kunna återföras är dock oklart på grund av nya upphandlingsavtal för kommunens datorer. Det är också angeläget att prioritera budget- och skuldrådgivning eftersom detta är grundläggande för ekonomiskt utsatta familjer.

Den moderatledda Alliansen lägger i realiteten ytterligare besparingskrav genom otillräcklig kompensation för stigande kostnader, såsom exempelvis höjda lönenivåer.

Hur Tyresö sparar genom att låta verksamhet vara kvar

Vi vill att socialförvaltningen åter ska satsa på att utveckla förebyggande verksamhet. Varje tyresöbo ska veta att samhället fungerar. Det ger tillit till vår kommun. Det ökar sammanhållningen. Det ger också oss alla ett mer jämlikt Tyresö. Att förstärka de förebyggande insatserna är en grundpelare och en avgörande framtidsfråga för en modern kommun. Förebyggande insatser innebär flera besparingar, både när det gäller det mänskliga perspektivet och ekonomin. Det är en etablerad uppfattning, att förebyggande insatser har långsiktigt positiva ekonomiska effekter, men vi ser också att det finns möjlighet till direkta ekonomiska besparingar som följd av att pengarna används smartare. De insatser som vi föreslår, utöver majoritetens budget, är följande:

Ett långsiktigt och strategiskt förebyggande arbete för att barn ska få den hjälp de har rätt till. För ändamålet avsätts 2 500 000 kronor.

Föräldrautbildningar enligt det beprövade föräldraprogrammet Komet samt ABC – alla barn i centrum. Detta är utbildningsinsatser riktade till föräldrar med syfte att förbättra kommunikationen mellan föräldrarna och barnen. Vi föreslår att socialförvaltningen utbildar två socialsekreterare för respektive utbildning för att man sedan ska kunna ge dessa utbildningar i egen regi. Vi avsätter 50 000 kronor för dessa utbildningsinsatser.

Utöka mobila teamet att även gälla förskolan. Det mobila teamet är en fantastisk verksamhet som jobbar med både uppsökning, kunskapsspridning och stöd till den enskilde. Vi vet att tidiga insatser gör störst skillnad och vill därför att det mobila teamet även ska kunna bedriva verksamhet riktat mot förskolan. För detta ändamål behöver socialförvaltningen anställa två nya socialsekreterare och vi avsätter därför 1 000 000 kronor till det.

Familjebehandling utan krav på biståndsbeslut. Vi vet att det kan finnas en tröskel för att söka hjälp hos socialtjänsten, trots att det kan finnas ett behov. Därför vill vi bidra till att sänka denna tröskel och erbjuda familjebehandling utan krav på

biståndsbeslut. För detta ändamål behöver socialförvaltningen anställa två nya familjeterapeuter och vi avsätter därför 1 000 000 kronor till det.

Förstärkning av mottagningsenheten. Som följd av ändrad lagstiftning sedan 2013 där kraven på handläggningstiderna skärptes behöver mottagningsenheten förstärkas med en tjänst. Kommunen har nyligen fått kritik för att inte uppfylla lagens krav och därför avsätter vi 500 000 kr för detta ändamål.

Förstärkning av familjehemsvården. På grund av ett ökat antal familjehemsplaceringar och ökat antal ensamkommande flyktingbarn har socialförvaltningen behov av ytterligare en barnhandläggare. Därför avsätter vi 500 000 kr för detta ändamål.

Boende för unga vuxna. Vi tvingas idag förflytta många personer till externa stödboenden i andra kommuner. Detta medför att de här personerna måste flytta till en annan kommun. Det innebär också stora ekonomiska kostnader för kommunen. Vi föreslår därför, att en uppbyggnad av ett eget stödboende initieras för att kunna behålla fler av dessa personer på hemmaplan i Tyresö. Detta skulle medföra stor personlig frihet för de personer som i sådana fall inte skulle tvingas att flytta mot sin vilja. Det skulle även innebära en betydande ekonomisk besparing. Vi har också möjlighet att på ett helt nytt sätt i dessa fall få möjligheten att uppnå en värdefull kontinuitet i vårt kommunala välfärdarbete, genom att vi lättare kan koppla in andra verksamheter som t.ex. Ung i Tyresö och skolorna för att på så sätt hjälpa varje person på ett för individerna bättre sätt. För detta ändamål avsätter vi 1 000 000 kronor.

Insatser för att snabbutreda familjer. Idag tvingas socialförvaltningen ofta köpa dyra externa utredningstjänster externt på grund av tidigare års hårda besparingskrav och neddragningar. Detta innebär, att utredningarna tar längre tid, blir oerhört mycket dyrare och också påför de berörda personerna en onödig belastning. Det gör också kommunens verksamhet långsiktigt sårbar eftersom vi avlövar förvaltningen på verksamhet som får anses basal, nämligen grundläggande utredningskapacitet. Vi vill istället att vi ska utöka samarbetet med våra grannkommuner Nacka och Värmdö. För detta ändamål behöver socialförvaltningen anställa två nya socialsekreterare och vi avsätter därför 1 000 000 kronor till det.

Förstärkning av familjerätten. På grund av ett ökat antal ärenden gällande umgängesstöd och frivilliga samarbetssamtal har socialförvaltningen behov av ytterligare en halvtidstjänst. Därför avsätter vi 250 000 kr för detta ändamål.

Det är mycket bra att Alliansen beslutat att infoga det tidigare projektet Ung i Tyresö i den ordinarie verksamheten. Det är primärt, att förvaltningen över tid tilldelas nödvändiga resurser för detta särdeles viktiga arbete. På sikt kommer då denna verksamhet att innebära att vi får ett mera jämlikt Tyresö.

Våra förslag innebär totalt att verksamheten förstärks med 7 800 000 kronor. Detta innebär nio nya tjänster inom socialförvaltningens område Individ- och familjeomsorg. De direkta besparingar, som beräknas uppstå till följd av dessa investeringar uppgår initialt till minst 2 250 000 kronor.

Socialdemokraternas förslag:

1. *Individ- och familjeomsorgens budget förstärks med 7 800 000 kronor.*
 - a. *Individ- och familjeomsorgen förebyggande arbete, 2 500 000 kronor*
 - b. *Föräldrautbildningar börjar ges i egen regi, 50 000 kronor*
 - c. *Utöka mobila teamet till förskolan, 1 000 000 kronor*
 - d. *Familjebehandling utan krav på biståndsbeslut, 1 000 000 kronor*
 - e. *Uppbyggnad stödboende, 1 000 000 kronor*
 - f. *Snabbutreda familjer, 1 000 000 kronor*
 - g. *Familjerätt, 250 000 kronor*
 - h. *Mottagningsenheten, 500 000 kronor*
 - i. *Familjehemsvård, 500 000 kronor*

Socialdemokraternas förslag till särskilda uppdrag:

- *Socialförvaltningen ges i uppdrag att genomlysna vilka förebyggande och prioriterade insatser för barn och unga som behöver göras*
- *Framtagning av rutiner som syftar till att inga barn får vräkas*

Verksamhetsområde 4; Omsorg om personer med funktionsnedsättning

Tyresö ska vara ett samhälle som är tillgängligt och där alla behövs och kan delta. De offentliga rummen ska vara öppna för alla. Tillgänglighetsperspektivet ska tas hänsyn till i allt byggande. Kultur- och fritidsaktiviteter och rätten till naturliv ska göras åtkomligt för alla.

Vi vill att kommunförvaltningen ska utreda och åtgärda förekommande hinder för personer med funktionsnedsättningar i samtliga kommunens lokaler och dess närmiljö. Vi vill att kommunen ska jobba än mer aktivt för att fler personer med funktionsnedsättning ska få anställning hos kommunen. Vi vill också att kommunen ska arbeta för att sprida ytterligare kunnskap inom hela kommunförvaltningen vad avser förutsättningar för personer med funktionsnedsättning att kunna fullt ut vara delaktiga i alla delar av det politiska, sociala, ekonomiska och kulturella livet. Ytterst är det en fråga om solidaritet och demokrati.

Socialdemokraternas förslag till särskilda uppdrag:

- *Förvaltningen ska utreda och åtgärda de hinder för personer med funktionsnedsättningar i samtliga av kommunens lokaler och dess närmiljö*
- *Aktivt arbeta för att personer med funktionsnedsättning erbjuds anställning i kommunen*
- *För att bättre möta det behov som finns så bör en omställning ske till att korttidsverksamhet sker i egen regi. Vidare skulle en satsning på en eftermiddags- och kvällsverksamhet i kommunal regi också tillgodose behoven hos brukarna.*

Verksamhetsområde 5; Äldreomsorg

Kvaliteten i äldreomsorgen ska vara hög. Tyresö ska vara ett modernt och framtidsinriktat samhälle som tillgodoser behoven av vård, omsorg och personal. En hög grundläggande kvalitet leder till att de äldre inte är beroende av att köpa tilläggstjänster. Man ska kunna åldras i Tyresö, nära naturen och ha tillgång till det Tyresö erbjuder.

Ordning och reda i äldreomsorgen – Rätt omsorg i rätt tid

Detta är en rättvisefråga för våra seniorer, som varit med och byggt upp Tyresö till vad det är idag. Kvalitet får också till följd att anhöriga – mycket ofta kvinnor – inte som nu tvingas att minska sin förvärvsarbets tid för att hjälpa sina föräldrar.

Vi är oroade över kvaliteten i Tyresös äldreomsorg. Alliansen har valt en linje som alltmer öppet riskerar att kvaliteten blir allt sämre.

I Socialstyrelsens och SKLs jämförelse rankas Tyresö, när det gäller några kriterier bland de 25 % som har sämst värden. Detta gäller till exempel hemtjänsten i sin helhet och väntetider till särskilt boende.

I Alliansens budgetförslag kvarstår de höga avgifterna för äldreomsorgen. Det finns äldre, som av ekonomiska skäl avstår omsorg, trygghetslarm eller det sista egna ekonomiska utrymmet.

Alliansens budgetförslag innebär, att den ideologiskt betingade privatiseringen av väl fungerande äldre- och handikappomsorg fortsätter och görs till princip för kommunen. Mer av förvaltningens tid kommer att användas till att förbereda utförsäljningar och administrera verksamheten med olika privata utförare – mindre åt att värna och utveckla kvalitet.

För att öka tryggheten för äldre och deras anhöriga föreslår vi, att kommunen inrättar ett telefonnummer som bemannas dygnet runt. Dit kan den äldre kan ringa för att få akut hemtjänst insatt i avvaktan på att en biståndshandläggare kan göra ett hembesök. Detta gäller främst helger då det inte går att få kontakt med biståndsenheten. Den ökade kostnaden bedöms som låg, och består i princip i informationsinsatser.

Vi vill att det genom en riktad undersökning till Tyresös finsktalande äldre kartläggs vilka framtida behov och önskemål om äldreomsorg som dessa har. Vi vill också att det investeras i kompetens- och kvalitetsutveckling på ett sätt som gör att finsktalande äldre kan erbjudas sådan rehabilitering och äldreomsorg som de vill ha och har behov av.

Vi stoppar avgiftschocken

De borgerliga partiernas beslut att genomföra en kraftig höjning av taxorna för äldreomsorgen har drabbat pensionärer som haft vanliga inkomster med uppemot 1000 kronor mer i månaden. Kostnaderna riskerar innebära att fler väljer bort trygghetslarm och förebyggande omsorg – vilket ökar behovet av tidigare platser på särskilda boenden till kraftigt ökande kostnader. Vi kommer se över hela taxesystemet och se till att trygghetslarmen blir avgiftsfria.

Kvalitetsförstärkning i äldreomsorgen

Vi blir allt fler äldre i Sverige och i Tyresö. Därför kommer omsorgen att behöva ökade resurser. Vägvalet är om vi ska vara beredda att finansiera det eller om vi ska försöka konstruera insatserna (exempelvis genom avgiftshöjningar) på ett sådant sätt att färre har råd att efterfråga omsorg. I grunden är detta en rättvisefråga. En fråga om vi ska sträva efter ett mera jämlikt Tyresö eller om vi ska gå mot ökade klyftor i samhället.

Genom vårt besparingsprogram frigör vi resurser som vi vill använda för att förstärka kvaliteten i äldreomsorgen. Vårt förslag möjliggör att förstärka kvaliteten i äldreomsorgen. Vi avvisar tvångsmässiga privatiseringar. På så sätt frigör vi resurser som kan användas på ett bättre sätt. Vi ser också problemen med att många äldre idag i sin omsorg möter uppemot 30 olika personer på en månad. Vi vill att förvaltningen får i uppdrag att utarbeta en strategi för att de äldre ska få en bättre kontinuitet i vilka personer de möter. Det handlar både om att öka den upplevda tryggheten och att säkerställa en god behandlingskvalitet.

För att förstärka kvaliteten i äldreomsorgen tillför vi 5 000 000 kronor utöver majoritetens förslag.

Socialdemokraternas förslag:

- *Socialnämndens budget förstärks för kvalitetshöjande insatser inom äldreomsorgen. Kostnad 3 500 000 kronor.*
- *Översyn av taxan inom äldreomsorgen, till en total kostnad av 1 500 000 kronor. Trygghetslarmen görs avgiftsfria*

Socialdemokraternas förslag till särskilda uppdrag:

- *Socialförvaltningen ges i uppdrag att utarbeta en strategi för att minska antalet olika personer som den äldre behöver möta i samband med omsorgsinsatser*
- *Ett telefonnummer inrättas dit äldre personer kan ringa för att få akut hemtjänst i avvaktan på biståndsbedömning*
- *Platser i särskilt boende tillförs, som motsvarar behovet*

Verksamhetsområde 6; Gymnasieskola

Socialdemokraternas vision om framtidens gymnasium i Campus Tyresö

Gymnasiet står inför stora utmaningar och förändringar. Vi vill få fram ett beslut om Tyresö gymnasium och Campus Tyresö. Vi vill se ett utbildningskluster som kan samla gymnasium, vuxenutbildning, högskoleverksamhet och arbetsmarknads- och näringslivskontakter i ett förenat koncept. Där vill vi skapa en sammanhållen lärmiljö med en naturlig samverkan mellan gymnasiet och C3L, kompletterad med närheten till högskola och kontakter med arbetsmarknaden och näringslivet. Vi är övertygade om att det gynnar gymnasiet elever och arbetsmarknaden i Tyresö.

Vår vision och vårt förslag ger mycket mer för investerade pengar och är ett förslag där vi även tar ansvar för kommunens ekonomi.

Vi vill ge våra ungdomar ett attraktivt gymnasium i en kreativ lärmiljö och nu måste processen komma i mål!

Tyresö gymnasium behöver en nystart

Att Tyresö gymnasium behöver en nystart är uppenbart. Majoritetens oförmåga att agera under flera år har varit en bidragande orsak till den negativa spiral som gymnasiet har haft. Det fria gymnasievalet ger eleverna ett stort utbud av skolor och program att välja mellan. År 2014 fick totalt 21 000 behöriga sökande en plats vid en gymnasieskola i Stockholm län. Samtidigt uppgick antalet utbildningsplatser till 25 000, alltså ett överskott på ca 4 000 platser.

I Stockholms län väljer 50 procent av eleverna en annan skola än hemkommunens. Av våra elever här i Tyresö söker sig numera ca 75 % till gymnasieskolor utanför Tyresö. Det har medfört att Tyresö gymnasium i januari 2015 totalt hade 545 elever

jämfört med ca 1 300 för tio år sedan. Av dessa 545 var drygt 400 folkbokförda i Tyresö.

Andelen tyresöelever på vårt gymnasium har minskat sedan 2010 då 42 % gick på vårt eget gymnasium. 2014 var motsvarande siffra nere i 21 %. Vi har idag ett gammalt gymnasium, som inte klarar den konkurrens som vuxit fram i omvärlden. Det finns mycket i vårt gymnasium som är positivt, men helheten räcker inte till.

Det gymnasieprojekt som den moderatledda Alliansen nu vill driva fram påminner allt för väl om processen kring Nyboda skola. En skola som under många år tappat i attraktivitet på grund av allt sämre rykte, ingen upprustning av lokalerna och slutligen elever som söker sig därifrån.

Under de senaste fem åren har det diskuterats olika idéer och förslag på ett nytt gymnasium, dels vad gäller profil och innehåll men även tanken att flytta gymnasiet till ny plats i Tyresö centrum. Nu har den styrande Alliansen till slut presenterat ett förslag som innebär att gymnasiet ska delas i två delar. De högskoleförberedande programmen och C3L ska tillsammans med lokaler för kultur och bibliotek placeras i ett kultur- och kunskapscenter i Tyresö centrum och yrkesprogrammen ska stanna kvar i nuvarande lokaler.

Förslaget innebär att kultur- och kunskapscentret byggs och ägs av fastighetsbolaget Hemsö och att gymnasiet och vuxenutbildningen får hyra några våningsplan på sammanlagt ca 6000 kvadratmeter för ca 25 000 000 kronor/år.

Antalet elever på de högskoleförberedande programmen i centrumhuset beräknas ligga på ca 500 elever. Det kvalitativa och väl genomarbetade underlag för bedömning av förslaget som utvecklingsförvaltningen tagit fram visar, att det inte på något sätt kommer att finnas täckning för hyreskostnaderna. För att nå självfinansiering skulle gymnasiet behöva fler elever än vad som ryms i lokalerna.

Även en försiktig beräkning visar att hyreskostnaden per elev för Tyresös del kommer att bli det dubbla jämfört med rikssnittet.

Tyresö gymnasium möter framtiden

Socialdemokraterna i Tyresö har sedan 2010 föreslagit att det nuvarande gymnasiet ska förnyas och utvecklas till ett Campus Tyresö. Nu har vi tagit fram och gemensamt med övriga partier i opposition presenterat en egen vision för ett Campus Tyresö. Vi har tagit fram ett seriöst förslag där vi tar ansvar för elever, personal, miljön och skattebetalarnas pengar.

Vi vill skapa ett campusområde, som med gymnasium, vuxenutbildning och högskoleutbildningar blir ett centrum för kunskap och hållbar utveckling och där det också finns lokaler och utrymme för andra aktörer från näringslivet, arbetsmarknaden och olika intresseorganisationer.

Parallellt med en öppen attityd och samverkan både nationellt och internationellt med andra skolor, högskolor och universitet så ser vi också en samverkan med lokala företag och andra aktörer som en väg till både praktik, sommarjobb och framtida jobb för eleverna.

Gymnasiet ska vara en daglig arbetsplats för unga vuxna. Vi vill ta hand om dagens gymnasiebyggnad med dess starka arkitektoniska värden och utveckla den till en öppen skola, ett attraktivt gymnasium med både högskoleförberedande program och yrkesprogram.

Tyresö gymnasium är självklar i sin ambition att erbjuda en profilskola för hållbar utveckling med gröna uterum, gröna tak och väggar, solfångare och energieffektiva lösningar. Ny spännande arkitektur visar på möjligheterna att återanvända dagens skolbyggnad. Här skapas flexibla och öppna lokaler med fria möjligheter att utforma lärmiljöer för olika program och utbildningar.

I anslutning till campusområdet vill vi att det byggs ungdoms- och studentbostäder. Genom att bygga i riktning mot Tyresö centrum, knyts campusområdet närmare centrum.

Den skiss för ombyggnad av nuvarande gymnasiet, som vi utgår ifrån, pekar på en kostnadsnivå klart under hälften av Alliansens förslag. Den förstudie som presenterades för gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden vid nämndens sammanträde i september 2010 baserades på förslag till en genomgripande förnyelse av nuvarande gymnasiebyggnad till en beräknad total kostnad på ca 225 mkr.

Sommargymnasium

I dag krävs en gymnasieutbildning för att få ett jobb och för att klara sig i ett allt mer komplext och kunskapsintensivt samhälle. Men avhoppet från gymnasieskolan är

ett allvarligt problem i Sverige. Nästan en av fyra elever fullföljer inte sin gymnasieutbildning inom tre eller fyra år.

Vi menar att det måste finnas utökade möjligheter för de elever som behöver extra stöd på vägen att också få det. En sådan möjlighet är att komplettera sina studier via extra studier under sommaren, via tillgång till ett sommargymnasium.

Vi föreslår att gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden får uppdraget att undersöka möjligheterna till extra stöd via ett sommargymnasium.

Socialdemokraternas förslag till särskilda uppdrag::

- *Beslut om Tyresö gymnasiums framtida strategiska inriktning och förnyelse fattas under 2015.*
- *Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden får i uppdrag att utreda förutsättningarna för att kunna erbjuda de elever som behöver det, tillgång till sommargymnasium 2016.*

Verksamhetsområde 7; Vuxenutbildning

Med ett sammanhållet utbildningskluster visar vi tydligt våra visioner om att stärka vuxenutbildningen och samarbete med näringslivet. Genom samverkan och betoning av det egna ansvaret men även att möjliggöra olika utbildningsvägar, arbetskontrakt samt traineejobb ska vi öka möjligheterna för ungdomar och vuxna att skaffa sig en gymnasiebehörighet eller byta yrkesval i livet.

Utbildningskontrakt och traineejobb till unga arbetslösa

Antalet ungdomar som saknar gymnasiekompetens har ökat oroväckande under senare år. I genomsnitt lämnar ca 30 % av eleverna gymnasieskolan utan slutbetyg. Det finns ett tydligt samband mellan utbildningsresultat och chans på arbetsmarknaden.

Sveriges Kommuner och Landsting, SKL har i sin rapport "Födda 1981" konstaterat att en elev som fullföljer gymnasiet med låga eller medelgoda betyg har med ungefär dubbelt så stor sannolikhet jobb vid 24 års ålder som en person som hoppat av gymnasiet.

För att bryta utvecklingen har Socialdemokraterna föreslagit, att det införs utbildningskontrakt för unga arbetslösa som saknar gymnasieutbildning.

Syftet är att hjälpa unga till jobb och praktik, och att samtidigt betona det egna ansvaret för att göra sig anställningsbar genom gymnasiekompetens. Kontraktet vänder sig till den som är arbetssökande, under 25 år och inte har fullgjort gymnasiet. Den som är ung och söker jobb erbjuds:

- *Jobb med avtalsenlig lön på halvtid och studier på halvtid.*
- *Praktik hos privata eller offentliga arbetsgivare samt studier på halvtid eller deltid.*
- *Utbildning på heltid, vid komvux, yrkesvux eller folkhögskola.*
- *Ett särskilt studiestöd eller förhöjt studiebidrag.*

Utbildningskontraktet riktas till unga arbetslösa under 25 år och är en individuell mix av utbildning, deltidsarbete och praktik. Ersättning villkoras med att den unge fullföljer kontraktet som innebär att man slutför en gymnasieutbildning.

Vi ser också i Tyresö ett behov av satsning på de dessa ungdomar. I dag krävs en gymnasieutbildning för att få ett jobb och för att klara sig i ett allt mer komplext och kunskapsintensivt samhälle. Vi menar, att det måste finnas utökade möjligheter för de elever som behöver extra stöd på vägen att också få det.

En viktig aktör i sammanhanget är C3L, som har en hög kompetens inom vuxenutbildning. Vi vill se en tydlig satsning på området med målet att nå alla som lämnat gymnasiet utan gymnasiekompetens för att bryta utvecklingen.

Vi vill också satsa på utbildningsanställningar. Unga som varit arbetslösa längre än sex månader ska få anställning inom kommunens verksamheter med avtalsenlig lön. Detta är en förstärkning av den 90-dagarsgaranti som Socialdemokraterna föreslår och finansierar nationellt. Garantin innebär att alla unga arbetssökande garanteras att senast inom 90 dagar erbjudas ett riktigt jobb, en praktikplats, en utbildning som leder till jobb eller en kombination av dessa.

Traineejobb

Traineejobb och utbildningskontrakt utgör viktiga delar av [90-dagarsgarantin](#). Syftet är att minska ungdomsarbetslösheten och underlätta generationsväxlingen inom välfärden. Traineejobben är en anställning på 50 % i kombination med en yrkesutbildning på 50%.

Lönesubventionen uppgår till cirka 85 % för traineejobb inom välfärdssektorn och cirka 50 för traineejobb på hela arbetsmarknaden för yrken där det råder brist. För traineejobben inom välfärdssektorn ges även ett handledarstöd på maximalt 2 200 kr i månaden.

Möjligheten att få ett traineejobb föreslås finnas på plats från 1 augusti 2015 för de flesta sektorer, till exempel inom sjukvården och skolväsendet.

Socialdemokraternas särskilda uppdrag inom verksamhetsområde 7:

- C3L får i uppdrag att i samverkan med Tyresö gymnasium aktivt söka upp de ungdomar som lämnat gymnasiet utan slutbetyg för att med varje tidigare elev söka tänkbara alternativ för att kunna uppnå gymnasiekompetens.
- Inför ett utbildningskontrakt för unga arbetslösa under 25 år som syftar till att ge alla en gymnasieutbildning
- Att Tyresö inför traineejobb enligt modellen som anförts ovan.

Verksamhetsområde 8; Arbetscentrum

Rätten till arbete och egen försörjning ska gälla lika för alla i vårt samhälle. Vi vill att Tyresö ska vara en kommun där alla har lika möjlighet att med vägledning, stöd och praktisk hjälp hitta den väg som leder till målet.

Vare sig man är ung eller äldre, arbetslös, ny i Sverige eller på annat sätt behöver stöd för att etablera sig på arbetsmarknaden så ska man hitta det extra stöd som behövs för att nå målet egen försörjning. Redskapen för det extra stödet finns hos Arbetscentrum eller kommer via olika riktade satsningar från kommunen."

Jobb & självförsörjande

På nationell nivå har Socialdemokraterna satt målet att ha EUs lägsta arbetslöshet år 2020. Det är en viktig signal om hur grundläggande det är att öka antalet arbetade timmar för att säkra finansieringen av framtidens välfärd. Jobbet är för de allra flesta en positiv och viktig del av livet. Arbete ger en egen inkomst, gemenskap och utveckling. Långvarig eller upprepad arbetslöshet däremot innebär ofta drastiska konsekvenser på ekonomi och hälsa för den enskilde. Följden blir både ökade kostnader för kommunen och krympande resurser till välfärden. Kampen mot arbetslösheten är vår viktigaste uppgift.

En orsak till arbetslöshet är miss-match på arbetsmarknaden. Efterfrågan på utbildad arbetskraft ökar – men tillgången är till följd av bristande satsningar i utbildning svag. Därför behövs det fler insatser för utbildning. Företagare som vill anställa ska också kunna förvänta sig hjälp med rekrytering av arbetsförmedlingen.

Vi kan göra mer för att underlätta för företag som vill etablera sig i Tyresö. Dels genom bra kommunal service och korta handläggningstider. Men vi vill också inrätta en företagshub, där företagare och verksamheter möts, växer och utvecklas genom varandra.

Det borde vara en rättighet att kunna försörja sig själv genom ett eget arbete. Vi vill öka insatserna för de ungdomar som hamnat i arbetslöshet. Vi tänker inte låta någon

vänja sig vid passivitet, därför ska det alltid finnas ett alternativ som heter utbildning eller praktik. Andra grupper som har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden är äldre, personer med funktionsnedsättningar och personer med utländsk bakgrund. Här kan kommunen också ta ett större ansvar vid rekryteringar. Vi vill att kommunen ska arbeta aktivt för att rekrytera fler personer ur dessa grupper. Anonymiserade ansökningar kan prövas för att hindra diskriminering.

Kommunen kan också i den egna verksamheten minska behovet av försörjningsstöd genom att ge fler möjlighet att jobba heltid. Kommunen har beslutat att se över möjligheterna att öka antalet heltidstjänster – men ännu har inget hänt i praktiken.

Resursjobb ger jobb

Socialdemokraterna lägger även i år förslaget att Tyresö ska initiera resursjobb. Förslaget går i korthet ut på, att kommunen anställer alla som uppstår försörjningsstöd p g a arbetslöshet. Det kan handla om personer, som har ett hinder att utföra vissa arbetsuppgifter men är fullt kapabel att utföra andra. Anställningarna är heltid, tidsbegränsade på ett år, till kollektivavtalsenliga löner. Arbetsuppgifterna ska inte tränga ut ordinarie jobb, utan vara en kvalitetsförbättring utöver ordinarie verksamhet. Under det året har personerna fått en värdefull erfarenhet, som gör det enklare att få jobb på den ordinarie arbetsmarknaden. Vinsten är givetvis störst för den enskilde som vinner frihet i självförsörjning. Det kommer också att leda till minskad barnfattigdom och minskad belastning på socialförvaltningen.

Resursjobb har prövats framgångsrikt i andra kommuner. Projektet har också utvärderats, med oväntat bra resultat. Man har mätt lönsamheten både för kommunen och för samhället (landstinget, försäkringskassan, arbetsförmedlingen, deltagarna själva och försäkringsgivarna). Utvärderingen visar att återbetalningstiden efter projektet för kommunen är två månader, och för samhället tre månader. Inga andra projekt för att bryta utanförskap som utvärderats har varit lika framgångsrika.

Reformen kommer alltså på sikt att finansiera sig själv. Vi har tidigare år föreslagit att den initiala finansieringen sker med återbetalda AFA-medel. Vi kvarstår vid den principen, och storleken på återbetalningen är avgörande för hur många personer som kan vara aktuella inledningsvis.

Sommarjobb åt alla ungdomar

Socialdemokraterna i Tyresö har under många år velat höja ambitionsnivån vad gäller att erbjuda sommarjobb till våra unga. Att ha ett sommarjobb är en viktig möjlighet att skaffa sig en första erfarenhet av arbete, och en del i att upprätthålla en arbetslinje. Vi vill att kommunen erbjuder våra ungdomar feriejobb under tre sommarveckor. Erbjudandet riktas till alla ungdomar i Tyresö, som under

anställningstiden är 16 eller 17 år. Kommunen ska inte ensam stå för alla erbjudna arbetstillfällen, utan detta ska ske utifrån Nynäshamnsmodellen i samarbete med andra företag, Tyresö Bostäder och Svenska kyrkan exempelvis.

Antalet platser i Tyresö har under tidigare år varit 150, fördelade på tre perioder om vardera tre veckor. Samtidigt har antalet sökande lika regelmässigt legat på ungefär det tredubbla, alltså ca 450. Under 2013 minskades kommunens erbjudande om sommarjobb till högst 100 platser, vilket innebar att en tredjedel av sommarjobben försvann.

2014 beslutade allianspartierna i gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden att helt avskaffa de kommunala sommarjobben och i dess ställe införa den modell som etablerats i Sollentuna. Den modellen innebär att eleverna på egen hand ska söka sommarjobb och att kommunen ersätter arbetsgivarna med halva lönebeloppet.

I topp bland länets kommuner ligger Nynäshamn, Sundbyberg och Södertälje där - till skillnad från Tyresö - alla elever som söker garanteras ett sommarjobb.

Tyresö skulle kunna tillgodose behovet av sommarjobb åt de ungdomar som söker. Det saknas knappast nödvändiga arbetsuppgifter i kommunen – bara en politisk vilja att satsa på sommarjobb åt våra ungdomar.

Utöver möjligheten att få sommarjobb tycker vi också att det är viktigt att ersättningen ligger på en rimlig avtalsenlig nivå, i likhet med flera jämförbara kommuner.

Socialdemokraternas budgetförslag:

- *Inför resursjobb i Tyresö. Finansieras initialt genom återbetalning av AFA-medel.*
- *Ungdomar 16-17 år erbjuds sommarjobb via kommunen sommaren 2016. För ändamålet utökas kostnader med 1 500 000 kronor.*

Verksamhetsområde 9; Bibliotek, kultur och fritid inkl fritidsgårdar

Kultur- och fritidspolitik ska ha ett tydligt jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv.

Kultur och fritid för alla

Intresset för att delta i Tyresös kulturskola är fortsatt stor och vi vill ge fler barn och unga den möjligheten. Vi vill göra bibliotekens öppettider anpassade till medborgares tid att använda dess tjänster. Vi socialdemokrater vill tillgängliggöra och ytterligare förbättra möjligheterna för vårt rika föreningsliv, för att fler ska kunna delta.

Många ideella organisationer, som är en del av det civila samhället bidrar på ett effektivt och förebyggande sätt mot segregering och utanförskap. Detta uppskattas och måste uppmuntras av kommunen, främst genom att stödja verksamheterna ekonomiskt. Många föreningar grundar sig på föräldrar som hjälper till på sin fritid, och möjligheten för dessa föreningar att binda upp sig i projekt kan ha en direkt motverkande effekt.

Intresset för att delta i Tyresös Kulturskolas verksamhet är fortsatt högt. Verksamheten är ovärderlig och den bör göras möjlig för så många som möjligt. Avgifter kan vara ett hinder för att delta, varför vi föreslår en generell sänkning av avgifter, så att självfinansieringsgraden kan reduceras.

Vi har tidigare argumenterat för att biblioteket i Tyresö centrum ska vara öppet när medborgarna har tid att använda sig av bibliotekets tjänster. Vi står kvar vid den uppfattningen och avsätter medel för detta för exempelvis söndagsöppet.

Genom olika beslut har förutsättningarna för föreningslivet försämrats de senaste åren, exempelvis kan nämnas att under 2012 fattades beslutet att öka hyrorna för lokaler. Särskilt pensionärsorganisationerna har drabbats av detta. Vi vet att pensionärsorganisationerna dels bedriver intressanta verksamheter, men också att det är förebyggande ur ett hälsoperspektiv om äldre har en aktiv fritid. Vi vill därför stimulera den verksamheten genom att pensionärsorganisationerna får en noll-taxa för lokalhyra på dagtid.

En bärande tanke med socialdemokratisk kultur- och fritidspolitik är, att den ska göras tillgänglig för alla. Ett hinder för många barn, att utöva idrott är t ex kostnader för den utrustning som behövs. Vi föreslår därför att ett så kallat "Sportotek" inrättas, enligt den modell som används i Luleå kommun. Det innebär, att idrottsklubbar och frivilliga inlämnar begagnad utrustning till ett "sportotek" varifrån barn och ungdomar kan låna utrustning.

Från och med 2015 är fritidsgårdarna överförd från barn- och utbildningsförvaltningen till kultur- och fritidsområdet. Det är en väl fungerande verksamhet som utvecklas ständigt och som vi socialdemokrater värnar om. Vi vill poängtera vikten av, att fritidsgårdar ska finnas för våra ungdomar i alla kommunalder.

Socialdemokraternas förslag:

- *Utökade öppettider på biblioteket i Tyresö centrum, 400 000 kronor.*
- *Nolltaxa för pensionärsorganisationer för lokalhyra. Förstärkt aktivitetsstöd till föreningar, studieförbunden och föreningsrådet, 140 000 kronor.*
- *Sänkta avgifter för kulturskolan 700 000 kronor.*

Socialdemokraternas förslag till särskilda uppdrag:

- *Förutsättningar att inrätta ett "Sportotek" utreds*
- *Ideella föreningar ges inflytande i det kommande kulturhusets innehåll.*

Verksamhetsområde 10: Plan och exploatering

Alla ska ha rätt till en god bostad. I Tyresö har antalet hyresrätter minskat sedan 90-talet, vilket gör att fler ungdomar tvingas bo kvar hemma allt längre. Idag står över 20000 personer i bostadskö. Trots detta byggs alldeles för få nya hyresrätter och dessutom säljs de som redan existerar. Resultatet är att det inte sedan mitten av 80-talet funnits så få hyresrätter i Tyresö. Vi vill ändra på detta genom att istället öka antalet hyresrätter. För att få ner kostnaderna och hyrorna vill vi pröva kooperativa hyresrätter, samverka mellan olika byggprojekt, minska kommunala exploateringskostnader och krav på privata byggare att också bygga hyresrätter.

Flera ombildningar har under de senaste åren skett, där områden med hyresrätter ombildats till bostadsrätter. Dessutom är dagens nybyggnation till största delen bostadsrätter eller bostäder med äganderätt. Detta ökar segregationen i kommunen och det drabbar i första hand kommunens ungdomar, som får bo kvar hemma allt längre.

Tyresö behöver bostäder som är anpassade för såväl yngre som äldre och som vanliga människor har råd att efterfråga. Vi vill planera för olika upplåtelseformer såsom bostadsrätter, gärna också kollektivhus och kooperativa hyresrätter. Moderna bostäder med högt ställda energikrav. För att kunna förnya kommundelar och underlätta stadsplaneringen kommer vi att se till att en plan för strategiska markförvärv utarbetas. Målet är att nyproduktionen av bostäder i ett första skede ska möta befolkningstillväxten och därefter långsiktigt minska bostadsbristen.

Vi som har valt att bo i Tyresö har i många fall gjort det för närheten till naturen och storstaden. Så vill vi att det ska vara även i fortsättningen. Vi vill göra närheten och tillgängligheten större. Där allmänna naturområden inte är tillgängliga vill vi öppna upp dem.

Socialdemokraternas förslag:

- *Se till att det påbörjas minst 500 nya hyresrätter mellan 2016 och 2019. Fram till 2025 vill vi se till att påbörja hela 2000 nya hyresrätter.*
- *Jobba aktivt med att göra vattnet tillgängligt för fler. Strandpromenader och strandnära parker ska prioriteras i planarbetet, där det är ekonomiskt försvarbart.*

Verksamhetsområde 11: Vaghållning och park

- *Den del som berör vaghållning ska göras om till resultatenhet inom samhällsbyggnadsförvaltningen.*
- *Promenadstråken i kommunen ska få ett betydande tillskott av parksoffor, och öka belysningen i otrygga vägområden.*
- *Kommunen ska fullfölja arbetet med säkra skolvägar.*

Verksamhetsområde 12: Miljö och trafik

- *Skärpa miljökrav i upphandlingar.*
- *Bli en Fairtrade-kommun, sätta upp utsläppsmål.*
- *Verka för förbättrad kollektivtrafik genom ökad turtäthet och bättre tvärförbindelser. Tyresö ska kräva snabbussar in till Stockholm city genom så kallade BRT-lösningar (Bus Rapid Transit).*
- *Kommunen ska bara köpa el från förnyelsebara energikällor. Successivt ska vi förse kommunala fastigheter med solceller, värmepumpar eller bergvärme.*
- *Förbättra möjligheterna att cykelpendla i Tyresö.*

Verksamhetsområde 13: Vatten & avlopp

- *Att kommunen genom Södertörns Miljö- och hälsoskyddsförbund genomför en inventering av de avlopp på enskilda fastigheter som inte inom en snar framtid kommer att kopplas till Tyresös kommunala VA-nät.*
- *Utreda en VA-taxa som syftar till att inte slösa med rent vatten. Debiteringsgraden är oförändrad, men rörliga delen ökar och den fasta delen minskar.*

Verksamhetsområde 14: Renhållning

- *Kräva tätare tömning och insatser mot nedskräpning vid uppsamlingsställen.*
- *Åtgärder ska vidtas för att minimera störningen från masshanteringsanläggningen i Hanviken.*
- *Fortatt ökning av matavfallsinsamlingen.*

Verksamhetsområde 15: Bygglovsverksamhet

- *Verksamheten ska uppnå i princip full avgiftsfinansiering i den del som kan avgiftsfinansieras.*

Verksamhetsområde 16: Näringsliv

- *Vi vill etablera en lokal företagshub där företagare kan få stöd och utvecklas genom varandra, bland annat med stöd av kommunens företagslots.*
- *Samverkan mellan kommun, skolor, arbetsförmedling och företag ska öka*
- *Sociala företag ska uppmuntras och ges det stöd som behövs.*

Verksamhetsområde 17: Gemensam verksamhet

- *För att möjliggöra var och ens möjlighet till utveckling i sitt arbete utarbetas tydliga lönesystem med individuell lönesättning och som motverkar ojämställdhet, diskriminering och godtycklighet.*
- *Heltidstjänster ska erbjudas till alla som önskar. Kommunen bör tillämpa tillsvidareanställningar och minimera vikariat. Vi ska inte ha några delade turer eller s.k. sms-anställningar.*
- *Kommunen ska erbjuda goda arbetsvillkor i en kreativ och positiv arbetsmiljö, som präglas av lyhördhet och öppenhet.*
- *Analysera orsakerna och utarbeta en åtgärdsplan mot sjukfrånvaro.*

Verksamhetsområde 18: Kommunalförbund

- *Undersöka möjligheterna för utökat samarbete gällande till exempel alkoholhandläggning och IT.*

Verksamhetsområde 19: Politisk verksamhet

- *Införa en lyssnargaranti gentemot medborgarna, samt praktikveckor i den kommunala verksamheten.*
- *För att höja valdeltagandet bör till exempel metoden med mobila vallokaler testas i områden med lågt valdeltagande.*
- *Öppna nämndsammanträden i enlighet med våra tidigare förslag.*

Verksamhetsområde 20: Tyresö Bostäder AB

- *Som ägare i Tyresö Bostäder ge direktiv om att inga ombildningar kommer att genomföras.*
- *Ge Tyresö Bostäder i uppdrag att minska sin klimatpåverkan och stärka företagets miljöprofil.*
- *I samverkan med Tyresö bostäder och andra bostadsföretag/föreningar rusta upp nedslitna miljöer i anslutning till bostadsområden.*

Verksamhetsområde 21: Övriga bolag

- *Genom Tyresö Vind AB öka leveransen av miljövänlig energi till kommunens verksamheter genom anskaffandet av ett ytterligare vindkraftverk.*

Social investeringsfond

Vi ser i framtiden stora behov av ökade sociala investeringar. Detta har varit ett genomgående tema i vår politik under många år. Ett hinder för att tänka i termer av sociala investeringar är att de nuvarande styrsystemen för kommunen reflekterar en världsbild med ekonomisk tillväxt i centrum och ekonomisk hållbarhet som den enda intressanta aspekten. Det ger inte utrymme för tanken om sociala investeringar. Eftersom ekonomisk tillväxt sätts i högsätet så definieras alla utgifter i den sociala sfären, till exempel skola vård och omsorg, som kostnader vilka "avleder" resurser från ekonomisk tillväxt. Detta trots att knappast någon skulle ifrågasätta att befolkningens hälsa och utbildning är viktiga faktorer för ett samhälles utveckling. Såväl lagstiftning som ekonomiska planeringsinstrument definierar därför inte resurser som avsätts för att vårda dessa faktorer som investeringar, utan som kostnader som måste täckas med motsvarande intäkter i ett kortsiktigt perspektiv. Detta till skillnad från investeringar i infrastruktur, där kostnaderna kan tillåtas att skrivas av i ett mycket längre tidsperspektiv för att de kan anses vara investeringar och inte kostnader. För att kunna förvekliga insikten att de social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet är likvärdiga och står i balans till varandra måste dessa hindrande tankemodeller och styrsystem förändras. Genomförandet av en sådan viktig social innovation kräver mod, som alla innovationer. Men en avvaktande hållning är inte det samma som ett försiktigt alternativ. Det kommer nämligen också att krävas stort mod att säga nej till eller skjuta upp starten av en sådan innovation, eftersom detta kan medföra att den framtida utvecklingen blir starkt negativ för Tyresö. Ansvar kommer således att utkrävas vilket beslutet än blir. Därför vill vi socialdemokrater initiera en social investeringspolitik vilken bygger på ett socialt investeringsperspektiv och bland annat inbegriper en social investeringsfond. Denna sociala investeringsfond ska initialt finansieras med de återbetalda AFA-medel som kommunen väntas få. Pengarna ska sedan enligt vårt förslag användas till att finansiera satsningarna på resursjobb och ungdomsanställningar. Vi menar att de besparingar och intäkter som dessa satsningar i sin tur genererar ska återföras till den Sociala investeringsfonden för att bidra till att fortsätta och utveckla den sociala investeringspolitiken. Initialt kan vi förvänta oss att satsningen på resursjobb ger intäkter i form av anställningsstöd från Arbetsförmedlingen samt att satsningen leder till ett minskat behov av försörjningsstöd.

Socialdemokraternas budgetförslag

- *Kommunen inrättar en social investeringsfond. Finansieras initialt av AFA-medel.*

Ekonomisk redovisning

Besparingar

För att finansiera de förstärkningar, som vi anser nödvändiga för att höja kunskapsnivån, värna omsorgen om våra äldre och ge barn och familjer den hjälp de har rätt till, har vi genomlyst verksamheten. Vi har kritiskt granskat verksamheten med mål att skapa en så effektiv och fokuserad verksamhet som möjligt. Vi föreslår ett antal besparingar, främst på central förvaltning, men dessa kommer inte räcka för att göra alla de reella satsningar som krävs. Vi ser därför, som tidigare konstaterat, också ett behov av att höja skatten med 15 öre. Det är i praktiken en återgång från den skattesänkning med 15 öre som drevs igenom av alliansen förra mandatperioden. Dessa 15 ören kommer att ge kommunen 16 400 000 kronor som ska öronmärkas till förskolan och skolan. Vi kommer göra vårt yttersta för att se till att verksamheterna drivs effektivt och levererar en hög kvalitet. Därför kommer vi socialdemokrater alltid vara beredda att vända på varje skattekrona.

Socialdemokraternas förslag:

Att förslaget till besparingar/intäktshöjningar/effektivitetshöjningar nedan om 46 165 000 kronor antas av fullmäktige.

- Vårdnadsbidrag avskaffas. Bidraget minskar jämställdheten och integrationen. Det motverkar arbetslinjen samtidigt som föräldraförsäkringen går att använda flexibelt för dem som vill vara hemma under barnets första år. Resurserna från vårdnadsbidraget, och mer därtill, använder vi för att förstärka kvaliteten i förskolan. Beräknad besparing uppgår till 815 000 kronor.
- *Vindkraftverk. Då de prognoser och bedömningar som gjorts påvisar en stor besparingspotential, föreslår vi att kommunen i samverkan med Tyresö Bostäder investerar i ytterligare ett vindkraftverk. Det är i högsta grad rimligt då ett kraftverk endast täcker 22 % av energibehovet. Osäkra faktorer som elpris och ränteläge påverkar besparingsnivån, varför vi avstår från att sätta en summa, utan föreslår att besparingen förstärker resultatet.*
- Lokalkostnader för kommunens centrala administration minskas. Jämfört med övriga Södertörnskommuner har Tyresö höga lokalkostnader för sin centrala förvaltning. Enligt den beräkning som kommundirektören presenterade för kommunstyrelsen är besparingspotentialen i enbart kommunhuset 2 700 000 kronor. En viss del av det är genomfört, men det finns mycket kvar att göra. Arbetet med effektivisering av dåligt nyttjade lokaler har avstannat och går ibland till och med i motsatt riktning. Total besparing: 2 000 000 kronor.
- Upphandlingen förbättras och samordnas. Sedan tidigare har en utredning visat på möjliga besparingar om uppemot 25 000 000 kronor för Tyresö om

denna samordnas med övriga Södertörnskommuner. Visst arbete är påbörjat, och positiva effekter uppnås också genom samordnad varudistribution. Det finns dock mycket kvar att göra för att åstadkomma besparingar som vi nu räknar tillgodo i vårt budgetalternativ. Därtill vill vi öka efterlevnaden i upphandling vilket ytterligare ökar möjligheterna till ekonomiska vinster. I en försiktig bedömning räknar vi med en möjlig besparing om 2 000 000 kronor.

- Informationsverksamheten minskas. Kommunen har under de senaste åren kraftigt ökat sin informationsverksamhet, vars syfte vi finner tveksamt. Vi är också kritiska till att olika förvaltningar dessutom anställer egna kommunikatörer. Vi vill minska den verksamheten med 1 000 000 kronor.
- Minskade förvaltningsgemensamma kostnader. Som vi tidigare redovisat tror vi att det finns ett utrymme att slimma och spara i de centrala verksamheterna. Tidigare har förvaltningar redovisat de förvaltningsgemensamma kostnaderna. Nu är det i stället inkluderat i de olika anslagsområdena. För att frigöra mer resurser för kärnverksamheten är vi övertygade om att det går att minska de gemensamma förvaltningskostnaderna. Sparbeting 3 000 000 kronor.
- Minskad ledningsfunktion. För en kommun av Tyresös storlek anser vi att ledningsgruppen borde kunna minskas. Vi anser också att det kan finnas en fara i att både ha centrala strategier och ansvariga enhetschefer, då detta kan leda till ett otydligt ledarskap och dubbla beslutsvägar. Vi är också kritiska till att kommunen utvecklas i en allt mer chefsintensiv inriktning på central nivå. Besparing 3 000 000 kronor.
- Anslaget till kommunledning/kommundirektörens förfogande minskas. Vi ser ett behov av ett utrymme för att möta oförutsedda kostnader. Samtidigt är vår erfarenhet av tidigare användning att det inte är så detta anslag används. Snarare handlar det om projekt som inte behandlas i den traditionella budgeten. Mer av dessa verksamheter bör dock behandlas där. Besparing 1 500 000 kronor.
- Minskat köp av externa konsultrapporter. Ett flertal konsultrapporter som presenterats för politiken borde enligt vår uppfattning aldrig ha köpts. Dels kan man i vissa fall lätt tänka sig att önskat utfall klargjorts redan vid beställningstillfället. Dels har kvalitén på rapporterna varit sviktande. Vid ett flertal tillfällen har vi konstaterat att kompetensen som redan finns i huset överträffar konsultrapporterna, men inte tagits tillvara. Att från tid till annan köpa konsulthjälp för att kunna slimma sin egen organisation är en bra idé. Dock måste egna utredningar vara att föredra när kompetensen redan finns. Med den bakgrunden föreslår vi en förstärkning av den interna utredarorganisationen, till en kostnad av 2 000 000 kronor. Det skulle möjliggöra en minskning av externa konsultrapporter, med en försiktig beräkning på 4 000 000 kronor. Nettobesparing: 2 000 000 kronor.

- Höjda avgifter inom kommunstyrelseförvaltningens samt miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens verksamheter. De verksamheter som här är avgiftsbelagda bör i princip vara finansierade via egenavgifter. Vi föreslår som en del av en avgiftsväxling ett steg åt det hållet. Principen om självfinansiering bör också gälla verksamheter som alkoholtillsyn. I alliansförslaget går utvecklingen i motsatt riktning. I ett första steg föreslår vi en intäktsförstärkning på 4 300 000 kronor.
- Effektivitetsvinster, individ- och familjeomsorg. Som vi tidigare nämnt finns det tydliga ekonomiska vinster att göra genom att behålla och bygga upp mer verksamhet inom kommunen istället för att som nu köpa dyra externa tjänster och placeringar. Bedömningen är att vissa av satsningarna inom IFO kommer leda till direkta besparingar i andra led av verksamheten, redan från första året. Total besparing 2 250 000 kronor.
- Ändrad konkurrenspolicy. Vi föreslår i detta budgetalternativ en alternativ policy för konkurrensutsättning. Den borgerliga majoriteten förespråkar en massiv privatisering. Vi vill pröva konkurrensutsättning i de fall där det kan antas öka mångfalden och kvaliteten för brukarna. Vår policy kommer att föranleda färre konkurrensutsättningar än moderaternas variant. Det innebär att vi i vårt budgetalternativ inte behöver lägga samma summa pengar på annonsering, upphandlingsverksamhet, förvaltningens arbete med kravspecifikationer samt verksamheternas omställningskostnader. Vi tror också att möjlighet att lägga egen regi anbud ökar besparingen ytterligare. Därutöver minskar också administration genom att tillämpa LOU, istället för LOV som vi förespråkar. Trots att flera personer anställts i LOVs kölvatten, kommer de aldrig att hinna utvärdera alla företag som utför tjänster i kommunen. En lågt räknad besparing om 1 500 000 kronor.
- Vårt alternativ för Campus Tyresö kommer inte att behöva projekteras till samma kostnader som Alliansens alternativ. Då infrastruktur och annat redan finns på plats, och den inte heller innefattar några myndighetsåtaganden. Projekteringen för Campus ryms med bred marginal i de projekteringsanslag som är avsatta i investeringsplanen. Besparing 4 000 000 kronor.
- Vårt tydliga ställningstagande för den pedagogiska skolmåltidssituationen, innebär att vi avvisar förslaget om ny kostorganisation med fyra tillkommande tjänster. En gastronomisk chef för samordning ställer vi oss bakom, men tar avstånd ifrån en organisation som är uppdelad efter geografiskt område. Besparing: 1 900 000 kronor
- Ökad sponsring. Vi tror att det finns utrymme att utan att kvaliteten och integriteten i den kommunala verksamheten hotas öka sponsring av exempelvis park och fritidsverksamheterna. Ökad intäkt 500 000 kronor

- En effekt av de satsningar som görs inom förebyggande verksamhet och resursjobb är ett minskat behov av försörjningsstöd. De besparingar som görs återinvesteras i verksamheten.

Sammanställning

Reformer - Våra förslag till budgetförstärkningar utöver majoritetens förslag.

Mindre klasser och mer kunskap	- 28 700 000 kr
Socioekonomiskt tillägg	- 2 000 000 kr
Förstärkt fritids	- 2 000 000 kr
Minska småbarnsgrupper i förskola & skola mindre skolklasser i tidiga skolår, höjd skolpeng	- 18 000 000 kr
Kompetenta lärare	- 2 000 000 kr
Tilläggsbelopp	- 2 000 000 kr
Elevhälsa	- 1 800 000 kr
Barnombudsman	- 620 000 kr
Hasselaföreningen	- 80 000 kr
Sänka avgifter fritidsklubbar	- 200 000 kr
Jobb & självförsörjande	- 1 500 000 kr
Resursjobb – finansieras via AFA-medel	-
Sommarjobb	- 1 500 000 kr
Ingen ska behöva fara illa	- 7 800 000 kr
Individ- och Familjeomsorg, kvalitetssatsning	- 2 500 000 kr
Föräldrautbildningar – egen regi	- 50 000 kr
Utöka mobila teamet, förskolan	- 1 000 000 kr
Familjebehandling utan krav på biståndsbeslut	- 1 000 000 kr
Uppbyggnad stödboende för unga vuxna	- 1 000 000 kr
Snabbutreda familjer	- 1 000 000 kr
Familjerätt	- 250 000 kr
Mottagningsenheten	- 500 000 kr
Familjehemsvård	- 500 000 kr
Ordning och reda i äldreomsorgen	- 5 000 000 kr
Sänkning äldreomsorgstaxan , avgiftsfritt trygghetslarm	- 1 500 000 kr
Kvalitetssatsningar	- 3 500 000 kr
Kultur och fritid för alla	- 1 240 000 kr
Bibliotekets öppettider	- 400 000 kr
Sänkta avgifter kulturskolan	- 700 000 kr
Nolltaxa lokaler, pensionärsorg	- 140 000 kr
Kommunstyrelsens förfogande	- 1 925 000 kr
Total	- 46 165 000 kr

Finansiering

Återta skattesänkning, 15 öre	16 400 000 kr
Avskaffat vårdnadsbidrag	815 000 kr
Vindkraftverk	
Minskade lokalkostnader, central förvaltning	2 000 000 kr
Samordnad upphandling	2 000 000 kr
Minskad informationsbudget	1 000 000 kr
Besparingar central förvaltning	3 000 000 kr
Minskad ledningsgrupp	3 000 000 kr
Kommundirektörens förfogande	1 500 000 kr
Konsulter	2 000 000 kr
Höjda avgifter MSU	4 300 000 kr
IFO, minskade externa placeringar etc.	2 250 000 kr
Konkurrenspolicy, egen regi anbud, LOU inom hemtjänst	1 500 000 kr
Gymnasiets projektering	4 000 000 kr
Kostorganisation	1 900 000 kr
Ökad sponsring	500 000 kr

Total

46 165 000 kr

Resultat

0 kr

Investeringsprogram och upplåning

Investeringsprogrammet som Alliansen föreslår omfattar för perioden 1 910 miljoner kronor, och ytterligare investeringar är planerade efter 2019. Takten är oroväckande, och kommer att innebära att upplåningen ökar kraftfullt, i genomsnitt med 100 000 000 kronor per år

Vi vet att det har diskuterats ytterligare investeringar under perioden som inte tydliggjorts. Kommundirektören har i uppdrag att genomföra en exploateringsstudie avseende nya skolor, dels i Fornudden men också i Tyresö centrum, den senare ska ersätta Stimmet och Fårdala. Skolan i Tyresö centrum återfinns inte i investeringsprogrammet, men är ännu inte återrapporterad, och därmed inte avfärdad. Man kan tänka sig att den får kallna något för att återkomma i nästa års investeringsplan. Om det skulle visa sig vara så är det ett ohederligt sätt dölja ytterligare behov av skuldsättning.

När det gäller planerna för en ny skola i Fornudden säger vi tydligt nej. Dels utifrån barnperspektivet, där småskalighet och trygghet måste gå före stordrift. En ny skola för 700 elever gör att Sofiebergsskolan inte längre kommer att motiveras, och därmed på sikt försvinna som skola. Dels utifrån att det i ett kärvt ekonomiskt läge är oansvarigt att riva två fungerande skolor och bygga nytt istället för att underhålla de befintliga fastigheterna. Men inte minst säger vi nej för att Fornuddsparken är ett viktigt rekreationsområde, inte bara för Trollbäcken utan för hela Tyresö. Skolan behöver inte lokaliseras där, det är fullt möjligt att renovera den begränsade del av skolan som är i behov av upprustning, på befintlig plats.

I det samrådsförslag som är framtaget för Fornuddsparken ingår även en fullstor idrottshall. Den återfinns inte i investeringsprogrammet. Vi tycker att det är djupt olyckligt och ohederligt att den moderatledda majoriteten på det här viset försöker måla upp en bild av ett lägre investeringsprogram än det som egentligen planeras för.

Vi är oroade över att tyresömoderaterna har svårt att prioritera eller avstyra alltför kostsamma projekt. Den ekonomiska kontrollen verkar ibland i princip obefintlig, och nya investeringsprojekt initieras utan tillräckliga underlag. Mycket pekar på att kostnaderna i flera fall är betydligt större än vad som tas upp. Det gäller exempelvis exploateringarna på Östra Tyresö, och även ishallen. Vi beklagar att synen på demokrati är devalverad till en nivå där mandatet från väljarna reducerats till att i möjligaste mån föra dem bakom ljuset.

Det är graverande att när tyresömoderaterna ändå prioriterar, så gör man det grundat på ideologi, och inte alls vad som är bäst för tyresöborna, kommunen eller skattebetalarna. Samtliga äldreboenden som planeras för är konsekvent strukna ur investeringsplanen. Det innebär att den styrande ledningen vill ha mer av

"Krusmyntamodellen", dvs man överlåter inte bara driften av äldreomsorgen, utan också projektering, ägande och kontroll över vilka som får köpa platser på boendet, till en marknad att besluta över. Det är djupt olyckligt, och ekonomiskt en dålig affär för kommunen. Kapitaltjänstkostnaderna kommer alltid att vara dyrare för andra aktörer än kommunen, varför den lösningen är mer oekonomisk på både kort och lång sikt. Det är också konsekvent att tyresömoderaterna accepterar att boenden som byggs i Tyresö inte garanterar i första hand våra äldre, utan kommer att köpas platser av den kommun som betalar högsta priset.

Underlagen till investeringsplanen är inte tillgängliga för oss. Trots att en modell för hur arbetet ska löpa, finns det ingen av nämnderna som använder den modellen för att äska pengar för nya investeringar. Det vi har att ta ställning till är således alldeles för magert.

Vi ser ett problem i att få en helhetsbild, när tendensen alltmer går mot att budgetarbetet aldrig avslutas. Trots beslutade budgetar har nya investeringsbeslut återkommande gjorts genom åren, vilket gör att helhetsbilden är svår att överblicka.

Med de underlag som vi fått tillgång till är det inte möjligt att ställa oss bakom den föreslagna investeringsplaneringen för perioden 2016-2019.

Vi ser fram emot nästa mandatperiod och ett maktskifte i kommunen, som för oss kommer att möjliggöra en översyn över kommunens totala investeringar för att öppet redovisa de reella kostnaderna för föreslagna projekt. Först därefter är det möjligt att göra en seriös bedömning av hur de framtida investeringbehoven ska prioriteras.

Datum 2015-06-02
 Tid 18:30–20:15
 Plats Sammanträdesrummet Bollmora

Beslutande Se närvarolista

Övriga deltagare Se närvarolista

Justeringens plats och tid Kommunkansliet 2015-06-03, klockan 15:00

Paragrafer 102 - 126

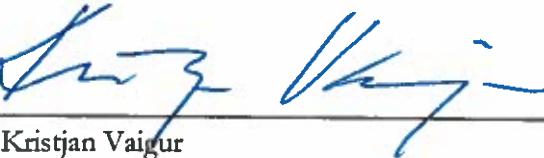
Sekreterare

 Rebecca Berlin

Ordförande

 Fredrik Sawestahl

Justerande

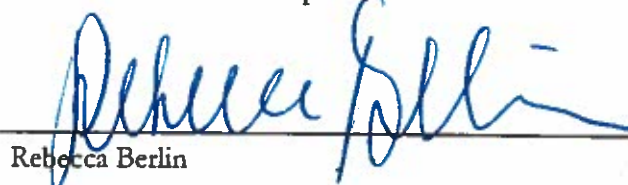

 Kristjan Vaigur

ANSLAG / BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag. Observera att anslagstiden inte är samma sak som överklagandetiden.

Organ Kommunstyrelsen
 Sammanträdesdatum 2015-06-02
 Datum då anslaget sätts upp 2015-06-04
 Datum då anslaget tas ned 2015-06-26
 Förvaringsplats för protokollet Kommunkansliets arkiv plan 6

Underskrift

 Rebecca Berlin

	Utdragsbestyrkande
---	--------------------

Närvarolista

Beslutande

Fredrik Saveståhl (M)
 Mats Lindblom (FP), tjänstgör inte på grund av jäv under § 110.
 Anita Mattsson (S)
 Anki Svensson (M)
 Andreas Jonsson (M)
 Dick Bengtson (M)
 Anna Steele (FP), ersättare för Mats Lindblom (FP) under § 110.
 Ulrica Riis-Pedersen (C)
 Leif Kennerberg (KD)
 Kristjan Vaigur (S)
 Carl-Johan Karlson (S)
 Karin Ljung (S), ersättare för Jannice Rockstroh (S).
 Marie Åkesdotter (MP)
 Jörgen Bengtsson (SD)

Ersättare

Lotta Stjernfeldt (M)
 Peter Odelvall (M)
 Annika Henningsson (M)
 Mats Larsson (FP)
 Helen Dwyer (C)
 Anna Lund (KD)
 Anders Linder (S)
 Peter Bylund (MP)
 Marcus Obligado (V)
 Per Carlberg (SD)

Övriga

Bo Renman, kommundirektör, kommunledningskontoret
 Sigbrith Martinsson, ekonomichef, kommunledningskontoret
 Catarina Stavenberg, kvalitetschef, kommunledningskontoret
 Åke Skoglund, förvaltningschef, samhällsbyggnadsförvaltningen
 Ann-Catrine Hagner, chef konsult- och servicekontoret, konsult- och servicekontoret

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Maj Ingels Fagerlund, säkerhetschef, kommunledningskontoret
Robert Skölin, politisk sekreterare, Moderaterna
Åsa de Mander, politisk sekreterare, Folkpartiet
Leonid Yurkowsky, politisk sekreterare, Sverigedemokraterna
Amalia Tjärnstig, exploateringsingenjör, samhällsbyggnadsförvaltningen
Rebecca Berlin, kommunsekreterare, kommunledningskontoret

Frånvarande

Jannice Rockstroh (S)

Lennart Jönsson (S)

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------